

למעשה

פרשת קדושים

©

כל הזכויות שמורות

למכון 'למעשה'

ולפנחס זרביב

כתובת המחבר

חנה סגש 21\11

אשדוד

058-3271323

p0583271323@gmail.com

כמו כן המכון מתמחה בעריכה לשונית

פרשת קדושים

**מה הסמיכות לא תשנא את אחיך
להוכח תוכיח- החובה להוכיחו ולברר
למה עשה לך עוול**

**לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את
עמיתך ולא תשא עליו חטא (יט, יז)**
צ"ב מה הסמיכות לא תשנא את אחיך להוכח
תוכיח.

אלא ביאר הרמב"ן וז"ל 'והנכון בעיני כי
"הוכח תוכיח" כמו והוכיח אברהם את אבימלך
(בראשית כא כה) ויאמר הכתוב אל תשנא את
אחיך בלבבך בעשותו לך שלא כרצונך אבל
תוכיחנו מדוע ככה עשית עמדי ולא תשא עליו
חטא לכסות שנאתו בלבבך ולא תגיד לו כי
בהוכיחך אותו יתנצל לך או ישוב ויתודה על
חטאו ותכפר לו'. עכ"ד.

וכ"כ האור החיים הקדוש וז"ל '**לא תשנא
את אחיך וגו'**. פירוש אם נסבב מאחיך דבר
הגורם לשנאתו לא תשנאוהו בלבבך אלא בפך
דבר אליו תוכחות על אשר ככה סבב, והוא
אומרו **הוכח וגו'**. ואומרו **ולא תשא עליו חטא**,
פירוש לא תחליט בדעתך שמה שנסבב מאחיך
ברשע עשאו ועודנו עומד בחטאו עמוס על שכמו

אלא תהיה דן אותו לכף זכות, ותוכיחנו ועל ידי
התוכחה יהיה אחד מב' דברים, או יתן אמתלא
להנעשה ואין חטא, או יתחרט על הנעשה וישוב
לבל עשות כדבר הזה, והרי הוא כריע כאח לך'.

למה הבכור לא קיבל בירושה כלום

ונביא סיפור שסיפר הרב אהרן מרגליות
שליט"א עד כמה צריך לדון לכף זכות. (הובא
בפנתח בכל יום יום חמישי כ"ט ניסן תש"פ)

ההרצאה הסתיימה. השבתי לשאלות שהופנו
לעברי בעקבותיה, ואט אט התחלתי לצאת
מהאולם ולהתקדם לכיוון הרכב שהחניתי
במרחק הליכה קצר. מרחוק אני מבחין בזוג
שעומדים מתחת לעץ במקום חשוך, ראיתי שהם
מחכים לי.

אני מתקרב לעברם והגברת פונה אלי
ומספרת שזה עתה היא השתתפה בהרצאה
ומאוד נהנתה. זה מאוד דיבר אליה ומיד בתום
ההרצאה התקשרה לבעלה וביקשה ממנו שיבוא
לכאן כי הם מתמודדים עם סוגיה מאוד מאוד
כואבת ואולי אני אוכל לעזור להם בנושא.

הבעל, יהודי חסידי כבן שישים וחמש, תלמיד
חכם על פי חזונו, פותח את פיו ומספר לי סיפור
מצמרר: הוא בן בכור למשפחה של שמונה

מאוד מאוד מסודר ומאורגן, ושהצוואה נכתבה לאחר מחשבה רבה ולא בסחף ספונטני או מתוך פיזור הדעת.

האבא מפרט בצוואה את הנכסים שלו, הן נכסים של הון נזיל והן קרקעות ודירות. בסך הכל הוא משאיר אחריו עיזבון בהיקף של כאחד עשרה מיליוני שקלים. הוא מחלק את העזבון כולו בין ילדיו, ליתר דיוק בין שבעת ילדיו. לבן הבכור הוא לא מוריש מאומה!

"היינו בהלם מוחלט", מספר לי היהודי. "לא רק אני אלא גם האחים והאחיות שלי. אני עצמי הרגשתי שהאדמה רוקדת לי מתחת כפות הרגלים. מה?! למה?! איך זה ייתכן???" אחת האחיות שלי הציעה שנתעלם מהצוואה ונתחלק ברכוש שווה בשווה, אבל אני לא הסכמתי. אם זה היה רצונו של אבא נעשה כרצונו, אבל אני רק לא מבין למה זה היה רצונו. מה היה לו נגדי? וכי עשיתי לו משהו רע? אדרבה, אני הייתי הבן הכי אהוב עליו, תמיד הייתי קרוב אליו יותר מכל האחים והאחיות. למה הוא עשה לי דבר כזה?!"

במשך שעה ארוכה השיח היהודי את לבו בפני. הוא מספר לי על הבזיונות שהיו מנת

אחים. אביו היה אדם אמיד, אפילו עשיר אפשר לומר, והוא נפטר לפני כחודשיים. האבא היה אדם מסודר, מאוד מאורגן ומחושב. באחרית ימיו הוא השאיר צוואה בידי רב בית הכנסת, מסר לו מעטפה חתומה, ואמר לו: "כבוד הרב הצוואה שלי נמצאת במעטפה, יש לה שמונה עותקים כמספר הילדים, כל אחד מהם חתום בחתימת ידי. בבקשה ממך לאחר אריכות ימי תכנס את הילדים שלי, פתח את המעטפה בנוכחותם תקריא להם את הצוואה ותן לכל אחד מהם עותק".

"ביום השביעי של השבעה יצאנו לבית העלמין", מספר הבן הבכור, "אמרנו את פרקי התהלים כמקובל וחזרנו הביתה. בתיאום מראש הגיע הרב, וסיפר לנו שבידו מופקדת הצוואה. הוא פתח את המעטפה, והחל להקריא, ובעודו מקריא, חוורו פניו..."

תוך כדי שהאיש מספר לי את הסיפור הוא שלף את הצוואה של אביו המנוח והראה לי אותה, אני רואה צוואה שכתובה בכתב יד על דף חלק ללא שורות, היא כתובה בסדר מופתי, בכתב נקי וזורם. אני לא גרפולוג אבל גם בלי להיות גרפולוג היה לי ברור שמדובר באדם

נשארתי, לא יכולתי להתאפק, פרצתי בשאגות, אבא! למה? תסביר למה! אבא, אתה מחויב להסביר לי! אני מבקש, אני מתחנן, אני לא יודע איך תעשה את זה אבא, איך שאתה רוצה, אבל אתה לא יכול להשאיר אותי ככה. אם לא תבוא אלי, אני אבוא אליך לשמוע את התשובה, בין כה וכה כבר אין לי טעם בחיים, אני לא יכול לחיות ככה. לא רוצה כסף, מוותר על זה, אבל אני כן רוצה הסבר, את זה אני רוצה לדעת".

עמדנו תחת פנס רחוב, מעט עוברים ושבים עברו במדרכה הסמוכה, הם הרגישו שיש שם אנשים בסערת רוחות. השעה בלילה, אוויר קריר נשב, ואני עומד שם 11 היתה מעט אחרי איתם, זוג מבוגרים ונשואי פנים. נעתקו המילים מפי. מה אומרים לאדם שנמצא בכזו מצוקה, בכזה מצב לא פשוט?

אחרי שנתתי לו אמפתיה ובאמת הרבה מאוד אמפתיה, שירגיש שאני מזדהה אתו וחש את מצבו, שאני מרגיש את המצב הכל כך בעייתי שבו הוא נמצא, אמרתי לו תראה, אני באמת מתנצל, אני בטוח שכבר חשבת על השאלות האלו אלפי פעמים במהלך השבועות האחרונים, אבל אני יכול לומר לך דבר אחד: אתה אומר

חלקו, המשפחה המורחבת כבר החלה לדבר על כך, ואט אט זה מתחיל לזלוג החוצה. "אני לא שמעתי כלום", אומר לי היהודי, "אבל אני בטוח שכבר יש בחוץ אנשים 'טובים' שהתחילו לעשות חשבון שאם אבא נישל אותי מהירושה, בטח היתה לו סיבה טובה לעשות זאת... ועדי בשמים שלא אני ולא אחים שלי מצליחים להבין איזו סיבה היתה לו! לא אכפת לי מהכסף בכלל, אני מוותר על הכסף. אבל אני רוצה להבין למה למה למה למה? איך אבא שלי עשה לי דבר כזה? איך? אני יודע שצריך ללמד זכות, תאמין לי שניסיתי, כבר חודשיים שאני מנסה. ירדתי עשר קילוגרמים במשקל, אני לא מצליח לאכול כי אני כל הזמן חושב למה, מנסה למצוא היגיון, שיהיה לי איך ללמד זכות, אבל מאז שהייתי בן שש או שבע, אף פעם לא הכעסתי את אבא, אף פעם לא היתה בינינו אי הבנה".

"ב'שלושים' של אבא לא רציתי לצאת לקבר שלו", הוא ממשיך לספר כשדמעות בעיניו. "אני כועס על אבא. אני גם לא רוצה להיות שם בנוכחות בני המשפחה, לא מסוגל לשאת את עיני לאחים והאחיות שלי, אבל שניים מהאחים מאוד הפצירו בי ויצאתי. כשכולם התפזרו אני

אדם ישר?

"מאוד מאוד".

אולי בכל אופן היה פעם משהו שאתה זוכר?
אולי בעבר המאוד רחוק פגעת בו קשות והוא
אמר לעצמו 'ביוםפקדי ופקדתי'?

היהודי אוהז בדש מעילי ואומר לי: "ר' אהרן
אתה יודע כמה מאות שעות אני מנסה להיזכר
אם פגעת אי פעם באבא, אני לא מצליח
להיזכר. מעולם לא פגעת בו, חוץ משטויות של
גיל שש שבע הייתי הכי קרוב אליו".

נמשיך... במה אתה עוסק?

"אני אברך כולל".

כל השנים היית אברך כולל?

"מהיום שאבא לקח אותי לחיידר לא יצאתי
מבית המדרש. הוא אהב את זה מאוד. אני הבן
היחיד שלו שנשארתי בין כותלי בית המדרש.
זה גרם לאבא הרבה מאוד נחת. כשהיו לי
ארבעה ילדים חשבתי אולי לצאת לעבוד,
הילדים גדלים יהיה צורך לחתן אותם, ואז
שוחחתי על זה עם אבא, והוא אמר לי אל תצא
מבית המדרש, אני אעזור לך, אני אתן לך מלגה

שאבא שלך היה אדם חכם. כתב היד מראה
שהוא היה אדם מאוד מסודר. הוא השאיר אחריו
צוואה יצוקה בסלע, חתומה בשני עדים, וניכר
עליה שהיא נכתבה ביישוב הדעת.

ככל שהסיפור יותר מוזר, כך לימדוני רבותי,
צריך להציב סימן שאלה גדול יותר. אולי
הלימוד זכות אינו קל לאיתור הפעם, אבל הוא
קיים. חייב להיות שלאבא שלך היתה סיבה
טובה לעשות זאת, לא ייתכן שהוא עשה זאת
בלי סיבה. כל מה שאנחנו צריכים לעשות זה רק
למצוא אותה.

בוא ננסה ביחד. אתה רוצה?

"כן בשמחה", הוא משיב לי.

תגידי... אבא היה במצב מיטבי מבחינה
קוגניטיבית?

"כן. עד שעה לפני פטירתו המוח עבד בצורה
מצויינת".

הוא היה אדם מוסרי?

"מאוד".

מחושבן?

"מאוד".

"לפני שלוש שנים. היתה לו צוואה קודמת, הוא כתב כאן שהצוואה הקודמת בטלה ומבטלת, זו הצוואה הקובעת. לא ראינו את הצוואה הקודמת".

וכאן קיבלתי הדגמה אישית מה זה אלוקים ניצב בעדת א-ל. אני מנסה להשכין שלום בין יהודי כאוב לבין אביו המנוח, והנה באורח פלאי, אני שואל אותו את השאלות שמובילות אותו בדיוק לנקודה הזאת.

בזווית הפה חייכתי חיוך קל ושאלתי אותו: תגיד חמישים אלף דולר כפול שתיים עשרה זה שש מאות אלף דולר, נכון? מה שאומר שלפי שער ממוצע קיבלת יותר משלוש מיליון שקל, בזמן שיתר האחים שלך התחלקו כולם יחד באחד עשרה מיליון שקל. לפי החשבון שלי אתה קיבלת בדיוק קיבלת יותר מפי שתיים מכל הילדים האחרים...

הוא התחיל לנוע באי נוחות, מחשב חשבונות ופתאום חייך חיוך רחב. החשבון צודק, הוא קיבל פי שניים מכולם!

אבל הוא לא רגוע. "עדיין נשאלת השאלה, למה אבא לא כתב את זה בצוואה, למה הוא לא אמר את זה בצורה ברורה. למה הוא היה צריך

קבועה וגם כשיגיע זמנם של הילדים להתחתן אני אעזור לך. שב תלמד".

כמה ילדים יש לך?

"שתים עשרה בלי עין הרע. כולם כבר נישאו, ברוך ה'. לפני שלוש וחצי שנים התחתן צעיר הבנים".

כשהגיעו החתונות אבא עזר לך כמו שהבטיח?

"בוודאי. אבא התעקש שאני אחפש שידוכים טובים, לכל חתונה הוא נתן לי חמישים אלף דולר, חוץ מזה נתן לכל נכד עשרת אלפים שקלים. עשרת אלפים שו הוא נתן לכל הנכדים שלו לחתונתם אבל לי, רק לי, הוא גם עזר באופן אישי עם חמישים אלף דולר לכל ילד, מכיון שאני הייתי היחיד שנשאר בכולל והוא גם הבטיח לי זאת. האחרים, לכולם יש משרות כאלו ואחרות וכולם הרבה יותר מסודרים מבחינה כלכלית.

גם כששער הדולר היה 4.92 אבא נתן לך חמישים אלף לחתונת כל ילד?
"כן".

מתי אבא כתב את הצוואה?

ככה לבזות אותי לפני כולם שיחשבו שהוא נישל אותי מהירושה?"

אני לא ויתרתי: אבא היה בטוח שאתה תבין, אמרתי לו. אדם יש לו הכרת הטוב, הוא זוכר

שאבא שלו עזר לו, הוא יודע שאבא שלו נתן לנו סכומי כסף עצומים פעם אחר פעם. הנה תראה, הוא שינה את הצוואה אחרי שגמרת לחתן את הילדים, כשאבא כיסה לך את מלוא חלקך ברכושו ונתן לך כפי שמורה התורה פי שניים מהאחרים הגיע זמנו של אבא לעדכן את הצוואה...

אז למה הוא לא כתב את זה במפורש? - על

זה כבר הרבה יותר קל ללמד זכות. אולי הוא לא רצה שהאחים האחרים יקנאו, אולי הוא לא לקח בחשבון שאתה תמהר להיעלב וממילא תשכח את כל הכספים הרבים שהוא נתן לך עוד בחיי-חיותו יותר מהאחים האחרים. אולי זה היה נראה לו ברור מאליו והוא לא הרגיש צורך לכתוב דברים ברורים וידועים.

הכישלון הוא לא של אבא שלך, אלא שלך. אתה היית אמור להבין מיד את מה שמסתתר

מתחת לשורות הללו, אבל לא הצלחת. אני לא מאשים אותך, זה נפל עליך כרעם ביום בהיר.

לא היית מוכן לזה, הרגשות הציפו אותך ומיהרת להרגיש פגוע ונעלב, ובמצב כזה כבר קשה לחשוב ולדון לכף זכות. אבל אתה גם לא יכול ואין לך זכות להאשים את אביך.

אני רוצה לומר לציבור הקוראים היקר, מי שלא ראה את האנשים האלו כשהם שמחים ומאושרים, לא ראה שמחה מימיו. "הורדת לי סלע מהלב", הוא אמר, "לא יכולתי לסבול את ההרגשה הזאת. אבל עכשיו אני מבין שאבא נתן לי יותר מלאחרים. פי שניים בהידור, בחיי חיותו. הוא לא כעס עלי ולא ניסה להעניש אותי. להיפך. איזה יופי".

תוך כדי דיבור הוא אומר לאשתו: "בואי נעשה מלווה מלכה, נזמין את כל האחים והאחיות הגיסים והגיסות ונספר לכולם עד כמה אבא צדק, יהיה בזה כיבוד אב גדול ושלא חלילה ידברו עליו או עלי לשון הרע. אולי נזמין גם אורגן שישמח אותנו ואת ר' אהרן שישתתף בחגיגה הגדולה". אבל אני קצת הרגעתיו אותו ואמרתי לו: ירושה לא קיבלתם, ואתם הולכים לבזבז כסף על האורגן?...

נפרדתי מהם לשלום. הם נרגעו, היהודי הזה כבר חזר לאכול בצורה בריאה, אבל אני

גודל קדושת התורה

"בזאת יבוא אהרן אל הקדש", (ט"ז, ג'). במדרש כאן (ויקרא"ר כ"א, ו') איתא "בזאת יבוא אהרן, בזכות התורה שנקראת זאת, שנאמר וזאת התורה", ע"כ.

ומבואר בדברי חז"ל דבר נפלא, שאע"פ שהכהן גדול נמצא לפני ולפנים בקודש הקדשים, מ"מ אין די לו בעצם זכות הכהונה ובכח קודש הקדשים ובכח יום הכיפורים, אלא צריך הוא את כח התורה כדי שיוכל לכפר על בני ישראל, ומבואר שכח התורה היא למעלה מהכל, וכן אמרו כן חז"ל (הוריות י"ג ע"א) "ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, שנאמר יקרה היא מפנינים מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים". והגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל היה – מתבונן בדברי חז"ל הללו ואומר, האדם המקודש ביותר הוא הכהן גדול, הזמן המקודש ביותר הוא יום כיפור, והמקום המקודש ביותר הוא קודש הקדשים, וא"כ אין לנו מושג מהו גודל הקדושה והמעלה כאשר מתאחדים שלושת הקדושות הללו יחד ביום הכיפורים בזמן כניסת הכהן גדול לקודש הקדשים, אך מ"מ חביב לפני הקב"ה תורתם של תלמידי חכמים שלומדים את

הפסקתי. אני לא נרגעתי. התרגשתי מאוד מהתפקיד שמילאתי בסיפור הזה. יהודי ביקש מאבא שלו שישלח לו הסברים, ואבא שלו שלח אותי.

ניסיתי להרהר ולהבין למה זכיתי להיות השליח הטוב. למה הקב"ה בחר דווקא בי, אולי כי פעמים אחרות אני עושה מאמצים גדולים להשכין שלום, ולא תמיד אני רואה תוצאות. הקב"ה נתן לי על מגש של כסף, להביא להשכנת שלום בתוך זמן קצר, בצורה פלאית ועם סוף כל כך שמח.

אבל המסקנה הכי חשובה מהסיפור הזה, שתמיד יש נקודת זכות. מה שאנחנו צריכים זה לחפש ולהמשיך לחפש עד שנמצא. ואם לא הצלחנו זה רק בגלל שלא חיפשנו מספיק, משום שתמיד תמיד ישנה נקודת זכות גם אם אנחנו מתקשים למצוא אותה בינתיים.

רצונו היה הורג לזה האדם. אמנם אביו אינו משגיח בקולו כלל, כי אף אם הקטן כפי מיעוט שכלו חושב שזה הגדי ל לעשות לו רעה גדולה, מכל מקום האב רואה בשכלו שאין הדבר כן, ושכל מעשה הבן היו הבלים, מעשה תעתועים, ואינם כדאים שבעבורם יהיה לזה כאויב ומתנקם, כי כפי האמת לא עשה לו זה כלום. כך הוא הענין בין אבינו שבשמים לברואיו אשר לפי מיעוט השגתם הם חושבים כי כל עניני העוה"ז יש בהם צד מעלה ושלימות, והנוגע בכבודם או בגופם או בממונם נראה להם כי הגדיל לעשות עמהם רעה....

להוסיף מעשה בגרף פוטצקי

השקפה נכונה על המצות- אמצעי לעצידה

בנסיון

דוגמא ומופת להסתכלות נכונה על חיי תורה ומצוות, משמש הסיפור המרטיט על שעותיו האחרונות של הגר צדק, אברהם בן אברהם כך מובאים הדברים בספר 'כצאת השמש בגבורתו' מן הסדרה לתיקון המידות.

התורה בקדושתה, יותר מעבודת כהן גדול לפני ולפנים!

וזהו לימוד מוסר לדידן - ובפרט בימים טרו פים אלו כאשר קשה ללמוד כ מו בימים כהרגלם, שלא ל הרפות ח"ו בלימוד התורה, שלימוד התורה חשוב מאוד בעיני הקב"ה יותר מעבודת כהן גדול לפני ולפנים. וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין צ"ט ע"א) שמי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק הרי הוא מבזה ה', ועליו נאמר (במדבר ט"ו ל"א) "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת הנפש ההיא", רח"ל, ומאידך, מי שמכיר בגודל הזכות לעסוק בתורה הקדושה ומנצל הזמן ללימוד התורה, הרי הוא מייקר את הקב"ה ותורתו הקדושה.

איך האדם ירגיע את עצמו שלא ינקום

עצה מצינו בדברי ה'כלי יקר' (בד"ה אבל) לשכך כעס וחמה ולהשקיט רוחו ומיצר ותאוות הנקמה, וז"ל. 'למה הדבר דומה, לתינוק המשחק ועושה מעשה נערות באיזו בנין או כל דבר אחר, ובא איזה אדם וקלקל כל מעשיו אשר בנה ואשר נטע הילד. והילד צועק לפני אביו צעקה גדולה ומרה על זה, ואילו היה אביו משגיח בו ועושה

חיילים והצבתיים בתוך הגן באו חברי ילדי האיכרים ובמגפיהם הגסים רמסו את הכל לעפר מיד רצתי אל אבי ובדמעות בעיני סיפרתי לו על אסוני הכבד ובקשתיו כי יעניש את חברי ברם תחת למלא בקשתי הוכיחני אבי על פני באמרו הואיל ואתה משכיל יותר מילדי האיכרים אל לך לדרוש עונש על דברים פעוטים חסרי ערך כאלו הרהרתי בלבי אמנם כעת הנני חדל אונים אך כשאגדל אנקום אני בעצמי במחבלי מעשה ידי כסבורים אתם המשיך אברהם כי משגדלתי עלה אי פעם במחשבתי להנקש בהם וכי מה עשו לי אז בהיותם ילדים נבערים מדעת שברו דמויות של חימר רמסו בוץ ותו לא כאן פנה הגר צדק

למעננו סבורים אתם שבעולם האמת כשהיה הכל ברור בשכלי תהיה דעתי נתונה לנקמה על שבבערותכם שרפתם את בשרי וחרכתם את עצמותי שאינם אלא עפר מן האדמה דברים מרוממים אלה מבטאים את ההשקפה האמיתית הצרופה על החיים לא פחות מדהימים הם הדברים שאמר הגר בהמשך דבריו על אודות אותו מלשין שפל אם רק אזכה לזכות כלשהי בעולם האמת לא אנוח ולא אשקוט עד שיעלה בידי ליצור מחימר פסלים של

לאחר שהתגיייר גר הצדק, הגראף פוטוצקי המפורסם, ששינה שמו ל'אברהם בן

אברהם היה מסתתר מאימת הכנסיה הקטולית והיה שרוי בעיר אילייא שבליטא ושם למד בבית המדרש המקומי בשקידה רבה לאחר שנתפס בעקבות הלשנה נאסר הגר ונחבש בבית האסורים המרכזי בעיר וילנא ראשי הנוצרים אשר חשו עלבון צורב במה שאחד מבני האצולה נטש את דתם והמירה ביהדות דנו אותו והעמידוהו בפני הברירה לשוב לנצרות או להשרף חי הגר"א מוילנא שלח להודיעו כי יש באפשרותו להצילו על ידי כוחות טמירים על כך השיב הגר הצדיק אינני מבקש הצלה אני מעדיף להשרף חי על קדושת השם בראות הנוצרים את עקשנות הגר ודביקותו בדת ישראל לבלתי שוב לנצרות על אף כל האיומים התעללו בו קשות לפני ביצוע גזר הדין אמרו לו כאן בעולם הזה אנו נוקמים בך אך לעומת זאת שם בעולם העליון תתנקם אתה בנו השיב הגר בחיוך שלי חפשי מכעס ומנקמה אל מעניו צמאי הדם אספר לכם משהו מימי נעורי באחוזתו של אבי הייתי משחק עם ילדי האיכרים פעם אחת לאחר שעות העבודה עלה בידי ליצור מחימר פסלים של

אין קץ למה שהאדם יכול להתעלות
 "קדושים תהיו כי קדוש אני" (י"ט - ב')

שואל ה"אור החיים", מדוע כתוב "קדושים תהיו" בלשון עתיד, היה צריך לומר היו? ומתרגם, התורה באה ללמדנו, שאין הפסק וקץ למצווה זו, כל דרגה של קדושה שהגיע אליה האדם, הרי היא שער ומבוא לדרגה שלמעלה הימנה. צא ולמד ממדרגת הנביאים, זו למעלה מזו עד לדרגת משה רבנו ע"ה, ועד דרגת משיח. וא"כ, מצוה זו היא תמידית ועולמית, לא די בדרגת הקדושה שבה נמצא עכשיו בהווה. וזה הפירוש "קדושים תהיו כי קדוש אני", כמו שאין קץ ושיעור לקדושתו יתברך, כך חפץ השי"ת בבניו שידמו אליו בהפלגת קדושה עד בלי די.

סיפור לשבת

ילקוט לקח טוב ויקרא (עמ' קצג) בספר אור אלחנן (ח"ב עמ' קצ) מסופר כיצד נהג הג"ר אלחנן וסרמן זצ"ל על פי ההשקפה הנזכרת לעיל. היה זה בארצות הברית כאשר הג"ר אלחנן זצ"ל שהה שם במסע מגבית למען הישיבה בברנוביץ. באחד מלילות שבת דרש בין קבלת שבת למעריב באחד מבתי הכנסיות

הבא שהרי הוא אשר זיפני באושר גדול כזה להישרף על קדושת השם הגדול סיפור זה מלמד אותנו מה רב הכח הטמון בנושא הנידון בשיחה זו ההכרה בהיות המצוות בבחינת לקיחה מרוממת את האדם עד כדי מסירות נפש של ממש ההתבוננות באושר העצום הנופל בחלקו של עובד ה' מגמדת את כל הקשיים והקרבנות הניצבים בדרכו אל קיום המצוות ומכאן נלמד בקל וחומר מה גדול הסיוע שנוכל להפיק מרעיון זה בשעה שאנו עומדים מול הנסיונות שבחיי היום יום בדרכך זו יתבארו יפה דברי הגמ' במסכת עבודה זרה דף ג שלעתיד לבוא כאשר יבקשו הגויים שכר מהקב"ה ינסה אותם במצות סוכה ואומרת שם הגמ' מיד כל

בבאר הפרשה הביא בשם ר' סעידה גאון למה השעיר שהולך לעזזאל נבחר בגורל היות והגורל הוא רק מה' לכן נבחר לדבר שנראה כרע רק ע"י גורל שלא יאמרו שזה יצא מידי אדם אלא זה רק מה' ויש להוסיף זה לפורים שהמן עשה גורל והתברר שבדיוק להיפך הגורל הוא מה'.

באותו ליל שבת אחרי הסעודה בא ה'רב' עם עוד נכבדים לבקר את ר' אלחנן כשהוא מנסה להתנצל: 'מן הסתם נושא מר בלבו תרעומת עלי בגלל המגבית הזעומה'. להפתעת כל הנוכחים התחייך ר' אלחנן והשיבו בפנים מסבירות: תרעומת בשל מה? הנה מחר בבוקר יקראו בתורה: 'ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה'. הבה נתאר לעצמנו את החזיון הזה, עומדים לבנות את המשכן, אהל מועד, מקדש ה', מן השמים נקרא בצלאל בן אורי לעשותו. והנה הולך לו משה רבינו ברחוב, פוגש ביהודי ושואל: 'צריך להקים את המשכן, אולי אתה בצלאל בן אורי?', לא, משיב האיש, 'אנכי ראובן בן יעקב'. משה רבינו ממשיך בדרכו פוגש הוא ביהודי אחר, ושואל שנית 'צריך להקים את המשכן אולי אתה שמך בצלאל בן אורי? – לא', מתנצל גם השני, 'אנכי שמעון בן יעקב'.

האם יעלה על הדעת שמשה רבינו יתרעם על היהודי הראשון ועל היהודי השני, מדוע לא נקראו בשם בצלאל בן אורי, מדוע לא יקימו את המשכן? וכי מה בידם לעשות אם לא הם נבחרו להקמת המשכן כי אם בצלאל דוקא? מה, אם כן

הציע שהנדבנים יקבלו על עצמם לממן את כל כלכלת הישיבה מי למשך שבוע שלם - בשמונים דולר לפי המחירים דאז - ומי שאין ידו משגת ינדוב לפחות דמי כלכלת תלמידי הישיבה ליום אחד. כל הנודב סכום כזה - אמר ר' אלחנן - רוכש לעצמו זכות של שבוע או יום של לימוד על ידי מאות בחורים.

הצעתו היכתה גלים בציבור. הקהל התלהב. העיסקה קסמה להם ונראה היה כי ההיענות תהיה גדולה מאד. אך בשלב זה התקרבו רב בית הכנסת אל הדוכן בבקשו להשמיע כביכול דברי סיום. משנטל את רשות הדיבור לעצמו דיבר כרבע שעה על נושא שונה לגמרי ובכך טישטש את הרושם הכביר שעשו דברי ר' אלחנן, צינן את האוירה ולבסוף השלים את נאומו בטענה מיוחדת: 'כל דולר שתרימו למען הישיבה קודש הוא, אפילו דולר אחד ויחיד'. במקום שמונים דולר עליהם דיבר ר' אלחנן, הפליג הוא בחשיבות הדולר האחד. ובהשפעת דבריו התחייב הקהל כולו ביחד סכום אפסי שהיה בו משום עלבון צורב.

אנשים שחושבים שאם רח"ל כבר נכשלו באיזה חטא חמור, שחייבים עליהם כרת רח"ל - הרי מעתה אין צריכים לשמור עצמם מכל שאר עבירות שיזגמנו לפניהם, כי הרי ממילא נתחייבו כרת! ואליהם דיבר הכתוב.... " **ובקצרכם את קציר ארצכם**, פירוש כשגרם עד שנקצר קציר ארצו, (היינו כרת המבואר בפסוק (שלפני זה), **לא תכלה פאת שדך לקצור אותה** במעשים רעים אחרים!

ואם ישאל האדם הרי לכאול הטענה והסברה מובנת - אם הנפש כבר נכרת, מה לו ומה התועלת לשמור עצמו - הרי כרת הוא כפשוטו שהוא נכרת?!

ולזאת מלמד אותנו האור החיים הקדוש אשר **"כל נפש ישראל יש לה שרשים למעלה כנגד כל מצות התורה"** ולכן הכרת היינו רק באותה ענף שנכשל בה, אבל עדיין יש עוד כמה ענפים שדבוקים בשורשם!

ואם יתעקש לטעון, הרי א"כ עכ"פ בענף של החטא הראשון שנכשל בה, לא יועיל ולא יזיק אם יכשל עוד, ולזה ממשיך הפסוק **"ולקט קצירך לא תלקט"** - פירוש אפילו בענף החטא עצמו לא יוסיף לחטוא! אהההה, הרי כאן לא

מקום לתרעומת - סיים ר' אלחנן דבריו אל ה'רב' - אם בית הכנסת שלכם פשוט לא נקרא להימנות עם בוני התורה בזמן הזה, אם אין לכם הזכיה לתמוך במשכן העדות?!

מאספקלריא

לוי' ח"ן / הרב חיים נתן היילפרין, מח"ס 'לקוטי שערי תשובה' (מנצ'סטר)

"אם כבר – אז כבר"

ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט: (יט, ח-ט)

יש משפט היום "אם כבר - אז כבר". הכוונה בזה הוא אשר אם כבר עושים משהו תעשהו עד הסוף. אבל מהו השייכות בין המשפט הזה להפסוק הנ"ל בפרשת השבוע?!

מורי ורבי הגר"ח קויפמאן זצ"ל מראשי ישיבות בגייטסהעד יצ"ו היה רגיל להגיד לנו דברי האור החיים הקדוש על אתר, שמפרש הפסוק בביאור חדש - דברים יסודיים...

הוא מתחיל עמוד לפרש הסמיכות בין מצות פאה ולקט - לענין כרת. ומפרש בדרך רמז. יש

- להכשיל האדם בכל מיני אופנים שונים - וביניהם המחשבה המיוסד על המבואר, והוא, "אם כבר - אז כבר". והיינו, אם ממילא נכשלים, איני מתחיל עוד ללחום יצרי בזה. והנני יודע בעצמי כבר רבות בשנים אשר כל פעם שהנני מתחזק בנושא זה הנני נכשל רח"ל! ומה לי לצרה הזו להתחזק וללחום וליפול ולהתעצב... ומתייאש רח"ל ומניח עצמו ביד יצרו להוליכו ולהדריכו בלי האומץ ללחום.. מכח כל מיני מחשבות כאלו.

והנה הכהן הגדול מאחיו בדורינו לאחרונה - מרן החפץ חיים בהקדמתו לשמירת הלשון בדרכו בקודש ממחיש הדבר במשל ששמע - משל למה הדבר דומה? לתינוקת אחת, שעמדה על השוק בסל גדול של ירקות למכר, ופגע בה אדם אחד והתחיל לחטף מהסל, ונבהלה ולא ידעה שום עצה איך לעשות. פקח אחד עמד למרחוק, אמר לה, מה תעמדי, על מה תמתיני? עד שיחטף כלו? הנה הוא חוטף גם את חטפי, וכל מה שיעלה בידך יהיה שלך.

והיינו - כי אפי' אם תמצא לומר, אשר היצר מתחצף ליקח ולגנוב מאתנו דברים וענינים בקביעות - הרי אם נעמוד בצד ונסתכל, נהיה

יועיל ההסבר הראשון שעדיין דבוק הוא.. כי באותה ענף שנכשל בה ונתחייב כרת עבודה - הרי אמנם נכרת הוא, וא"כ למה באמת ימשיך לשמור עצמו?!

ולזאת מגלה לנו האור החיים הקדוש מאמר מהאר"י ז"ל "כי בטבע הקדושה להשאיר במקום שתהיה בו [רושם]", וא"כ הגם שנכרת עדיין יש השארות הקציר שם. והיינו עד כדי כך אשר "באמצעות הלקט ההוא יתעורר וישוב בתשובה לפני ה' וירחמהו!" ומוסיף כי הדברים מפורשים בחז"ל "כי הלא תמצא שאמרו ז"ל (יומא פו) שאפילו עבר אדם על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה וכו' מכפרין, וכמאמר הנביא (הושע יד ב) שובה וגו' עד ה' אלקיך ודרשו ז"ל (שם) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, פירוש שהגם שנכרת החוט המחבר עד כסא הכבוד, ולא נשאר אלא חלק קטן בקרבו, התשובה מגיעתו עד כסא הכבוד".

לתרגם למעשה

והנה דברים אלו הנפלאים נוגעים בין אם רח"ל נכשל האדם בחטא גדול ונורא, ובין לעבירות שרח"ל לא מסתכלים עליהם בחומר הראויה. הרי המלך זקן וכסיל לא ינום ולא יישן

דומים ממש לאותה התינוקת שרצתה להניח להמוחצף שהגיע וגנב הירוקת לעיניה! אם תענה להפקח בסיפור הנזכר "אם כבר - אז כבר" הרי כשוטה תתחשבי! הרי כל ירק שתצילה תרויח מזה כמובן!

והרי הדברים נוגעים לפעמים מדי יום ביומו... וכדברי החפץ חיים שהדברים מסובבים שם אודות הנסיון להתרכז בתפלה - וכאשר מוצא עצמו בסוף התפלה ורואה שלא כיוון... הרי בכל זאת יתאמץ לחטוף המילים האחרונים לכל הפחות! וע"ש עוד.

ובקשתם "משם"!

ויש לציין לזה המאמר הנפלא של הבעל שם טוב (מובא במאור עינים בליקוטים - ובבעש"ט עה"ת על הפסוק דברים ד', כ"ט) ובקשתם משם את ידוד אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך.. וביאר "ובקשתם משם" "משם" דייקא - במקום שהוא, באיזה מדריגה שיהיה - משם תמצא את ד' אלקיך ויוכל להתדבק בהשי"ת!

השי"ת יעזור שנשאר תמיד בבחטון ובשמחה מתוך אמונה טהורה בכל התשובה - ושנזכה לישאר דבוקים בו ובתורתו כל ימי חייו - אכי"ר.

מדה טובה מרובה

ואם אמנם יש לכל מדה והרגשה צד הקדושה, הרי יש מקום למשפט שהתחלנו בה בצד הקדושה. והוא, **אם כבר** לומדים ומתפללים - **אז כבר** נעשה זאת בבחינת "כל עצמותי

ולסיים עם משל של היום - ששמעתי אשר מרן האדמו"ר מפשערווארסק הרה"ק ר' לייבוש שליט"א מאנטווערפן יצ"ו אמר פעם אודות

תמיד יש דרך!

אית ליה", מסלקים את המושג 'בושה' אל הצד לכמה ימים, והתוצאות מבורכות, בעז"ה. וב"ה מצליחים לאסוף מיליונים נתבונן מתוך דברי ההסבר של החברות שמפעילות את המצינג מה סוד ההצלחה

א. מחר יהיה מאוחר

א. בדרך כלל אדם שמעוניין להתחמק לא נעים לו לסרב ואומר תבוא מחר, נחשוב על זה, כפתרון לזה מגבילים מראש את המגבית 36 שעות וכיו"ב ומי שאומר שיתקשרו אליו מחר מסבירים לו שמחר יהיה מאוחר וחבל זה לא יוכל לעזור לנו.

שיטת עמלק זה מחר תעבוד את ה' רק

לא היום

¹ כן צריך להיות בעבודת ה' אומר רבי יוסף חיים זוננפלד הסבר נפלא על הפסוק: "ויאמר

תאמרנה" ולא רק כלאחר יד.. הרי ממילא עושים אותה עכשיו, ולמה נעשהו למחצה לשליש ולרביע...! והמתבונן והמכיר יודע אשר לעומת כל הרע רח"ל שיכול לצמוח ממשפט הזה - מדה טובה מרובה פי חמש מאות - להתשמש עם משפט הזה לצד הקדושה - וחכם לב יקח מצוות!!

מצינג ולקחיו

לאחרונה התפשט שיטת המצינג להציל מוסדות מחובות שנצטברו עליהם וכדומה, כשיש נדיב מול התרומה שנכנסת, וכל שקל או דולר שתורם נכפל ממילא, וכל אחד מרגיש אחריות להגיע אל היעד הנכסף ולהציל את המוסדות, ובאם לא הכל נופל ח"ו. מקדישים 36 שעות (או יותר) לשם זה, כולם מתאחדים במלחמת מצוה, ויוצאים לדרך. כשכל אחד "חברך חברא אית ליה, חברא דחברך חברא

¹ ונוסיף מש"כ בלמעשה על מגילת אסתר פ"ח

פרק ח

מה הדגש "ביום ההוא"

א. ביום ההוא נתן - צ"ב מה הדגש "ביום

ההוא".

קיה) מובא רמז נפלא בענין מעלת הזריזות ובגנות הקרירות וההתרשלות ממנה.

בסוף פרשת בשלח נאמר: ' ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הילחם בעמלק מחר אנכי ניצב על ראש הגבעה ומטה האלקים בידי המלה מחר המוזכרת בפסוק זה היא אחת מחמשת המקראות שעליהם אומרת הגמ' במסכת יומא גב חמש מקראות בתורה אין להם הכרע כלומר לא הוכרע אם המלה מחר שייכת למלים שלפניה או לבאות אחריה ויש להבין מה חשוב לגבי עצם המלחמה בעמלק אם היה זה היום או מחר ומה היה חסר להבנת הענין בלי המלה מחר

ויש לומר שנרמזת כאן אחת מהמידות העמלקיות, אשר עלינו לעקרה ולמחותה עד שלא יישאר זכר ממנה. שם המידה – 'מחר', והיא אחת מתחבולות היצר הרע להסיט את האדם מהדרך הישרה ולהכניס בו רפיון וקרירות בענין קיום המצוות והיינו כאשר הוא רואה את האדם עובד את ה' ומקיים מצוותיו ואינו יכול לו אזי הוא לא יבוא אליו בניסיון גלוי להסיתו לבל יקיים מצוה זו או אחרת כי הוא יודע שפיתוי כזה יעורר את המפתות להתנגדות נמרצת ולכן הוא רק יסדל אותו לדחות את קיום הדבר הטוב למחר כיון

אלא בספר יוסף לקח כתב דהמן גזר שישמידו את כל היהודים ביום אחד, ובאותו יום ייקחו את רכושם, שמא יתחרט המלך וכיו"ב ואתי הפסוק לאשמועינן מידה כנגד מידה 'כאשר זמם לעשות' כן עשו לו, תלו אותו ובאותו יום נתנו את רכושו לאסתר.

כיון ששורש עמלק ברוחניות מחר בגשמיות הכל היום שלא יפסיד כלום ונרחיב מלמעשה (פרשת יתרו) וישמע יתרו" (יח, א) מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י) כתיב ויבא יתרו (יח, ה) ולא כתיב ויצא לפני זה וזה שואל רש"י מה שמועה שמע ובא בלי להחליט לפני זה לצאת אלא הגיע פתאום, אלא שמע מלחמת עמלק, שעמלק רץ ארבע מאות פרסה בלי לחשוב כי ידע שאם יחשוב לא ילך, אלא יצא בלי מחשבות, ולזה בא יתרו בלי מחשבות כי שמע שעמלק רץ "מאויבי תחכמני" אף אני אעשה כן. (הרה"ק שר שלום מבעלזא) עמלק בגשמיות אומר עושה הכל מיד, אבל ברוחניות הוא אומר כל דבר מחר

הגרי"ה זוננפלד זצ"ל היה ידוע בזריזותו הרבה לכל דבר מצוה, ובספרו 'חכמת חיים' (עמי

לכן נבחר דווקא יהושע שהמתין למשה בתחתית ההר ארבעים יום כדי שח"ו לא יפסיד דקה מלימוד אצלו אין כזה דבר

מחר

ולכן דווקא יהושע נבחר להילחם, שכמשה רבינו עלה אל הר האלוקים ויהושע נטה שם אוהלו ו'התעכב שם כל ארבעים יום שכן מצינו שכשירד משה וישמע יהושע את קול העם ברעה למדנו שלא היה עמהם, וצריך להבין למה יהושע נשאר הרי כל מה שירד המן זה רק במחנה ישראל ולא היה אמור לרדת לו מן רק נעשה לו נס וירד לו מן. ועוצמת הנס נחשבת שירד לו מן כנגד כל ישראל עד כדי כך קשה לשנות מדרך הטבע. שכתוב לחם אבירים אכל איש זה יהושע שירד לו מן כנגד כל ישראל. אז

משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על ראש הגבעה" - ... - שכוונת משה רבינו הייתה על סוג מסוים של "עמלק" ששמו "מחר", שתפקידו לקרר את האדם מהתלהבותו בעשיית המצוות - כלומר, כל התחזקות וכל דבר טוב שאדם מקבל על עצמו לעשותו... בא אותו סוג של עמלק הקרוי "מחר" ואומר לו: "בסדר! הכל טוב ויפה... אין שום בעיה! אבל רק ממחר תתחיל... מחר... מחר... לא היום!" - נגד סוג כזה מסוכן של עמלק צווה יהושע להילחם! ויסודם של דברים זה קרירות בעבודת ה' כי מי שליבו בוער בעבודת ה' לא מחכה למחר.

באמונה ובעבודת ה' ויתכן שזה מרומז גם במה שנאמר שם והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כי הרמת יד משמעותה עשייה וקיום וכנגד זה כאשר יניח משה את ידו ויתרפו ידיו או-אז יגבר עמלק. זוהי המלחמה של ה' בעמלק מדור דור. (ילקוט יוסיף לקח עמ' עט)

שהצליח לדחות את המעשה הטוב ליום המחרת עצם הדחייה מביאה לרפיון בנכונות האדם לקיים את המצוה וממחר הוא ידחה למחרתיים וככל שיחלוף הזמן ייחלש הרצון לקיים את המצוה עד שלבסוף יצליח היצר להסית את האדם לבטל כליל את קיום המצוה מידה עמלקית זו יש לעקור מהשורש כי אשר קרך ומחר כרוכים ושלובים יחד והשפעתם הדדית ושניהם יחד גורמים רפיון

אלא כשזה לא מאירקא שלי אז מחר אבל כשזה מאריק שלי אז הוא מוכן תמיד וכבר ניסה פעם קודמת מיד לאחר יצי"מולא הצליח למרות זאת הוא בא שוב

למה חטאו של עמלק חמור ביותר

מקשה הגרי"ז הלוי זצ"ל (מובא בחדושי הגרי"ז על התורה), במה גדול היה חטאו של עמלק יותר מכל העמים שנלחמו עם ישראל, ועבור מה נאמר עליו 'כי מלחמה לה' בעמלק מדור דור'.²

למה הטריח את הקב"ה. ותירצו שחשש שמא יתעכב ולא היה שווה לו להסתכן ושוה לו לחכות ארבעים יום כדי שלא לקחת שום סיכון כלפי תורה (וע"ע תירוץ על זה בלמעשה ויקהל) (הוספה מבשלח כתוב בתרגום יומתן מידי של משה יהיו כבודות כי נלחם בעמלק מחר ולא באותו יום ולפ"ז מוכן ביותר כי זה היה עיקר כוחו של עמלק ונוסיף שכל זה עמלק אורמ רק בדברי תורה אבל כדי להילחם שם ישראל הוא תמיד היה מוכן כמו שמבואר באור החיים והבאנו דבריו במלעשה פרשת כי תצא

לתמוה, דלפי זה היה מן הראוי להחמיר בעונשו של גזלן על שאינו ירא אף מאחד? לכשנתבונן נבין עומקו של דבר. הגזלן אינו עושה חשבונות, כאשר הוא מתאוה לגזול הוא עושה זאת מבלי להתחשב בשום דבר. הגנב, לעומת זאת, זהיר יותר במעשיו, הוא מחושב בדרכו ולוקח בחשבון את האפשרות שייתפס בקלקלתו על ידי בני אדם. אדם כזה החי בחשבון ובכל זאת אינו מתחשב עם עין של מעלה, הוכיח בעליל שאינו ירא ה'. אולם על הגזלן אין לקבוע בוודאות שאינו ירא אלקים, שכן מעשיו נעשים ללא חשבון כלל.

² אלא מבאר הרב מבריסק מפני שהיה לא ירא אלוקים. אך זה גופא צריך ביאור כיצד להבחין בחוסר יראת אלקים בהתנהגותו של עמלק? הדברים מתבארים על פי דברי הגמרא: מפני מה החמירה תורה בגנב יותר מבגזלן? זה השווה כבוד עבד לכבוד קונו, וזה לא השווה כבוד עבד לכבוד קונו, כביכול עשה עין של מעלה כאילו אינה רואה, [רש"י: שהוא ירא מבני אדם ומעין של מעלה לא נזהר] (בבא קמא עט:). כלומר, גזלן הפועל לאור היום אינו פוחד כלל לא מאלקים ולא מאדם. לעומתו הגנב, העושה מלאכתו במחשך הלילה מפחד פן ייתפס, ירא מבני אדם אך לא מה! ולכאורה יש

**כיון שתמיד היה מוכן למלחמה עם
ישראל**

ידיעה כמו שרמז גם כן במאמר קרך והם יגעים ועייפים ודבר המעמיד הכח ביכולת הנעלם אין עמם מה שלא היה כן בשאר כל המלחמות שמלבד שלא ייעפו ולא ייגעו במלחמות עוד להם כלם צדיקים יראי אלהים נמוכי לב'.

וצ"ב מה החומרה במה שבא עליהם פתאום אלא אינו דומה עמון ומואב שרק כאשר עמ"י עברו בגבולם הם באו להילחם עימם, אבל לא תמיד חשבו מתי נוכל להילחם עימם. משא"כ עמלק גם כשיש ענן והוא אינו יודע היכן עמ"י הוא מוכן ומתוכנן תמיד להילחם, וזה מוכיח את שנאתו לעמ"י שמעבירה אותו על דעתו שתמיד הוא מוכן להילחם נגדם ומיד כאשר הזדמנה לו האפשרות להילחם הוא בא.

אלא מבאר רבינו האור החיים הקדוש וז"ל 'אשר קרך. יתבאר על פי דבריהם ז"ל (ד"ה ג.) שאמרו שהענן היה מכסה על ישראל ולא היה מקומם ידוע לעולם אלא כשמת אהרן נסתלקו ענני כבוד ובא הכנעני וילחם עם ישראל, ואם כן תקשה מנין ידע עמלק מקום חניית ישראל לבא אצלם להלחם עמם, לזה אמר אשר קרך פירוש יקר מקרהו וידע מחניהם בדרך, ואמרו ויזנב בכך וגו' פירוש לא שהענן הניחו להיכנס לפנים למחנה ישראל אלא באותן שהיה הענן פולטן, והוא אומר ויזנב בכך אותם הנחשלים אחריו'. וכו' והעיר הכתוב בטעמים שמשנאיאם אותו בלבנו כי הצר לישראל צרה גדולה שבא עליהם כאשר ידאה הנשר בלא

להם ברגע שנפגשו עם ישראל, לפיכך לא נאמר עליהם שלא היו יראי ה'. כיוון שחטא עמלק בכך שחשב שבעת חולשה יוכל לנצח את ישראל ולא העלה על דעתו כי ימין ה' עושה חיל נענש במידה כנגד מידה - מלחמה לה' בעמלק.

במדרש איתא שעמלק התנפל על ישראל מתוך חשבון מדוקדק. על הפסוק ואתה עייף ויגע אמרו חז"ל שעמלק חיפש ומצא זמן שישראל היו עייפים ויגעים, מתוך חשבון פשוט שבמצב זה יוכל להשמידם. כיוון שחישב חשבונות ואת הקב"ה לא לקח בחשבון נתגלה כי אינו ירא אלקים. עמים אחרים לא עשו חשבונות הם פעלו כפי שנראה היה

מבואר ברבינו האור החיים לא שלא למדו

בכלל, אלא היה חסר במלחמתה של תורה.

נער צעיר, שלפני עשרות בשנים נקלע במקרה אל ישיבת חברון, השתאה למראה הריתחא דאורייתא הזאת. בסקרנות הטה אוזן להבין על מה נסוב הוויכוח באחת החבורות, שעמדה בירכתי בית המדרש והרעיש עולמות. אחד מבחורי הישיבה גילה את אזנו של הנער כי קושיא פלונית שהתעוררה היא שחוללה את הסערה סערה - כפי שלימד הסבא. הנער הצעיר הרגיש בחוש כיצד הפכה הקושיא לבעייתו האישית של כל אחד מן הבחורים וכי לא יבוא מנוח לרוחם הגועשת עד שימצאו את התירוץ המפשט. המבהיר המשיב את הסוגיא בשלום על מקומה הנער התלהב מן המראה שינן לעצמו היטב את הקושיא בהחלטה שכאשר הוא עצמו יגיע יומו ללמוד בישיבה כשילמדו את אותה מסכת יציג את הקושיא הנזכרת בפני חבריו לספסל הלימודים כך קיווה בכל לבו יזכה להניע את אמות הסיפים של בית המדרש כפי שהם נעים עתה

אולם, אכזבתו היתה גדולה. כאשר לאחר

מספר שנים התקבל הנער כתלמיד מן המניין,

מה הסיבה שעמלק בא

כתב רבינו האור החיים (פרשת בשלח) 'להיות שנתעצלו בתורה שנמשלה למים ולאש' דכתיב (ירמ' כ"ג) 'כה דברי כאש' ולא נתעסקו **במלחמתה של תורה**, לזה הענישם בצמאון כנגד בחינת המים ובאש המלחמה של עמלק: (-) מלחמה כנגד מלחמה!'. 'ויאמר משה אל יהושע. נתחכם משה כשהכיר העון שהוא **לצד ביטול מלחמת התורה** אמר אין ראוי לצאת למלחמה אלא יהושע שנאמר עליו (לקמן ל"ג י"א) לא ימיש מתוך האוהל בעסק התורה, ואמר לו שיבחר כיוצא בו ובזה יתגבר עליו וכן היה'.

ולמה בחר את יהושע ולא את עתניאל

בן קינז

וצ"ב שלכאור' מלחמתה של תורה אין לזה שיכות למי שלא מש מתוך האוהל ויותר היה מתאים לבחור בעתניאל בן קינז שהחזיר את התורה בפילפולו.

אלא מלחמתה של תורה נובע מהאכפתיות לתורה וזה היה ביותר ליהושע שלא מש מתוך האוהל ארבעים יום כדי שלא להפסיד דברי תורה.

הלימוד מזה למעשה. עד כמה חשוב מלחמתה של תורה שזה מראה על כבודה של תורה והאכפתיות מהתורה)

אמרו בשבת (פג:): לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ואפלו שעה אחת, שהרי זה כמה שנים שנשנית משנה זו בבית המדרש ולא נתגלה טעמה, עד שבא רבי חנינא בן עקביא ופרשה. אמר רבי יונתן, לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה, ואפלו בשעת מיתה, שנאמר (במדבר יט, יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל, אפלו בשעת מיתה תהיה עוסק בתורה. צא ולמד מרבן גמליאל, שאפלו בזמן שהיתה מחלקת כנגדו והעבירוהו, אף על פי כן לא מנע עצמו מבית המדרש, וכמו שאמרו בברכות (כח:). וכמו שאמרו בשבת (לא:). בשעה שמכניסים את האדם לדין (בבית דין של מעלה), אומרים לו: נשאת ונתת באמונה? קבעת עתים לתורה? וכן בעבודה זרה (יט:): אשר פרוי יתן בעתו, פרש רש"י, שיקבע עתים לתורה. ולכאורה יש להקשות ממה שאמרו בירושלמי (סוף ברכות) אמר רב חלקיה בשם רב סימון, העושה תורתו עתים הרי הוא

בישיבת חברון, שאל - בבוא היום - את אחד הבחורים את הקושיא הנ"ל. והנה למרבה הפלא - שקט. הנשאל הגיב בשלווה והפטיר: 'הערה נכונה, קושיא יפה, צריך לחשוב'. זו היתה גם בערך תשובתו של הבחור השני, השלישי... הסערה המקווה - לא פרצה. ניגש איפוא התלמיד בפליאה אל רבינו המגיה הרב מאיר חדש זצ"ל ושאל בכאב: היכן הריתחא דאורייתא? הלא רק לפני שנים מספר היתה הישיבה כמרקחה לשמע קושיא זו! מה קרה היום?

השיב רבינו ואמר: כן, היום בטל כבוד התורה! פשוט, בטל כבוד התורה.

כי שלוות הנפש בה התקבלה הקושיא היתה בעיני רבינו פגם מהותי בלבו של הלומד **הוא מרמז על כך שאין הלומד והתורה אחד ממש**. לפניו חסרון בולט בתורתו, תורתו, דווקא בה חייב האדם להגות יומם וליל זאת ועוד ההרהור השקט והניחוח בלימוד, בלא סערה של ממש אינו מפעיל את שרירי ההגיון והמחשבה ואיני מביא אותם עד למיצויין העליון. לכשתמצי לומר אף ביטול תורה יש כאן. (המאיר לזכר הרב מאיר חדש זצ"ל ח"א עמ' שכ)

מדרש שמואל, עת לעשות לה' הפרו תורתך (תהלים קיט, קכו). רבי פינחס ורבי חלקיה בשם רב סימון, העושה תורתו עתים, הרי זה מפר ברית, מה טעמיה, הפרו תורתך עת לעשות לה'. והרי אמרו חז"ל ששואלים לאדם קבעת עתים לתורה. וכבר פרשו המפרשים, דהתם מירי באדם שקובע עתים לתורה, וסבר, שאף על פי שהשלים עסקיו כמדי יום ביומו, ונשאר לו זמן מה באותו יום, הוא מתעסק בהבלי העולם בשה"י פה"י, וחושב שדי לו במה שהשלים חקו בזמן שקבע לו ללמד, הבו דלא להוסיף עלה. ועל זה אמרו שהוא מפר ברית, שהרי אפשר לו לעסק בתורה במשלם יומא, ולא יאבד זמנו בהבלי העולם הזה. ועין עוד בספרו כסא דוד (דף עו ע"ד ודף עח ע"ד). ובספר טוב עין (סי' יח אות מח), ובספר ברית עולם על ספר חסידים (ס"ס יז). עיין שם. (ועיין בהקדמה לילקוט יוסף על הלכות אבלות מה שכתב בזה).

והחפץ חיים ביאר שבעת לימודו צריך לראות עצמו כאילו זו כל תורתו, כאילו היום ימות, ואין לו אלא שעה זו ופרק זה. (ע' שפתי חיים מידות על מנוחת הנפש)

מפר ברית, מה טעם, הפרו תורתך עת לעשות לה'.

והנה הרמ"ע מפאנו באלפסי זוטא (סוף ברכות) הרגיש בזה, וכתב העושה תורתו עתים, בלא קביעות זמן קבוע, שכל עת משנה מחברו, אבל לא כל אדם זוכה ללמד תמיד, הילכך אם קביע ליה עידניה וחוזר ולומד אחר כך עתים עתים, הרי זה משבח. ע"כ. וכן שנינו באבות (פרק א משנה טו) עשה תורתך קבע. ואמרו בסנהדרין (צט:), נואף אשה חסר לב (משלי ו, לב), זה הלומד תורה לפרקים. כי סתם אדם הגון נושא אשה ומקים בה שארה כסותה ועונתה לא יגרע, וזוכה להקים בית נאמן בישראל, כך זה שעושה תורתו קבע, היא האשה הרוחנית, אילת אהבים ויעלת חן באהבתה תשגה תמיד, ומקים בתורתו "מצות פריה ורביה בתורה", בחדושים אמתיים, תפוחי זהב במשכיות כסף דבר דבור על אפניו. אבל מי שאינו עושה תורתו קבע, ולומד רק לפרקים, הוא בבחינת נואף אשה חסר לב, ולא יזכה להגיע להלכה ולמעשה.

ומרן החיד"א בספר מחזיק ברכה (או"ח סי' קנו ס"ק א) כתב וזה תרף דבריו: אמרו בתחלת

לומר "בשבילי נברא העולם", ומבואר בלשון הרמב"ם [סנהדרין יב ג] שזה חלק מהאיום שמאימים על העדים שכתב וז"ל "וכיצד מאיימין על דיני נפשות, היו יודעין שלא כדיני ממונות דיני נפשות, לפיכך נברא אדם יחידי בעולם ללמד שכל המאבד, וכל המקיים, כאילו קיים עולם מלא. הרי כל באי העולם בצורת אדם הראשון, לפיכך כל אחד ואחד יכול לומר בשבילי נברא העולם". ופרש"י שם כלומר: חשוב אני כעולם מלא, לא אטריד את עצמי מן העולם בעבירה 'אחת' וימשוך ממנה. הרי שהרגשת הגדלות של האדם שבשבילי נברא העולם "וחשוב אני כעולם מלא", תגרום לו שלא לרדת ממדרגתו, ואף העדים הללו שהגיעו לדרגה פחותה כזו שעומדים להעיד עדות שקר ולשפוך דם נקי, כיון שיתבוננו בגדלות האדם ימנעו מן החטא ויחזרו בהם מלהעיד שקר.

"בשבילי נברא העולם" יתכן שאברהם אבינו וכל שאר הקדושים נבראו בשבילך
 "כל אחד ואחד חייב לומר; בשבילי נברא העולם". הביטוי הזה, אם חושבים עליו לרגע, הוא ביטוי עצום, מרעיש, מקשה הרב שמשון

ב. חשוב אתה כעולם מלא בלעדיך אין כלום

ב. בדרך כלל האדם לא משתכנע לתרום, כי אומר מה אני כבר יכול לתת שקל למי זה יעזור. מה עשו אומרים לו שכל שקל שלו שווה כפול ורק אם נגיע 70 מיליון שם גובים בלא"ה לא יגבו דהיינו שהמאה שקל שלך זה לא מאה שם אלא מיליון שם ולך להוציא זה נחשב רק מאה שם דהיינו שעל יצר הרע של מאה שם העמידו סיפוק של 70 מיליון שם בזה זה מכריע, כל הרעיון הוא בשבילי נברא העולם חשוב אני כעולם מלא בלעדיך אין כלום.

רק ההכרה ש'בשבילי נברא העולם' יכולה למנוע את עידי נפשות מלהעיד עדות שקר

מבאר ר' חיים שמואלביץ זצ"ל את גודל חשיבותה שאמרו בגמ' סנהדרין (לז א): "כיצד מאיימין את העדים שלא יעידו שקר? על עידי נפשות וכו' לפיכך נברא אדם יחידי, וללמדך בזה: שכל המאבד נפש אחת מישראל, מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא, וכל המקיים נפש אחת מישראל, מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא. לפיכך כל אחד ואחד חייב

שהיא מוכרחת לשלוח לה עוגה או להיכנס לעזור לה עם הילדים, לא שייך אחרת. וכך הוא אצל כל אדם, לכל אחד יש דבר שבעיניו נראה פשוט, אך לא כל מה שבעיניו פשוט גם בעיני השני נראה פשוט כל כך. הדברים עמוקים הרבה יותר ממה שאנחנו חושבים. לכל אדם ישנה נקודת הקדושה שלו, איך הוא אוהב את הקב"ה ואיך הקב"ה אוהב אותו. הקב"ה ברא כל יהודי בתור בן יחיד. אם אמא תתבונן רגע, היא תראה שכל ילד היא אוהבת בנוסח אחר, ולא שילד אחד היא אוהבת יותר מילד אחר. אלא שזה סוג אהבה שונה, כמו שאם ישאלו אדם את מי הוא אוהב יותר, את אבא או את אמא, יאמר שאינו מסוגל לענות על שאלה כזו, אך ברור לו שאלו שני סוגי אהבות; הוא אוהב את אביו לא כמו שהוא אוהב את אימו, וכמו כן הוא אוהב את האח לא כמו שהוא אוהב את האח השני. הקב"ה אוהב כל יהודי. כי כל יהודי אצלו הוא ילד אחר, כל יהודי הוא בן יחיד. הקב"ה אוהב את עם ישראל לא בכללות כעם; כלפיו עם ישראל בנוי מיחידים, והקב"ה רואה נקודת מעלה מיוחדת אצל כל יהודי. הקב"ה נתן לכל אחד את מעלתו המיוחדת, את נקודת הטוב שלו שבה הוא מיוחד, ומחמת נקודה זו הקב"ה אוהב

דוד פינקוס בספרו (תפארת שמשון במדבר) ולכאורה אינו מובן, כל אחד מאיתנו בעצם אומר; הקב"ה ברא את העולם, את אברהם אבינו, את יצחק אבינו, את יעקב אבינו, את שנים-עשר השבטים, ואת משה רבינו ואת אהרון הכהן, את החפץ חיים ואת כל העולם - הכול בשבילי! והנה אומרים חז"ל שכל יהודי צריך לומר שלא רק דוד המלך, אלא אפילו האבות הקדושים, השבטים, הנביאים, זקני הסנהדרין וכו' - את כולם ברא הקב"ה בשבילו. הייתכן?!

לכל יהודי מעלה ייחודית

ליישב לגמרי עניין מופלא זה איננו יכולים, ועלינו לקבלו כדבר סתום, ומכל מקום ננסה להגדיר את הדברים בצורה הבאה; לכל יהודי יש בתוכו בחינה, נקודה, שבה הוא מיוחד, חד בדרא. למשל, ישנו אדם שהוא בעל הבנה בהירה בגנות הכעס. ייתכן שבעניין השבת או בעניין לימוד התורה הקדושה הבנתו חלשה ביותר. אבל אם הוא רואה אדם כועס, בעיניו הוא נראה מגונה ושפל כל כך. שהוא פשוט אינו מסוגל להבין זאת. או ישנה אישה שכאשר שכנה שלה יולדת בשעה טובה, היא מרגישה

בנח ובלוט וכן יפריש עצמו מן הטומאה אע"פ שלא הוזהרנו ממנה בתורה כמו שהזכירו (חגיגה יח) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים וכמו שנקרא הנזיר קדוש (במדבר ו ה) בשמרו מטומאת המת גם כן וגם ישמור פיו ולשונו מהתגאל ברבוי האכילה הגסה ומן הדבור הנמאס כענין שהזכיר הכתוב (ישעיהו ט טז) וכל פה דובר נבלה ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות כמה שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו באלו ובכיוצא בהן באה המצוה הזאת הכללית אחרי שפרט כל העבירות שהן אסורות לגמרי עד שיכנס בכלל זאת הצוואה הנקיות בידיו וגופו כמו שאמרו (ברכות נג) והתקדשתם אלו מים ראשונים והייתם קדושים אלו מים אחרונים כי קדוש זה שמן ערב כי אע"פ שאלו מצות מדבריהם עיקר הכתוב בכיוצא בזה יזהיר שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות ובכיעורים וזה דרך התורה לפרוט ולכלול בכיוצא בזה כי אחרי אזהרת פרטי הדינין בכל משא ומתן שבין בני אדם לא תגנוב ולא תגזול ולא תונו ושאר האזהרות אמר בכלל ועשית הישר והטוב (דברים ו יח) שיכניס בעשה היושר וההשויה וכל לפנים משורת הדין לרצון

איתי, כאן מתבטא יופיו של האדם, עד כדי כך שהקב"ה כביכול אומר; "אני אוהב אותך כל כך. שהייתי בורא את כל העולם כולו בעבורך".

לא להיות נבל ברשות התורה- קדש עצמך במותר לך

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם" (ויקרא יט, ב) וכתב הרמב"ן: אבל הפרישות היא המזוכרת בכל מקום בתלמוד שבעליה נקראים פרושים והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין א"כ **ימצא** (כתב לשון מציאה ואין מציאה אא"כ יש חיפוש דהינו שבעל התאוה מחפש איך לפרוץ גדר) **בעל התאוה** מקום להיות שטוף בזימת אשתו או נשוי הרבות ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו וידבר כרצונו בכל הנבלות שלא הוזכר איסור זה בתורה והנה יהיה נבל ברשות התורה לפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות וכו' ויקדש עצמו מן היין במיעוטו כמו שקרא הכתוב (במדבר ו ה) הנזיר קדוש ויזכור הרעות הנזכרות ממנו בתורה (בראשית ט כא)

חבריו כאשר אפרש (שם) בהגיעי למקומו ברצון הקב"ה וכן בענין השבת אסר המלאכות בלאו והטרחים בעשה כללי שנאמר תשבות ועוד אפרש זה (להלן כג כד) בע"ה וטעם הכתוב שאמר כי קדוש אני ה' אלהיכם לומר שאנחנו נזכה לדבקה בו בהיותנו קדושים והנה זה כענין הדבור הראשון בעשרת הדברות (שמות כ ב) עד כאן לשונו.

כיצד נברר מה כן מוכרח ומה לא

המשנ"ב (בסי' קנו סק"ב) כתב שלא יעשה מלאכתו עיקר, אלא יעשה רק כדי פרנסתו. אך בזה גופא צריך להיזהר מפיתוי היצר שמפתהו שכל היום צריך השתדלות על הרווחה זו. והעיקר שיתבונן בעצמו מה הוא הכרח האמיתי שאי אפשר בלעדיו. וכתב בשער הציון (אות ג') שהמודד לדעת מה מוכרח ומה לא. "יתבונן אילו הוא היה מתחייב לזון את חבריו ולהלבישו לפי ערכו. מה היה אומר אז, איזה דבר הוא הכרח". שאם היה אומר לו חבריו, אני רוצה פלאפון, היה אומר לו בשביל מה לך פלאפון, אתה יכול להסתדר עם טלכרט. ואם היה מבקש לאכול סוג בשר משובח, היה אומר לו הרי אפשר להתקיים גם מלחם וחמאה. וכן על זו הדרך. וזוהי הדרך בכל דבר לדעת מהו הדבר ההכרחי שאותו צריך לגוף האדם. ומה לא הכרחי שזה בגדר מותרות, ומזה למעט ולהתקדש.

כותב המסילת ישרים (בסוף פרק יג בבאור מידת הפרישות) הרי לך הכלל האמיתי: כל מה שאינו מוכרח לאדם בענייני העוה"ז ראוי לו שיפרוש ממנו, וכל מה שהוא מוכרח לו מאיזה טעם שיהיה כיוון שהוא מוכרח לו אם הוא פורש ממנו הרי זה חוטא. הנה זה כלל נאמן, אך משפט הפרטים על פי הכלל הזה אינו מסור אלא אל שיקול הדעת. עכ"ל. שכדי לדעת מה מוכרח לאדם ומה בגדר מותרות צריך לזה שיקול דעת גדול. משום שברוב הדברים האדם מרגיש שהוא מוכרח אותם.

כלל זה שכתב המסילת ישרים נוגע לכל דבר. למיעוט שינה, ללבוש האדם, לאכילה, ולכל הנאות העוה"ז, בכל דבר צריך לדעת מה מוכרח לאדם, שמזה אין לזון, כיוון שזה לצורך עבודת

כלל זה שכתב המסילת ישרים נוגע לכל דבר. למיעוט שינה, ללבוש האדם, לאכילה, ולכל הנאות העוה"ז, בכל דבר צריך לדעת מה מוכרח לאדם, שמזה אין לזון, כיוון שזה לצורך עבודת

קושיות

גדולה מנקיות. טהרה מביאה לידי חסידות. חסידות מביאה לידי ענוה. ענוה מביאה לידי יראת חטא. יראת חטא מביאה לידי קדושה. קדושה מביאה לידי רוח הקודש - להשרות עליו שכינה.

שבא להדריך איך יגיע האדם לכל

הדרגות של קדושה נכבדות

ואפשר לבאר שאין זה נתינת טעם רק בא להדריך איך יגיע האדם לקדש עצמך במותר לך רק אם ידע מעלתו שה' בכבודו ובעצמו מקדשו והיה ס"ד יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם אז יוכל להגיע לקדושה ומצינו שהדברים מבוארים בשערי העבודה לרבינו יונה שזה הפתח הראשון לעבודת ה' של האדם וכדלהלן וכן נאמר בהקהל לומר שכולם יכולים להגיע לקדושה (האלשיך הקדוש נצטוה משה להשמיע פרשה זו "אל כל עדת בני ישראל" כדי ללמדנו, שכל אדם מסוגל להשיג מדרגה גבוהה של חיי קדושה, אם ירצה בכך בכל כחו ומאודו, ואין זה עניין ליחידי סגולה בלבד.) ולפי"ז מובן למה התחיל בקדושים שפירושו מובדלים ובלי זה לא יתכן לעבוד את ה' אבל ואין זה הדרכה איך להגיע לקדושים תהיו זה לפי הסדר של ר' פינחס בן יאיר אלא

כי קדוש אני וגו'. וצ"ב א. איזה נתינת טעם יש בזה שתהיו קדושים כי קדוש אני, וכי יתחייב הדבר ליציר כפיו להדמות לקונו, והלא יש הרבה דרגות באלוקי ישראל שאינם מושגים בישראל. (אור החיים)

ב. ועוד למה יתחייב הכתוב לתת טעם. (אור החיים)

ג. למה דווקא בקדושים שמדבר על דרגות גבוהות שמתאימים ליחידי סגולה נאמר בהקהל אל כל עדת ובתו"כ אמרו לפי שפרשה זו רוב גופי התורה תלויים בה נאמרה בהקהל. אך זה גופיה צ"ב למה רוב גופי תורה תלויים בה

ד. ועוד למה התחיל בקדושה הרי הדרך להגיע לקדושה ארוכה וכמבואר בברייתא של ר' פינחס בן יאיר (עבודה זרה כ:): תורה - ע"י שעוסק בה ועוד שרואה ומבין אזהרות שבה ונשמר, מביאה לידי זהירות. זהירות - כשהעבירה באה לידו זהיר להשמר שלא יכשל, מביאה לידי זריזות - זריז ונשמר קודם לכן שלא תבוא עבירה לידו. זריזות מביאה לידי נקיות - נקי מהחטא. נקיות מביאה לידי פרישות - אף מדבר המותר פורש להחמיר על עצמו. פרישות מביאה לידי טהרה - צח ומלובן, ומעלה יותר

"**הפתח הראשון הוא**, שידע האדם העובד ערך עצמו, ויכיר מעלתו ומעלת אבותיו, וגדולתם וחשיבותם וחיבתם אצל הבורא יתברך. וישתדל ויתחזק תמיד להעמיד עצמו במעלה ההיא ולהתנהג בה תמיד, בכל יום ויום יוסיף אומץ לקנות מעלות ומדות אשר יתקרב בהם לבוראו וידבק אליו. ואם היה ראשיתו מצער, אחריתו ישגא מאוד. ויעשה אשר לא יבשו אבותיו מדרכיו וממעשיו כפי כוחו והשגת ידו. ויצא לו מזה כי כאשר יתאוה תאוה ויעלה בלבבו גאוה לעשות דבר שאינו הגון, יבוש מעצמו ויבוש מאותיו, וישיב לנפשו ויאמר אדם גדול וחשוב כמוני היום שיש בי כמה מעלות טובות רמות ונשאות, ושאני בן גדולים בן מלכי קדם, איך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים ולאבותי כל הימים.

גודל האסון של מי שלא יודע ערך עצמו

ואם חלילה וחס לא יכיר מעלת ומעלת אבותיו, נקל יהיה בעיניו ללכת בדרכיו הפריצים להגלות נגלות כאחד הנבלים למלאות תאוותו בחיקו. כאשר אמר המשל, כל מי שאינו מתבייש מנפשו אין לנפשו ערך בעיניו, על כן האיש העובד ישתדל תמיד

בא להראות לאדם עד היכן הוא מיכול וצריך להגיע ע"י הנכבדות ולפי"ז מובן מה לשון גופי תורה תלויים בה. שהכל תלוי בנכבדות ולא רק רוב הדברים

(צ"ב למה כפל דבר אל כל עדת בני ישראל **ואמרת** אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם. וביאר רבינו האור החיים טעם שכפל לומר ואמרת לדבריהם ז"ל (ויק"ר פכ"ד תו"כ) שאמרו כי לצד שרוב גופי התורה וכו' לזה עשה בה גם כן כסדר נתינת התורה שדבר בה רכות וקשות (יתרו יט ג) כה תאמר וגו' ותגד, ואמר דבר לשון קושי **ואמרת** אמירה רכה, אבל עדיין צ"ב איזה דבר נאמר בלשון רכה ואיזה נאמר בלשון קשה והתשובה כל הציונים נאמרו בלשון קשה והקדושים תהיו כי קדוש אני שזה הדרכה איך להגיע למעלת הקדושה שזה הנכבדות נאמר (בלשון רכה)

איך מגיע לנכבדות

מה הפתח הראשון בעבודת השם שיכיר האדם ערך עצמו ומעלת אבותיו

אלו הם דבריו הקדושים והנוראים של רבינו יונה ז"ל בפתח ספרו "שערי העבודה" (נדפס לראשונה מכתב יד בשנת תשכ"ז לפ"ק) וז"ל:

וגשמיים כאכילה בשוק ורכיבה על הסוס בקרית חוצות, ומהם בלתי ניכרים כל כך כמו הדיבור בביטויים גסים ובניבול, נוח לחרף, לקלל, חדל הבושה וקל לדבר עזות, אינו חש לכחש ולשקר ואינו אחראי בעד אמרי פיו, אנשים כאלה אינם ראויים ללימוד של בחינות המוסר המיוסד על דקות ועדינות, ולעולם לא ימצאו אלה מזור למשחתותם בלימוד המוסר, שפלות הנפש אינה דבר ממשי וחיובי רק אפיסה ושלייה, נטול האור של צחצחות הנפש, ואשר רפואתה בטוחה בעמלה של תורה, ואור התורה מחיהו. כללו של דבר מי שחש בשפלות יעסוק בתורה הרבה עד שישנן שכלו וילאה גופו, וכאשר יקנה תורה הרבה, והשפלות תמס תהלך, ושב ורפא לו, ואז יוסיף לקח בספרי היראה לעלות למעלה למשכיל.

הרחבה בנושא הנכבדות

אומר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל בספרו שיחות מוסר (מאמר כח)

מה גרם לשיעבוד חוסר נכבדות

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא (שמות א ו) מקשה האור החיים

להשיג ערכו וערך הצדיקים והחסידים, ומעלתם חשיבותם וזכותם לפני השם יתברך ודבקותם, ויבין וישכיל וידע כי יוכל להשיג מעלתם וחשיבותם, כאשר יעבוד כמותם כל ימי חייו ועתותיו ושעותיו ורגעיו כפי כוחו והשגתו. כמו שנאמר כי קרוב אליך הדבר מאוד בפך ובלבבך לעשותו, כי האל יתברך אינו מבקש מבני אדם כי אם לפי כחם כאשר יתבאר בע"ה וגם האבות ז"ל לא עבדוהו כי אם לפי כחם והשגתם, עכ"ל.

אוי ואבוי לאדם שאינו מכיר מעלותיו כי אפילו את כלי עבודתו אינו מכיר

בספר עלי שור ח"א עמ' קס"ט מביא בשמו של ר' ירוחם ממיר "אוי לו לאדם שאינו מכיר ליקוי נפשו, שהרי אינו יודע מה עליו לתקן, אבל אוי ואבוי לאדם שאינו מכיר מעלותיו כי אפילו את כלי עבודתו אינו מכיר" ע"כ.

מדברי החזו"א באמונה ובטחון רק עמל התורה הוא הפיתרון לשפלות הנפש

אמונה ובטחון לחזון איש (פרק ד): שפלות הנפש יסודה בנפש ולא במעשה, והמעשים השפלים הם זרע השפלות הנפשי והמעשים המעידים על השפלות, שונים, מהם גסים

- א.** למה כתב וימות יוסף והרי כבר כתוב (סוף ויחי) וימת יוסף בן וגו',
- ב.** מה בא להשמעינו שמתו האחים וכל הדור.
- ג.** עוד מה קשר יש בין מיתת האחים והדור לאומרו ובני ישראל.
- ד.** עוד צריך לדעת טעם אומרו כסדר זה ובני ישראל וגו' שאם בא להודיענו פריית ורביית בני ישראל היה לו לומר כסדר זה ויפרו וישרצו וגו' בני ישראל:
- אלא מבאר האור החיים את סיבת השיעבוד וז"ל 'אכן ב' כתובים הבאים כאחת להודיע השתלשלות התחלת השעבוד וסיבותיו, והם במספר ד'. **הא'** מיתת יוסף שאם היה יוסף קיים יספיק שלא ימשלו בהם המצריים הא למדת שכל זמן שיוסף קיים היו ישראל בארץ מצרים שקטים ומעונגים. **ב'** מיתת האחים שכל זמן שאחד מן האחים קיים היו המצריים מכבדים אותן וכמו שפ"י ז"ל (סוטה י"ג.) בפסוק (בראשית נ יד) וישב יוסף וגו' ואחיו וגו' אחר קברו את אביו יעוין שם דבריהם. **ג'** מיתת כל הדור פ"י כל הע' נפש שכולן היו חשובין בעיניהם ובאמצעותם לא היה להם פנים להשתעבד בהם, או לצד שהיו בני דעה ואין
- מציאות למצריים להתחכם חכמתם שמתחיל בפה רך כי היו בני הדור ההוא חכמים ויכירו החכמה ולא יקבלו עשות להם דבר בשום אופן, ד' ובני ישראל וגו' כי אם לא היתה ההרגשה הגדולה שפרו וישרצו וגו' במאוד וגו' ותמלא הארץ וגו' לא היו נותנים לב לבקש תחבולות אלא ההרגש הגדול הוא הסובב באמצעות העדר המונע שהוא יוסף ואחיו וכל הדור, ובזה נתיישב אומרו ובני ישראל ולא אמר ויפרו וגו' כי לא בא להודיע ענין הרבוי אלא להודיע כי הוא זה סובב הגלות' עכ"ל
- עוד כתב שבמיתת יוסף ירדו בני ישראל מגדולתם שמתחילה היו מעולים יותר מהמצרים ובמיתתו נעשו שווים להם ובמיתת האחים ירדו למטה ממדרגתם, שהיו בעיניהם נבזים, אבל עדיין לא היו משתעבדים להם, ורק לאחר שמת כל הדור התחילו להשתעבד בהם. למדנו מדבריו, שאע"פ שהמצרים רשעים היו מעולם, מ"מ לא היו יכולים להשתעבד בישראל כל זמן שהיו ישראל נכבדים וחשובים בעיניהם, ורק כשירדו ממדרגתם ונעשו מבוזים בעיניהם, התחילו לשעבדם.

ונראה כי שתי פנים לדבר, האחד מצד המצרים, שלא היו מסוגלים לשעבד בני אדם שהם נכבדים וחשובים, והשני מצד בני ישראל עצמם, שכל זמן שהיו חשובים ונכבדים בעיני עצמם, לא היו המצרים יכולים לשעבדם, ורק כשהשפילו חשיבותם בעיני עצמם נעשו בני שעבוד וז"ל - וכך הוא דרכו של היצר הרע במלחמתו עם האדם, בתחילה הוא משתדל להשפילו בתחומי ההיתר, וכשהדבר עולה בידו, הרי האדם ברשותו להכשילו בכל דבר חטא ועוון. העבודה המוטלת על האדם היא להתעלות ולהיות נכבד וחשוב, וע"י כך הוא נשמר מן החטא, שמכיון שהוא מכיר במעלתו וחשיבותו הגדולה, הרי הוא נמנע מלחטוא כדי שלא ירד ממדרגתו.

והנראה כי שתי פנים לדבר, האחד מצד המצרים, שלא היו מסוגלים לשעבד בני אדם שהם נכבדים וחשובים, והשני מצד בני ישראל עצמם, שכל זמן שהיו חשובים ונכבדים בעיני עצמם, לא היו המצרים יכולים לשעבדם, ורק כשהשפילו חשיבותם בעיני עצמם נעשו בני שעבוד וז"ל - וכך הוא דרכו של היצר הרע במלחמתו עם האדם, בתחילה הוא משתדל להשפילו בתחומי ההיתר, וכשהדבר עולה בידו, הרי האדם ברשותו להכשילו בכל דבר חטא ועוון. העבודה המוטלת על האדם היא להתעלות ולהיות נכבד וחשוב, וע"י כך הוא נשמר מן החטא, שמכיון שהוא מכיר במעלתו וחשיבותו הגדולה, הרי הוא נמנע מלחטוא כדי שלא ירד ממדרגתו.

הוספה למה שבט לוי לא השתעבדו כי לא פגעו בנכבדות שלהם

וזה היה הרעין של פה רך שמי שיעבוד בשביל כסף אין לפרעה שליטה עליו ואת הלויים הוא פטר כי רצה לשבור את רוחם שירגישו שהם אשמים במה העם עובדים כי הם התפו לעבוד מתחילה ולכן היה שווה לו לפטור את לוי כי מטרתו בשיעבדו היתה לשבור אותם ולא היתה לו מטרה בעצם העבודה ולכן ציוה שיבנו

לו את פיתום ורעמסס שהיו שוקעות ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך {שמות א, יג} אומר רש"י - בפרך. בעבודה קשה המפרכת את הגוף ומשברתו. מה זה עבודה קשה? בחז"ל במדרש יש מחלוקת - אם הכוונה לעבודה קשה שאין לה קצבה, או עבודה קשה שאין צריך לה, או מלאכת האיש על האישה, או האיש... הרמב"ם {הלכות עבדים פרק ראשון, ו} כותב - כל עבד עברי אסור לעבד בו בפרך ואיזו היא עבודת פרך זו עבודה שאין לה קצבה ועבודה שאינו צריך לה אלא תהיה מחשבתו להעבידו בלבד שלא יבטל. אז ממילא, אם כתוב ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך, אז משמע, שאלה היו העבודות. אומרת הגמרא {מסכת סוטה יא, ב} - בפרך רבי אלעזר אמר בפה רך. אומר רש"י - בפרך בפה רך. משכום בדברים ובשכר עד שהרגילום לעבודה. היה כאן פיתוי בכסף, ופיתוי בדברים, למה הכוונה? הגמרא {מסכת סוטה} אומר ר' אליעזר בר' שמעון, שביום הראשון לעבודה, הגיע פרעה, ופרעה שם על עצמו לבנים, כדי להראות שגם הוא עובד... מי שהיה אומר "יש לי בעיות בחוט שדרה... פריצת דיסק..." .. אמרו לו - לפרעה יש יותר דיסקים ממך אם הוא עובד, גם אתה

ונראה כי שתי פנים לדבר, האחד מצד המצרים, שלא היו מסוגלים לשעבד בני אדם שהם נכבדים וחשובים, והשני מצד בני ישראל עצמם, שכל זמן שהיו חשובים ונכבדים בעיני עצמם, לא היו המצרים יכולים לשעבדם, ורק כשהשפילו חשיבותם בעיני עצמם נעשו בני שעבוד וז"ל - וכך הוא דרכו של היצר הרע במלחמתו עם האדם, בתחילה הוא משתדל להשפילו בתחומי ההיתר, וכשהדבר עולה בידו, הרי האדם ברשותו להכשילו בכל דבר חטא ועוון. העבודה המוטלת על האדם היא להתעלות ולהיות נכבד וחשוב, וע"י כך הוא נשמר מן החטא, שמכיון שהוא מכיר במעלתו וחשיבותו הגדולה, הרי הוא נמנע מלחטוא כדי שלא ירד ממדרגתו.

הוספה למה שבט לוי לא השתעבדו כי לא פגעו בנכבדות שלהם

וזה היה הרעין של פה רך שמי שיעבוד בשביל כסף אין לפרעה שליטה עליו ואת הלויים הוא פטר כי רצה לשבור את רוחם שירגישו שהם אשמים במה העם עובדים כי הם התפו לעבוד מתחילה ולכן היה שווה לו לפטור את לוי כי מטרתו בשיעבדו היתה לשבור אותם ולא היתה לו מטרה בעצם העבודה ולכן ציוה שיבנו

שלמה... הוא מביא שפרעה הציע כסף, כך גם מביא רש"י בגמרא {מסכת סוטה}... אם ניקח למשל דוגמא, באו ליהודים, אמרו להם – רבותי, 100 דולר ללבנה.. עשר לבנים מקבלים בונוס! נו... יהודים מקבלים כסף, למה שלא יעבדו?! כולם עובדים ברוך ה'!... בסוף היום סיימו לעבוד... אמרו – רבותי, בואו ונלך לקבל כסף... יש מחלוקת, אם הם שילמו להם או לא... בכל אופן, למחרת אמרו להם – רבותי, מה שעשיתם אתמול בכסף, היום בלי כסף! לזה אומר רש"י – בפה רך, בתחילה הציעו להם לעבוד בשכר... אחר כך הציעו להם לעבוד קשה... אומר המדרש הגדול – כולם עבדו עבודת פרך, חוץ מעמרם. לא נתפתה ליבו ועשה לבנה אחת. ביום הראשון בא עמרם – "כמה צריך לעשות?" - מינימום לבנה. עשה לבנה אחת, ונח... ר' עמרם, מה איתך?! יש אפשרות לעשות בוכטות! תודע מה זה, חמישים לבנים, מאה דולר ללבנה... 5000 דולר! שלושה חודשים יש לך דירת חדר בבני-ברק! לא כדאי?! תתחיל לעבוד! אמר עמרם – כמה צריך לעשות?! אחד?! אחד אני עושה... למחרת בבוקר... כשבאו הנוגשים ואמרו להם "מה שעשיתם אתמול בכסף, היום אתם עושים גם,

יכל לעבוד! כל התירוצים לא היו אקטואליים, בזמן שהיו רואים את פרעה עובד. אומר המדרש {תנחומא, במדבר, פרשת בהעלותך, אות כ} - שבשעה שאמר פרעה (שמות א, יא): הבה נתחכמה לו, וישימו עליו שרי מסים, קבץ את כל ישראל ואמר להם בבקשה מכם עשו עמי היום בטובה, הינו דכתיב (שמות א, יג): ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך, בפה רך, נטל סל ומגרפה, מי היה רואה את פרעה נוטל סל ומגרפה ועושה בלבנים ולא היה עושה, מיד הלכו כל ישראל בזריזות ועשו עמו בכל כחו, לפי שהיו בעלי כח וגבורים, כיון שחשכה העמיד עליהם נוגשים ואמר להם חשבו את הלבנים, מיד עמדו ומנו אותם, ואמר להם כזה אתם מעמידים בכל יום ויום. מנה את הנוגשים של מצרים על השוטרים של ישראל, והשוטרים התמנו על יתר העם, וכשאמר להם (שמות ה, ז): לא תאספון לתת תבן לעם, היו באין הנוגשים ומונין את הלבנים ונמצאו חסרות, היו מכין הנוגשים את השוטרים, שנאמר (שמות ה, יד): ויכו שטרי בני ישראל, והיו השוטרים מכין על יתר העם ולא היו מוסרין אותן בידי נוגשים, ואומרים מוטב אנו ללקות ואל יכשלו יתר העם. במדרש הגדול, וכך מופיע גם במדרש תורה

וסופה קשה??? כך שואל הבאר יוסף, ועונה תשובה נפלאה – אדם שנקלע לצרה... אם הוא לא אשם בצרה, אז הוא לא אשם... אם כל הצער והיגון שיש לו, הוא לא מאשים את עצמו בצרה... אבל ברגע שהוא אשם בצרה, הוא הביא על עצמו את הצרה, אז לא רק שכואב לו מהצרה עצמה, אלא כואב לו "איך הבאתי על עצמי את הצרה"... הצרה מתעצמת, ברגע שהיא באה, כתוצאה ממה שאני הבאתי על עצמי... אומר הבאר יוסף – זה מה שכתוב כאן, שצריך להביא חזרת... זה שביום הראשון שילמו להם כסף, זה היה תחילת המרור, כי אם ביום הראשון הם לא היו מתפתים אחרי הכסף, הם לא היו עושים כל-כך הרבה לבנים, אז גם למחרת, הם לא היו צריכים לעשות כל-כך הרבה לבנים. יוצא שמה שהם התפתו ביום הראשון, שזה היה בפה רך, זה הביא עליהם את המרור. המרירות באה, כתוצאה מזה, שזה היה רך! אם בהתחלה זה היה קשה, אז הם לא היו מגיעים למצב כזה! הם הפילו את עצמם במלכודת הזאת, לכן זה כאב להם. אומרת הגמרא – תיקח חזרת, שתחילתה רכה, כי היא עצם זה שהיה רך בהתחלה, זה תחילת המרור שלהם! אומר הספר באר יוסף – עפ"י זה תוכל

אבל בחינם! " - איאיי... למה לא היה לנו שכל, כמו לעמרם..." פתאום כולם אמרו – עמרם גדול הדור, הוא רואה למרחקים! בספר באר יוסף, לר' יוסף סלנט, הוא מבאר עפ"י זה, גמרא {מסכת פסחים לט}. הגמרא אומרת, מרור זה שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שמיררו המצרים את חיי אבותינו במצרים... שואלת הגמרא – איזה מרור לקחת? ואומרת – רצוי לקחת חזרת, כי תחילתה רך וסופה קשה. אז זה בדיוק כמו שהיה במצרים. אומר רש"י – שבתחילה נשתעבדו בהם ע"י שכר... בהתחלה זה היה רך – היה בכסף... אחר כך זה היה קשה... אז כמו שהיה במצרים, בהתחלה רך ובסוף קשה, אותו דבר תאכל מרור! שואל הבאר יוסף – למה אתה צריך לאכל בתחילתו רך? הרי ביום הראשון שילמו להם כסף, זה היה מתוק... הרי ביום הראשון הוא בא הביתה עם חבילה של דולרים... אז למה ביום הראשון אתה צריך לאכל חזרת, שהיא בהתחלה רכה? כי במצרים, גם ביום הראשון זה היה בסדר... אז אתה עושה זכר למה שהיה רך, או שאתה עושה זכר למה שהיה מרור???? ביום הראשון זה היה כסף! אז זה לא היה בעיה... אז מה פתאום אתה צריך לאכל חזרת, שתחילתה רכה

להבין, בשעה ששבט לוי לא עבד... שכולם למחרת בבוקר ראו, שעמרם לקח לבנה אחת, לכולם כאב הלב "למה לא עשינו, מה שעשה גדול הדור !? ... אם היינו עושים ככה, היום לא היינו נופלים בתוך המלכות הזאת..." "שבט לוי היה פטור מעבודת פרך... למה ? כך מובא במדרש {תנחומא, פרשת וארא, אות ו} - אמר רבי יהושע בן לוי: שבטו של לוי פנוי היה מעבודת פרך. רש"י מביא את זה {ה, ד} ויאמר אלהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו לכו לסבלתיכם לכו לסבלתיכם. אבל לכו למלאכתכם שיש לכם לעשות בבתיכם. אבל מלאכת שעבוד מצרים לא היתה על שבטו של לוי, ותדע לך שהרי משה ואהרן יוצאים ובאים שלא ברשות. משה ואהרן כל הזמן יוצאים ונכנסים, סימן שהם לא היו בעבודת פרך. למה זכה שבט לוי, להיות פטור מעבודת פרך ? לכאורה זה פלא ... למה ? הרי פרעה העביד אותם, פרעה רוצה כסף, פרעה רוצה שיבנו לו ערי מסכנות... הוא רוצה להטיל עליהם מיסים, יש לו מטרה.... פתאום באים אליו, ואומרים לו - תשמע, יש לנו איזה 000,278 שלא עובדים... -למה לא עובדים !?! ככה... לא רוצים לעבוד... כל מי שלא הספיק את מכסת

הלבנים, לקחו את הילד שלו, ושמו באמת הבנין.... לא הבאת לבנים... לוקחים ומכסים אותו עם טיט !... פתאום פרעה שומע, שיש שבט של 000,278 שלא עובד... אוכל ישן ולומד... "זה בסדר, אני מסכים שישבו וילמדו" מה זה !? מאיפה פרעה הביא את זה !? כתוב במדרש הגדול, ומביא את זה הכלי יקר בפרשת ויצא, מביא את זה החזקוני על המקום, שבשעה שפרעה הגיע להלוויה של יעקב אבינו, הוא ראה דבר משונה - את ארונו של יעקב אבינו, נושאים 12 אנשים בלבד. שום נכד, לא מורשה לגעת בארון ! רק מנשה ואפרים, היו מורשים, רק לאחר שהסבא יעקב, בירר את הכתובה שלהם, ומצא שהיא כשרה והנישואין היו כדת וכדין... אומרים חז"ל במדרש {בראשית רבה, פרשה ק, אות ב} - אמר להם תנו דעתכם שלא יגע ערל [אחד] במטתי, שלא לסלק את השכינה מעלי, אלא כסדר הזה עשו לי, שאו אותי שלשה מן הצפון ושלשה מן הדרום שלשה מן המזרח שלשה מן המערב, כשם שאתם עושין לי כך אתם עתידין להעשות ארבעה דגלים במדבר והשכינה באמצע. במדרש תנחומא {פרשת במדבר, אות יב} כתוב, מי לקח באיזה צד - והיאך צום. אמר להם: יהודה ויששכר וזבולון

יטענו מטתי מן המזרח, ראובן ושמעון וגד יטענו מן הדרום, דן ואשר ונפתלי יטענו מן הצפון, בנימין אפרים ומנשה יטענו מן המערב. יוסף אל יטעון, למה. שהוא מלך, ואתם צריכין לחלוק לו כבוד. לוי אל יטעון. למה, שעתידין לישא את הארון, ומי שטוען את ארונו של חי העולמים, לא ישא ארונו של מת. פרעה הגיע להלוויה, ורואה דבר מענין – הוא רואה שלוי לא נוגע... שאל פרעה – למה הוא עומד בצד? מה קרה! אמרו לו – תשמע, זה השבט הכי מרומם כאן! השבט הזה, לעתיד לבוא, כשהקב"ה יתן לנו את התורה, הוא עתיד לשאת את הארון.... מי שנושא את ארונו של הקב"ה, לא נוגע בארונו של מת! כך אמרו לפרעה, בהלוויה של יעקב... כותב הכלי יקר {פרשת ויצא ל, ו} - על כן אמר יעקב לוי לא ישא ארונו לפי שלעתיד ישא ארון הקודש, ועל כן נהגו המצרים כבוד בשבט לוי כי ראו שיעקב נהג בו כבוד, ועל כן לא נשתעבדו בהם המצריים אם אנחנו מחפשים, נדבך נוסף, של מעשה אבות סימן לבנים – היות וחומש בראשית, מסתיים בנשיאת ארונו של יעקב... כשם ששם ציוה יעקב, ששבט לוי לא נוגע... זה אפשר בתחילת פרשת שמות, לשבט לוי, לא להיות בעבודת פרך. אומר החזקוני {שמות ה,

ד} - לכו לסבלותיכם. הטעם מפני מה זכו שבימיו של לוי להיות חופשי משעבוד מצרים כששעבדו מצרים בישראל מתחילה היה פרעה משעבד עצמו עמהם כדי שיתאמצו במלאכה כדדרשינן בפרך, בפה-רך באותה שעה נזכר שבטו של לוי מה ציוה יעקב בשעת פטירתו, שלא ישארו לוי לפי שהיה עתיד לשאת את ארון הקודש ולא רצה לשעבד עצמו ולא הכריחם פרעה. מיום ההוא והלאה הוקבע להיות משועבד כל מי ששעבד עצמו, ועוד נמצא באגדה, אברהם מסר כל קבלת התורה ליצחק, ויצחק ליעקב, ויעקב ללוי, ולוי זרעו הושיבו ישיבות במצרים ולפי שלא היו יודעים שום מלאכה ולא נסו בה, רק בתורה היה כל עסקיהם לא נשתעבדו במצרים. כאן בחזקוני כתוב, שלא המצריים הם אלו ששחררו מעבודה, אלא לוי אמר, אם יעקב לא נתן לנו לשאת את ארונו, ודאי שלבנים אנו לא נושאים! הרמב"ן כותב {ה, ד} - ומנהג בכל עם להיות להם חכמים מורי תורתם, ולכן הניח להם פרעה שבט לוי שהיו חכמיהם וזקניהם. והכל סבה מאת ה'. בספר אמת ליעקב, לגאון ר' יעקב קמינצקי... ראיתי שמביא את זה גם, הדברי חיים... כתוב, שיעקב במצרים, כבר הכין את הקרקע, לפטור את

הנכבדות והחשיבות מושרשים בקרבנו, ימנע על ידם מלהכשל בחטא, מחמת הבזיון שבדבר.

וכל בן תורה הוא בסכנה עצומה, וכו', ובאמת כל עבודת היצר כן היא, להקטין את האדם ולעשותו "שפל", ואז הוא מסור בידו, וכאשר "יגבה לבו" ויקנה בנפשו מעלת הנכבדות, יברח מן השפלות כבורח מן האש.

מעלת הנכבדות מחייבת את האדם בהנהגה שונה מאדם שאינו נכבד, ולפי"ז נראה לפרש שהאיסור של "ולא תעלה במעלות על מזבחי" (שמות כ', כ"ג) אינו רק מצד המקום, שהוא מקום נכבד וחייבים להתנהג שם באופן מכובד יותר. אלא הוא גם מצד האדם, שכיון שנתקרב למזבח נעשה נכבד יותר, ואינו בדין שאדם נכבד יפסע בצורה שאינה מכובדת.

הנכבד ובר המעלה, חיובים נוספים יש לו לפי רום מעלתו. מה שלגבי אחרים הוא דבר של רשות, לגביו הוא דבר אסור, ואף מה שלגבי אחרים הוא מצוה ודבר גדול, לגביו, לפי רום מעלתו הוא דבר מגונה ואסור. עכ"ל. (קטע זה משיחות מוסר לר' חיים שמואלביץ)

שבט לוי מן העבודה... איפה ? כתוב בסוף פרשת ויגש {מז, כב} - רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את-חקם אשר נתן להם פרעה על-כן לא מכרו את-אדמתם כותב האמת ליעקב - כל מה שעשה יוסף, הכל היה למען מטרה אחת, שיהיה שבט אחד בישראל, שבט לוי, שיהיה פטור מן המס, ולכן כשגזר פרעה על ישראל לעבוד, היו שבט לוי פטורים מזה, כי כן היה החוק בארץ מצרים, שנעשה ע"י יוסף, ושבט הכהונה פטור ממיסים, ומקבל את כל האוכל שלו, מידי המלכות, ולכן כשאומרת התורה {א, יא} וישימו עליו שרי מסיים למען ענתו בסבלתם... שבט לוי היה פטור מכל מס, והרי פרנסתו מאוצר המלוכה, על כן היה פטור מן העבודה. כך מביא ר' יעקב קמינצקי, לבאר את מה שכתוב בסוף פרשת ויגש. (ברוך שאמר)

כל עבודת היצר כן היא, להקטין את האדם ולעשותו "שפל", ואז הוא מסור בידו.

ועוד שמירה יש בזה, שהרבה עבירות כרוכות בבזיון להעובר עליהן, ואם יהיו הרגשת

לכן הגאולה היא נכבדות

לפי"ז יובן מה שכתוב במדרש שוחר טוב (פ' קי"ד) "בצאת ישראל ממצרים", אמר רבי אלעזר הקפר: בזכות ארבעה דברים יצאו ישראל ממצרים, שלא שינו את שמם, ולא שינו את לשונם וכו'. ולכאורה אינו מובן וכי בזכות "שלא שינו את שמם", "ולא שינו את לשונם" יצאו ישראל ממצרים!?! הגם דיש לישב כי מזה נמשך שמירת היהדות מ"מ אינו מתישב היטב כאשר עיניו יחזו המעיין. כן הקשה החיד"א בפני דוד (פרשת מטות פסוק ויתן משה, את-מכס תרומת) על הטעם שלא שינו את שמם ועוד קשה קושית הכלי יקר (שמות יב ב) שהרי ר' מתיא בן חרש היה דורש, (מכילתא ה.כח) לפי שלא היה בידם מצות להתעסק בהם כו', וקשה על דבריו הלא ארז"ל (ויק"ר ל.ב.ה) בזכות ארבע דברים נגאלו אבותינו ממצרים בזכות שלא שנו שמם ולשונם והיו גדורין מעריות ולא היו בהם דלטורין ועי"ש מה שתירץ

ולדברינו יובן שאי"ז מצוה רק נכבדות שבלי זה לא שייך לגואלם ולצפות מהם למשהו ולפי"ז יובן למה ה' סירב שבנ"י יצאו מפרעה בלילה כגנבים כי אין זה נכבדות. וכן יובן למה בפסח

אסור לשבר עצם מעצמות קרבן הפסח כי 'לא

יאות לעשות ככה, כי אם לעניי העם הרעבים

'ש'אין כבוד לבני מלכים ויועצי ארץ'

לגרור העצמות ולשוברם ככלבים,

וכמש"כ רבינו החינוך (מצוה טז) **משורשי** המצוה. 'ש'אין כבוד לבני מלכים ויועצי ארץ לגרור העצמות ולשוברם ככלבים, לא יאות לעשות ככה, כי אם לעניי העם הרעבים. ועל כן בתחילת בואנו להיות סגולת כל העמים ממלכת כהנים וגוי קדוש (שם יט ו), ובכל שנה ושנה באותו הזמן, ראוי לנו לעשות מעשים המראים בנו המעלה הגדולה שעלינו בה באותה שעה. ומתוך המעשה והדמיון שאנחנו עושין, נקבע בנפשותינו הדבר לעולם. ואל תחשב בני לתפש על דברי ולומר ולמה יצוה אותנו השם יתברך לעשות כל אלה לזכרון אותו הנס, והלא בזכרון אחד יעלה הדבר במחשבתנו ולא ישכח מפי זרענו? דע, כי לא מחכמה תתפשני על זה, ומחשבת הנער ישיאך לדבר כן. ועתה בני, אם בינה שמעה זאת, והטה אזנך ושמע (משלי כב יז), אלמדך להועיל בתורה ובמצות. דע, כי האדם נפעל כפי פעולותיו, ולבו וכל מחשבתיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם אם טוב ואם

לכן אתה ראה גם ראה, מה מלאכתך ועסקך, כי אחריהם תמשך ואתה לא תמשכם. ואל יבטיחך יצרך לומר, אחרי היות לבי שלם ותמים באמונת אלהים, מה הפסד יש כי אתענג לפעמים בתענוגי אנשים, בשוקים וברחובות, להתלוצץ עם הלצים, ולדבר צחות, וכיוצא באלו הדברים שאין מביאין עליהן אשמות וחטאות, הלא גם לי לבב כמו הם, קטני עבה ממתניהם, ומדוע ימשכוני הם אחריהם? אל בני, השמר מפניהם, פן תלכד ברשתם. רבים שתו מתוך כך כוס תרעלתם, ואתה את נפשך תציל. ואחר דעתך זה, אל יקשה עליך מעתה רבוי המצות בענין זכירת נסי מצרים, שהם עמוד גדול בתורתנו, כי ברבות עסקינו בהם, נתפעל אל הדבר, כמו שאמרנו.

למה ניתנה התורה על הר סיני עונה

'דרש בר קפרא מאי דכתיב למה תרצדון הרים גבנונים, יצתה בת קול ואמרה להם למה תרצדון דין עם סיני, כולכם בעלי מומים אצל סיני, כתיב הכא גבנונים וכתוב התם או גבן או דק, אמר ר' אשי ש"מ האי מאן דיהיר בעל מום הוא! (מגילה כ"ט ע"א) ובמדרש (בר"ר צט,א) מבואר שבשעה שבא הקב"ה ליתן תורה בסיני היו

רע, ואפילו רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם יערה רוחו וישים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד ינטה אל הטוב, ומתוך שלא לשמה בא לשמה, ובכח מעשיו ימית היצר הרע, כי אחרי הפעלות נמשכים הלבבות. ואפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים, חפץ בתורה ובמצות, אם יעסוק תמיד בדברים של דפי, כאלו תאמר דרך משל שהכריחו המלך ומנהו באמנות רעה, באמת אם כל עסקו תמיד כל היום באותו אמנות, ישוב לזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור, כי ידוע הדבר ואמת שכל האדם נפעל כפי פעולותיו, כמו שאמרנו. ועל כן אמרו חכמים ז"ל (מכות כג, ב) רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות, כדי להתפיס בהן כל מחשבותינו ולהיות בהן כל עסקינו להטיב לנו באחריתנו. כי מתוך הפעלות הטובות אנחנו נפעלים להיות טובים וזוכים לחיי עד. ורמזו ז"ל על זה (מנחות מג, ב), באמרם כל מי שיש לו מזוזה בפתחו וציצית בבגדו ותפלין בראשו, מבטח לו שלא יחטא, לפי שאלו מצות תמידיות, ונפעל בהן תמיד.

חדשה לגדר של ענוה. ענוה ח"ו אינה שיפלות הנפש, אלא מורכבות הענוה בנויה בנוסח של שילוב הר וענוה יחדיו. תורתנו הקדושה בכותבה פרשת נתינת התורה על בחיר ההרים הר סיני, ולא תוך בקעה וכד', ללמדנו באה שכל צורב השואף לשלמות בכל קניני התורה ועבודת ה', צריך שידע שאחד מן יסודות בנין שיעור קומתו הרוחנית הוא להיות דומה להר. היינו שידע רום ערכו ומעלתו של מאן מלכי רבנן. ובדרר של 'ויגבה לבו בדרכי ה'. ויחד עם זאת להיות ענו, להכיר במעלות עצמו וח"ו מלהרגיש התנשאות על האחרים לחוש ולומר אני ... תלמיד חכם צריך שיהא כו (גאוה) אחד משמונה שכשמינית (גמ' סוטה ה.).

וז"ל החפץ חיים בשמירת הלשון שער התורה פרק ו אך ידועה עצת היצר בזה, שבבוא דבר מצוה כזו לידו, עושהו לענו, לאמר: אני הפחות שבעיר, ודברי בודאי לא יתקבלו כלל, למה אשחית את דברי חנם? אבל כאשר יתבונן האדם בעצמו, יראה שהיא רק עצת היצר, שהרי תוך כדי דבור, אם יגע אחד בכבודו נגיעה כל דהו, מפיו לפידים יהלכו עליו, ויעורר כמה אנשים להיות בעזרתו בזה נגד חברו. ובבוא ענין של

ההרים רצים ומידיינים אלו עם אלו, זה אומר עלי התורה ניתנת וזה אומר עלי התורה ניתנת' והסיבה שבגינה נפסלו ההרים היא מאחר ונתגאו, אי לכך כולו בעלי מום, ודלא כהר סיני שנבחר בגין מעלת הענוה.

אם הענוה כל כך חשובה מדוע התורה לא ניתנה בבקעה אלא בהר

לכאורה יש לתמוה, מכיון שמידת הענוה היא אחת מתנאי קניני התורה וכנלמד מהר סיני ועוד, א"כ מלכתחילה מדוע נתייעדו ההרים הרמים שאחד מהם יזכה שעליו תינתן התורה, שכן אילולי נפסלו מחמת ונתגאו אזי לא היה עדיפות להר סיני יותר מאשר שאר ההרים, והלא הר לכאורה מהווה סמל של גבהות, התנשאות, התיהרות. ואם במידת הענוה עסקינן, א"כ מן הראוי שהתורה תינתן בתור עמק, בקעה, ואדי, וכד'. וכדברי התנא באבות 'מאוד מאוד הוי שפל רוח', אולם הר מאן דכר שמיא ...

ענוה היא בנין, שפלות היא הרס

אלא ביאר בספר עדותיך אתבונן (עמ' פז בשם הפרחי ניסן שהובא בקחלת יצחק פרשת יתרו) ע"כ רואין אנו מדברי חז"ל הסתכלות

איך עמ"י העם הנכבד הידרדרו על כדי

כך לעריות בבנות מדין

ועוד יש להתבונן ביותר, לאיזה אופן של ע"ז הגיעו עם ישראל ע"י חטא העריות - ע"ז של פעור, שהרי מה מהותה של ע"ז זו? אומרת הגמרא: "אוכלין תרדין ומתריזין כנגדה". ומעשה באחד שהתריז וקינח בחוטמה והיללוהו וקילסוהו על כך. הרי מבואר בגמ' בשבת (קה:): שכך אומנתו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע"ז, והולך ועובד. אבל אינו יכול להפילו מיד, א"כ קשה איך יתכן שעמ"י, שהיו דור דעה שאפ"ל שפחה ראתה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, והצביעו על הקב"ה כביכול ואמרו זה קלי ואנוהו (רש"י שמות טו, ב), חטאו כל מהר בבעל פעור וכע"ז מקשה ר' חיים שמואלביץ, (מאמר נה) ועוד יש להבין מהי הטיפת היגיון שבע"ז זו?

חוסר נכבדות גורם להכל זזה תכליתו

של בעל פעור

ואפשר לומר באופן דומה שמטרתם היתה להביא את עמ"י לחוסר של נכבדות ובזה יקל עליהם לעשות הכל והוא נורא! לאיזו מינות שפילה ונבזית הגיעו מעם ישראל, ומה הביאם

כבוד ה' לידו עושהו לענו ושפל רוח, אין זאת, כי אם שהיצר הרע מתהפך לאדם כנמר בחברבורותיו, [וזהו מה שרמזו לנו חז"ל (ברכות ס"א.)], שיצר הרע יושב בין שני מפתחי הלב, שאין לו מקום קבוע כמו יצר הטוב לימין, אלא הוא מתהפך בהסתתו הכל לפי הענין].

איך עמ"י העם הנכבד הידרדרו על כדי

כך לעריות בבנות מדין

איך עמ"י העם הנכבד הידרדרו על כדי כך לעריות מס"י פ"ה 'כי אף על פי שחמורה היא הערוה אצל כל בן דעת ולבו ירא מקרב אליה מכח הציור שכבר נצטייר בשכלו מאמיתת גודל פשעה ורוב עונשה, הנה השחוק וקלות ראש ממשיכים אותו מעט מעט ומקריבים אותו הלוך וקרב שתהיה היראה סרה מעליו מעט מעט מדריגה אחר מדריגה, עד שיגיע על העון עצמו ויעשהו' גם ליצנות גם אותו רעיון של חוסר נכבדות וכלשון רבינו יונה בשערי העבודה נקל (שזה יהיה לו מאוד קל) יהיה בעיניו ללכת בדרכיו הפריצים להגלות נגלות כאחד הנבלים (בדיוק נבל ברשות התורה) למלאת תאותו (בחזקו)

יתכן - שאברך ת"ח, ועם הארץ, שניהם יהיו שווים במעשיהם, ללא כל הבדל. ות"ח, שלא יודע לשמור על כבודו - מגלים לנו חז"ל, שסופו שיזלזלו בו המון העם, וערכו ירד בעיניהם, מכלי זהב - לכסף, ועד - לכלי חרס פשוט... ומה בא להשמיע לנו שהאדם צריך לשמור על מידת הנכבדות שבו

אל תאמר נער אנכי

ירמיהו (א' ד') "ויהי דבר ה' אלי לאמר, בטרם אצרך בבטן ידעתוך בטרם תצא מרחם הקדשתיך נביא לגויים נתתיך: ואמר אהה ה' אלקים הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי: ויאמר ה' אלי אל תאמר נער אנכי כי על כל אשר אשלחך...ראה הפקדתך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרס לבנות ולנטוע".

ויש להבין השק"ו בין ירמיה הנביא לבין הקב"ה מה היתה טענתו נער אנכי, ומה ענהו השי"ת אל תאמר נער אנכי, וראיתי בספר לקט רשימות בשם מו"ר המשגיח הגה"צ ר' נתן צוק"ל דהאדם אינו מכיר ערך עצמו, וחושב

לטמטום ואטימות כזו - העריות. הנה לנו לראות עד היכן כח שוחד העריות להביא את האדם לדיוטא התחתונה ביותר.

(מסביר הגאון הגר"ח שמולאביץ זצ"ל, האידיאל שבע"ז זו הוא לסלק מרות מכל וכל, לחיות חיי הפקר מוחלטים מבלי להתחשב עם שום אדם בעולם, לעשות את המעשים הכי נבזים וגועליים לעין כל, מבלי שתהא שום מרות של מאן דהוא בעולם, ולהסיר מסווה הבושה כבהמה, ובזה לחיות בחופשיות המקסימלית ביותר שבדרך כלל מוגבלת אותה חופשיות מפני הבושה, והוא מין ע"ז שבחרו להם עובדיה להיות כופרים בכל מרות שבעולם.)

החוב לשמור על הנכבדות של הת"ח

חז"ל במסכת סנהדרין (דף נ"ב:) הזהירו אותנו ואמרו: "אמר ר' אלעזר, למה תלמיד חכם דומה בפני עם הארץ? בתחילה - דומה בעיניו כקיתון של זהב. ואם ישב בחברתו לשוחח עמו - יורד ערכו בעיניו - לקיתון של כסף. ואם גם נזקק הת"ח ליהנות מממונו - כבר ירד ערכו לגמרי, והרי הוא בעיניו כקיתון של חרס, שכיון שנשבר - אין לו תקנה! שמעתם? תמיד חייבים לשמור על גבול מסויים של "כבוד התורה". לא

ממצרים" - ואף אם חשוב אני, מה זכו ישראל שיעשה להם נס ואוציאם ממצרים. וראיתי בספר **ביום דרך פרשת שמות ב'** - מאמר כו - **ענווה** וכמו כן יובן ההבדל בין שליחות משה לשליחות ירמיהו, דבירמיהו כמו כן הרי נאמר (ירמיה א', ו'): "ואמר אהה ה' אלקים הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי", שהוא לכאורה כדוגמת טענת משה: "מי אנכי כי אלך אל פרעה", והנה מה היתה תגובת ה' לירמיהו: "ויאמר ה' אלי אל תאמר נער אנכי כי על כל אשר אשלחך תלך ואת כל אשר אצוך תדבר", הרי שבא אליו בדרך ציווי ולא בדרך פיתוי כמו אצל משה.

ולפי האמור הענין מבואר, משה רבנו ידע מעלת ערכו בעיני עצמו ולא היה חסר בידיעת ערכו ומעלותיו, וכאמור שאין זה סותר לענווה, דאדרבא בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, וכל חששו היה מהתנשאות, ולכך זו זכותו לדרוש מה' שאל יביאנו לידי נסיון להיותו שונא כבוד ולכך פיתהו, ואילו לגבי ירמיהו היה חסר לו בהכרת יכולת עצמית, וכלשונו: "הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי", דמשמע חסר יכולת לעמוד בביצוע תפקיד שכזה, ועל כן ציווה ה'

ע"ע איזה נפק"מ יש במה שאני אומר, במה שאני מדבר. נער אנכי.

אבל צריך האדם לדעת מש"כ המסילת ישרים שלא יאמר האדם אומר לעצמו, איזה תועלת יש אם אתפלל על החורבן ועל קיבוץ גלויות "וכי בשביל תפילתי יכונסו הגלויות" - אל יחשב כן! כי באמת כל אדם בכחו לפעול גדולות ונצורות ואדם כלול מעליונים ותחתונים וכל דיבוריו ומעשיו פועלים מאד בשמים, כמבואר באורך ב' נפה"ה.

וזה היתה טענת ירמיה "נער אנכי" כי חשב על עצמו (בדרגתו כמובן) שאינו ראוי לנבואה, שיקבע על פיו עתיד האומה וחורבן הבית. וע"ז ענהו השי"ת אל תאמר נער אנכי, כי באמת דברייך גדולים וכחך עצום, לנתוש ולנתוץ להרוס ולהאביד לבנות ולנטוע הכל על ידי דיבור פיך בלבד. (קטע זה מהספר מחנה שכינה)

מה בין משה לירמיהו

"ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים" (ג, יא) פירש"י: "מי אנכי" - מה אני חשוב לדבר לפני מלכים. "וכי אוציא את בני ישראל

שנה וחי ק"י שנה נמצא בשנת ל"א שנה כשהיו ישראל במדבר העיד עליו הכתוב ויהושע בן נון נער מאז היה בן מ"ב שנה על כן הוצרך לכתוב רך שלא היה כי אם בן י"ב שנה כשמלך

חשיבותה של מידת הנכבדות

בזכות זה ניצל יוסף הצדיק מהחטא

ושתי הדרכים הללו להשמר מן החטא מפורשות בדברי חז"ל וכן מצינו אצל יוסף: "וימאן ויאמר אל אשת אדוניו וגו' (בראשית לט, ח), אמר לה למוד הוא הקדוש ברוך הוא להיות בוחר מאהובי בית אבא לעולה³, וכו', אשמע

לכאורה תמוה איך אמר "כל ימי" והרי בארבעים שנותיו הראשונות היה עם הארץ. ומכאן קצת ראייה לדברי תוס' [כתובות סב ב] שרבי עקיבא היה צניע ומעלי גם כשהיה עם הארץ. יתכן לומר שהזמן שהיה עם הארץ אינו מחשיבו לימיו רק הזמן שבו הוא חי עם תוכן והגר"ז מוולאז'ין [תולדות אדם טז] ביאר ששאלוהו איך זכה למעלה זו שיכול לקבל עול מלכות שמים בעת המיתה, וענה להם שרק מפני שצייר מיתה זו לפניו כל ימיו בקריאת ק"ש, יכול עתה לעמוד בכך, וראה ב"ח [סא] ומכתב מאליהו [ח"ד 253]. ובישועות מלכו הביא מהרי"ל שהנהרגים על קידוש ה', מתוך דביקותם אינם מרגישים ביסוריהם, וביאר שמפני כך נמשכו יסורי ר"ע זמן רב, ואמרו לו שיניח דבקתו ויפסוק סבלו, וענה להם

לעמוד בתפקיד, להיות שהקב"ה יודע שהינו כן יכול עמוד בו, וכל הסתייגותו זהו מחוסר ידיעת כוחו, ואם כן על כך אין מה לפתות אלא לצוות.

אל תאמר נער אנכי שאין הכוונה לילדון אלא אפ' בן מב שנה קרוי נער

ויאמר דויד שלמה בני נער ורך והבית לבנות לה' להגדיל למעלה לשם ולתפארת לכל הארצות אכינה נא לו ויכן דויד לרב לפני מותו: (דברי הימים א כב,ה) ופרש"י רש"י נער ורך. לפי שאפילו בן מ"ב שנה קרוי נער דכתיב ויהושע בן נון נער לא ימיש וגו' (שמות ל"ג) שהרי יהושע לא מלך אחרי משה כי אם כ"ח

³ עוד דבר נפלא יש כאן עד כמה היו משתוקקים לעובד אתה שבשעת היצר הרע הכי גדול מה התשובה לכך שלא יפסיד להיות קורבן כמו ר"ע שבשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה, זמן קריאת שמע היה. והיו סורקין את בשרו במסרקות של ברזל, והיה רבי עקיבא קורא קריאת שמע בשעת מעשה, ומקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: האם עד כאן חייב אדם בקבלת עול מלכות שמים, ואסור לו להניחה אפילו מחמת יסורים קשים כל כך?! אמר להם: כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה - "בכל נפשך", שדרשו בו ש"אפילו נוטל את נשמתך", אתה מצווה לאהבו, ולמסור את נפשך על אהבתו.

רבי אבין הכניסה אותו מחדר מחדר ומקיטון לקיטון עד שהעמידה אותו על מיטתה, והיתה עבודת כוכבים שלה חקוקה למעלה הימנה, ונטלה סדין וכסתה פניה, אמר לה יאות הדין אפה כסי, מי שכתוב בו (זכריה ד, י): 'עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ, על אחת כמה וכמה. רב הונא בשם רבי אמי אמר לא שבק קריא כלום, וחטאתי לה', אין כתיב כאן אלא לאלהים, לאלהים איני עושה את הדבר הרע הזה. (בראשית רבה פפ"ז ה)

והן הן הדברים הרגשתו של יוסף שהוא מאהובי בית אבא, ועשוי הוא להיבחר לקרבן. ושיתגלה לו הקב"ה, זה מה שנתן לו את הכח לעמוד בנסיון ולא עוד אלא שדבריו אלה ראויים

ליך ושמא אבחר לעולה ואפסל מן הקרבן. דבר אחר, ויאמר אל אשת אדוניו, אמר לה למוד הקדוש ברוך הוא להיות נגלה על אוהבי בית אבא בלילה, וכו', אשמע לך ושמא יגלה עלי הקדוש ברוך הוא וימצא אותי טמא. דבר אחר, הן אדני, אמר לה מתיירא אני, ומה אדם הראשון על מצוה קלה נצטווה ועבר ונטרד מגן עדן, זו שהיא עברה חמורה, גלוי עריות, על אחת כמה וכמה. הן אדני, מתיירא אני מאבא שבארץ כנען, ראובן על ידי שכתוב בו (בראשית לה, כב):

וילך ראובן וישכב את בלהה, נטלה בכורתו ונתנה לי, אשמע לך ואדחה מבכורת. דבר אחר, מתיירא אני מה': אמרה לו, איננו. אמר לה (תהלים קמה, ג): גדול ה' ומהולל מאד, אמר

ואמרת בצפיה: מתי יבא החיוב האמור בפסוק זה לדידי, ואקיימנו!?
ומה שציפה רבי עקיבא כל ימיו שימות על קידוש ה' ולא שימות מיתה רגילה, משום שהמצוה הגדולה ביותר שיכול האדם לקיים היא למות על קידוש ה'. ובכל משך ימי חייו לא מזדמנת לו לאדם מצוה גדולה שכזאת, אלא רק בשעת מותו. **היה רבי עקיבא מאריך ב"אחד", עד שיצתה נשמתו ב"אחד".**

שהשתוקק לדבקות זו כל ימיו ואין יפסיקנה, [ולשלת ביאורים אלו נמצא שחזן ממעלת מסירות נפשו למות, יש כאן מסירות נפש על קדוש ה' בחיים]. **ובעין אליהו** ביאר ע"פ האמור במסכת כלה שר"ח בן תרדיון השביע את ספוגין של צמר שהניחו על לבו שלא ייסרוהו, ושאלו תלמידי רבי עקיבא למה לא יעשה כמוהו וישביע ליסוריו, וענה שהוא חפץ ביסורים. **ובשם הגר"ד** **ליבוביץ** ביארו, ששאלוהו הרי הוא עוסק במצוות קידוש ה' ופטור ממצוות ק"ש, וענה להם שגם ק"ש עיקרה למסירות נפש, ונמצא שיכול לקיים שניהם.

כי אומרים הם בלבם שאליהם לא יגיעו העונשים, הדרך להשפיע עליהם, היא ע"י שמירת כבודם העצמי, שאומרים להם שאף בעיני השוכרים אותם להעיד שקר בזויים הם, איום זה בכוחו להשפיע עליהם יותר מן הכל, זוהי התועלת הנוספת בהרגשת הנכבדות, שהיא מונעת את האדם מן החטא משום הביזיון הכרוך בעבירה,

ועוד תועלת יש במעלת הנכבדות, כי אמרו חז"ל (סרטה ג א): "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות", ועיין במקו"א [מאמר נא] שנתבאר שאין מקום להקשות שא"כ יפטר כל אדם בטענת אונס שה"רוח שטות" תקפתו, כי עיקר עבודת האדם היא להתרחק ממקום הנסיון - שפת הבור, ואילו היה רחוק מן הבור, כל רוחות שבעולם לא היו יכולות להפילו לתוכו, והדרך שעל ידה יתרחק- האדם ממקום הנסיון היא מעלת הנכבדות, כי מקום הנסיון, דהיינו מקום שיש בו אפשרות לחטא, מקום זולת הוא, והנכבד אינו יכול לעמוד במחיצת השפלות, לכן הוא בורח למרחקים וניצל ונשמר מן החטא, וכל בן תורה הוא בסכנה עצומה, אף שהוא ליד הגמ', כשהוא לומד - הוא בגן עדן, וב"רגע של בטלה"

להתקבל אפילו באוזני אשת פוטיפר, שעל אף שפלותה מבינה היא שיוסף נכבד מאד, ואינו כדאי לחטוא ולרדת מרום מעלתו, זוהי הדרך האחת, (קטע זה משיחות מוסר מאמר כח)

והדרך השניה מצינו בגמ' סנהדרין (כ ט א), שאמרי' שם שלא יועיל לאיים על עדי ממון ולומר להם שבשביל עדות שקר הגשמים נעצרים ודבר בא לעולם, כי הדברים לא יעשו עליהם רושם, ויאמרו שהעונש לא יפגע בהם, כמבואר שם, אלא אומרים להם "סהדי שקרי אווגרייהו זילי", ופירש רש"י: "**השוכרים אותם מבזים אותם, וקלים הם בעיניהם**", עי"ש, דכתיב בעת שנבות לא רצה לתת כרמו להמלך אחאב, ואשתו איזבל שלחה לשופטי מקומו של נבות וציוותה עליהם לעשות לו משפט שקר שבירך אלקים ומלך, כדי שייהרג, ואחאב יירש כרמו, ונאמר שם "והושיבו שנים אנשים בני בליעל נגדו, ויעידוהו לאמר "ברכת אלקים ומלך", הרי שגם איזבל - ואנשיה שהיו בסוד הדבר - קראו לעדי השקר "בני בליעל". העדים הללי שאני חושדים בהם שיעידו עדות שקר, ואין חומר האיסור מרתיע אותם, ואף האיום בעונשים החמורים אינו משפיע עליהם

המוסר, הגרי"ס זצ"ל ותלמידיו ותלמידי תלמידי זצ"ל, אשר בעת שההשכלה הארורה השפילה את בני התורה, פעלו הם לנשואם ולרומם ולהגביה את לבם, וידעו בני התורה והרגישו שבדבר אחד מן התורה ודברי חז"ל מונח יותר מבכל חכמת האומות.

הלימוד למעשה

הלימוד למעשה עד כמה חשוב שהאדם ידע מעלתו ומעלת אבותיו ויתנהג בנכבדות

החיוב להתעלות תמיד

הרמב"ן: הנזיר מביא חטאת מפני

שאינו ממשיך בנזירותו

ואם אמור יאמר האדם, מדוע מוטל עלי חוב זה יותר מכל אדם, ואף שב"ה זכיתי ללמוד מעט ואני יושב באוהלה של תורה מ"מ מנין שאני מחייב לקחת עלי אחריות של "שבט לוי" ולהביט ע"ז כאל חוב. אפנה אליכם בשאלה קטנה, מעשה שהיה בביהמ"ד במקום פלוני שרוב המתפללים בו היו אנשים זקנים באים בימים, ולא היה מי שייקח ע"ע עול ניקיון בית השם ולדאוג לכבוד הבית, עד שהתעורר אדם אחד ולקח על שכמו עול ניקיון ביהמ"ד כראוי וכיאות לבית השם, לאחר זמן קצר החליט אותו

ח"ו - הרי הוא בשאול תחתית, ועל כרחו הוא נמצא על שפת הבור ונסיון מר וקשה, והעצה להינצל אינה אלא על ידי לימוד המוסר, כי תכלית המוסר היא להביא את האדם להיות בכלל "ויגבה לבו" בדרכי ד', ואז ידע ויבין כי הבטלה היא "שפלות" מאין כמוה, במה היא מתעסק - בדברי הבל. ובאמת כל עבודת היצר כן היא, להקטין את האדם ולעשותו "שפל", ואז הוא מסור בידו, וכאשר "יגבה לבו" ויקנה בנפשו מעלת הנכבדות, יברח מן השפלות כבורח מן האש,

ויגבה לבו בדרכי ה' לומר אני אגיע

למדרגות עליונות, וע"י כך הדבר מצליח

בידו

וכך הוא הדבר אצל בני תורה, זה שאומר מי אני מה חיי מה כחי להשיג ועד היכן אוכל להתעלות, ומתוך כן מושך את ידיו ומתיאש הרי זה משום שלא הגיע לכלל "ויגבה לבו בדרכי ד'". ולעומתו הנכבד ובר המעלה מרגיש שאין גבול לכוחותיו ולמה שהוא יכול להגיע, ויגבה לבו בדרכי ה' לומר אני אגיע למדרגות עליונות, וע"י כך הדבר מצליח בידו, ומתעלה ומתרומם לאין שיעור. כי" זה פעלו ביותר רבותינו בעלי

עבודת השם, הרי אז נחשב לו לחטא להתנער מאחריות, אלא עליו להתעלות עוד ועוד לעשות נח"ר ליוצרו. והקשה לי אחד. א"כ לא אכנס לעניין זה ושלים עלי נפשי, התשובה כי הוא דומה לאותו אדם ששוכב כמשותק בביה"ח ואינו יכול להניע שום אבר, ולפתע רואים הרופאים כי היא מניע מעט את ידו, מיד נטפלים אליו הרופאים ומתחילים להניע ידיו ואבריו מעלה ומטה ואף שהאדם הזה מתייסר וזועק מייסוריו אינם מתייחסים אליו ומנסים בכל כוחם לעורר חיות אבריו, ואם יזעק מדוע נטפלתם אלי ולשאר החולים לא נטפלתם, ישחקו לו, כי הוא אשר ב"ה מתחיל להראות סימני חיות באבריו צריך לעשות כל טצדקי לעורר חיות שאר האברים, וא"כ לדידן אשרי מי שנתעורר בלבו מעט לעורר חיות נפשו ונשמתו ולהידבק באור פני מלך חיים.

ונביא מעשה שממחיש את הדברים באר החיים חנוכה עמ' עב החסיד רבי יצחק גרשטנקורן ז"ל היה ממייסדי העיר בניברק ומסר נפשו לבנות את העיר ולדאוג לכל צרכיה על הצד היותר טוב אמנם זה גרם לו ליטול על

אדם להפסיק ממנהגו הטוב, וכמובן מיד היה ניכר הדבר, עד שבאו אליו מתפללי ביהמ"ד ונזפו בו על חוסר אחריותו במצב ביהמ"ד, כששמע זאת אדם זה התמלא כעס וחיימה באמרו "לא די במה שעשיתי עד הנה שלא ע"מ לקבל פרס, ועכשיו אקבל ע"ז נזיפה, הרז שאר מתפללי ביהמ"ד לא דאגו גם מקודם גם עתה על מצב ביהמ"ד וא"כ מה אני כי תלינו עלי". ואשאל אתכם חברים יקרים טענת מי צודקת, לכאור' פשיטא שאדם זה האמת בדבריו. אמנם דברים נפלאים כתב בזה רבינו הרמב"ן בפרשת נשא (ו, יא) בביאור מהות ה'חטאת' שמביא הנזיר אע"פ שלא חטא, וכתב שם וז"ל "כי האיש הזה חוטא במלאת הנזירות. כי הוא עתה נזיר בקדושתו ועבודת השם, וראוי היה לו שיזיר לעולם ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לאלוקיו, כענין שאמר ואקים מבניכם לנביאים ומבחורכם לנזירים (עמוס ב, יא) השוה אותו הכתוב לנביא, וכדכתיב כל ימי נזרו קדוש הוא לה', והנה היא צריך כפרה בשובו להיטמא בתאוות העולם".

רואים מזה דבר נפלא שאם האדם נכנס לדרך עבודת ה' ורואה בנפשו שיכול להיות מבחירי

זקיפין לפנייהם ואחרים מאחוריהם וכשילין של ברזל בידיהן וכל המבקש לחזור הרשות בידו לקפח את שוקיו שתחילת ניסה נפילה ויש לדקדק דבתחילה היה משיח מלחמה רך כקנה ונותן לכל הרוצה לחזור לביתו ואילו בסוף נקט בלשון קשה והחמיר על החייל החפץ לחזור לביתו ואף התיר לקפח את שוקיו הלא דבר הוא אלא מהכא חזינן שבטרם נכנס האדם לשדה המלחמה יש בידו לבחור אם ברצונו ללכת למלחמה אם לאו ואם מרגיש שיש לו לב רך יכול לחזור לביתו אבל אחר שקיבל על עצמו ללחום נגד האויב עליו לקיים את קבלתו במסירות נפש והעובר על כך אפשר לקפח את שוקיו ובזאת סיים הרב ואמר לרבי יצחק גרשטנקורן ז"ל שאם קיבל על עצמו קבלה זו מוכח שיש לו את כוחות הנפש להוציאה מן הכח לפועל ואם יתאמץ בכל כוחו בודאי יזכה שה' לא יעזבנו בידו ויזכה לראות הצלחה במעשה ידיו ובמפעליו החשובים.

מאספקליא במדבר תשפ

כתפו הלוואות וחובות עצומים ולכן נאלץ לכתת רגליו ולצאת לחוץ לארץ כדי לבקש מנדיבי עם שיתרמו מהונם ומכספם עבור יושבי ארץ ישראל פעם אחת הגיע לאחת העיירות וסיפר למרא דאתרא על מפעליו הכבירים שהוא עושה בארה"ק הלה התפעל מאד והפליא את מעשיו הטובים ובתוך דבריו אף אמר לו שהוא מקנא בו על שהוא זוכה לבנות עיר ואם בישראל ברוח התורה והיראה נענה החסיד והשיב שהוא מוכן ומזומן לוותר על זכויות גדולות אלו אם ימצא מי שיטול על שכמו גם את החובות העצומים שהשתרגו על צווארו מחמת הקמת העיר שמע המרא דאתרא לדבריו והשיב לו בדברי טעם שאין הצדק עמו כי בפרשת שופטים אמרה תורה סדר המלחמה דברים כ הח שמשית המלחמה היה מכריז לפני אנשי הצבא שכל מי שבנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו וכן האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו וגם האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו 'ויספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו ובמשנה שנינו סוטה מד והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם ובעקיבו של עם מעמידין

**מאור שעשועי - הגדולה והענוה / הרב
מנחם צבי גולדבאום, מחבר סדרת 'מוסר**

דרך'

שאו את ראש - בגאווה ובענוה

שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו' (א, ב)

כתב רמב"ן: "...והלשון שכתב רש"י, 'כמו שאומרים לקוסטינר ארים רישיה דפלן', לא נתברר לי למה דרשו אותו לגנאי... אבל בהגדה של ויקרא רבה דורש לשבח, 'אין שאו אלא לשון גדולה'... אמר הקב"ה לישראל, 'נתתי לכם תלוי ראש ודמיתי אתכם לי, כשם שיש לי תלוי ראש על כל באי עולם... אף לכם עשיתי תלוי ראש... לקיים מה שנאמר (תהלים קמח יד) 'וירם קרן לעמו'..." עיין כל דברי רמב"ן בפנים (ובספר "אפיקי חיים" הארכנו בזה בס"ד).

והגני מעתיק מספר "אש קודש" (שיחות הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א): "כתיב 'שאו את ראש כל עדת בני ישראל', ונראה לפרש על דרך הרמז ד'שאו' הוא מלשון להרים ולהגביה, ונצטווינו בזה שכל אחד ירים את ראשו, והיינו שיעריך את גודל הכוחות שיש לו, ולא ישפיל את עצמו ויחשוב: 'ממני לא יכול לצאת כלום', אלא אדרבה, יחשוב שהוא יכול להיות ממש גדול בתורה ויש לו את הכלים לכך, ויידע שהקב"ה יעזור וייתן לו סייעתא דשמיא אם יעשה כפי יכולתו.

וזהו חיוב על כל בן תורה, לדעת שהוא נוצר לגדלות, כפשוטו ממש. שרק אם יש לאדם שאיפות להתעלות, אז יוכל להגיע להיכן ששאף להגיע. אבל אם אינו שואף כלל להתעלות, הוא כבר אבוד מראש, ובוודאי לא יתעלה, שלעולם לא יגיע האדם למקום שמעולם לא שאף להגיע אליו. ולדאבונו ישנם הרבה בחורים שנאבדים רק מפני שאינם חושבים שהם נוצרו לגדלות.

ובן תורה שבא לישיבה וסובר שמתמא לא יהיה תלמיד-חכם גדול, הוא מאבד עצמו לדעת והורס לעצמו את כל בניין חיי התורה שלו, שבלא שאיפות לצמוח תלמיד-חכם גדול, אין לו את היסוד, ואם אין יסוד אין בניין.

וכן אמר הגה"צ ר' ברוך בער זצ"ל: 'אני שאפתי להיות גדול כהגאון רבי עקיבא איגר ונשארתי ר' ברוך בער, אבל אם הייתי רוצה להיות ר' ברוך בער, לא היה נשאר ממני כלום'. והכל תלוי במחשבתו של הבחור, שאם הוא מסתפק במועט ואומר על עצמו 'אני תלמיד-חכם לא אהיה', הוא באמת לא יהיה תלמיד-חכם! וכשם שהוא התייאש מעצמו, כן גם אנחנו יכולים להתייאש ממנו, כל עוד הוא במצב זה.

אבל אם הוא אומר על עצמו 'אני יכול להיות תלמיד-חכם, ולא רק תלמיד-חכם אלא אפילו גדול בישראל אני אהיה', הוא יצליח! וכפי שראינו הרבה גדולים ששאפו

ואתו גדול שהענווה צריכה להיות כמלבוש, שפעמים פושטים אותו ופעמים לובשים אותו, ואין האדם נמצא עם הבגד בכל עת ממש. וכן הוא גם בענווה, שלא תמיד צריך את מידת הענווה, שפעמים שהענווה מזיקה, והיינו בתחילת דרכו של בן תורה, שאם לא יהיה לו גאווה טובה, לעולם לא יצא ממנו משהו, שבלא עזות פנים לקדושה אי אפשר לגדול בתורה.

וכך פירש הבעל שם טוב הק', וכעין זה גם בחיד"א, את הפסוק (ויקרא ב, יא-יב) 'כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'. קרבן ראשית תקריבו אתם לה', ששאר ודבש מרמזים על גאווה, שהשאר עולה וטופח כלפי מעלה, וכן מתיקות הדבש מרמז על גאווה, ועל זה אמר הכתוב 'לא תקטירו ממנו אשה לה', והיינו שבעבודת ה' הגאווה הוא דבר פסול ומאוס, אבל 'קרבן ראשית' - והיינו כאשר מתחיל בעבודת ה' - אסור לבוא עם ענוה ולומר 'אני לא יוכל להיות גדול בתורה', אלא אדרבה, 'תקריבו אתם לה', שבראשית העבודה הדרך להצליח הוא דווקא עם גאווה דקדושה, והיינו עם שאיפות לגדלות, ולחשוב 'אני יכול להיות גדול בתורה'!

ובזה נראה לפרש את הרמז בפרה אדומה, שהיא מטמאת טהורים ומטהרת טמאים, והרמז בזה הוא לגאווה,

בצעירותם להיות מגדולי ישראל, וכך הצליחו ונעשו לגדולי ישראל.⁴

ויפה אמר הגה"צ רבי אליהו דסלר זצ"ל, שעיקר הסכנה לבן תורה הוא כשמדמה שלא יוכל לצמוח תלמיד חכם גדול, ולכן היצר הרע פועל בזה בכל כוחותיו. והוסיף ואמר שאנחנו מפסידים הרבה מאוד בני תורה שהיו יכולים לצמוח לגדולים בתורה ממש, אלא שאינם יודעים את גודל כוחותיהם לצמוח גדולי תורה, ולכן אינם משקיעים להיות גדולי תורה, וחבל על דאבדון.⁵

וזהו מעיקרי חובת הר"מ ומרביץ תורה בשיביבה, שירומם את הבחורים ויחדיר בקרבם שיש להם הרבה כוחות, ועל ידי זה התלמידים יכינו עצמם לגדול גדולים בתורה, ואז יצליחו בעזרת ה' יתברך. ואותם המלמדים שמרפים את התלמידים ואומרים להם שאינם בעלי כשרונות גדולים, הם הורגים ומכלים בידיהם את עתיד תלמידיהם.

ודרך החינוך הנכון הוא דווקא לרומם כל תלמיד ותלמיד ולעודדו, ולהסביר לו שהוא ראוי להיות גדול ממש, ושהדבר תלוי רק בו, אם יעמול או לא.

ושמעתי בשם גדול אחד, על מה שאמרו חז"ל (אבות פ"ו) שהלומד תורה לשמה התורה 'מלבשתו ענווה', ודייק

⁴ א"ה מצ"ג: ידוע הסיפור אודות ראש ישיבת טלז האגון הגדול רבי מרדכי גיפטר זצ"ל, שבילדותו היה לו אלכוהם עם אוסף תמונות של רבנים גדולי תורה. מקום אחד היה באלבוים שהשאיר אותו ריק ללא תמונה. יום אחד הבחין אביו של רבי מרדכי שבמקום הריק מקופל פתק קטן. הוא הוציא את הפתק וגילה שכתוב בו בכתב דיו של בנו הינוקא כך:

⁵ א"ה חז"ל: זכיתי לשמוע כמה פעמים מהמשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל ששמע ממך החזון איש זצ"ל שאמר: 'למעט כל בן ישיבה הוא בספק לצמוח לאחד מגדולי הדור!'

והנה לפעמים בחור חושב לעצמו, 'אני לא יוכל להיות תלמיד חכם', או שחושב 'אין לי את הכישרונות להבין את עומק הסברות באופן הנלמד בישיבה', ולכן מתייאש מעצמו ואינו שואף להיות גדול בתורה. זהו טעות גדולה, כי אפילו אם הוא צודק שכעת אין לו את הכישרונות לזה, אבל אם יעשה את שמוטל עליו כעת, וישתמש עם כישרונותיו לפי יכולתו, אז הקב"ה יגמור בעדו היכן שאין ידו מגעת, ויראה נפלאות למעלה מדרך הטבע, ויזכה לעלות מעלה מעלה עד שיהיה תלמיד חכם אמיתי, ויבין היטב את עומק הסברות בכל סוגיא.

וכך פירש הקדוש החפץ חיים את מאמר חז"ל על הפסוק (דברים ל, יב) 'לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו', ואמרו חז"ל בעירובין (נה ע"א), 'מאי דכתיב לא בשמים הוא? ... שאם בשמים היא אתה צריך לעלות אחריה'. ולכאורה הדבר תמוה מאוד, שהרי כל אחד יודע שאפילו הסולם הגדול ביותר לא יגיע לשמים, ומהו העניין לבנות סולם בעוד שיודע מראש שעבודתו לריק?

ופירש בזה הקדוש החפץ חיים זצ"ל, דהן אמת שעל ידי סולם לחוד אי אפשר להגיע לשמים, אבל אם התורה הייתה בשמים אזי מכה הציווי שנצטוונו ללומדה היה מוטל עלינו לעשות כפי יכולתנו בהשתדלות הנצרכת כדי

[כי פרה אדומה באה לכפר על חטא העגל שיסודו היה טמון בגאווה, ואין כאן מקום להאריך בביאור העניין]. אשר היא מטמאת טהורים ומטהרת טמאים, שאם הוא עדיין טמא, והיינו שהוא בתחילת דרכו ועדיין לא נתקדש בקדושת התורה, אז הגאווה מטהרת אותו, שבתחילת דרכו של אדם, שעדיין לא נעשה גדול בתורה, אז לא יוכל לצמוח בלא גאווה, וצריך שיחשוב בליבו שהוא יכול להיות גדול מאוד בתורה, ועל דרך מה שכתוב (דברי הימים ב יז, ח) 'ויגבה ליבו בדרכי ה', אבל מאידך הגאווה גם מטמא טהורים, והיינו שאם כבר טהור ונתקדש בקדושת התורה, אז הגאווה מטמאת אותו, שלאחר שכבר נעשה גדול בתורה אין צורך בגאווה ואינה מועלת לו אלא מטמאת אותו, שהקב"ה שונא את הגאווה, וכמו שכתוב (משלי טז, ה) 'תועבת ה' כל גבה לב'. וצריך להכניע את עצמו ולדעת שהוא כלום, שעם הכישרונות שלו היה יכול להיות הרבה יותר, ואין לו מה להתגאות.

אמנם מאידך מצינו שלשון 'שאו את ראש' מתפרש לפעמים גם להיפך, מלשון להוריד את הראש...⁶, ונראה דזה בא לרמז שצריך למעט קצת את הגאווה, שלא יהא גדול כל כך בעיני עצמו, וביחד עם הגאווה יזכיר לעצמו גם קצת שפלות הדרך, איך להגיע לשאיפות לגדלות אף על פי שכישרונותיו מועטים.

⁶ עיין בפנים ברמב"ן שבי"א דברנו.

אך לבסוף המשגיח סיים וכ"ש כשזה בכותל של החדר וכשנשאל המשגיח אם ידע שזה בכותל של החדר למה מעיקרא לא אמר לו ענה המשגיח אם הייתי אומר לו מעיקרא הוא לא היה שומע לי עכשיו שעשיתי עצמי כתמים הוא שמע את השיחה במשך שעה ארוכה וקיבל (שמעתי ממור"ר הרה"ג יעקב בנבנישתי שליט"א)

עוד מעשה היה בילדה כבת שלוש שבכל יום שישי מחלקים בגן ממתקים ומי שלא הגיעה מניחים לה במגירה שלו שנמצאת במקום נמוך כדי לתת לה כשיגיע את הממתק כשתיגע ביום ראשון הילדה היתה עוקבת מי לא בא וביום ראשון היא היתה חוזרת עם ממתק ההורים שידעו שזה מחוסר ידיעה (ולא נבע ח"ו ממחסור בבית שאז הפיתרון הוא שונה) החליטו לעשות עצמם כאילו הם לא יודעים שזה היא אלא חברות אחרות שמות להם את הממתק והסבירו לילדה שאסור לקחת בלי רשות וה' עצוב ושתגיד לחברות שאסור להשיג לה דברים של ילדים אחרים. וכך כל יום שהיו יוצאים מהגן היו בודקים מה החברות שלה שמו לה לימים היא עברה להחביא בכיסים שלה וכאן הסבירו לה עד כמה החברות שלה חכמות שגם לכיס

להשיג את התורה, והקב"ה כבר היה עוזר לנו להגיע לתורה על ידי סיעתא דשמיא מיוחדת, כי מי שעושה את ההשתדלות המוטלת עליו - אז הקב"ה גומר בעדו ומסייע לו היכן שאין ידו מגעת... וזהו סוד ההצלחה של בן תורה, שאינו עושה חשבונות מהו התוצאות, אלא עושה את שמוטל עליו, וממילא הקב"ה עוזרו למעלה מדרך הטבע, "עכ"ל הספר "אש קודש".

צורת ההוכחה

מעשה היה בבחור שהיה מתפלל

בחדרו ביחידות כל יום

מעשה היה בבחור שלא הגיע הרבה זמן לתפילות בישיבה והיה מתפלל ביחידות בחדרו לימים קרא לו המשגיח הגה"צ ר' מאיר חדש זצ"ל ואמר לו הרבה זמן אתה חסר לנו לא זוכים לשמוע אותך בתפילה הבחור ביאר למשגיח שלאחרונה הוא התחיל להתפלל בכותל (ובליבו הוא התכוון לכותל של החדר כדי שלא יהיה שקר גמור) במשך שעה שלימה המשגיח הגה"צ ר' מאיר חדש זצ"ל מבאר לו כמה זה חשוב להתפלל בישיבה שזה מקום תורה וזה יותר חשוב אפילו מבית המקדש ומהכותל הבחור שמע

יתקרי וריח שמניך טובים, ואיך תעשה כך וכיצא. ולי יראה על דרך זה, במה שכתב וכפי זה נבין הכתוב אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך (משלי ט', ח'), וצ"ב למה פתח בלשון תוכח וסיים בלשון הוכח שיסיים אל תוכח לץ פן ישנאך אלא תוכח לחכם ויאהבך ומבאר רבינו החיד"א עפ"י מש"כ הריב"ש בתשובותיו (סימן תל"א). שיש הבדל בין לשון הוכחה ללשון תוכחה. שלשון הוכחה הוא כשיש מחלקת בדבר בין שנים ובא השלישי והכריע ביניהם, כמו שאמר יעקב ללבן ויוכיחו בין שנינו. ואמר איוב לו יש בינינו מוכיח ישית ידו, משא"כ לשון תוכחה הוא כשמוכיח לחבירו על מעשיו, כמו הוכח תוכיח את עמיתך, והוכיח לרשע מומו, ורבים. ויוכח אמש אינו מענין תוכחה, שהרי השי"ת לא הוכיח ללבן על מעשיו, אלא שציווהו השמר לך מדבר עם יעקב משוב עד רע, ויש בזה הוכחה שהדין עם יעקב ולא עם לבן, עכ"ל. ולפי"ז יובן שבא לומר יסוד כאשר אתה בא להוכיח אדם, אל תאמר לו שמעשיו רעים ואתה מוכיחו. שאם אתה עושה כן, ישנאך. רק יהיו דבריך בדרך הוכחה, כלומר, מעשה זה שעשית יש צדדים לכאן ולכאן כי יש כף זכות לטעון כך, אבל חדל לך מזה כי

שלה הם מצליחים להגיע והכל בצחוק ושמחה ושתסביר להם שאסור וכו' לא עברו הימים עד שהיא הפסיקה לחלוטין אם היו אומרים לב שהיא גנתה היא היתה נפגעת והצללת היתה נשארת לה לכל החיים. את היסוד הזה ראינו ברבינו החיד"א

כשמוכחים לא יאמר לו כמה גדול

חטאתך כמה כבד עוונך

ולא תשא עליו חטא שלא יגביה לו החטא ויאמר לו כמה גדול חטאתך כמה כבד עוונך, כי יכבדו עליו דבריך ויטעון נגדך. אבל יאמר לו דרך אהבה אחי כמדומני ששגית בזה, וכיצא דברים רכים ולשון קלה כדי שיתקבל. (נחל קדומים בשם פירוש התורה כת"י להקדוש רבינו שלמה אסתרין)

כשמוכחים יאמר לו שלא ודאי שעשה

עבירה רק כדאי שיתרחק מפני החשד

הוכח תוכיח את עמיתך. פירש מהר"ש אוזידא לדרכו, כי המוכיח צריך אופן להוכיח כדי שיכנסו דבריו, כמו שאמרו ז"ל שהיה עושה אהרן הכהן ע"ה, וכמו שפירשו הוכח לחכם ויאהבך. שהכוונה הוכח באמור אליו שהוא חכם, ויאהבך, כי תאמר אליו ידעתך בשם חכים

זמן מיותר בשביל אשתו". היא סיפרה בבכי: "הפעם, בשמירה הנוכחית, החלטתי שלא כבעבר, שלא אכפת לי, אין לי כוח לריב אתו, שימשיך עם החסדים שלו. בתי בוגרת ויכולה לעזור, אני אסתדר אתה נהדר. אבל היום הבת יצאה לטיול עם כיתתה, וכי אני יכולה להגיד לה לא? וכי היא אשמה שאמה בשמירת הריון? לכן ביקשתי מבעלי הנכבד שיבוא, באופן חד פעמי, בשעה שתיים עשרה בצהריים על מנת לקבל את הילדים ולהאכילם והוא הסכים מיד. נוכחתי לראות כי גם לו ולחסדיו יש קו אדום, והנה, כשאני באמת צריכה - הוא שם בשבילי. בעשרה לשתים עשרה הוא התקשר ואמר: 'אני נורא מצטער, לא אוכל להגיע'. שאלתי מדוע, והוא ענה: 'כי יש כאן אשה מסכנה, שהיא בשמירת הריון לפני לידה, ואין מי שיעזור לה!...'". כשאמרה זאת, פרצה שוב בבכי תמרורים "אשה מסכנה בשמירת הריון, שאין מי שיעזור לה!". כפי הנראה בעלה לא כזה רשע, א"כ מדוע הוא עוזר לכל העולם ורק לאשתו אינו עוזר כלל? כי הוא רוצה לברו ממחויבות דוגמה לקושי במחויבות ניתן לראות בסיפור על מלמד בתלמוד תורה, שבכל שנות עבודתו לא היה ילד שלא ידע את החומר, לא הייתה קיימת מציאות

אין הכל יודעים טובתך, ואני מכריע להתרחק מזה, ובדרך זה (הלץ) לא ישנאך ודי בזה אף שלא יאהבך. אמנם, הוכח לחכם, אם לחכם תאמר בדרך הוכחה, אז ויאהבך ודאי, שהוא מרגיש בכבוד שעשית לו לומר לו בדרך הוכחה ולא תוכחה. (דברים אחדים דרוש יב)

סיפור הבריחה ממחויבות

אשה אחת צלצלה אל הרב שלה פעמים רבות לבכות באוזניו על רוע מזלה. בעלה הוא אחד מבעלי החסד הגדולים, ושמך הטוב הולך לפניו. בעבר היא התאוננה רבות: "היכן שאני הולכת, קשה לי לשמוע שכנים וידידים המריעים בהתפעלות על בעלי בפניי: 'אה, איזו זכות, כזה צדיק', הכול מלאים הלל ותשבחות. אני שומעת אותם ומרגישה כאילו מישהו דוקר בי בסכין חדה, משום שהחסד שלו מופנה כלפי כל העולם, אך מה איתי? לי אין בעל! לילדים אין אבא!". יום אחד היא טלפנה לרב, ומיד פרצה בבכי מר: "אינני יכולה יותר", "מה קרה?" שאל הרב, והיא סיפרה כי היא בשמירת הריון (זו הפעם השביעית שהיא בשמירה), ובעלה, כמובן, אינו עוזר לה... "מדוע?" שאל הרב, ותשובתה היתה "כי רבים צריכים אותו, אין לו

ביאור פרשת שמעי בן גרא ומיתתו ע"י

שלמה

שמעי בן גרא מקלל

כאשר בא דוד עם אנשיו וכל הגיבורים עמו עד מקום בשם בחורים, יוצא משם שמעי בן גרא - איש ממשפחת בית שאול ומתחיל לקלל את דוד המלך ולביישו, ולסקל באבנים את דוד ואת כל עבדי המלך דוד וכל העם, והוא מקלל ואומר לעבר המלך: "צא צא (מירושלים) איש הדמים ואיש הבליעל. השיב עליך ה' כל דמי בית שאול אשר מלכת תחתיו (דוד המלך שומע בפעם הראשונה שמרננים על כך שהוא אשם במות שאול), ויתן ה' את המלוכה ביד אבשלום בנך, והנך ברעתך כי איש דמים אתה". (שמואל ב טז, א) אך דוד המלך כובש את כעסו ולא מרשה לפגוע בשמעי בן גרא.

שמעי היה ראש הסנהדרין ואיבד הכל

כשקילל

מובא בזוהר פרשת משפטים: ששמעי בן גרא היה רבו של שלמה המלך, דוד המלך לקח את חכם הדור כדי ללמד את החכם מכל אדם - את שלמה. ושלמה המלך היה בדרגת משה רבינו מבחינת מלך וחכם. משה רבינו היה גם נביא,

כזו. הוא היה מלמד מסור מאין כמוהו. הקדיש את ימיו לילדים, בשעת ההפסקה לא נכנס לחדר מורים אלא נשאר בכיתה לעזור לתלמידים החלשים, בשבתות הילדים היו באים אליו אחר הצהריים ללימוד, וכך היה במשך עשרות שנים. כאשר יצא לפנסיה, המלמדים הוותיקים ערכו לכבודו מסיבת פרידה. בנאומו המרכזי של אחד המלמדים, בין הדברים, הוא שאל את הנוכחים: "האם יש אחד מהנוכחים הזוכר פעם אחת, את המלמד, חתן המסיבה, בחדר המורים?", אף אחד לא קם. מסירות של ממש, הלוואי שכל המלמדים היו כאלה. ובכל זאת סיפר לרב אותו מלמד: "האמן לי, אינני מסוגל לשבת בשבת אחה"צ חצי שעה ולחזור עם הבן שלי על מה שלמד בחדר, אינני מבין מדוע זה כך, אך כנראה בגלל זה השם נתן לי בן אחד וחמש בנות...."

הסיבה הברורה היא, שלכל אותם ילדים שמסר נפש בשבילם, אינו חייב כלום, ואילו לבנו הוא מחויב.

למעלה גדולה לאין שיעור - להיות בצוותא מרכבה לשכינה עם האבות הקדושים. על שתיקתו זו של דוד ששמע חרפתו ולא השיב דבר, זכה ונהיה רגל רביעית במרכבה יחד עם שלושת אבות העולם, אברהם יצחק ויעקב. נתבונן מה היה קורה אילו היה דוד מחליט לענות לשמעני, ולהתנקם בו על שבזה וחרף אותו, אף אם אכן היה שומר בכך על כבודו לפי שעה, אבל היה מפסיד מכך לדורי דורות ולנצח נצחים. אבל כששתק, התברר שהשתיקה עצמה הביאה אותו לדרגה רוחנית עצומה, שלא זכה לה אף אחד מגדולי הדורות, חוץ מהאבות הקדושים.

כל מי ששומע קללתו ושותק, נקרא

חסיד

וכתוב במדרש שוחר טוב על הפסוק בתהלים (פרק טז): לא תתן חסידך לראות שחת: אמר רב הונא בשם רבי אלכסנדר, כל מי ששומע קללתו ושותק, נקרא חסיד, ודוד שמע קללתו ושותק, בדין הוא שיקרא חסיד.

גם מלך וגם חכם. בנביאים לא קם כמשה - אבל במלכים ובחכמים - קם. ובעל הטורים מביא: ששמעי בן גרא אשר קילל את דוד המלך היה ראש הסנהדרין, ובסופו נעשה זנב ונהרג.

ה' אמר לו קלל

אבישי בן צרויה מראשי זרועות הצבא אשר לדוד, הנאמן לדוד לאורך כל הדרך, אומר אל דוד המלך: "למה יקלל הכלב המת הזה את אדני המלך? אעברה נא ואסירה את ראשו". אך דוד המלך עונה: "כה יקלל כי ה' אמר לו קלל את דוד... הנחו לו ויקלל כי אמר לו ה'" דוד ראה זאת כגזרה משמים וכרצון ה'. וכאשר קילל שמעי את דוד, סבור היה דוד שאין לו דין מלך להרוג את שמעי כמורד במלכות, כיון שאבשלום תפס את המלוכה. אך שמעי קילל בצורה מוגזמת והמשיך ללכת אחרי דוד ואנשיו ולקלל ולסקול אותם באבנים ובעפר. "ויבא המלך וכל העם אשר אתו עיפים וינפש שם".

ומה זכה בכך? אומר החיד"א להיות

רגל רביעי שבמרכבה.

ומה זכה בכך? אומר החיד"א (בספר מתוק מדבש אות ט'): להיות רגל רביעי שבמרכבה. הנה לך לראות שבשביל שתיקה קטנה זוכה

ומושל בנפשך וכובש את יצרך כאיש גדול ונכבד. כי אני כבר לא אהיה לצידיך להדריךך. **"כי אנכי הולך בדרך כל הארץ"**.

"והנה עמך שמעי בן גרא בן הימיני" - משבט בנימין. אעפ"י שהוא היה רבו של שלמה והיה מהאנשים שהיו עמך ולא עם אדוניהו אמר דוד לשלמה ראוי שתרחיקהו כי איש רע מעללים הוא ואל תבטח בו **(א)** שקללני - כשבאתי לעיר בחורים הוא היה הראשון שיצא לקראתי בקללות וחירופים. **(ב)** שירד לקראתי הירדן לפייס אותי ובזה הכריחני להישבע לו לבל אמית אותו ולכן לא אוכל בעצמי לקחת נקמתי ממנו, ואני נשבעתי ומחלתי לו. אבל אם יחטא לך אל תנקהו! כי איש חכם אתה ותעמיד אותו בנסיון ואז תוריד את שיבתו בדם שאול ולא כמות כל האדם ימות, ואל תמחל לו.

"והוא קללני קללה נמרצת" - מפורשת וברורה בשם ה', קללה קשה וחזקה. וחז"ל אומרים במסכת שבת **"נמרצת"** נוטריקון:

נואף מואבי רוצח צורר תועבה - תועה. **(נואף מפני שלקח אשת אוריה החתי כשיצא למערכה. מואבי שאמו רות המואביה ולא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'. רוצח ויך דוד את מואב, ידיו**

בזכות זה הציל את שאול והכל נזקף לזכותו

ואמרו חז"ל: בכך שהניח דוד המלך את שמעי בן גרא בחיים - הציל את שאול. שאול המלך השאיר את אגג העמלקי לילה אחד בחיים ונולד ממנו בן שמצאצאיו נולד **המן האגגי**. אם דוד המלך היה הורג את שמעי אזי טעותו של שאול המלך היתה הורסת את עם ישראל, שכן - איך היה נולד מרדכי בן יאיר **בן שמעי** בן קיש איש ימיני? "איש יהודי היה בשושן הבירה ושמך מרדכי בן יאיר **בן שמעי** בן קיש איש ימיני, אשר הגלה מירושלים עם הגלה אשר הגלתה עם יכניה מלך יהודה, אשר הגלה נבוכדנאצר... (מגילת אסתר פרק ב'). ועל ידי כך שדוד המלך התאפק ולא הרג את שמעי, הוא תיקן את טעותו של שאול שהמתין - ולא הרג את אגג העמלקי ויצא ממנו המן, ודוד המתין ותיקן - וכתוצאה מההמתנה של דוד המלך - נולד מרדכי.

צוואת דוד המלך לבנו שלמה לפני מותו.

"וחזקת והיית לאיש" - שלא תהיינה פעולותיך פעולות צעיר שנים ונער חסר נסיון. אעפ"י שהיה בן י"ב שנים בלבד. אלא תהיה זריז

ואהבת לרעך כמוך: אני, ה'. אפשר במשז"ל שכוונת דהע"ה ביום צוותו לשלמה המלך על שמעי ויואב היינו לתקן נפשם שיסבלו בעוה"ז עונש המיתה ותשאר נפשם מתוקנת' לעוה"ב וזהו מדתו ית' שמיסר האדם ביסורין למרק עונותיו וישאר נקי וז"ש לא תקום ולא תטור וכו' ועכ"ז אשר אנכי מצוך לא תקום ולא תטור בדבר הנוגע לאהבת נפשו נקום ונטור לתקן וז"ש ואהבת לרעך כמוך שמצד אהבתך לתקן נפשו מותר ומצוה היא כי טוב ליסרו למרק עונותיו אני ה' דכביכול הוא יתברך מייסר לטובה לתקן אשר שיחת. וז"ש כל ת"ה שאינו נוקם ונוטר כנחש וכו' דאף במילי דידיה הוא חטא גדול וע"י התוכחת והיסורין נתקן'. [שבת (לג): מסופר שיהודה בן גרים סיפר למלכות שרשב"י אמר שכל מה שעשו לא עשו אלא לצורך עצמן והוצרך לברוח מהם וישב במערה 12 שנה וכשיצא פגשו ר' פנחס בן יאיר חתניה ועייליה לבי בניה הוה קא אריך ליה לבישריה חזי דהוה ביה פילי בגופיה הוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה א"ל אוי לי שראיתך בכך א"ל אשריך שראיתני בכך שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך דמעיקרא כי הוה מקשי ר"ש בן יוחי קושיא הוה מפרק ליה ר'

דמים מלאו. צורר שצר לאוריה עד שלקח את אשתו. תועה שברח מפני שאול והיה תועה בשדות בבורחו מפני שאול).

דוד המלך ע"ה לפני הסתלקותו מן העולם מצוה את שלמה בנו לנקום נקמתו משמעני בן גרא, אך אמר בזו הלשון: **"ועתה אל תנקוה כי איש חכם אתה"**.

אם בחייו נשבע שלא להורגו למה

במיתתו ציוהו להורגו

אחר שדוד זכה בזכות שתיקתו לרגל רביעות במרכבה למה לפני מותו ציוה להרוג את שמעי אם הוא מורד במלכות שיהרגהו כבר בחייו מיד כשחזר למלכותו וכי תעלה על דעתך שלפני מותו ירד מדרגתו הרי חז"ל אומרים שוב יום אחד לפני מיתתך שזה הזמן שהאדם שב בתשובה ועוד אמרו דוד לא שלט בו יצר הרע (כך הקשה ר' חיים שמואלביץ במאמר נקמה וצ"ב במה שתירץ שם)

מבאר החיד"א שמה שהענישו זה כדי

שלא יסבול לעוה"ב

אלא מבאר רבינו החיד"א (בפני דוד בפרשת קדושים) שמה שהענישו זה כדי שלא יסבול לעוה"ב וז"ל 'לא-תקום ולא-תטור את-בני עמך,

גבורות, מה יתן ומה יוסיף לך להרוג אדם בגיל שמונים, אנא חוס ורחם עלי ותן לי למות בשקט במיטתי ולא תורד את שיבתי ביגון שאולה, כמה כבר נותר לי לחיות? ענה לו שלמה המלך בחכמתו: קיבלתי את בקשתך אין שום בעיה ועתה הקשב לפקודתי, בנה לך בית בירושלים ושלא תעזו לצאת את העיר "והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון ידע תדע כי מות תמות, דמך יהיה בראשך!" (מ"א ב לז).

למה שמעי סיכן את חייו בשביל להביא שני עבדים שברחו לו ואיך שלמה היה בטוח שיעבור על התנאי

יצא שמעי מאת המלך שמח וטוב לב, וכי מה הבעיה לא לצאת מירושלים דבר פעוט ביקש המלך איזה קושי טמון בציווי לא לצאת מירושלים? השגתי את מה שרציתי הרהר בשמחה. מקץ שלש שנים ברחו שני עבדים לשמעני אל אכיש מלך גת. כשמוע זאת שמעי חבש את חמורו הלך לגת והשיב את עבדיו. הדבר נודע לשלמה המלך והוא לא העלים עין מהעניין ומיד זימן את שמעי אליו ואמר לו: הרי השבעתיך בה' והעדתי בך עדים כי ביום צאתך את העיר ירושלים מות תמות "ומדוע לא

פנחס בן יאיר תריסר פירוקי לסוף כי הוה מקשי ר"פ בן יאיר קושיא הוה מפרק ליה רשב"י עשרין וארבעה פירוקי. וכו' נפק לשוקא חזייה ליהודה בן גרים אמר עדיין יש לזה בעולם נתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות (והקשה הבן יהודע למה עשאו גל של עצמות כפרש"י כמי שמת כבר מכבר ועי"ש ואפשר לומר מפני שלא רצה ששוב יבררו מי הרגו וילשינו עליו לכך עשאו כגל של עצמות כמי שמת כבר מזמן) וצ"ב למה רשב"י הקפיד עליו הרי אדרבה בזכותו הוא התעלה והגיע לאשריך שראיתני בכך ולמה לא עשה כמו דוד ה' אמר לו קלל ולפי"ד רבינו החיד"א מיושב שרצה שלא יענש בעוה"ב]

מה שלא הענישו בעצמו כי חשש שמא יתערבב בזה חשש של נגיעה עצמית

ועוד צ"ב: מה עניין חכמה להריגת שמעי? לכאורה די שיצוהו: "והורדת את שיבתו בדם שאול!" מכיון שיש לו דין מורד במלכות. התשובה היא: כראות שמעי שדוד המלך נפטר ידע כי הגיע גם זמנו למות ע"י שלמה בנו, כי דוד השאיר צואה והוא חי על זמן שאול. מה עשה שמעי בכה והתחנן לפני שלמה: אדוני המלך ירום הודו! הרי אני זקן והגעתי לגיל

אדם לא מסוגל להיות מחויב

אלא התשובה היא: דוד המלך הורה לשלמה "אל תנקהו כי איש חכם אתה!" כלומר: היתה הוראה מאת המלך להרוג את שמעי בחכמה, ולכן שלמה המלך החכם מכל האדם אשר על פני האדמה ידע כלל יסודי בנפש האדם, ברגע שאני כובל אדם ואומר לו "אל תצא!" הוא דווקא יצא. כי אדם לא יכול לעמוד בקושי של מחויבות, אמרת לו: אל תצא! הוא דווקא כן יצא, הפרנציפ שבו לא יתן לו לשמוע יש בערה פנימית בלבו שאומרת לו להתנגד. ובסופו של עניין שמעי יוצא את ירושלים ופוסע אל מותו הוא חושב שמצא תירוץ נהדר כדי לצאת הרי ברחו לו שני עבדים. ואם לא היו בורחים לו עבדים היה לו דחף פנימי אחר כדי לצאת, הוא יחפש הזדמנות אעפ"י שזה יעלה לו בחייו. סוד זה ידע שלמה - שאדם בורח ממחויבות, וכך קיים צוואת אביו, ועשית כחכמתך! (ר חיים שמואלביץ זצ"ל).

ולמה דוד לא התיר לו להרגו בפירוש

ורק ע"י גרמא

וזו היתה כוונת דוד שלא רצה להענישו לשמעי בן גרא מיד, כי ידע בנפשו שעלול כאן

שמרת את שבעת ה', ואת המצוה אשר צויתי עליך" (מ"א ב מג).

נשאלת השאלה: שמעי בן גרא! מה איתך מה קורה לך, הרי שלמה המלך מחפש אותך בפניה, בדיוק לרגע הזה הוא ממתין ומצפה כדי לקיים צוואת אביו ואתה כמו ידיך נותן לו הזדמנות פז לקחת נקמת אביו ממך. וכי העבדים שווים את חייך?!

וכן נשאלת שאלה על שלמה המלך: שלמה! כיצד אתה לוקח על עצמך סיכון כזה, הרי אביך ציוה לפני מותו להמית את שמעי, ומה היית עושה אילו שמעי אכן היה מקיים את פקודתך ולא יוצא את העיר ירושלים, הרי היית עובר על צוואת אביך המלך ע"ה, א"כ כיצד נכנסת לסיכון כזה גבוה?! בספר שמואל ב' (פרק ט"ז) מסופר ששמעי בן גרא קילל את דוד המלך ואף סקל אותו באבנים, דוד המלך בחר לא להגיב, אך כיוון שנתחייב מיתה למלכות, לפני פטירתו ציווה את בנו להשלים את המלאכה, אך לא להורגו בידיים אלא שיתן לדברים לקרות מאליהם, לכן אמר לשלמה: "ועתה אל תנקהו כי איש חכם אתה".

איש אביו ואמו תיראו ואת שבתותי תשמורו (ויקרא טז,א) וברש"י סמך שמירת שבת למורא מקדש לומר אע"פ שהזהרתיך על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו וכן בשאר מצוות וצ"ב שהרי לא מצינו שנדרש מהמילה שבתותי שום דרשה אחרת מלבד זו וא"כ למה נקטנו שבתותי תשמורו ולא מצוותי תשמורו והנראה לבאר בזה עפ"י מה שכתב החיד"א בספרו דבש לפי (מע' א אות לט) שהקשה וז"ל 'ויש לדקדק לדעת הטור ס' רמ דסבר שאביו רשע פטור מכיבוד אב ואם אמאי איצטריך קרא ומה זו סמיכה הא אם אביו רשע פטור מכיבוד אב ואם. וזה שאומר לו אביו חלל שבת הוא רשע ובודאי לא ישמע לו וכו'. ואפשר ליישב וכו' דאצטריך קרא כשהבן קיבל שבת מבעוד יום דלדידה הוא שבת ואביו עדיין לא קיבל שבת שהוא מבעו"י ואז אומר לו שיעשה מלאכה והוא חילול שבת לגבי הבן, הו"א שישמע לו דאביו אינו רשע, וגם הציבור לא קיבלו שבת קמ"ש שלא ישמע לו' ולפי"ז מיושב היטב למה נכתב שבת ולא מצוה אחרת כיון שרק בשבת שייך את המקרה של החיד"א ולא בשאר מצוות.

להתערב משהו של נקמה, אולם כיון שלטובתו של שמעי כדאי לו להיענש כדי לכפר עונו, עשה זאת דרך שלמה המלך, וגם לא באופן ישיר ממש ציווהו שיענישנו, כי עדיין חשש שבציווי שכזה לשלמה בנו שיענישנו מיד - יהא מעורב עדיין משהו של נקמה, לכך אמר לו (מלכים א', ב, ו): "ועשית כחכמתך", והבין שלמה כוונת אביו, ולכך עשה באופן שאם מן השמים חפצים להענישו ולכפר עונו הרי שמן השמים כבר יגרמו למותו בכך שיצא מהעיר וידי אל תהי בו, ובזה השכיל שלמה למלא פקודת אביו כי באופן זה שציווהו לבלתי צאת מירושלים, השאיר לו אפשרות לכפרה כי כן היה רצון אביו על מנת להתנקות ממחשבת נקם. וכמו שמבאר האור החיים לז, כא מבאר על עצת ראובן שישליכהו אל הבור שכתוב ויצילהו מידם. וקשה במקום סכנה כזה ולא עוד אלא שהשטן מקטרג בשעת סכנה איך אפשר לקרוא לזה ויצילהו מידם אלא מפרש פי' לפי שהאדם בעל בחירה ורצון ויכול להרוג מי שלא נתחייב מיתה משא"כ חיות רעות לא יפגעו באדם אם לא יתחייב מיתה לשמים, ולכן שלמה ציוה באופן הזה שלא בוודאי יהרג שאם אינו חייב הוא לא יצא מביתו אבל הוא לא יהרגהו שיתכן שזה נגד הבחירה.

לומר שהרי הבן מצווה על יראתו, ונמצא שזו מלאכה שאינה צריכה לגופה ומותר לעשותה, כי מדאורייתא אינה נחשבת מלאכה. על זה מחדשת התורה, שאפילו באופן כזה אל תשמע בקולו. ה"חיד"א" מתרץ, שטמון כאן חידוש נוסף, קורה לפעמים שהאב אינו פושע כלל כשהוא אומר לבנו לחלל שבת, כיצד? באופן שהאב עצמו לא קיבל את השבת והבן כבר קיבל, היה מקום איפה לומר, שדווקא בשאר המצוות כגון שהאב אומר לו לאכול חזיר, כיון שהאב פושע, לא עושה מעשה עמך, אין הבן מחויב לשמוע בקולו. אבל כאן שבבקשתו לעשות מלאכה אין שום חיסרון, שהרי אצלו עדיין לא שבת, ורק אם הבן הוא זה שקיבל על עצמו שבת, אולי כן מוטל על הבן לשמוע בקולו. באה התורה ומחדשת, שאע"פ כן לא ישמע בקולו, כי אצלו כבר שבת.

"אל תפנו אל האלילים" (י"ט - ד') אלילים לשון אל, כלא הוא חשוב. [רש"י]. כתב בעל ההפלאה, שמא יאמר אדם בליבו, כיון שהוא מכיר את האלילים, ויודע שאין בהם ממש וכ"לא" חשובים בעיניו, לכן ירשה לעצמו

"איש ואמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו" (י"ט-ג') סמך שמירת שבת למורא אב, לאמר: אע"פ שהזהרתיך על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו, וכן בשאר המצוות. [רש"י]. רש"י מדגיש שדין זה שלא לשמוע בקול האב אם אומר הוא לעבור על ציווי ה', נאמר בכל המצוות. אם למשל אביו מבקש ממנו לאכול חזיר, או לא לשלוח את האם (שילוח הקן), גם שם ישנה מצוה לא לשמוע לאבא. וקשה, אם דין זה אמור בשאר כל המצוות, מדוע רמזה זאת התורה דווקא לגבי שמירת השבת? והנה, נפסק להלכה, שהעושה בשבת מלאכה שאינה צריכה גופה, פטור. לפי זה יש לדון, באופן שאדם נאלץ לעשות מלאכה בשבת בגלל שאחד כופהו לעשותה באמצעות איום שיהרגהו וכדומה, האם מלאכתו תיחשב מלאכה שאינה צריכה לגופה? פסק ה"מהרי"ט" [שורש קל"ז], שבמקרה כזה אין להחשיב את פעולתו כמלאכה שצריכה לגופה. ממילא, כשאב אומר לבנו לעשות מלאכה בשבת, ניתן היה

הואיל ורבי מגלה עריות אף אני כמותו, הואיל ורבי עובד עבודה זרה אף אני כמותו, הואיל ורבי י מחלל שבת אף אני כמותו, לכך נאמרו מקראות הללו". ולכאורה צריך להבין, מדוע ולמה שנחשוב שעבד הרואה את אדונו הגוי מחלל את השבת, או מגלה עריות וכו' יאמר "אף אני כמותו", איך התנהגות זו של האדון בכלל משפיעה וגורמת לו לנטות ולהגיד "הואיל ורבי מגלה עריות אף אני כמותו", הרי הוא עדיין ככל כלל ישראל ומחויב בכל התרי"ג מצוות, ואיך זה קשור אליו שהאדון מתנהג כך? ועד כדי כך שהתורה עוד צריכה לחזור ולצוות שוב על העבירות החמורות הללו?! אן ראינו ללמוד מכאן יסוד גדול שאמנם אותו העבד עד ליום מ מכרו לאותו אדון גוי, מבחינתו לא היה קיים במציאות שום צד או ספק בכך - שגילוי עריות, עבודה זרה, וחילול שבת, העם אסורים לו בתכלית האיסור ככל כלל ישראל, אך ברגע שנמכר אותו יהודי לעבדות לאדון גוי, הוא עבר לסביבה אחרת ולמציאות שונה מאשר איפה שגדל והתגורר כל השנים, הוא כבר "רואה" דברים אחרים, אותו העבד רואה את התנהגות האדון הגוי וסביבתו החדשה, אשר עוברים על גילוי עריות, עבודה זרה, וחילולי שבת, ויחשוב

לראותם ולבזותם, לכן הזהירה אותנו התורה "אל תפנו לראותם", אפילו לראותם בלבד כדי לבזותם. ומוסיף, גם ספרי מינות אסור לאדם לקרוא, אע"פ שיודע שהם הבל גמור, וקורא בהם כדי לבזותם. וראיה לדבר, מאלישע בן אבויה - "אחר", שיצא לרבות רעה שספרי המינים היו נושרים מחיקו, וכמו שמוכא במסכת חגיגה [ט"ו:], ואע"פ שבאותה שעה היה צדיק, ובוודאי לא התכוון להיות מושפע מהם לרעה.

ונוסיף שיחה שאמר הרב חיים ואלקין (הו"ד בקובץ גיליונות בהר תשע"ט) "לא תעשו לכם אלילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה כי אני ה' אלוהיכם" [כ"ו א'] בסוף הפרשה אחרי שהתורה מביאה את דיני העבדים וגאולת נחלה, התורה מוסיפה ומביאה עוד שתי דינים, "לא תעשו לכם אלילים" - עבודה זרה, ו"את שבתותי תשמורו" - שמירת שבת, ולכאורה הרי שני הדינים הללו אינם קשורים לדינים הקודמים, ומהי הסיבה לכך שראתה התורה להביאם דוקא כאן? וביאר בזה רש"י "לא תעשו לכם אלילים" - כנגד זה הנמכר לגוי, שלא יאמר

יש חשש שעם ישראל יפנה את ליבו לעבוד עבודה זרה, הרי הם ראו בעצמם שהעבודה זרה היא משוקצת ומתועבת, וכפי שגם מעידה התורה, ומדוע התורה עדיין חוששת שמא "אשר לבבו פונה היום"?! וכתב לבאר: ש"כאן למדנו עד כמה ראיית רע הוי שורש רע להשחית הנפש, שאע"פ שבשעת ראייה היה בעיניהם משוקץ ומתועב, מ"מ יכול לבוא מזה לשורש פורה ראש ולענה, ואין הדרך לראות הרע ולשקצו, אלא שלא לראותו כלל, ומי שנסתכל פעם בספרים חיצונים וספרות קלוקלת, אם איש אמת הוא, הרי הוא סובל מזה רבות". שאמנם אפשר לראות הכל ולדעת הכל, אבל דוקא בגלל ש"אתם ראייתם" - ראייתם את השיקוצים, את הגילולים, ואת כל הע"ז והתועבות, אז גם "פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה", כי עצם הראייה כבר פוגמת ועושה רושם על האדם, זה מחבר את האדם, ועם כל התיעוב שיש בכם לע"ז, אבל "ראייתם", זה עשה רושם, ואפ"י שנים אח"כ יהיה קשה למחוק את זה, וזהו היסוד שאמרנו גם כאן, שאותו אדם הנמכר לאדון הגוי אף פעם לא ראה חילול שבת וגילוי עריות וכו', ופתאום הוא נקלע לסביבה חדשה ושם מחללים את השבת ל"ע, וברגע זה הוא "ראה", הוא ראה

העבד בליבו שהנה העבירות הללו שמבחינתו עד היום היו נמנעים מן המציאות ובלתי אפשריים - העם גם מציאותיים ושייכים במציאות, ולכך התורה כל כך חששה לזה, עד שחזרה וציותה כאן שוב, על חילול שבת ועבודה זרה, מי ד לאחר שכתבה את דיני העבד עברי, וזאת כדי לחזור ולהבהיר לאותו עבד הנמכר לגוי, כי אל לו ללמוד מ"הראייה" של הנהגות האדון וסביבתו, אלא עליו להתרחק מכל זה, כי אותם הציווים אשר נצטוו עם ישראל בעוד הוא בן חורין, עומדים בעינם גם כאן, במצבו הוא, תחת עבדות האדון הגוי. כן ראייתו יסוד זה בספרו של הגאון ר' מיכל פיינשטיין זצ"ל, שהביא בשם חמיו הרב מבריסק זצ"ל ומהמשגיח דמיר ר' ירוחם זצ"ל, שבפרשת ניצבים כתוב שמשוה רבינו אחרי ארבעים שנה במדבר, הוא מדבר אל כלל ישראל ואומר להם "ותראו את שקוציהם ואת גולויהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם, פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פונה היום מעם ה' אלהינו ללכת לעבוד את אלהי הגויים ההם, פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה" (כט טז-יז). ולכאורה איך באמת

"כל הרואה סוטה בקלקולה" מיד "יזיר עצמו מן היין", כדי למנוע מהאדם להתחבר לראייה זו, רואים אנו שוב, כמה צריך לשמור על החושים ועדיף ל א לראות את מה שלא צריך - לא "לראות ולתעב", אלא "ל א לראות בכלל", כי הראייה מחברת ומשפיעה. וזהו באמת עומק כוונתו של רש"י ז"ל עה"פ "אשר קרך בדרך", שהמשיל ותיאר את עמלק - ש"היו כל האמות יראים להלחם בכם ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים: משל לאמבטיה רותחת שאין כל בריה יכולה לירד לתוכה, בא בן בליעל אחד, קפץ וירד לתוכה, אע"פ שנכוה הקרה אותה בפני אחרים", שלכאורה יש להעיר על משל זה, כי הרי האמבטיה נשארה רותחת כמו תמיד ולא הספיקה להתקרר מאדם אחד ש"קפץ וירד לתוכה", ומהו ה"אשר קרך", מהי הפעולה של עמלק המוגדרת ש"קירר את האמבטיה"? ולפי דברינו משלו של רש"י מואר באור חדש, שאמנם ה"אמבטיה" עצמה אולי לא התקררה [וכפי שכתוב במש"ל "שאע"פ שנכוה" - ז"א שהאמבטיה עצמה ודאי רותחת ולא התקררה], אך מה שאותו אדם כן עשה, הוא הפך את המציאות של האמבטיה מ"שאין כל בריה יכולה לירד לתוכה", למציאות של "הקרה אותה" -

את הדבר שעד היום לא היה קיים ושייך אצלו כלל במציאות, ועכשיו הוא רואה שזה שייך, זה אפשרי, הוא חשב שעבירה זה לא מציאותי, והוא רואה ל"ע שזה כן מציאותי, וזה פוגם, ולכך התורה הייתה צריכה לכתוב אזהרה מחודשת של ע"ז, גילוי עריות, ושפיכות דמים, לאותו העבד הרואה את האדון שלו מתנהג כך, כדי להרחיקו מלעשות עבירות כעין אלו, כיון שזהו כח הראייה המשפיע על האדם, והדרך להתמודד עם ראייה זו היא: לא "לראות את הרע, ולשקצו" - אלא "לא לראותו כלל". הגני בסוטה (ב.) אומרת "למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך, שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין". ולכאורה אם האדם רואה "סוטה בקלקולה" מדוע עליו ל"הזיר עצמו מן היין", האם יש יותר מוסר מזה, והאם צריך משהו יותר מונע ומרחיק מזה? ולפי היסוד שאמרנו הדברים מבוארים היטב, כי אותו אדם ש"רואה את הסוטה בקלקולה", "הוא ראה", הוא ראה ש"סוטה" זה אפשרי, זה יכול לקרות, הראייה מחברת, והיא עושה את המצב וההתנהגות המסוימת שהאדם רואה, כרלוונטים ומציאותיים, ולאדם ישנה פחות רתיעה מביצוע עבירה זו, ולכך אמרה התורה

שראינו שטמונות בכח ה"ראייה", א"כ איך נתמודד אנו ל מול אותם "ראיות" שכבר ראינו, שהפכו את הדברי ם האסורים והלא מציאותיים - לשייכים וקיימים כבר?! אך באמת בדברי הרב דסלר זצ"ל טמונה התשובה, שהדרך להתמודד עם ה"ראייה" שכבר ראינו היא, ע"י "כח הציור" - לצייר ולראות מול עינינו "ראייה" חדשה ואחרת, לצייר את "ציורי גן עדן והתענוג הנפלא שבדרך ה", שזהו היה סוד כוחם של האבות וגדולי עולם להגיע אל המדרגות וההשגות הגבוהות שאליהם הם הגיעו, כי כל כוחו של היצה"ר ו"כל מלחמתו היא תמיד בציורים ודמיונות", ולכך עלינו להלחם בו חזרה בנשקו שלו, "כח הציור", כך נזכה להנצל מ"ראיות" שכבר ראינו, שחיברו אותנו אל מצב שבו עבירה היא מציאות קיימת, וכך נזכה להגיע אל המדרגות וההשגות של האבות וגדולי עולם. הכח של ה"ציור" זה כח אדיר ביותר, וכשמשתמשים בו לצד הקדושה אז רואים את השכר המוכן ללומדי התורה, אז רואים את הדברים האחרים פשוט פורחים באויר. האבות וגדולי עולם ראו את הכל בחוש את - "צדיקים יושבין ועטרותיהן בראשיהן ונהנין מזיו השכינה" (אבות דר" נ פ"א), ואת ה"להתענג על

שאם עד עכשיו אף אדם לא העיז לנסות לקפוץ לאמבטיה - זה לא היה בכלל שייך במציאות להלחם עם ישראל, אז אותו "בן בליעל" שזו ה"עמלק", הפך את המצב לכך שישנה שייכות ומציאות "להלחם עם ישראל". הרב דסלר זצ"ל כותב בספרו "מכתב מאליהו" (ח"ד עמי 252) "מה היא העצה לתיקון המצב? רק עצה אחת יש 'ציורים', ציורי הלב. היינו, להרבות בכח הדמיון ציורים מוחשיים בעיני הקדושה, שנרגיש כמו חי את האושר הנפלא שבה", והרב דסלר מוסיף ומביא שאלה ששאל הסבא מקלם: "במה השיגו האבות הקדושים וכל גדולי העולם ז"ל את מדרגתם? במה היה כוחם יפה מכוחנו? והשיב: כי הם ידעו את הכח האדיר שבציורי הלב, והנה היצה"ר יודע היטב

סוד זה, וכל מלחמתו היא תמיד בציורים ודמיונות שבהם לוכד את ליבנו ולוכד אותנו ברשתו, לא נוכל להלחם נגדו כי אם בנשק - דהיינו להרבות ציורים לצד הקדושה כהנ"ל, כן החזיקו הצדיקים ז"ל לנגד עיניהם תמיד את ציורי גן עדן והתענוג הנפלא שבדרך ה', ובזה נצחו את יצרם ועמדו כנגד כל הנסיונות. כששואלים אנו את עצמנו, אחרי כל הסכנות

נפלאים שמעתי על יופי המקום וכנראה גם כל היושבים בספינה שמעו כן שכן כולם רצו מהר אל הסיפון להשקיף מרחוק בנוף הארץ וביופיה אף אני פסעתי לאיטי אחרי כולם לראות היש ממש בדברים אך נוכחתי שאין כל יופי במקום מה לי אם עומד על פתח הבית רכב או ספינה לשוט בה אדרבא ראיתי רק צלמים רבים ולכן אמרתי את הפסוק שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא ושבתי למקומי

אך מניון שסו"ס נבר הצצתי וראיתי לכן אחר זמן כששבתי לארץ ישראל וחלפנו שוב על פני אותו מקום ושוב כולם רצים כבראשונה הלכתי שוב לראות אלא שעתה הרגשתי כי כבר איני מתעב את המקום ואף התגנבה בלבי מחשבה אולי יש בדבריהם ממש אך עדיין לא התפעלתי כלל והנה ראה זה פלא לאחר זמן ארוך כששוב נזדמן לי לחלוף בדרך הימים ליד אותו מקום ושוב האנשים שבספינה רצו לראות הרגשתי שאני כבר מחיש את צעדי כמו כולם ואף היתה בי התפעלות לרגע עד שבקשתי מהעומד על ידי לראות דרך המשקפת כשחשתי זאת בעצמי נתתי אל לבי להבין מה ששמעתי מאדמו"ר ר' לייב זצ"ל ומהרב מבריסק זצ"ל שאמרו שניהם

הם ראו את זה ממש ככה, כחלק מהמציאות, בצורה ברורה, הס השתמשו בכח זה של "ציור" לצד הקדושה וכן גברו על היצה"ר, אך עלינו להשתדל בכל זאת "לא לראות את הרע - ולשקצו", אל א "לא לראותו כלל", וכן כח הציור יוכל להשפיע על האדם הרבה יותר, ולהביאו למדרגות נשגבות וגבוהות, ובמיוחד בימים אלו עת אנו מתקרבים אל עבר "חג שבועות", ליל ה איין שבו אנחנו נשב בעז"ה ממש כמלאכים בגן עדן, הריתחא דאורייתא, הלימוד, העמילות. לילה שבו נשתמש בציורים הללו כדי להתגבר על "ציורי היצה"ר"/ ולהתרחק מכל מרחק מ"ראיות" שיכולים לפגוע בנו, וזאת ע"י שנשאר ספונים וטמונים בבית המדרש ויהי מה, והקב"ה יעזור שנגיע לחג מתן תורתנו בכל הברעין ובכל הפייער, ובעז"ה שנקבל את התורה מתוך שמחה וטוב לב.

קול דודי עמ' צב

דברי מוסר נוקבים כותב כאן הגאון ר' שלום שמידרון זצ"ל בייקול דודי דופק בבואו לבאר את דברי הגמרא ומקדים במעשה שהיה אתו פעם בנוסעי לארץ דרך הים בעודנו בדרך חלפנו מרחוק על פני העיר הנקראת וונציה דברים

ותרגומו: ולא תסתאבו בהם, שמא תסתאבו בהם. מה נאמר כאן. ודאי שהמסתאב, מסתאב! "לחפץ חיים" זצ"ל היה סיפור, שהסביר הכל. מעשה בבשם, בעל חנות בשמים, שחנותו היתה פתוחה לרחוב, וכל העובר על פניה שאף לקרבתו מניחוחות ריחה ונמשך אליה לקנות בשמים יקרים ומשיבי נפש. יום אחד חשכו עיניו: ליד חנותו פתח בורסקי את מפעלו. היו הריחות הבוקעים משם מחליאים ומקבסים, והבשם עדין הנפש נאלץ להגיף את הדלתות ולהסתגר בחנותו. יושב היה בחנות הסגורה, ושופך את זעמו על הבורסקי לפני צנצנות הבשמים האילמות ובחלל החנות הריקה.

כי התרוקנה החנות.

אנשים לא חלפו עוד על פניה בסלידתם מפני צחנת עיבוד העורות הנוראה, וגם אם חשבו להכנס אליה ראו את הדלת המוגפת ושבו על עקבותיהם.

הפרנסה שבתה והבית תבע את צרכיו, ויום אחד תלה הבשם על חנותו את השלט "למכירה".

ואז, סוף סוף, נפתחה דלת החנות. בפתח עמד השכן הבורסקי, עוטה סינר ואפוף סרחון. במבט

דבר נפלא ונוקב על הפסוק כי אתם ידעתם את אשר עברנו בארץ מצרים ובקרב הגויים אשר עברתם ותראו את שיקוציהם ואת גילוליהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם נדברים כ"ט ט"ו ופרשו זאת כך בפעם הראשונה כשרואה אדם עבודה זרה נחשבת היא אצלו כשיקוץ וגילול אבל כיון שסו"ס ראה והביט בע"ז מתקרר הדבר אצלו ובפעם השניה נהיה מהשיקוץ והגילול עץ ואבן כבר לא כ"כ נורא בפעם השלישית כבר מתהפך הכל ונראית העבודה זרה בעיניו יותר נחמד ממש כסף וזהב אשר עמהם והדברים מכוונים גם במה שאמרו חז"ל כך דרכו של היצה"ר היום אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובד שבת קה והיינו שנהיה עליו היצר אדון לומר לו לך עבוד עבודה זרה אט אט נחלשים ומתכהים הרגשיו של האדם ואחר שנפגעו הרגשיו יכול היצר להביאו אף לידי עבודה זרה על פי הביאור הנ"ל מבאר ר' שלום שבדרון זצ"ל את הגמ' כאן

להוסיף מעשה עם הבורסקי

כמו שסיפר הרב גלינסקי זצ"ל הו"ד בהגדת פרשת שמיני ולא תטמאו בהם, ונטמתם במ"

(יא, מג)

ביום השני עומעם הסרחון מעט, ביום השלישי כבר היה כמעט נסבל. ביום הרביעי הוטרד אך במעט, וביום החמישי נשם בטבעיות. אמנם אין אלו הבשמים להם הורגל, אבל בשום פנים ואופן אין זה נורא כל כך.

עסק העורות הניב רווחים נאים, עלה בידו לחסוך סכום נכבד. הציעה לו רעיתו: "אולי תפתח בכסף זה חנות בשמים בלב העיר?" עיוה פניו בסלידה, ואמר: איני סובל את האנשים הרכוכיים שאינם מסוגלים לשאוף אויר פשוט, וזקוקים לניחוחות של בשמים..."

זו כוונת הכתוב, המזהירנו: "ולא תטמאו בהם - ונטמתם בהם" (ויקרא יא, מג). אל תנסו כלל להתקרב לצחנה כי תדבק בכם, תתרגלו אליה וסופכם מתפלשים בה ומסתגלים אליה, ככתוב "וילכו אחרי ההבל - ויהבלו" (ירמיהו ב, ה)... וכך הסביר רבי אליה לופיאן זצ"ל את המשנה: "ואי אתה בא לידי עברה" (אבות פ"ב מ"א) ובגמרא: "ותרגילני לידי מצוה ואל תרגילני לידי עבירה, ואל תביאני לידי חטא ולא לידי עוון" (ברכות ס ע"ב) שככל שהעבירה נוראה, נוראה שבעתיים ההסתגלות אליה, להסתופף ברשותה ובחסותה. [כי "יד" ענינה רשות, כמו:

אומד סקר את השטח. "מקום נאה הוא" קבע, "יש לי הצעה עבורך. כסף אין לי כדי לרכוש את המקום, אבל נרחיב את המפעל ונעבור יחדיו. תהיה לשותפי, ונתחלק ברווחים". "אשקול את הדברים", אמר הבשם בקרירות,

כשהוא כולא את נשימתו. הרעיון קומם אותו, לא עלה בדעתו להסכים להצעה. כל חפצו היה לברוח מכאן, למכור את החנות ולפתחה במקום שאוירו צח.

אבל יום רדף יום, וקונה לא בא. ההוצאות גדלו, החובות השתרגו, צפוי היה לחרפת רעב. ההכרח לא יגונה. נשם עמוקות מניחוחות חנותו, ופנה להידפק על דלתות שכנו. בקצרה הודיע על הסכמתו ומהר לשוב לחנותו.

לא עברה שעה ארוכה, והלמות פטישים נשמעה. הקיר המשותף נפרץ, וענן צחנה אפפו... לא היתה עוד חזרה מהצעד שנעשה. למחרת התיצב וחגר סינר, חפת שרוולים וערבל את ברכת הסיד. נשם בכבדות דרך פיו, כדג ששלוהו מן המים. מפעם לפעם שגה ושאף אויר בנחיריו, והקבס החליאו. הבורסקי נד ברחמים לאיסטניס שהיה לשותפו.

זה היה בתחילה. ואחר כך? הסתגל...

נצטט סימן בטור אורח חיים (סימן תל) שבת שלפני הפסח קורין אותו "שבת הגדול". והטעם, לפי שנעשה בו נס גדול, שפסח מצרים מקחו בעשור לחודש (שמות יב, ג), ופסח שיצאו ישראל ממצרים היה ביום ה' (סדר עולם), ונמצא שעשירי בחודש היה שבת. ולקחו להם כל אחד שיה לפסחו וקשר אותו בכרעי מיטתו. ושאלום המצרים למה זה לכם, והשיבו: לשחטו לשם פסח במצות השם עלינו. והיו שניהם קהות על שוחטים את אלהיהם ולא היו רשאים לומר להם דבר. ועל שם אותו הנס קורין אותו "שבת הגדול".

ידוע.

ואני שואל: מתי היה הנס גדול יותר, ביום לקיחת השה כדי לשחטו, או בארבעה עשר יום לחודש, בשעת שחיטתו?!

אם כן, מדוע קוראים לשבת "שבת הגדול", היו צריכים לקרוא לערב פסח "יום רביעי הגדול"!

והתשובה, אחת מן השתים: או שהמצרים הסתגלו לרעיון השחיטה, וכבר לא היו שיניהם

"ויקח את כל ארצו מידו": (במדבר כא, כו) [כלומר, שלא נתרגל אליה, בבחינת "עבר ושנה נעשית לו כהתר" (יומא פו ע"ב), והרגל נעשה כטבע.

ובכך פרשתי ההוראה לברוח מן העבירה (אבות פ"ד מ"ב). לא רק שלא לעשותה. אלא גם אם עשאוה יש להמלט, שלא להסתגל!

ובעינינו ראינו, ובעצמנו חוינו. בישיבה, היינו בגן עדן. למדנו והתעלינו בתורה ובמוסר. כשנמלטנו מגרמניה הכבושה לליטה, לא גורשנו מגן העדן. נטלנוהו עמנו, עם ספרינו ברחנו. כשנערך אחרינו מצוד והוגלינו לסיביר, אחז כל אחד בתפילין ובגמרא. באנו למחנה הכפיה, ועקרו מידנו את התפילין ואת הספרים. מדורה הבעירו. באש העלום לעינינו, וליבינו מתפלץ. מוכי הים התהלכנו, אבלים וחפויי ראש.

לכמה זמן? ליום, לשבוע?!

בתענית ציבור היו מוציאים את התיבה לרחובה של עיר, ונותנים עליה אפר כפי שנותנים אפר על ראש כל אחד ואחד. לומר: עמו אנכי בצרה (תהלים צא, טו) אמר רבי זירא: בתחילה, כשראיתי שהחכמים נותנים אפר על גבי תיבה, הזדעזע כל גופי (תענית טז ע"א)

קהות, אף לא כששחטו לעיניהם. או שאנו הסתגלנו לנס ההבלגה שלהם...

ועוד - במתן תורה, נצרכו לכפיית הר כגיגית (שבת פח ע"א). והלא אמרו "נעשה ונשמע"

(שמות כד, ז)? שמא חזרו בהם מיראת האש הגדולה (תוספות שם). עד כדי כך. ובאו ובקשו:

"ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת" (דברים ה, כב), וענה הקב"ה: "מי יתן

והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים" (שם כו).

עברו ארבעים יום ועשו את העגל, וה' מבקש להשמידם, "ואפן וארד מן ההר וההר בוער באש

ושני לוחות הברית על שתי ידי" (דברים ט, טו). ההר בער באש, אותה אש שבגללה פרחו

נשמתם ויראו כל כך, ועשו את העגל והתשובה, שהסתגלו!

כמה עלינו לחרוד מהסתגלות לחטא, ולא פחות מכך - מהסתגלות למצוות... מצד אחד

אמנם מבקשים "שתרגילנו בתורתך" "ותרגילנו לדבר מצווה" אבל שלא יאטם הלב ולא יכהה

הרגש! לא בכדי יעץ הסבא מקלם זצ"ל (חכמה ומוסר" ח"ב מאמר ריט) שמפעם לפעם יראה

האדם עצמו כגר צדק שהיום התגייר, ובפעם הראשונה מברך "המוציא" וברכת המזון. נגלה

בה צפונות, מילים שלא ידענו על קיומן! עכ"ד הרב גלינסקי.

סיפר הרב מאיר פלוטסקין

גדלתי והתחנכתי במונטריאול עד גיל בר מצווה, וזמן

קצר לאחר מכן, בשנת תשכ"ו (1956), הגעתי לניו יורק כדי ללמוד בישיבת "תורה

ודעת". בשעתו, הייתה זו אחת הישיבות הגדולות בעולם, ובוודאי הגדולה ביותר בצפון

אמריקה. למדו בה מעל אלפיים תלמידים, מכיתה א' ועד לשיעורים הגבוהים בבית

המדרש. היא הייתה ממוקמת בשכונת ויליאמסבורג בכרוקלין - וכמי שגדל

במונטריאול, היה בכך משום שינוי עצום עבורי. למדתי שנתיים בתורה ודעת, ואחר כך עברתי

ללמוד בישיבת חב"ד. אך בזמן שעדיין למדתי בתורה ודעת. שמעתי את הסיפור הבא על

האדמו"ר הריי"צ, רבי יוסף יצחק שניאורסאהן הסיפור שאני עומד לספר לכם, התרחש כאן, מליובאוויטש.

היה זה באירוע שנערך לרגל יום השנה לפטירת ראש הישיבה הקודם, הרב שלמה היימן, שצוין תמיד בשיחה מרכזית בפני כלל תלמידי הישיבה. באותה שנה, נשא דברים הרב שמואל קושלביץ, ששימש רב קהילה בברונקס, וכבוחן במבחני הסמכה לרבנות בישיבת תורה ודעת.

האולם היה מלא מפה לפה בתלמידים שהאזינו ברוב קשב. וכך סיפר הרב קושלביץ:

מנהל הכספים של הישיבה, שהיה אחראי על גיוס הכספים, נכנס לדיכאון. הוא לקח את העניין בצורה מאוד קשה, וחש שבגללו תורה ודעת עומדת להיסגר. הוא ניסה לעשות כל שביכולתו כדי לתקן את המצב. הוא פרסם בעיתונים מגבית חירום, שהניבה סכום זעום בלבד, והמועד האחרון לפירעון ההלוואה הלך וקרַב.

יום אחד הוא קיבל שיחת טלפון ממשרדו של האדמו"ר הקודם מליובאוויטש, רבי יוסף יצחק שניאורסאהן, בה נשאל כמה כסף הצליח לגייס.

"הגמרא אומרת: 'אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה'. כלומר, המשך קיומה של התורה תלוי בכך שיש נכונות למסור עליה את הנפש".

הוא המשיך והסביר שאדם צריך להיות מוכן לוותר על כל מה שיש לו למען התורה, למסור את הכול - הכול ממש - ולא לחוס על דבר. אחר כך אמר, "אספר לכם סיפור שימחיש לכם את הדבר, סיפור על מישהו שנהג בדיוק כך.

זה שהוצא להורג. כל העת, עמדה בראש מעייניו מטרה אחת - שאור התורה לא יכבה.

וכעת, לאחר שההשגחה העליונה הביאה אותו לארצות הברית, מדינה בה קיים חופש דת, כואב לו לשמוע ששישיבה גדולה וחשובה שבה לומדים אלפי תלמידים נמצאת בסכנת סגירה; אבל לא בגלל שסטאלין ברוסיה מעוניין להיפטר מהיהדות, אלא בגלל שליהודים באמריקה לא אכפת. את זאת הרבי לא מסוגל לשאת. הוא מוכן לסכן את עתיד תנועתו שלו - שכן גם לו יש חובות שעליו לשלם - והוא מעניק לך המחאה על מלוא הסכום הדרוש, כדי שהתורה לא תיעקר. בבקשה, השיבו את ההלוואה בהקדם האפשרי, שכן כל מה שאדמו"ר הריי"צ בנה מונח כעת על הכף".

לכל אורך סיפורו של הרב שמואל קושלביץ, ישבו כולם בפיות פעורים - כולם, ללא יוצא מן הכלל. ואז הרעים בקולו וקרא: "התורה מתקיימת רק במי שממית עצמו עליה! זה מה שהרבי עשה!"

כשהרבי הגיע לאמריקה - ואני הייתי נוכח שם שעה שירד מהאנייה - הוא היה משותק למחצה

הוא ידע שלחב"ד יש קשיים משלה, ולא באמת ציפה לעזרה כלשהי מאדמו"ר הריי"צ. 'הרבי בקושי מסתדר בעצמו' חשב לעצמו, 'איך הוא יסייע לי?'

אך כעבור מספר ימים נכנס למשרדו חסיד חב"ד ובידו מעטפה. 'זה מהרבי', אמר ומסר לידו את המעטפה.

האיש היה המום. המילים נעתקו מפיו. ואז הוסיף החסיד ואמר, 'הרבי ביקש כי לפני שאמסור לך את המעטפה, אעדכן אותך בכמה עובדות: כשהוא היה ברוסיה, הוא נאלץ להיאבק מול המעצמה החזקה בעולם כדי שהתורה לא תיכבה. הרוזן הגדול ביותר בעולם היה יוסף סטאלין, והרבי לא התחשב בו כלל. הוא סייע לכל מי שהיה זקוק לעזרה בחיזוק ענייני התורה. הוא לא שאל אם מדובר בחב"ד או לא. כל מה שהיו זקוקים לו - מקווה, שוחט, מלמד - הוא השתדל לדאוג לכך. הוא עשה כל שביכולתו כדי שאור התורה לא יכבה. השליחים ששלח נתפסו, נורו ונרצחו, ואז היה עליו לתמוך באלמנות וביתומים שלהם. למרות זאת, הוא שב ושלח אדם נוסף למלא את מקומו של

מכל העינניים שסבל ברוסיה הסטאליניסטית. עורר בי השראה רבה. רציתי להיות חלק לאחר מכן, ישיבתו בפולין הוחרבה בידי הנאצים. ומאז שהוא הגיע לכאן, הוא נאלץ להתמודד עם התנגדויות וקשיים רבים.

הראו לי עוד איש כזה! הראו לי מישהו שמוכן

לסכן

המכתב שלא הגיע והפיטורים

מעשה שהיה בגביר אדיר משיקאגא, שהגיע לשנתו הס"ג ויחד עם זאת זכה לסיים את הש"ס, לכבוד המאורע הגדול הזמין את כל צאצאיו, בנים ובני בנים, להגיגת סיום מפואר.

בימים שקדמו למעמד הגדול התכנסו בניו יחדיו ודנו ביניהם איזה מתנה יקנו לאביהם לכבוד יומו הגדול, הצעות עלו וירדו אך שום רעיון לא נמצא מתאים. כיון שלא מצאו מתנה הולמת החליטו לשאול את אביהם בעצמו באיזה מתנה יחפוץ, אמר להם האב 'הן כסף לא חסר לי ב"ה, והקב"ה חנני די כסף לקנות כל אשר שאלו עיני, אך אם רוצים אתם לגרום לי קורת רוח, בקשה אחת לי מכם שמעו ואספרה:

'בילדותי התגוררנו בניו יארק, הורי שלחו אותי לתלמוד תורה, אך אני מטבעי הייתי פרא אדם, לא למדתי כמעט ורק גרמתי לנזקים

את הכול, מבלי להפיק מכך רווח אישי כלשהו.

ההמחאה ששלח לתורה ודעת הכניסה את תנועתו

לחובות כבדים, והעמידה אותה בסכנה חמורה.

ברוך ה', ישיבת תורה ודעת הצליחה לפרוע את החוב במהירות, והרבי קיבל את כספו בחזרה. אך בשעה שנתן את הכסף, לא הייתה לו כל ודאות שכך אכן יקרה. זוהי מסירות נפש של ממש!"

זה היה הסיפור שסיפר הרב שמואל קושלביץ, הסיפור שהפך לאחת הסיבות שבגללן עברתי בסופו של דבר לישיבת חב"ד. ראיתי את אותה רוח של מסירות נפש אצל חסידיו של הרבי, וזה

סיפורו, 'אם רצונכם לגרום לי קורת רוח השיגו לי את חוות דעתו של הרופא הלז, כי עז רצוני לדעת מה כתב עלי'. נפטר זה מכבר, וכתביו וחפציו עבר בעלות, אך במאמצים מרובים ובתוספת ממון הרבה, הצליחו להשיג את קובצי כתביו, ולהוציא את הכתב האמור.

בעיצומו של הסיום קם העשיר על מקומו, בידיים רועדות פתח את המכתב, והתחיל להקריא כדלהלן: 'הורים יקרים, שוחחתי עם בנכם במשך שני שעות, ונוכחתי לראות שיצא מדעתו כליל, לצערי אין מנוס מלהכניסו למוסד מיוחד שם יהיה סגור כל חייו וכך לפחות לא יוכל להזיק את אחרים'.

הרים העשיר את המכתב ונופף בו לעין כל, 'ראו נא, אילו היו הורי מקבלים אז את המכתב לידיהם מי יודע מה היה עולה בגורלי והיכן הייתי היום, מה עשה הקב"ה, סובב שאבי יפסיד את עבודתי ויוכרח לעבור למקום אחר, כך נצילתי מגזר דינו האכזרי של הרופא ועלה בידי להשתנות מן הקצה אל הקצה, עד שאני זוכה עתה לעמוד כאן ביום שמחת לבי, לעשות סיום הש"ס רבתי, ולראות את בניי וצאצאיי מסובים כשתילי זיתים סביב לשולחני'.

אדירים בכל מקום בו נגעת. בעצת מחנכים לקחוננו הורי לרופא מפורסם שיבדוק אותי, הלה הושיבני מולו והחל שואל אותי כל מיני שאלות שונות ומשונות, תוך שהוא רושם את תשובותי, ככלות שעתיים סיים הרופא את הפגישה ופטרנו בהבטחה שישלח את חוות דעתו בעוד כמה ימים.

באותו יום פיטרו את אבי מעבודתו ואיבד את מקור פרנסתו, חבר עשיר משיקאגא ששמע על כך, הזמינו לעבוד אצלו, לא התמהמנו ועוד באותו שבוע עברנו לשיקאגא. הרופא וחוות דעתו נשכחו מלב, אבי רשם אותי בתלמוד תורה חדש, ואני עשיתי לעצמי חשבון הנפש שזוהי הזדמנות חיי, אין אחד שמכיר אותי וביכלתי לפתוח דף חדש, ואכן ממחשבה למעשה התחלתי להשקיע בלימודים ובהתנהגותי, הדבר עלה לי בעמל ויגיעה רבה, אך בסיעתא דשמיא, ובזכות מלמד יקר ששם עינו עלי וסייע לי, הפכתי תוך זמן קצר לאחד מבחירי התלמידים.

ברבות השנים הזדקן ידידו של אבי, והוא נכנס תחתיו לנהל את עסקיו ולאחר פטירתו ירש אבי את כל הונו ונעשה עשיר גדול, ומזה נמשך גם הצלחתי ועשרי הרב. 'ועתה' סיים העשיר את

כל גל וגל נענעתי בראשי, ואם מעומק הכאב והיגון הוא כותב, שכנראה תפקידנו בגלות, ותפילתו שיזכה לעשות רצון קונו בשלימות וב שמחה ויתקדש שם שמים על ידו, כל אחד ואחד מאתנו מסוגל וחייב גם הוא, איש ממקומו.

"את השם יש לעבוד בדרך בה הוא רוצה ולא בדרך הנראית לנו", כתב רבי מנחם וולס, והעיד על עצמו שהוא רואה את עצמו כאסיר תודה ולא אסיר בכיסא...

"דברים גבוהים ונוראים אלו נגעו בחדרי לבבי", כתב לנו האברך, וברצוני לגולל את סיפור המאסר האישי שלי, וכך סיפר: "שנים רבות אני מתמודד עם מחלת הסוכר. בגיל ארבע עשרה, ערב כניסתי לישיבה, סבלתי מכאבי ראש עזים שלא פסקו. תחילה ייחסו אותם למתח סביב הרישום לישיבות, אולם כשהכאבים לא פסקו, נשלחתי לבדיקות מקיפות ובמהרה התברר כי אני סובל ממחלת הסכרת.

נשברתי מאוד שכן לא קל לחיות עם סכרת שמגבילה מאוד את חיי היומיום. זר לא יבין, אבל אסור לי להכניס לפי דבר לפני שאני מודד את רמת הסוכר בדמי... נשברתי מאוד והוריי

רבות אפשר ללמוד מעובדא זו, אך נקודה אחת נציע כאן, והוא שהרבה פעמים מנסה הס"מ להכניס הרהורי יאוש בלבו של אדם, וחושב שכבר אין לו תקוה, זה טבעו, ואינו יכול להשתנות, אך כל זה מקליפת עמלק, אבל האמת היא שאין דבר העומד בפני הרצון, ואדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה מלמעלה, וזוכה לסייעתא דשמיא.

(אור לישרים מגל' המאיר פר' ויקרא - משיעורי הג"ר מאיר צוויבל שליט"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

את ה' יש לעבוד איך שהוא רוצה ולא איך שנראה לנו

"התרגשתי מאוד לקרוא את הדברים שהבאתם פה בשבוע שעבר על הצדיק המופלא רבי מנחם וולס זצ"ל. המכתב ששלח מיטת חוליו, אותו גם הקריאו אחר מיטתו, עורר הדים רבים", כתב לנו אברך תושב אופקים, "אני יודע מכלי ראשון ממש על כמה שקראו את הדברים האלה ומשהו השתנה בתוכם. אם יהודי מסובל בייסורים כותב ממעמקי הגלות הפרטית שלו, שהוא שוחה בתוך ים של צער וקשיים, אבל על

שביקשו לעזור לי, לקחו אותי לגאון הגדול רבי יששכר מאיר זצוק"ל. מחשבה... אבל אותנו זיכה הקב"ה במתנה יקרה, הוא נתן לנו כלי לעליה בדרגה בכל ענייני האכילה... 'לנו' יש את הזכות להצליח לאכול כדי לעבוד את הקב"ה...

גרנו באופקים ורבי יששכר היה דמות נערצת על כל בני משפחתנו. פעמים רבות נסענו אליו לעצה ולברכה, אולם כעת היתה זו נסיעה מסוג אחר. ידעתי שגם הוא חולה סוכר ויש לו ניסיון אדיר בתחום.

נכנסנו אל חדרו, אבי שליט"א ואני, ואבא אמר לרבי יששכר כי גילו לי את מחלת הסוכר. רבי יששכר שמע וביקש מאבא שיצא מהחדר כי דבר לו אלי. נשארתי לבד בחדר, כתב לנו האברך, ורבי יששכר לקח את ידו ואחז בידו. הוא הביט בפני ופרץ בבכי... הרגשתי שהוא מרגיש בדיוק מה עובר עלי. גם אני בכיתי, וכשרבי יששכר נרגע, הוא אמר לי בקול אבהי מילים מתוקות מסוכר, שאני זוכר כל יום וכל שעה, והן נותנות לי כוח. הוא אמר:

'אם נתבונן בזה יהא עלינו רק להודות ולשמוח עם המתנה היקרה שקיבלנו מהקב"ה!', אמר לי רבי יששכר, כי מעכשיו תוכל לאכול רק מה שאתה צריך לקיום הגוף, ואז האכילה עצמה תהיה ממש עבודת השם, ותמיד תזכור כי זה כלי מיוחד שקיבלנו לעבודת השם...'

מאז חלפו הרבה שנים. לא תמיד קל לי ולא תמיד מחלת הסוכר שלי מאוזנת. החיים לא מתוקים באופן שדמיינתי אותם, אבל אני ב"ה

'אחד הניסיונות הגדולים שהקב"ה הביא על האדם הוא ניסיון האכילה. מאוד קשה לאכול לשם שמיים רק לקיום הגוף ולא לשם תאוה. לכן רוב בני אדם אוכלים "סתם כך ללא

מותר לי עכשיו לאכול תפוח... אפילו מלח אסור לי לשים בסלט, הקב"ה לקח ממני אפילו את התאווה הזו, התאווה האחרונה... יש לי לחץ דם ואסור לי גם מלח... את הלחם אני צריך לשקול במדויק, וכדי שלא אתפתה, אני אוכל רק לחם יבש וישן, לא לחם טרי... אני לא פותח את הדלת למלאך המוות שאורב לפתחי ורוצה להיכנס יחד עם האוכל שאסור לי לאכול... אבל יש לי את הזכות לאכול כדי לקיים גופי לעבודת השם, ואכילה לשם שמיים היא דרגת קדושה שאין דומה לה, כך כתוב בספרים הקדושים..."

יהיו הדברים הנוראים האלה ששמעתי מפה קודשו, הפה שאכל רק לשם שמים, לעילוי נשמתו הטהורה של מורי ורבי, רבי יששכר מאיר שהשבוע חל יום פטירתו, ואם יתחזק לפחות קורא אחד מהסיפור שלי, יהיה זה גם לעילוי נשמתו הטהורה של רבי מנחם וולס שחקק באותיות של אש, כי את השם יש לעבוד בדרך בה הוא רוצה ולא בדרך הנראית לנו (יתד השבוע כ"ז בטבת תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

מצליח להתמודד, ובכל יום - עם הפריכה או התפוח, עם הגבינה או עם הדג - אני זוכר את מה שאמר לי רבי יששכר כשהייתי בן ארבע עשרה...

את מכתבו המרגש חותם האברך בעדות:

"רבי יששכר שימש כסנדק בברית המילה של בננו.

כשנפרד ממני בברכות חמות אמר לי בכנות:

"זכיתי הרבה להרביץ תורה בכלל ישראל..." והוא החל למנות את מקומות התורה בהם הרביץ תורה, ישיבת מונטרה בשווייץ, והישיבה בקזבלנקה וטנזייר שבמרוקו, בכפר הרוא"ה ומשם לנתיבות. זכיתי להקים קהילה של בני תורה, לייסד ישיבות בנגב, להביא תלמידים מכפר הרוא"ה לישיבת עזתה. הקב"ה זיכה אותי... אבל אתה יודע מה היתה הזכות בגללה זכיתי לכל זה !?

הוא בכה, והתינוק בכה ואני בכיתי, ורבי יששכר אמר לי: "אני זכיתי לזה בזכות האכילה לשם שמיים שלי... עם המחלה הזו שלי אני לא יכול להכניס לפי כל מה שאני רוצה... אני לא יכול לאכול לפני שאני בודק... אני לא יודע אם

הנעילה שנעלה שערי בנים 26 שנה

נעול?!!?

בנימין לא האמין שזה קורה לו.

שוב ניסה ללחוץ על ידית הדלת, להפעיל כוח, להזיז קצת לימין ולשמאל, אבל המציאות הייתה חזקה מכל אלו. דלת החדר שלו בפנימיית הישיבה הייתה נעולה, והוא לבד, בפנים.

"מישהו שומע אותי?" על אף האופי העדין שלו הוא הרים את קולו, הבין שאין לו ברירה, ואם הוא רוצה שיבואו לחלץ אותו מפה הוא צריך לצעוק, "יש מישהו בפרוזדור?"

שקט מהדהד ענה לו מעבר לדלת.

מבט קצר בשעון. זה לא הגיוני שאין עכשיו אף אחד באזור, שוב מנסה לצעוק, עוד יותר בקול. מונה את שמותיהם של חברי החדר שלו: "אליעזר, שמוליק, בנצי, ננעלתי פה בחדר, בואו לחלץ אותי!"

אפס תגובה. כאילו הפכה הפנימייה לעיר רפאים.

הלחץ מתחיל לטפס בו, בבנימין, על אף שהוא לא מצליח להסביר לעצמו למה זה מפחיד כל

כך. בסך הכול הוא הרי נמצא בתוך בניין שוקק חיים; לא ננעל במערה חשוכה במדבר... גם אם אין כעת בחורים באזור, בסוף הרי ישמעו אותו ויבואו לחלצו. ובכל זאת, הוא מרגיש היטב את הלמות ליבו, וטיפות קטנות של זיעה מתחילות לבצבץ על מצחו בעיצומו של חורף

פעם הוא קרא על אדם שנתקע במעלית ונכנס להתקף חרדה דומה למה שהוא מרגיש כעת, היה לזה אפילו שם מקצועי שהוא לא מצליח לזכור כרגע. כנראה זה מה שקורה גם לו עכשיו. מי יודע, אולי הוא עומד להתעלף?

בנימין מתחיל להלום בדלת באגרופים קפוצים. מוסיף גם בעיטות כדי להגביר את העוצמה, הצילו! הצילו אותי! אני נעול!!

*

בניין דירות בני ברק טיפוס, אלישע משפשא את נעליו בשטיח שלפני הדלת, מיטיב את הכובע שלראשו כראוי למעמדו כדוד החתן, מותח חיוך על הפנים ודופק. לחיצת יד לבעל הבית. מאחל מזל טוב חגיגי ומציג את עצמו.

הסלון ערוך בחגיגות, אורחים ראשונים כבר התחילו להגיע, ובעל הבית עודנו פנוי להיכרות

"ברור, זוכר גם את ה'מקהלה' שארגנו לו בערב אחד, עם שיר התפוחי אדמה", הגיב המחותן, נהנה גם הוא להיזכר בחוויות.

אחר כך הם נזכרו בנדיב שהגיע לבקר בפנימייה ונחרד מהקירות הדולפים, וככה, במקום, חתם על צ'ק שהספיק להפיכת הבניין בן שלוש הקומות למשופץ. שחזרו את קבלת הפנים המרגשת שנערכה לאחד מגדולי הדור הקודם זצ"ל שהגיע להשתתף במעמד 'סיום' בישיבה, ואז אמר פתאום אלישע: "אני זוכר גם שבערב אחד, כשהיית בחדרך בפנימיית הישיבה, החליט אחד הבחורים להתבדח קמעה על חשבונך ונעל אותך מבחוץ, ולא היה באפשרותך לצאת מהחדר.

אתה נבהלת כהוגן; דפקת וצעקת והתחננת שיפתחו את הדלת, אבל הבחור שעשה את התעלול הזה התגלגל מצחוק במקום לפתוח לך. אתה זוכר את המקרה ההוא?" שאל אלישע.

פניו של אבי הכלה השתנו בבת אחת. היה קל להבחין כי אזכור המקרה המביך ההוא משנות נעוריו מעורר בו גל של כאב וצער. אולם למראה דמותו של המחותן שנכנס באותו רגע

חביבה עם הדוד מהצד השני. איפה אתם גרים, איפה למדתם, ואחרי מספר משפטים מתברר לשניים כי הם למדו יחד אי אז, בשנות הישיבה לצעירים---

חיוך מאיר את פניו של אלישע. נחמד להגיע לבית זר לאירוסים של אחיין, ולגלות כי אבי הכלה הוא בעצם חבר נעורים שלך...

עדיין שקט בסלון המואר, המחותנים עצמם טרם הגיעו, והשניים מנצלים את הדקות להחלפת זיכרונות והעלאת חוויות מתקופת הישיבה הקטנה...

"זוכר את מה שקרה במסיבת פורים בשיעור א', בבית של ר' שכנא לוינגר?" אלישע מזכיר בבדיחותא, וזוכה בתגובה מחויכת מצידו של אבי הכלה. "זוכר, איך אפשר לשכוח... זוכר גם את העונש שקיבלנו אחר כך", הוא מוסיף בקריצת עין.

"ואת הטבח הפולני שלא דילג על תפוחי אדמה אפילו בארוחה אחת?" אלישע מתרווח על הכיסא, נהנה מכל רגע בחברת המחותן שהתגלה כחבר נעוריו.

אל הבית הוא התעשת, ועטה על פניו חיוך רחב, המשובה שאחזה בו, על בנימין, חברו לשיעור כמו שמתבקש ברגעים מרגשים אלו.

הצחוק המתעלם שלו... לחיצות ידיים נרגשות. איחולים לבביים.

יתר מעשרים שנה חלפו מאז, ולרגע אחד לא התרגשות גואה מול בית יהודי חדש שמתחיל לקרום עור וגידים.

חשבתי שהוא עדיין כועס עליי, שהוא עדיין פגוע. לא מסוגל לסלוח", הוא מוסיף בסערת רוחות.

רק בסיום הערב, אחרי שהתחיל הסלון להתרוקן מיושביו, שב הסיפור יעלה בין שני החברים לשעבר.

התשובה שקיבל לא הייתה משתמעת לשתי פנים. "אם אינך מחפש צרות, עלה אליו שוב ובקש מחילה!"

תמה המחותן באוזניו של אלישע, דוד החתן. דמעות צצו בעיניו, והוא לא טרח למחות אותן אפילו. "תאמין לי, עד היום אני לא מסוגל

לסלוח למי שעשה לי את זה..". הוא אמר בקול רועד.

הלב הולם. הידיים רועדות. הרגליים נושאות אותו בקושי אל תוך חדרו של אחד מפוסקי הדור, בא הנה לשפוך את ליבו, לבקש עצה ותושיה.

מחזק את עצמו לקראת הרגעים הלא פשוטים שלפניו. .

אלישע ששיבה כבר החלה להיזרק בזקנו, חוזר אחורה אל שנות נערותו בישיבה לצעירים.

מספר בדמעות על רוח בעיניו של אלישע, מנסות לבקש, להפציר ולהתחנן למחילה.

וזה לא היה פשוט כלל וכלל.

אדבר ב תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב

מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

"קורעים לו גזר דינו"

בירושלים נפטר השבוע בפתאומיות הרה"ח

רבי אברהם אלימלך רוזנר ז"ל, מחשובי חסידי

פינ סק קרלין. בן 58 בלבד היה בפטירתו

שהותירה את בני משפחתו ותלמידיו צעירי

הצאן יתומים וכואבים. ביום חמישי שעבר עוד

טרח ויגע עבור לחמניות לחלק לתלמידים

לכבוד שבת שירה ושבת פרשת המן, ואת

הלחמניות חילקו לילדים כשהוא עצמו כבר אינו

בין החיים... כה פתאומית היתה פטירתו של

היהודי שידע סבל ומכאוב, אולם עבד את השם

בכל כוחו, במאור פנים מיוחד ובאמונה תמימה.

רבים הכירו את רבי אברהם כמחנך לילדים

בגיל הרך, לצד עבודת הקודש שלו במוסדות

שיח סוד', שם עשה חיל עם הבחורים המיוחדים

במסירות רבה.

וכך סיפר השבוע בנו, הרב ישראל רוזנר,

כתב "יתד

נאמן":

דומה כי הרגעים האימים ההם, בתוך החדר

הנעול, שבו ועטפו את בנימין במלוא עוצמתם,

מזכירים לו את חוסר האונים שחש אז, את

הפגיעה האיומה מול ה"חבר" שהגה וביצע את

התעלול, את הכעס שלא ידע אל מי לנתב

אותו...

ואלישע מתחנן על נפשו. מסביר שרוח שטות

עברה עליו. ממרר בבכי ומייחל לשמוע ולו

מילה אחת של סליחה.

קשה. קשה למחוק בבת אחת טינה ארוכת

שנים. קשה לנקות את הלב מכאב שהשתכן בו

לעומק. ובכל זאת, אחרי שאלישע מבטיח כי

כבר למד את הלקח, וכי לא יהיה מסוגל לשכוח

לעולם את הצער שגרם בתעלול שלו, ויעשה

הכול כדי להתרחק ממעשים מסוג זה - אמר לו

בנימין: מחול לך, מחול לך.

עשרה חודשים חלפו מאותו מעמד, ואלישע

התדפק בפעם השלישית על דלת ביתו של

בנימין. הפעם היו פניו קורנות משמחה פורצת.

בן ראשון נולד לו, אחרי עשרים ושש שנות

ציפייה ארוכות ארוכות--- (משמרת השלום

אותו שוב, אולי בכל זאת יש סימני חיים ברגל החולה...

לפרופ' קליינמן היתה בדיקה פשוטה אותה ביצע: הוא הכניס מחט למקום ובדק האם יש הפרשה של מוגלה, הפ"י רשה פירושה סימני חיות, ואפשר עדיין לנסות לטפל ברגל החולה ולהציל אותה, וכך היה.

אבא קיבל את הטיפול באופנים אחרים, ובקבלה שלו לצעוק בכל כוחו אמן יהא שמיה רבא מבורך" התמיד במשך עשרים שנה!

השבוע הוא נפטר בירושלים ונקבר עם שתי רגליו!

במהלך ימי ה'שבעה' המה ביתו ברחוב שטראוס בירו שלים במנחמים. רבים הכירו את היהודי היקר הזה, שבכל כוחו התכוון בברכת אמן יהא שמיה רבא..

וכך שלח אברך מאלעד לבני המשפחה:

חפצתי לומר אך בושתי ברבים, על כן עתה אתן לאצב

עותיי לומר את אשר חפץ פי לאמור.

עשרים שנה שאבא צועק בכל כוחו "אמן יהא שמיה רבה". אבא, כחסיד קרלין נלהב, צועק בחוזקה ובכל כוחו, לא רק בהרמת הקול, אלא גם בכוונה עמוקה שהוא מכוון. הוא היה עושה זאת לא רק כי כך נוהגים חסידי קרלין בתפי לה אלא משום מעשה שהיה. עשרים שנה שאין משיחים בו, אבל כעת, אחרי פטירתו, כבר אפשר לספר אבא סבל ממחלת הסוכר. לפני עשרים שנה קבעו הרופאים ואמרו כי אין מנוס ומוכרחים לכרות את רגלו ל"ע.

הפצע ברגלו כבר השחיר וכל הסימנים הצביעו על נמק. טובי הרופאים שטיפלו באבא אמרו כי אין מנוס וכדי להציל את חיך מוכרחים לכרות את רגלו. לאבא לא נותר אלא לחתום על הסכמה לניתוח, אולם רגע לפני שהביע את הסכמתו בכאב לב לפרוצדורה הרפואית הנוראה הזו, נזכר במאמר חז"ל "כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו, קורעים לו גזר דינו". על אתר הוא החליט לקבל על עצמו לצעוק בכל כוחו אמן יהא שמיה רבה'.

אבא התייעץ אז עם פרופ' קליינמן מבית החולים ביקור חולים, שהיה רופא ירא שמים והציל חולי סוכר רבים, וביקש ממנו לבדוק

שלושים סיפורים על מרן הגר"ח

קנייבסקי זצ"ל

א. מופת מופלא זה ארע לפני ג' שנים, (שמעתי אותו מידיד נאמן ששמע זאת מאחיו, שהינו גיסו של המדובר), ניגש אל מרן אברך שאין לו בעולמו אלא תורה, וממש אין לו שיג ושיח בענייני העולם, שחיתן בת, ובני ביתו הפצירו בו שיסע לחו"ל כדי למצוא מימון להתחייבותם, וכבר מצאו חברותא שיסע עימו, ואף התחילו ברכישת ויזה ודרכון... והוא מצידו ניגש אל מרן שר התורה זללה"ה וסיפר לו שיש לו התחייבות כספית לרגל נישואי ביתו ומבקשים בבית שיסע לחו"ל... בירר אצלו מרן" כמה החייבת?" אך הוא מרוב בלבול אמר 15,000 ₪ במקום \$ 15,000 אמר לו מרן: נו, בשביל 15,000 ₪ לא נוסעים לחו"ל, תיסע למירון!

תיכף למחרת אחרי סדר א', קנה כרטיס הלוך ושוב ונסע מב"ב למירון, שם שפך את ליבו לה' כמה שעות, אח"כ ירד לתחנה כדי לשוב לביתו, כמה דקות לפני שהאוטובוס מגיע פונה אליו יהודי אמריקאי, ומברר אצלו אולי במקרה הוא נוסע לב"ב, השיב לחיוב, אמר לו האמריקאי, אני ממהר לשדה התעופה יש לי טיסה עוד

האברך כתב לבניו של הנפטר, כי בשנת תשע"א השתתף אביכם בסעודת הילולא שהתקיימה באלעד. נפגשתי אתו, וכשיצאתי מהאולם בו נערכה הסעודה, ארגן הרב רוזנר את כל קהל הנאספים שמנו כמאה משתתפים בערך, וביקש מהם לומר פרק תהילים לזכותי, שכן עוד לא זכינו להיפקד בפרי בטן,

אביכם, כך סיפר האברך, ניצל את הזמן הקצר שיצאתי מהאולם, לעורר עלי רחמי שמים, וכך היה. הקהל כולו קרא פרק תהילים לזכותי, ותשעה חודשים אחר כך נולדה בתי הגדולה תחי'. "יכול אתה לשאול את ר' יוסי כהן או את ר' דוד שהיו נוכחים שם..." כתב האברך לבניו של הרב רוזנר, וחתם בברכה "מהיום והלאה רק שמחות ירדפוכם".

(בעין יהודית יתד השבוע יט שבט תשפ"ב)
הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה
לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

לחייבו במלא הנוק, אחד מהדיינים הזדמן לבית מרן זללה"ה ושח לו את פרטי המעשה, מרן זללה"ה ברגע כמימרא פסק וחתך: "פטור!"

"מדוע?" התפלא הדיין. השיב מרן: "הגמ' בר"ה (ד, א) מק' "ואי שגל כלבתא היא כלבתא בת משתיא חמרא היא"? הרי מבואר שכלב ששותה יין זהו משונה, ולדון חיוב בהיזקשל משונה הוי קנס, והרי אין אנו רשאים לדון היום דיני קנסות, אם כן בוודאי שהוא פטור"!!! והנה זה ממש מופת, שהרי הגמ' עוסקת שם בענייני אגדה האם השגלתא דשם היא מלכתא או כלבתא ומביאה ראיה ממה שכתוב ששתתה יין שאי"ז כלבתא אלא מלכתא, ולשלוף פסק דין בממונות מכזאת גמ', שייך רק במי שהתורה חקוקה בליבו.

ג. עוד מעשה יפה (שמעתי מגיס של בעל המעשה), אברך היתה לו דירה ישנה בנוה יעקב, ועמד רגע לפני סגירת חוזה על דירה חדשה יותר מרווחת ברמות, נסע למרן וביקש ברכה, אמר מרן: ברכה והצלחה, התערב הנכד ואמר למרן שמדובר באברך שמעוניין לרכוש דירה חדשה לפני שמכר את הראשונה, אז אמר מרן, "א"כ תמכור קודם ואח"כ תקנה", נתן אותו

שעתיים, אבקש ממך לסור למרן שר התורה ולמסור לידו את המעטפה הזאת. מיודעינו הסכים בשמחה לעשות לו כזאת טובה, ואכן תיכף בהגיעו לב"ב התדפק על דלתו של מרן, נכנס אל הקודש פנימה וסיפר לו איך שנסע בפקודתו למירון כדי להשיג את ההתחייבות שלו ע"ס 15,000 ש"ח ולפני שחזר פגש אותו יהודי אמריקאי וביקש ממנו למסור לידי מרן מעטפה זו... וראה זה פלא, מרן פתח את המעטפה, הוציא צ'ק ע"ס 15,000 ש"ח, והעניק אותו בחום למיודעינו הנדהם!

ב. עתה נביא מופת "ליטאי". על שולחן בית דינו של מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל הונחה שאלה מרתקת בדיני חו"מ. ישנו 'יקב בוטיק' יוקרתי מאוד שמפעיל מרכז מבקרים, הזדמן לשם אדם חרדי המלווה בכלבו, והכלב ליקק מהיין שבאחד החביות. משרד הבריאות שהוזעק למקום גילה שהכלב נגוע בכלבת, ומכיון שיש חיבור בין כל חביות היין דרך הצינורות, נפסל כל היין היקר לשתייה והנזק נאמד במאות אלפי דולרים, הדיינים הפכו בשאלה זו ביסודיות שעות ארוכות, האם הוי גרמי או גרמא, דרך שתיה או לאו, היזק שאינו ניכר, הרבה נטו

כשהצליח לעלות על יצועו, בבוקר היה מוצא את עצמו על הריצפה עם לשון דבוקה לחיך, רח"ל בר מינן .

הוא הלך למרן שר התורה זל"ה וביקש ברכה לרפואה, ובירכו: "רפואה שלימה!" יצא מחדרו מעודד, אך כשסיפר זאת ל ידיד אחד אמר לו: ברכה לא מספיקה, צריכים גם להתפלל... סבר וקיבל, נסע למירון, ושפך שם תפילה חמה מעומק הלב במשך כשמונה שעות. למעשה הוא לא ראה שום שינוי והמשיך לסבול ממחלתו הקשה, הוא נכנס שוב למרן זל"ה ותינה בפניו את צערו הגדול, וציין גם שלפנישנה בירכו ברפואה שלימה ועדיין לא נושע, אמר לו מרן שר התורה: רפואה שלימה בקרוב!! ובכן, לא יאומן!! החלמאותו לילה הפסיקו לגמרי הנפילות!! הוא נסע לבולטימור וסיפר זאת לרופא הגוי שהרב הראשי של היהודים נתן לו ברכה והוא התרפא מיידית, נתן הרופא שבח ואמר: אשרי שזכיתי שיהיה לי כזה פציינט שקשור לרב הכי גדול של היהודים!...

ה. אגב, יש עוד סיפור עצוב אבל מחזק, מפי הבחור הנ"ל. באחד מהגילגולים שעבר בישיבה אחת בחו"ל, הטרוד מאד את ראש הישיבה שם

אברך בנכד מבט נוקב וסימן לו שהוא כבר רגע לפני חתימת חוזה ואינו יכול להמתין עוד! אמר הנכד למרן: "הוא כבר ממש לפני סגירת חוזה וזקוק לברכה שיוכל למכור במהירות את הדירה הקודמת שלא יפספס את הדירה הזאת" מרן סבר וקיבל ובירכו שיזכה למכור במהירות! יצא מהבית והתקשר תיכף למוכר וסיפר לו את הפסק שקיבל, ענה לו המוכר: אני מסכים לחכות לך יומיים! ובכן הלא יאומן קרה, תוך יום אחד הוא מצא קונה לדירה והספיק לסגור איתו חוזה עוד לפני החוזה ברמות ...

ד. והנה סיפור שמראה מהו מילה אחת של מרן זל"ה, המספר הוא בחור כבן 32 שבהיותו ילד בן 4 הוציאו לו גידול מראשו, מאז נגרמו לו ניתוקים מוחיים שגרמו לו לאפילפסיה קשה וכמה פעמים ביום נפלה אצלו כל המערכת הגופנית ה' ירחם ויציל, הוא הלך אצל גוי אחד, מומחה גדול מבולטימור שנתן לו שיקויים שסייעו לו להתגבר על הבעיה רק למשך שעות היום, אולם עדיין בכל לילה היה סובל מנפילה ולזה לא נמצא מזור. הדבר הזה גרם לו לסבל בל יתואר, הפריע לו בחברה, וכך גרר את חייו כאשר בכל לילה ממש הוא סובל מנפילות, גם

נגרמו לך כל צרותך! אבל לא הצלחתי להזכר בשום מקרה פגיעה אך כעת ברור לי שלזה התכוון מרן, אני מתחנן מעומק הלב שתסלח לי על המילה החמורה שאמרת, ועל עצם זריקתך מהישיבה!" מיודעינו הבחור שמע הכל ובכ"ז אמר לרה"י:

באמת אינני מסוגל לסלוח! אבל אנסה להשתדל במשך כל יו"כ להתאמץ להגיע לדרגה שאוכל למחול... ואכן כך היה, למחרת יו"כ התקשר לרה"י ואמר לו שזכה להגיע לטהרת הלב ומחול לו...! באמצע סוכות מתקשר רה"י לבחור ומספר לו שכעת הוא קיבל משרה חדשה בחו"ל...!

1. התפרסם מכתב של אשה שמספרת על בנה בחור בר-מצוה שקיבל חצבת יומיים לפני חגיגת הבר מצוה, הרופא קבע שאין לו לצאת מביתו עד תום המחלה שאורכת כעשרה ימים שלא נדע, בצערם הגדול הלכו למרן שפסק:

הבר-מצוה תתקיים בזמן...! חזרו הביתה מחוזקים מלאי תקווה, אך למחרת, יום לפני הבר מצוה, התעורר הבחור כשכולו מלא פצעים

ההפרעה הסביבתית שגרמו נפילותיו, ובמקום לגלות התחשבות במצבו הרגיש, התנפל עליו יום אחד בצעקות רמות שיעזוב את הישיבה, כי בהפרעותיו הוא 'רוצח' את התקדמות הבחורים...!

מיודעינו נפגע ביותר עד כדי שאמר איני מוחל לראש ישיבה הזה, מצידי שישרף לו הבית...! ותיכף עבר לארץ ישראל וניתק כל קשר עם העבר. כעבור חמש שנים בערב יוה"כ הוא פגש מכר מהישיבה ההיא בחו"ל, ושוחח עימו.

והנה התגלגלו להשלכתו מהישיבה עד שלפתע פלט לאותו מכר שהגם שכעת עיוה"כ אינו מסוגל נפשית לסלוח לרה"י שהוא על פגיעתו הקשה, המכר שהוא התקשר לרה"י וסיפר לו על הענין, והנה בתוך כמה דקות התקשר רה"י לבחור הנ"ל בבכיות, וכך הוא אמר לו: "דע לך, כבר חמש שנים אני סובל צרות קשות, הסתבכתי עם אינשי דלא מעלי, ישבתי תקופה בכלא, נאלצתי למכור דירתי ואף פוטרתי ממשרת ראש הישיבה, וממש מאז ועד היום אני לא מצליח בכלום, חי בלי פרנסה ובלי בית, פעם אחת נכנסתי למרן שר התורה זללה"ה ושאלתיו לפשר הענין, השיב לי מרן: פגעת במישהו ומזה

ניסו להתקשר למדובר אבל אמר שגר בבית וגן ולא יכול להגיע, אבל הר"ר נתן פלדמן לא הרפה: קח מיד מונית על חשבוני, אני רוצה שתתחיל עכשיו. הנה לנו, 'בקרוב!...'

ה. כותב השורות זכה להיות עם עוד אלפי איש בכנס בתמיר שהתקיים בתחילת חורף תשע"ט גדוש הגשמים, הכנס התקיים ב"ז חשוון שלדברי הגמ' בתענית בו חל הרביעה השניה של הגשמים, החזאים הודיעו שמתחילת הערב יירדו מטרות עוז, סיפרו זאת למרן שר התורה, וחשבו אולי לדחות את הכנס, מרן אמר אל דאגה, הגשמים יחכו!! מכיון שכמה ימים קודם לכן לא ירדה אף טיפת גשם, כמעט אף אחד לא היה מצוייד במטרייה, במשך כל מהלך הכנס עמדו בחוץ אלפי איש על עולליהם וטפם, והשמים אדומים מעננים כבדים, והברקים מבריקים שוב ושוב, האולמות עצמם היו דחוסים וסגורים בפני הציבור, ומי שמכיר את האיזור יודע שבכל הרדיוס הקרוב אין שם בנמצא שום קורת גג, הכנס התקיים לתפארה, נשמעו בו דברים מרגשים ונפלאים במשך כשעתיים, רק כשהציבור התפזר ומרן שר התורה נכנס לרכבו,

ואדום כולו, נסעו שוב למרן, ומרן השיב: עד הבר מצוה זה יעבור...!! למחרת ביום הבר מצוה קם הבחור נקי וחלק, כנראה החיידק שרעד ממרן, עשה את מלאכתו בשיא המהירות, והסתלק כלעומת שבא...

ז. מענין לענין, סיפר אברך ת"ח שליט"א שלבנו היתה בעיה רפואית חמורה ונכנס למרן זללה"ה ואמר לו שמוכן לתרום כל סכום שיהיה לקופת העיר ובלבד שיברכו מרן ברפ"ש, אמר לו מרן שר התורה, לא צריך כלום, רק תחבר ספר ויועיל לרפואה, האברך הזה לא יודע לכתוב, אבל הוא מוסר חבורות, פנה להוצאה לאור 'צוף' עם ההקלטות שידו וביקש שיסדרו לו עורך, הרב נתן פלדמן שידוע בחריצותו ובמומחיותו, קישרו עם אברך חשוב שידיו רב לו בעריכה, הלה ניסה לשכתב חבורה אחת, אך מיודעינו לא היה שבע רצון מעבודתו, בשלב זה הענין נתקע כחודשיים, מיודעינו הזדמן שוב לבית מרן ושח לו שהוצאת הספר תקועה וזקוק לברכה, ענה לו מרן מילה אחת: בקרוב...! ובכן, באותו יום בערב!!! מתקשר אליו מעצמו ר' נתן פלדמן: "בא למשרד, יש לי עורך מצויין בשבילך," נסע מיד למשרד, ושמע את הרעיון,

מרדכי בן רבקה להצלחה בתויר"ש, מרן הביט בפתק ואמר בכל שם בו"ה, וכשהגיע לשם של הבחור הנ"ל הגביה את עיניו ואמר בחיך ובניגון (במנגינה הידועה של ברוך מרדכי היהודי)...: ברוך מרדכי בן רבקה בו"ה...! והיה לפלא מנין ידע שמדובר בבחור עצמו.

יב. לפני ג' שנים אברך אחד בקהילת שערי תבונה הביא קידוש בתחילת סדר א', ובפתק הוא כותב שבמשך כארבע שנים סבל מכאבי ראש הזויים ברמה שלא יכל כמעט להתרכז בשום סדר או תפילה, ולא נמצא לו כל מזור, ולפני כמה ימים הלך למרן שבירך אותו ואמר לו שילמד פירוש הרא"ש, וכל כאבי הראש הסתלקו לחלוטין.

יג. סיפר לי אברך חשוב משיבת מיר שיש לו בת בת 3 שלא דיברה כראוי, והוא ורעייתו היו לחוצים מהענין, והלך למרן וייעץ לו שילמד מסכתא חולין. (ולענ"ד נראה לפרש כענין שיחת חולין של ת"ח, שיהני לה מסכתא חולין אף לשיחת חולין שלה). עד ראייה סיפר לי שלפניו בתור עמד אברך שרצה סגולה לפרנסה, ייעץ לו מרן שילמד מסכתא בכורות, ובאותה שעה עמד מרן בלימוד מסכת בכורות.

התחילו לרדת גשמים אדירים שלא פסקו כל אותו הלילה, כרבי נחזינה בשעתו ...

ט. סיפר אברך שנכנס לברכה עם שבעה בנים בלי עיןהרע, היה זה בשעה שהקדיש מרן זללה"ה להשיב תשובותעל מכתבי השאלות שנערמו על שולחנו מידי יום, מפאת עומס השואלים, מנסים להשחיל שאלות קצרות או לבקשברכות גם בשעה זו, מרן הציץ לרגע בצאצאיו וזרק לעברובמהירות: בו"ה, בו"ה, בו"ה... ובכן, בבדיקה של ההסרטה ניתן לספור בבירור שבע פעמים בו"ה במדויק!!!

י. סח לי אברך שנכנס אל מרן לבקש ברכה על חיבור ספר שעמד לעת סיומו, מרן אורו עיניו ואמר בפה מלא "ברכה והצלחה", אח"כ ביקש ברכה בעד רעייתו ללידה קלה, אז חזר לברך כרגיל בלשון: בו"ה... כעין זה, פעם היה אצלו אחד מגדולי הת"ח בדור עם כמה מלוויים ומקורבים, סיפר לי עד ראייה שראה איך שלכולם בירך: בו"ה, אבל לאותו תלמיד חכם בירך בפה מלא: "ברכה והצלחה!..."

יא. היה בחור שהכניס פתק עם כמה שמות לרפואה או לזיווג, ובסוף כתב את שמו ברוך

(ולענ"ד נראה כוונתו בזה, דבמסכת זו יש את הסוגיות של הנוטל שכר לדון וכמה עניינים של פרנסה ונטילת שכר).

[בנותן ענין להוסיף למקרה הנ"ל קישוט נפלא]

נוסף, אבי הכלה הנ"ל הוא יהודי ת"ח גדול, מצוות הת"ח שעורכים את ה"שיעורים-כללים" של מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, בתקופה זו היה לו עוד בחור תקוע בשידוכים כבן 28 גם הוא ת"ח בפנ"ע, במסגרת עבודתו הגיע האב לאחד מהשיעור"כ האחרונים בסוגיית 'פלגא נזקא קנסא', שמע שם בסרט ההקלטה איך שמרן הגרא"מ שך מעמיד קושיה חמורה ברבב"ד, ומתוך הריתחא דאורייתא אומר: מי שיתרץ זאת יזכה להיות חתן!... כמסיח לפי תומו סיפר לבנו הבחור את הקושיה (בלי להודיע לו על הסגולה), ובכן, הבחור שרגיל למסור בישיבה שיעור שבועי, עמל על הסוגיא והצליח למצוא שני תירוצים על הקושיה, והנה תיכף לאחמ"כ מצא את שידוכו... נפלא למתבונן: 2 תירוצים 2 חתנים (באותו שבוע הוא ואחותו) תרוויהו גרמו.

טז. שח לי בעל המעשה בעצמו: נכנסתי עם בחור צרפתי מתחזק שרצה לסגור שידוך עם בעלת תשובה בשם מיטל בת אסתר, וכתבנו על

יד. סח לי אברך בביהמ"ד במיר, ששמע על אחד שהגיע למרן וביקש ברכה לילד שסובל מאלרגיה בעור ומהרטבה, ייעץ לו מרן שילמד פרק ה'עור' וה'רוטב', ואמרתי לו שמפאת המרחק הגדול שבין המשמעויות קשה להאמין לסיפור כזה, הסתובב אברך מהספסל שלפנינו ואמר לי: בדידי הוה עובדא לפני שנה, ביקשתי ממנו ברכה על יל דשמרטיב ואמר לי ללמוד פרק העור והרוטב וכן עשיתי!...

טו. אחת כבת 26 מעוכבת שידוך, שכבר כמה פעמים ניגשה אל מרן לברכה, ובכל פעם התחמק, אומר: "מי אומר שהיא מוכרחת להתחתן... אשה לא מצווה להתחתן..." לבחורה זו יש סבתא חורגת, לפני תקופה היא עשתה טובה גדולה לאחד מבאי ביתו של מרן, והוא הכניסה לברכה, שם ביקשה על נכדתה, הפעם מרן נאות לברך והציע שאביה ילמד מסכת קידושין והיא תתחזק בתפילה, האבא (ליטאי קר) הגיב, "אינני מאמין במופתים וסגולות אבל הכל אעשה למען בתי!" החל בלימוד יסודי של

במהירות לבנו, אמור נא, האם אתה שותה רוב כוס? ענה הבן: לא, אינני מסוגל לשתות יין רוב כוס, אני חושש להשתכר, לכן אני שותה רק 'מלא לוגמיו'!

יח. עובדא הוי לפני ג' שנים, ביהודי ת"ח שמוציא גיליון שבועי עם החידושים שלו, והיה מנהגו להכנס אל הקודש ולהראות למרן מה התחדש לו, ומידי שבוע נהג מרן לעבור על הדברים לכבודו, בשבוע הנ"ל מרן התחיל לקרוא קצת ותיכף החזיר לו באומרו: כבר ראיתי את זה...! שאל הת"ח:

'אולי מישוהו כבר הקדים אותי היום', התעקש מרן: 'לא, ראיתי את זה פעם...! או אז, הודה אותו ת"ח ואמר: את חטאי אני מזכיר שהשבוע הייתי מאד טרוד, והחלטתי באופן חד פעמי להביא חידושים שכבר פרסמתי לפני חמש שנים (!) ולא האמין ולא חלם שמרן יזכור זאת...'

יט. מעשה דומה היה עם שני ת"ח גדולים בזרעים שנהגו להריץ למרן מידי תקופה, כמה שאלות חמורות שהתקבצו באמתחתם על הסוגיות דזרעים, ומרן מאד נהנה מהם והיה

פתק את הפרטים עם השמות, מרן זללה"ה העיף מבט בפתק, ואמר מה זה 'מיטל'...? אמרנו לו אולי כדאי להחליף לשם אחר במ' - 'מיכל מ'רים, הוסיף מרן עוד שני הצעות משונות באות מ': 'מ'שוגעת, מ'טורפת... ומיד שב לתלמודו! יצאנו מבולבלים, התחלתי לחקור את הבחור, ישבנו ברכב הוצאנו מיילים ישנים שכתבה לו, התברר, שבגלל שהוא לא יודע עברית טוב, לא שם לב שכתבה לו שהיא צורכת סמים... בירור נוסף העלה שמדובר בחילונית המתחזה לבעל"ת. (הסיפור מוסרט).

יז. סיפר לי ר"מ באחת הישיבות החשובות בי-ם, חברו לצוות הלך לפני ארבע שנים למרן לבקש ברכה על אחיו שנשוי כבר שלש שנים ועדיין לא נפקדו בזש"ק, מרן נתן את עצתו שיעשה הבדלה על יין, כעבור שנה כשעדיין לאנושע, ניגש אליו אביו וסיפר על בנו שנשוי כבר ארבע שנים ועדיין לא נפקד, וסיפר לו שלפני שנה נתו לו ברכה וייעץ לולעשות הבדלה על יין ועשה כן ולא הואיל, הביט בו מרן ושאלו: האם הוא שותה רוב כוס... אמר האב: נדמה לי שכן... הביט בו שוב מרן ושאלו: אתה בטוח...? האב יצא החוצה והתקשר

אבל את מוצא פיו של מרן לא ישנה, הוא הלך אל הספר שהתפלא לראותו מופיע שוב, סיפר לו אותו יהודי שמרן שר התורה הוא זה שציוה עליו להסתפר, ניסה לברר אצלו פרטי הענין, ושח לו שמתכוון לסגור חוזה בבנין פלוני וניגש לקבל ברכה וכו'... אמר לו הספר, הזהר והשמר לך מלחתום שם חוזה, אני גר בבנין ממול, ויש שם בעיות קשות בין השכנים, וכל מי שקונה שם ממהר למכור...

כב. סיפר לי יהודי ת"ח בשם המגיד מישרים הגה"צ ר' יהודה יוספי שליט"א מעשה מופלא, שניגש לפני כג' שנים אל מרן שר התורה בחור חצי דתי שביקש ישועה, שאלו מרן לשמו, והלה השיב "נמרוד"... כבר נודעה בשערים רגישותו לשמות ולמשמעותן ותיכף אמר לו: "נמרוד? מה פתאום! שאלתיאל!..."! הנוכחים זקפו גבה, מה ראה מרן לנקוב בשם תנכ"י נדיר כזה, אך מרן בשלו "שאלתיאל"! הבחור שב הביתה והודיע לאימו, אל תשאליו: הרב אמר שמהיום קוראים לי שאלתיאל... אמרה לו אימו, ממש לא מהיום... בברית ככה קראנו לך, אלא שאח"כ חשבנו שזה שם מידי מיושן והחלפנו לך לנמרוד... הפלא ופלא!!!

רגיל להשיב להם ביתר אריכות מהמקובל, פעם אחת רשם להם מרן על אחת מהשאלות: "שאלתם כבר..." הלכו ובדקו במכתבים ישנים ומצאו שלפני כמה שנים אכן שאלו זאת כבר, ועובדות אלו הם מופת שאין למעלה מהם.

כ. ביום הבחירות בסיבוב השני בירושלים לפני ג' שנים היה מעשה פלא עם חולה פרקינסון שנפל ונשברו צלעותיו וגרמו לו לחזר בריאה, והיה צורך לבצע ניתוח דחוף ביום הבחירות, ונכנסו למרן לבקש ברכה להצלחת הניתוח, ושאל האם החולה כבר הצביע? אמרו לו שהוא כבר בבית חולים ממתין לניתוח, חזר ושאל: הוא כבר הצביע? הבינו שמרן רואה זאת להכרח, התקשרו לאחד מארגוני הרפואה והם העמידו אמבולנס שהסכים להסיע את החולה לקלפי ע"מ להצביע, אחרי כמה שעות כששב לבית החולים, עשו צוות הרופאים הערכות חדשה לניתוח, אך המנתח דרש תצלום חדש של הריאות, והנה החזר נעלם והיה כלא היה.

כא. היה יהודי שביקש לחתום חוזה על דירה חדשה בב"ב ולפני החתימה ניגש למרן להתברך, אמר לו מרן בו"ה... אבל תלך להסתפר...! אותו יהודי הסתפר לפני שבוע,

כג. שמעתי מבן משפחתי עד ראיה, שראה במו עיניו איך שפעם בקבלת קהל וניגש יהודי תימני כבן חמישים לבקש ברכה על שידוך ואמר לו מרן תיכף: קודם כל תגרש את הראשונה ואח"כ תישא את השניה...! התברר שהלה חשב להקל בחרם דרבינו גרשום שאוסר לשאת שתי נשים, כאשר לפי דעתו אי"ז מחייב את קהילת בני תימן, אך לא שיער ולא האמין שמרן זללה"ה יצפה זאת ברוח קודשו...

כד. יש סיפור ידוע על בחורה מבוגרת שביקשו בשבילה ברכה ממרן, והשיב תשובה מוזרה: "מי אמר שהחתן שלה כבר נולד?" כעבור שנה התארסה עם גר צדק שהוא כתינוק שנולד אחרי ברכתו של מרן, ולא נפל מדבריו ארצה.

כה. יהודי התקשר מחו"ל שיש לו משפט על מליון דולר! והאם מותר לו בכה"ג לקחת עו"ד, השיב מרן: מי אומר שהוא צריך לגשת למשפט...? יהודי זה ישב בחיבוק ידיים כצווי מרן, ויום לפני המשפט משכו את התביעה...

כו. סיפור נוסף פלאי לא פחות מקודמיו, שמספר הגאון ר' ראובן רייך שליט"א חתנו של

מרוב שהדבר מחודש רציתי לברר זאת אצל הגר"י יוספי שליט"א אולם לא ידעתי איך להשיגו, יום אחד נסעתי עם נהג מונית מרמות אלון ששמו שלום בורגרקר וסיפרתי לו את הסיפור, אמר לי הנהג: "אבדוק לך אם זה נכון, כי בכל יום ראשון אני מסיע את הרב יוספי ב- 7:00 בערב ואברר לך את אמיתות הענין". התקשרתי אליו למחרת ותיכף שמח ואמר: "אוהו, חכיתי לטלפון שלך. הסעתי את הרב יוספי ואישר שכך היה וידוע את זה ממקור ראשון!..."

ועוד הוסיף לי הרב בנסיעה, שהוא שמכיר גם את אותו בעל המעשה, בסיפור המופלא שהתפרסם, ביהודי שהגיע למרן להתייעץ לגבי אביו שחלה מאד ורוצים להוסיף לו שם, והציע מרן לקרוא לו בשם: 'אנטיוכוס', וכשתמה אמר: 'אחשוורוש!' והבן חזר בשברון לב אל אביו ושח לו את תגובת מרן, ופרץ בבכי והודה שהוא התגייר בלי למול כך שבעצם הוא גוי גמור!! וגם מכיר מעשה נוסף שפעם עבר בקבלת קהל בחזר אחד שביקש ברכה ממרן, והחזיר לו מרן, אדרבה אתה כהן תברך אותי, אף שלא הכירו מעולם! וסיים שאפשר לפרסם הכל בשמו!...

ראש ישיבת ליקווד, שמכיר יהודי אחד שבבחרותו אהב לצלם את גדולי הדור תמונות רבות, ופעם הזדמן בשעה שקיטה אל ביתו של מרן שר התורה ותפס אותו בעדשת המצלמה בקטע נדיר ביותר כשהוא מאכיל חתול שכנראה אחז שמזונותיו עליו, וכשראה מרן שהוא מצלם אותו נזף בו שיפסיק לצלם, אבל הלה המשיך לצלם עוד ועוד תמונות, אז כעס עליו מרן ואמר לו חצוף, אמרתי לך להפסיק לצלם! בשלב זה הבחור נבהל, ופתח את ה"פילים" של התמונות (מי שזוכר מה שזוה... (ושרף את כל התצלומים... כעבור שנים רבות כשכבר הקים בית והתברך בבנים, הגיע פעם לבית מרן עם אחד מילדיו לפני הבר המצוה לבקש את ברכתו. היה זה בעת קבלת קהל שגרתית, מרן נעץ בו מבט חודר ומיד אמר לו: אני מחפש אותך 25 שנה!! אתה הוא הבחור שצילמתי אותי בשעתו, רציתי לבקש סליחה שכעסתי עליך... ממש פחד פחדים, יראת החטא וכוח התפיסה המבהילה שלו!

כח. עוד מעשה שהתפרסם (ג"ז מוסרט) בבחורים שרצולנסוע לקברי צדיקים באוקריאנה, והמבוגר שביניהם (26) ביקש ברכה על שידוך במהרה, ומרן בירכו רפואה שלימה, וחזר הדבר שוב ושוב, וגם כשהנכד הדגיש שהוא לא מבקש רפואה אלא ברכה לשידוך, התעקש מרן "רפואה שלימה" ולבסוף עבר תאונת דרכים קשה וחזר על אלונקה.

כט. סיפר לי עד ראייה שהיה עם ילד חלאקה, ולפניו עבר בחור עם פתק, ומרן עיין כחצי דקה בפתק ולא הסכים לברכו, והנכד ביקש שוב

ראש ישיבת ליקווד, שמכיר יהודי אחד שבבחרותו אהב לצלם את גדולי הדור תמונות רבות, ופעם הזדמן בשעה שקיטה אל ביתו של מרן שר התורה ותפס אותו בעדשת המצלמה בקטע נדיר ביותר כשהוא מאכיל חתול שכנראה אחז שמזונותיו עליו, וכשראה מרן שהוא מצלם אותו נזף בו שיפסיק לצלם, אבל הלה המשיך לצלם עוד ועוד תמונות, אז כעס עליו מרן ואמר לו חצוף, אמרתי לך להפסיק לצלם! בשלב זה הבחור נבהל, ופתח את ה"פילים" של התמונות (מי שזוכר מה שזוה... (ושרף את כל התצלומים... כעבור שנים רבות כשכבר הקים בית והתברך בבנים, הגיע פעם לבית מרן עם אחד מילדיו לפני הבר המצוה לבקש את ברכתו. היה זה בעת קבלת קהל שגרתית, מרן נעץ בו מבט חודר ומיד אמר לו: אני מחפש אותך 25 שנה!! אתה הוא הבחור שצילמתי אותי בשעתו, רציתי לבקש סליחה שכעסתי עליך... ממש פחד פחדים, יראת החטא וכוח התפיסה המבהילה שלו!

כז. יש עובדה פלאית (מוסרטת), איך שנכנס אליו אחד שהתמודד לבחירות מפכ"ל המשטרה ומבקש ממנו ברכה להיבחר, ומרן שואל אותו

בדידי הוה עובדא, הרבה זמן רציתי מאד לעשות חשמל כשר לשבת קודש, [מצברים] אך ידעתי שבדרך הטבע אין באפשרותי לשלם על הוצאה כספית כה גדולה, (31,850 ש"ח) ולכן דחיתי את העניין הרבה זמן, בטענות סרק שונות ומשונות שבהם היצר הרע עזר לי לעבוד על עצמי, ובעצם מאחורי הדברים היה חסר באמונה בקב"ה שהוא כל יכול ואפילו כזאת הוצאה גדולה הוא יכול להחזיר...

עד ש... עזר הקב"ה ונכנסתי לקודש פנימה למרן שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א. שאלתי את מרן שליט"א; האם למרות שאין לי שום אפשרות בדרך הטבע להחזיר את ההוצאות של החשמל הכשר, האם צריך לקנות חשמל כשר לשבת? [וסברתי שמרן שליט"א יענה עפי"ד המשנ"ב בסימן רמ"ב שאין להוציא הוצאות שבת רק מה שבדרך הטבע] ומרן שליט"א יענה מילה אחת 'צריך'!

ברוך ה' קניתי את החשמל הכשר, [עם הרבה פרפורים בבטן, בכל זאת אני בן אדם בשר ודם] ומעיד אנוכי שראיתי השגחה למעלה מן הטבע ממש ממש, וכל ההוצאות חזרו בס"ד.

שיברך אותו ומרן לא הגיב, ואח"כ כשהוא ניגש עם בנו לחלאקה, שאל אותו מרן: האם אתה כתבת את הפתק? וראו שגם ברכת בו"ה אינה פשוטה כ"כ.

ל. הדובדבן שבקצפת, הוא סיפור מופלא על אברך מב"ב כבן שלושים, שבהיותו ילד סבל מפצעים רבים בעורו כעין צרעת, והסתובב אצל רופאים רבים למצוא שיקוי ומרפא ולא הועילו כלום, עד שהוכרח לנסוע לחו"ל למקום בו יש אויר שמיקל על כאביו, ושהה שם שש שנים, אח"כ שב לארץ ישראל וחזרו הפצעים להציק לו רבות, או אז ניגש אביו למרן זללה"ה וסיפר לו על הפצעים שתקפו את בנו, ובתחילה לא הבין מרן מה הקושי בפצעים, עד שאמר לו שזה כעין צרעת ממש. אמר לו מרן בפשטות, נו, אז מה הבעיה, הרי לנעמן היתה צרעת והוא טבל ז' פעמים בירדן ונרפאה צרתו, ונסע לירדן וטבל ז' פעמים ועורו נרפא כולו!

(מגליון ענינו גל הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com)

איך חזרו ההוצאות?

לדעת בדיוק, אלא לשער לפי מה שהרוויח
בתחילת 2020.

כאמור לעיל הספר יצא בדיוק בתחילת 2020
ובאותם חודשים (2-1 למניינם) הספר רשם
מכירות נאות ביותר, אך בעצם הוא מיצה את
שוק המכירות, וכל הקונים הפוטנציאליים רכשו
ממנו.

אבל אם הקב"ה רוצה לשלוח כסף לבן אדם,
'הקצרה יד ה'?

והמדינה החליטה שעסק חדש שנפתח ב-
2020 יקבל 3000 ₪ מידי חודשיים, עד ה-
6/2021. כפיצוי משוער על ההכנסות שהפסיד.
סה"כ קיבלתי באופן שמיימי 24,000 ש"ח, בלי
שום מאמץ...

בנוסף קיבלו כל האזרחים מענקי קורונה
[בשתי פעימות נפרדות] (תלוי לפי הילדים)
וקבלתי 4,500 ₪

ובנוסף משרד הפנים [בראשות הרב אריה
דרעי שליט"א, שיזכר לטוב] חילק כרטיסי מזון
לקניה ומשם קיבלתי 3,350 ₪ סה"כ: 31,850

בס"ד הוצאתי את ספרי "זמירות שבת - עלי
באר" בחודש חשון תש"פ, [תחילת שנת 2020
למניינם] ברוך ה' הספר היה רב מכר, ואף
מנהלי תתי"ם ואיגודי הישיבות רכשו ממנו
כמויות ע"מ לחלקם לתלמידיהם.

דא עקא, שארגון מסודר צריך קבלות
מסודרות, ומהיכן יהיה לי 'קבלות', ניסיתי בכה
ובכה, ולבסוף לא הייתה ברירה ושכרתי רו"ח
שתרשום את "עסק" מכירות הספרים בצורה
מסודרת במס הכנסה. ואז אפשר להוציא קבלות
מסודרות.

הקדמה קטנה: בשלהי חורף תש"פ פרצה
מגיפת הקורונה והמדינה נכנסה לסגר, ועוד סגר
וכו', וכדי לפצות את בעלי העסקים, החליטה
המדינה שהם ישלמו לכל עסק את ההכנסות
שהפסיד.

איך ניתן לדעת כמה העסק הרוויח? בודקים
בדיווח של מס הכנסה מהשנה הקודמת וככה
יודעים כמה הרוויח העסק. איך ניתן לדעת כמה
היה אמור להרוויח עסק שנפתח בתחילת שנת
2020 ועדיין לא דיווח למס הכנסה? לא ניתן

מדהים! אצבע אלוקים היא - - -

אך ר' חיים לא אבא לברך...

הוא מתקשר לחבירו באמריקה ומספר לו את מה שר' חיים אמר, וחבירו אומר לו "ר' חיים צודק" קוראים לאמי לאה רחל, ולא רק לאה, אני שכחתי את השם השני של אימי.

הוא נכנס בשנית לר' חיים, ר' חיים מסתכל בפתק, ואומר "רפואה שלימה".

הבן של הרב צוקר מתקשר לחבירו ואומר לו את דברי מרן הגר"ח, וחבירו מתחיל לבכות בכי תמרורים...

מה קרה? התברר ששבוע קודם לכן גילו את חבירו את המחלה הנוראה, והוא לא סיפר לאף אחד חוץ מרעייתו את הדבר.

ויושב לו מרן שר התורה ברח' רשב"ם בבני ברק, וצופה מסוף העולם ועד סופו...

סיפור נוסף ששמעתי מר' יוסף המאירי. שלא ידע על הנהגת קודשו של מרן הגר"ח שאינו קורא כתבי נשים. והביא למרן הגר"ח פתק שאימו כתבה. הוא מושיט לר' חיים את הפתק שהיה מקופל בתוך כיסו. ועוד לפני שהוא הגיש לר' חיים את הפתק (!!!) ר' לחיים אומר לו "איני

מעשה נוסף ששמעתי מכלי ראשון: לפני כעשר שנים התפללי בשבת בבוקר במנין 'ותיקין' ביחד עם ר' יענקל צוקל זצ"ל שהיה מאד מקורב למרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל והיה 'בדיחא דמלכא'.

באותו השבת התפלל עמנו בנו של ר' יענקל שהיה גר ב'מאנסי'. וסיפר אחרי התפילה את הסיפור המבהיל הבא שהיה עימו מכלי ראשון.

וכך סיפר: השבוע הגעתי מ'אמריקה' ונכנסתי לקודש הקודשים בית מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א, לפני שנכנסתי לרבינו ביקש ממני חבר מאמריקה שאני יכניס את שמו לפני רבינו [ולא צירף בקשה מיוחדת, רק לברכה בעלמא].

נכנס בנו של ר' יענקל לקודש פנימה לרח' רשב"ם 23, והכניס פתק לרבינו עם שמו של חבירו. [לדוגמא "ראובן בן לאה"]

אומר לו ר' חיים: אין כזה בן אדם!!!

הבן של הרב צוקר מנסה להתווכח, הרי הוא מאמריקה והוא מכיר אותו אישית, איך ר' חיים אומר שאין כזה דבר?!

זוכרים כל דבר וכל פרט מימי חיינו, ובשמים הכל נרשם ומפורט עד לפרטים הקטנים ביותר, 'אין שכחה לפני כסא כבודך'. לא לעיתים תכופות יצא לי לראות כך את דין שמים המפחיד כל כך שיש בו בבואה קטנה למה שקורה בעולם האמת, ואני חושבת שכמו שאני הזדעזעתי אולי גם לאחרים זה יגרום להם לראות את עומק הדין, ויתגדל ויתגדל שמיה רבא על ידי זה. ויהיו הדברים לעילוי נשמת אמי מורתי מינה דבורה בת ישראל יצחק.

ומעשה שהיה כך היה. לפני למעלה מעשרים שנה הוצאתי לאור את סדרת הספרים, 'אוצר קטנטן'. למי שאינו מכיר, חשוב לי מאד לפרט את ההשקעה העצומה שלנו באותם ספרים כדי שיבינו את עומק הדברים שקרו כאן. מדובר בסדרה בת שנים עשר ספרים המיועדת לפעוטות. מי שמסתכל באופן שטחי רואה לפניו ספרים חמודים, אך מי שמעמיק יראה את ההשקעה העצומה בזמן ובמשאבים שעומדים מאחורי ספרים אלו.

מאחורי כל מילה וכל איור עומדות שעות רבות של מחשבה, ניתוח ובדיקה, שהושקעו כדי להעביר לפעוטות את המסר בצורה פשוטה

קורא כתב נשים!!! אהה... ועתה בעוונותינו חסרנו כל זאת. "לא ארון, ולא ספר תורה, לא כפורת ולא בדים וכו' וכו'.... (מי באר הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

מי שמצער את השני ועונשו לאחר

שנים

הסיפור הזה הוא אישי מאוד, אך למרות זאת אני מפרסמת אותו. אני מספרת אותו כי הוא ממחיש בצורה מבהילה מהו דין שמים, וכיצד אצל הקדוש ברוך הכל בא בחשבון, ולא נשכח כל פרט קטן. לא פעם אנחנו שוכחים ממעשה שעשינו, שוכחים מהענין, אבל בדין שמים שום דבר לא נשכח, גם לא דברים שקרו עשרות שנים קודם לכן. אצל הרבוננו של עולם, שום דבר אינו הולך לאיבוד, והוא מחליט מתי הגיע הזמן להיפרע מן החוטא. 'שבעים שנה אקוט בדור' לפעמים לוקח לדין שמים עשרות שנים עד שהוא נעשה.

לפעמים כאשר אנו מנסים לעשות חשבון נפש, אנחנו חושבים שנוכל להגיע לחקר דין שמים, אבל הרבה פעמים לא מצליחים להבין דברים, וזאת משום שאנו עם קוצר שכלנו, לא

לדוגמה, אם אדם חייב לחברו עשרה שקלים והוא מחזיר לו את החוב, הוא לא מוותר לו, הוא מקיים את החובה שלו. אם אחד מסב נזק לשני והוא משלם על הנזק, אין כאן ויתור!

הוויתור ייתכן רק מצד אדם שצודק, ובכל זאת הוא מחליט שלא לקבל את מה שמגיע לו, ומאפשר לשני ליהנות מדבר שבעצם אין לו זכות הנאה בו.

כשבאים להמחיש לפעוטות קטנטנים את המושג על אחת כמה וכמה שהדבר אינו פשוט. לא רק מושג זה, אלא עוד מושגים חשובים, איך לגרום לילד לא לקנא בתינוק ועוד נושאים אקטואליים. וכך ישבתי במשך שלוש שנים כדי ליצור את אותו 'אוצר'. ישבתי עשרות שעות, אם לא מעבר, עם הציירת אלישבע געש כדי לתכנן את האיורים, כדי להתעמק ולחדור לכל סיטואציה ולחשוב איך נמחיש אותה בצורה הנכונה שתדבר מעבר למה שכתוב, ותעניק לפעוט הצצה לעולם מלא ועשיר שאנו טומנים שם עבורו בין המילים והשורות.

הדבר צריך גם להיעשות בדרך, שכל פעוט יוכל להחכים בשיטה פרוגרסיבית, שכל אחד

וברורה, שכתובה יותר בין השורות מאשר בהן עצמן. היה זה פרויקט קשה מאוד, הרבה יותר קשה מאשר לכתוב לילדים או למבוגרים. זו אומנות לא פשוטה בכלל להצליח לכתוב ספר שיתאים לרמתו של הפעוט, ועם זאת להשחיל בו מושגים שהם אקטואליים לכל הגילאים.

כדי לטעת בפעוטות ערכים בדרך שאף הם יבינו, צריכים להבין את הסוגיה על בוריה ולדעת להבהיר את מהותו האמתית של הערך הנלמד. רק כדי להבהיר מעט את כוונתי, אתן דוגמה. אם רוצים ללמד ילד לוותר, כיצד נעשה זאת? הרי אם נראה תמונה שילד נותן לשני דבר מה, הציור יכול להתפרש אולי כמתנה? אולי כצדקה? אולי כהחזרת חוב? אולי כרצון להשתתף במשחק?

ובכלל מה זה ויתור? כיצד אפשר להבהיר נושא כה מורכב, שאפילו מבוגרים לא תמיד מבינים אותו. לא פעם תשמע משפט: 'מדוע שאוותר? הרי אני צודק!' ואין משפט והיפוכו גדול יותר מאשר משפט זה, שהרי מי יכול לוותר? רק מי שצודק! שהרי מי שלא צודק, אינו מוותר, ובנתינתו הוא רק מתקן עוולה שעשה.

יכול להפיק את התועלת על פי היכולות שלו, את הדלתות של אותו ארון שתכולתו הייתה מהבנת הפשט הפשוט ועד ליכולות עמוקות שווה לאין ערוך. ביותר.

אני מתארת עובדות אלו בפרוטרוט כי היו להן השלכות על מה שאירע.

באותם ימים, בביתי, בקומת הכניסה, היו שני חדרים ששימשו לי כמשרדים לכתביה ולהוצאה לאור, וכן היה שם פרוזודור שהוביל לחדר ענק, ששימש כמחסן של כל הספרים שלנו. החדר – מחסן הספרים היה עמוס, כולו, עד התקרה, מלא ערמות ספרים אחת ליד השניה, כאשר בין ערמה לערמה בקושי יש מעבר לאדם רזה, ורק בעלי היה נכנס לשם כדי להוציא את הספרים הנחוצים. בסופו של המחסן-חדר, ישנה דלת המובילה לעוד מסדרון צר ביותר, ובסופו של אותו מסדרון מר היה חדר נוסף קטנטן שגודלו שני מטר מרובע. מסדרון זה היה חשוך לגמרי, ואפילו לא הותקנה בו תאורה וגם לא במחסנון הקטן בסופו כי הם כמעט ולא באו לידי שימוש, מי יכול היה בכלל להשתחל לשם?

במחסנון פנימי זה היינו שמים ספרים פגומים, או דברים נפסדים שידענו שלא נצטרך להשתמש בהם בעתיד הקרוב. אף אחד לא נכנס

הסדרה 'אוצר קטנטן' הייתה חשובה מאוד בעיני, ולא חסכתי כל מאמץ כדי להגיש אותה בצורה המושלמת ביותר שרק יכולתי.

סוף סוף, לאחר שלוש שנים, הסתיימה העבודה. הציירת סיימה את כל הציורים, היושבעה ציורים לכל ספר, סך הכול שמונים וארבעה ציורים. את כולם היא הכניסה לתוך שקית נילון יחסית קטנה, ושמה אותה בתוך מעטפה חומה גדולה, ואני בדחילו ורחימו לקחתי אותה אתי ובבית הכנסתי אותה לארון הפח שניצב במשרד שלי.

כמה מילים על אותו ארון פח חום. בארון זה נשמרו כל הדברים החשובים ביותר להוצאה לאור - תמונות מקוריות של ספרים, (הציורים אצלי כולם ידניים ולא נעשים במחשב) רעיונות לספרים חדשים, וכל מיני אוצרות שהייתי צריכה עבור כתיבת הספרים. אף לא אחד ניגש לארון הזה מלבדי, אף לא אחד אחר העז לפתוח

"זה לא מפחיד אותך?" אלישבע שואלת מודאגת.

אני צוחקת, מה פתאום שיפחיד אותי? המעטפה כאן, אך כנראה הנחתי אותה במדף אחר. אני סוגרת את הטלפון, סוקרת את כל המדפים, אבל לא רואה את המעטפה. משכך, אני מחליטה לערוך חיפוש מדוקדק יותר, אולי בטעות השתרבבה המעטפה לאחת התיקיות החומות הענקיות שיש לי שם המכילות תמונות של ספרים אחרים, אולי עם דיגה- די או מיכאל, על אף שזה לא הגיוני כי אני זוכרת בבהירות ששמתי את המעטפה במדף השני מעל כל התיקיות, אבל היא לא שם...

אני מוציאה את כל תכולת המדף, מניחה הכול על השולחן הענק שבחדר, ובסבלנות פותחת תיקיה אחר תיקיה ומחפשת. לא, במדף זה המעטפה אינה נמצאת. אני ממשיכה כך לחפש את המעטפה במדפים האחרים, אבל לא מוצאת אותה בכל הארון כולו...

בשלב זה, אני מחליטה שאני צריכה לערב את בעלי. אני מספרת לו שהמעטפה לא נמצאת, אבל הוא אינו מודאג, הוא אומר את מה שכולם

לשם באופן קבוע, ולעיתים עשויה היתה אפילו לעבור שנה שלמה מבלי שאף אחד יפקוד את המקום.

יום אחד באמצע תקופת 'בין הזמנים', היה זה ביום שני בשבוע, אני מדברת עם אלישבע הציירת בטלפון. היה זה לאחר שלושה ימים שהבאתי מביתה את התמונות המושלמות לסדרה 'אוצר קטנטן'. אנחנו דנות בתכנונים האחרונים לעיצוב העטיפות של הספרים, ותוך כדי דיבור היא מבקשת ממני בטלפון שאסתכל בתמונות כדי שנוכל להחליט סופית היכן בדיוק למקם את הכותרת.

אני פותחת את ארון הפה, שעמד מאחורי גבי, אני יודעת שהמעטפה נמצאת שם על המדף השני בדיוק בהישג ידי. אני הנחתי אותה שם, ואני יודעת היכן הונחה המעטפה בדיוק של סנטימטר. אני מסתכלת במדף ולא רואה את המעטפה. אני מרימה תיקיות אחרות שהיו שם על המדף, אבל את המעטפה אינני מוצאת!

אני אומרת לאלישבע שאני פשוט לא רואה את המעטפה, אערוך חיפוש קצר ואחזור אליה בעוד כמה דקות.

אותו זמן, אני מרוקנת את כל המגירות בכל הקומה של המשרד. בעלי נכנס אפילו למחסן הספרים ומחפש שם ביסודיות, עובר מצויד בפנס בין חבילות הספרים, מניח את ידו על ראשי הערימות, מאיר עם הפנס בין החבילות, לאט לאט, ערימה אחר ערימה הוא בודק, אבל לא רואה את המעטפה. במשך שעות רבות כל הבית עסוק רק בדבר אחד - למצוא את המעטפה.

בעלי מחליט שהוא לא סומך על החיפוש של הילדים, והוא בעצמו עובר חדר-חדר, מדף-מדף, מגירה-מגירה, אבל האבדה איננה...

כל שעה מתקשרת אלישבע, לשמוע האם נמצאה האבדה, ואני בקול כבוי מודיעה לה, שאין, התמונות לא נמצאות... אבל בטח הן תמצאנה, אין אפשרות אחרת, המעטפה לא יצאה מהבית, היא כאן, חייבת להיות כאן. אני יכולה להעיד שמאז שנכנסה המעטפה אלי הביתה, היא לא יצאה מהמשרד שלי! החזקתי את התמונות בחדרת קודש, הן חייבות להיות שם. ככל שחולף הזמן, הייאוש מתחיל לאפוף אותי, איפה המעטפה!?

תמיד אומרים: "את לא טובה בחיפושים, תני לי לחפש." שעה ארוכה מחפש בעלי בארון, הוא לא רק פותח כל תיקיה, הוא גם מוציא בזהירות את התכולה של כל תיקיה ותיקיה, אין מסמך אחד בכל הארון שהוא לא ממש, אבל המעטפה איננה!

כעת מחליט בעלי שצריכים להזעיק את כל הילדים כולם בדחיפות. הוא קורא להם, ומסביר שמעטפה מאוד חשובה נעלמה. ראשית הוא שואל אם מישוהו אולי ראה אותה? התשובה היא שלילית לחלוטין ואז מבקש בעלי מכל אחד למנות את עצמו על חדר בבית, ולחפש כמו בבדיקת חמץ. שלא יהיה מקום אחד שלא מחפשים בו...

הרצים יצאו דחופים... כל המזרנים בכל הביתמוזזים, כל מדף בכל ארון מתרוקן, ובודקים היטב בין הסדקים ובכל המגירות. בודקים את הארונות התחתונים וגם את העליונים. למרות כל זאת, המעטפה לא נמצאת. בעלי לוקח פיקוד, ועכשיו הוא מורה לילדים, שיחליפו ביניהם מקומות חיפוש - וכל אחד יבדוק בחדר שקודם לכן מישוהו אחר בדק. בכל

בעלי ואני יושבים וחושבים, בודקים אצל כל הספקים, בכל החנויות, אצל כל העובדים שלנו, איפה אפשר לשים את האצבע על עוול שגרמנו למאן דהו, מהי סיבת הצרה הזו? אנחנו לא מוצאים את הדבר שאפשר להצביע עליו שהוא המקור לעניין. בכל אופן איננו נמנעים להתקשר לאנשים, לוודאחשבונות, לראות שלא נפלה טעות, שאנו לא חייבים כסף, לבדוק אם מישוהו נפגע, לשלם כספים שהם בספק, להתנצל על כל פגיעה אבל בלבנו אנחנו מרגישים שעדיין לא עלינו על העניין...

למחרת בבוקר מתקשרת אלי אלישבע. היא חלמה בלילה שמצאתי את התמונות, אבל לפני שאני מתרגשת מהחלום הטוב היא מספרת לי שבחלומה, מצאתי אותן הרוסות לגמרי, דרכו עליהן עד שהן אבדו כל שווי שלהם, באופן שלא ניתן לעשות בהן שימוש כלשהו, וזרקתי אותן ישר לפח.

אני מודה לה מאוד על העידוד הרב שהיא נותנת לי (בלשון סגי נהור) ובמשפחה שוב אנו מנסים בעזרת בעלי והילדים לערוך חיפוש נואש בבית. ברור לכולנו שהחיפוש הזה הוא חסר תועלת, שהרי אין פינה, ארון, מדף או

הערב ירד, כולם רעבים, אוכלים ארוחת ערב, ובעלי ואני מנסים לחשוב בכיוון אחר - צריכים לעשות חשבון נפש, אולי אנחנו חייבים למישהו כסף... מה עשוי היה להביא עלינו את הצרה הזו?!

מתוך ניסיון אנחנו יודעים שהרבה פעמים אפשר להגיע לחקר העונש שמגיע לנו, לדעת מדוע מגיעה צרה, כי הקדוש ברוך הוא מעניש מידה כנגד מידה, העונש דומה למקרה החטא, וכאשר מגיע העונש האדם יכול להתחקות אחר חטאו בזה שימצא איזה חטא עשה שדומה לעונשו. במקרה זה מדובר בהרבה יותר מאשר כסף, זוהי תמצית הנשמה שלי שהכנסתי בספרים, איזה עוול מקביל אני יכולה למצוא?

אני מנסה ולא מצליחה. ולא שחשבון הנפש לא מעלה כל מיני עוולות שעלי לתקן, אבל אף לא אחת מהן אינה מקבילה לצרה שנקרתה לפנינו... ליתר ביטחון אנו מנסים לתקן את כל העוולות שאנו נזכרים בהן, אבל האבדה לא נמצאה... מנסים למצא אנשים שאולי אנו חייבים להם כספים, אבל מלבד החובות הידועים לנו, אין משהו מיוחד שמזדקר לנגד עינינו.

מגירה שלא חיפשנו בהם או מעליהם או מתחתיהם - הכול עבר חיפוש יסודי, וכל חיפוש נוסף הוא רק כדי להעסיק אותנו, ולתת לנו אשליה שאנו עושים משהו.

"אני נוסעת לבני ברק, בשעה שמונה אני כבר עולה במדרגות ברחוב רשב"ם, הרבנית מקבלת אותי בחום, מכירה אותי היטב. אני מספרת לה את מה שקרה, אבל היא מאכזבת אותי ומספרת, שרבי חיים בדיוק נמצא בירושלים, הוא נסע להיות סנדק שם..."

"אין בעיה, אני אמתין לך", אני אומרת, "אשאר כאן בבני ברק עד שהוא יחזור." היא העריכה שבסביבות השעה עשר וחצי הוא כבר יחזור. עזבתי את ביתה, ישבתי במכונית והתפללתי להשם, וחזרתי לשם בשעה היעודה, כן, רבי חיים חזר.

הרבנית נכנסת אליו לחדר, ואני בעקבותיה. רבי חיים מעולם לא קיבל נשים בחדרו מלבד אשתו ובנותיו, כך שכל מה שיכולתי לעשות היה להיכנס אחריה לחדר ולהתחבא קרוב לארון הספרים כדי שאוכל לשמוע בדיוק את

דבריו

"אני את הסדרה הזו - לא עושה שוב!" אני מרימה ידיים ומודיעה לבעלי. "אין לי את כוחות הנפש שהשקעתי בה, אין דרך שאני מצליחה לעבור את המסלול שוב. גמרנו, אני חושבת שאני מתחילה למכור פלאפל", אני משמיעה את

האיום הנצחי שלי, נראה לי שהמכה הזו היא פשוט מכה גדולה ואנושה כל כך, שאני לא יודעת איך אצליח להתגבר עליה ולהמשיך בכתיבה. האבידה הזו פשוט רסקה בי כל יכולת להביע משהו בכתב.

חולף יום ועוד יום, אנחנו רק מסתכלים זה על זה, אבל אפילו לא מדברים על זה, כואב מדי, וגם כל כך לא ברור, איך יכולה הייתה המעטפה כך להיעלם? זו מעטפה חומה גדולה ובעלת נוכחות, ולא איזה יהלום קטן שיכול להתחבא... אז איפה היא? היכן היא נעלמה?

ביום חמישי בבוקר אני משכימה מוקדם מאוד, שלא כהרגלי, ואומרת לבעלי: "אני נוסעת לבני

אני שומעת את הרבנית אומרת: "מה אתה רוצה ממנה? עזוב אותה, היא הייתה ילדה קטנה, היא בכלל לא הבינה מה שהיא עשתה, תן לה ברכה שהיא תמצא את מה שהיא איבדה! רחמנות עליה, תרחם עליה ותברך אותה."

הרבנית ממשיכה לנסות לשכנע את הרב שלא יזכיר לי נשכחות, שיברך, שירחם עלי, שיראה כמה קשה לי. אבל רבי חיים בשלו והוא חוזר שוב: "לא, זה מגיע לה, והיא לא תמצא את הספרים שלה, זה מגיע לה על מה שהיא עשתה." כל תחנוניה של הרבנית לא עזרו, ואני עזבתי את הבית ברגליים כושלות.

הסיפור ההוא מלפני שנים התאים בדיוק אחד על אחד למה שאירע לי. גם אז מדובר היה בארון פח בדיוק מאותו סוג, שבו הונחו אותם דפים כשהם מוכנים להוצאה לאור, לאחר שהושקעו בהם הרבה עמל ויזע... רבי חיים, היה מודע לאותו מאורע ולא רק כצופה מן הצד. אחרי שהלכו לאיבוד אותם מספר דפים, היה ר' חיים מאד מעורב בעריכה של אותו הספר, במשך תקופה ארוכה עמל עליו, ועתה הוא הזכיר לי נשכחות. הייתה כאן מידה כנגד מידה בצורה מופלאה! הריבוננו של עולם המתין

הרבנית מתחילה להרצות את הבעיה: "נמצאת כאן רוטשטיין" (משום מה היא הציגה אותי בשם נעורי, דבר יוצא דופן, שכן הייתי נשואה כבר שנים רבות), "היא עמלה קשה מאוד על סדרת ספרים, והציורים נעלמו לה באורח מסתורי, והיא רוצה לדעת למה זה קרה לה?"

"נו... מה הפלא...", אומר רבי חיים, "זה הגיע לה." "למה?"

למה אתה אומר כך? שואלת הרבנית בתדהמה.

ואז רבי חיים מעלה פרשייה, שאירעה קרוב לשלושים שנה קודם לכן, והוא הכיר אותה מקרוב – שכחתי ממנה מזמן. הייתי בחורה צעירה, ומתוך טיפשות וחוסר ידע, גרמתי בשוגג למישהו נזק בדפים שעליהם הוא כתב דברי תורה שעמל עליהם רבות. רוב הנזק תוקן, אך ייתכן שחלק מהדפים היו בבחינת 'מעוות לא יוכל לתקון'.

"היא איבדה דפים שהיו שייכים לאותו תלמיד חכם, אז מגיע לה שיאבדו לה הדפים שלה!" הרגשתי שראשי מסתחרר.

מוכנה לפצות אותך בכל מה שתרצה, בין בכסף, בין בהשקעת עבודה, רק תגיד לי איך אני יכולה לפצות אותך ואני אעשה הכל בעולם כדי לפצות אותך על הנזק."

"אני מחלתי לך מיד, כבר לפני שנים, אין צורך בשום פיצוי נוסף", עונה לי אותו תלמיד חכם.

"לא, כנראה המחילה שלך לא הייתה שלמה", אני מתעקשת. "אתה רואה שרבי חיים אמר שאני נענשת על זה עכשיו, אז תגיד בפה מלא 'מחול לך, מחול לך, מחול לך', כדי שלא תהיינה כל ספקות."

הוא מזמין אותנו להיכנס, מושיב אותנו ליד השולחן, מגיש משקה קל ואומר לאט- לאט, "מחול לך, מחול לך, מחול לך."

הודינו לו, נפרדנו ממנו, ושמנו מיד את פעמינו חזרה לבני ברק, להודיע לרבי חיים על המחילה שקיבלנו. רבי חיים היה בביתו, ובעלי נכנס אליו, כשאני בעקבותיו, שוב מתחבאת מאחורי הארון. הוא הציג את עצמו בתור בעלי, וסיפר שעכשיו היינו אצל אותו תלמיד חכם, והוא אמר בפה מלא, 'מחול לך'.

למעלה משלושים שנה כדי לבוא אתי חשבון. קודם לכן כשניסינו בעלי ואני לערוך חשבון נפש, חשבנו על שבוע אחורה, חודש, מקסימום שנה, מי בכלל חשב ללכת אחורה הרבה כל כך ולעשות חשבון נפש של עשרות שנים קודם לכן על שנים שהייתי נערה צעירה כל כך?! ואני נרעדת למחשבה מה יהיה כשנגיע לעולם העליון, מה יתגלה לנו שם? מפחיד! כל מיני מעשים שלגמרי פרחו מזכרונו, מעשים שאנו לא זוכרים יצוצו להם פתאום, אין שכחה מלפניך, אתה זוכר את הכל, דברים שאצלנו הם בתהום הנשיה, אצלו הם רשומים וחתומים ונאחזו עתידים לתת את הדין עליהם, ושום דבר לא הולך לאיבוד. ראיתי כאן בחוש את דין שמיים, את עומק הדין, וחלחלה אחזה בי.

התקשרתי לבעלי מדוכאת, אבלה וחפוית ראש. אמרתי לו שאנחנו חייבים לאתר את אותו תלמיד חכם, ונקווה שהוא נמצא בארץ. חזרתי לירושלים, התחלנו לברר עליו, וגילינו שהוא אכן בארץ, מיהרנו אליו, דפקנו בדלת ביתו, הוא היה מופתע לראות אותנו, ומיד בכניסה אמרתי לו: "אני צריכה את המחילה שלך על מה שקרה לפני שנים רבות, אני רוצה שתסלח לי, ואני

אין לנו מושג כיצד המעטפה הגיעה לשם, מי לקח אותה, מי נכנס אתה למקום הצדדי הזה שכמעט אין נכנסים אליו, ואין ספק, שאילו הייתה המעטפה ממשיכה לשכב שם, כל התמונות היו הולכות לאיבוד. כל מה שקרה כאן היה פלאי לחלוטין, אבל הלקח של עומק דין שמים נשאר אתי לכל החיים.

אך הסיפור לא הסתיים שם. היה לו המשך שהרעיש אותי עד מאד. לאחר שהוצאתי את המהדורה הראשונה של ספרי 'המסע עם אמא', נודע לי שר' חיים סיפר לידיד קרוב שלו, שהוא עצמו עמל במשך שנה שלמה לערוך את אותו הספר. מחבר הספר היה בחוץ לארץ ובקש מר' חיים שישלח לו את כל הגהותיו באוניה.

ר' חיים עשה כפי שנתבקש ושלה את כל הכתבים באוניה, ואז... האוניה טבעה! כל העמל שהכניס ר' חיים בעריכת הספר הלך לאיבוד, צלל לתהומות מבלי להשאיר כל זכר לעמלו הרב, כלום. לר' חיים לא היה העתק של העבודה שעשה וכל מה שהשקיע בו עמל במשך שנה שלמה אבד. אמנם למחבר היה העתק של החומר של עצמו, אך עמלו הרב של ר' חיים טבע במצולות ים ולמחבר הספר נגרם נזק כפול, גם

רבי חיים שומע, ואמר מיידית, "טוב, אם הוא מחל, אז עכשיו היא תמצא את האבדה שלה והכל יהיה בסדר!"

חזרנו הביתה מחכים לראות איך ייפול דבר. השבת חלפה איך שהוא, לא דיברנו על כל מה שאירע, היינו אחרי טלטלה עצומה. במוצאי שבת, בעלי נכנס למחסן הספרים כדי להכין הזמנת ספרים. משום מה הוא החליט להיכנס למחסנון הקטן לחפש שם דבר מה, כאמור אין שם תאורה, והוא נעזר בפנס פצפון.

הוא פתח את הדלת ופסע כמה פסיעות פנימה, לתוך המסדרון החשוך כולו, לפתע הוא הרגיש שהוא דורך על משהו (אני אפילו לא הייתי שמה לב לכך!). בעלי התכופף, הרים את החפץ כשהוא אינו משער מה הוא אוחז בידו... הוא עוזב את המקום, נכנס למשרד שלי וקורא לי: "תגידי לי, זאת המעטפה?" היא כבר הייתה קרועה לגמרי, כי בעלי דרך עליה, אך התמונות לא נפגעו – בינתיים שקית הניילון לא נפגמה. (נזכרתי בחלום של אלישבע,) אני לוקחת את המעטפה ואינני מאמינה למראה עיני - כל התמונות שם שלמות ומושלמות!

בחור יתום מתל אביב שחזר בתשובה חיפשנו לו הרבה זמן שידוך.

ובס"ד מצאנו לו שידוך.

אבל מה שקרה שאבא שלה לא רצה את הבחור כי הוא חרדי.

עד כדי כך הוא אפילו לא התקשר אלי להתענין מי הבחור שבתו לוקחת.

אל מי הוא כן התקשר לברר עליו?

למשטרת רמת גן הוא התקשר, לבדוק איזה תיקים יש לו, והאם יש לו צו איסור יציאה מהארץ.

בקיצור על כסף לעזור לחתן אין על מה לדבר עימו.

דיברנו עם הכלה בכבודה ובעצמה כמה היא יכולה להביא לחתונה. הסוכם שהיא יכולה להביא זה חמשת אלפים ₪.

זה הכל חמשת אלפים ₪.

ואמא של החתן התחיבה 25,000 ₪

חודש החתונה אמא של החתן מתקשרת שהיא חשבה שהיא תקבל הלוואה מהבנק שיאשרו לה.

עריכתו של ר' חיים הלכה לאיבוד וגם הוא שלם לר' חיים סכום גדול מאד עבור אותה עריכה שטבעה.

כאשר שמעתי על מה שארע, הזדעזעתי. ראיתי שיש מהלכים מחוץ לגדר הטבע שאיני מבינה כלל את פשרם. לא שמעתי על אוניה אזרחית ישראלית שטבעה בים בעשרות השנים האחרונות, וכנראה שאף אוניה זו לא הייתה

בדרכה לחו"ל אלא רק מחוץ תל אביב לחוף בחיפה אל האוניה שהייתה אמורה להפליג לחוף לארץ. כל האופף את אותו הספר הזה נראה לי שהנסתר בו רב יותר מהנגלה, אני לא יכולה להבין את כל המאורעות, לא בשלב זה של

החיים בכל אופן. אבל דבר אחד היה ברור לחלוטין – דין שמים! הכל נלקח בחשבון, הכל

נמצא שם, אין נפילה של הדיסק קשיח, נבא למעלה ונראה את החותמת שלנו לילה לילה, על כל מה שעשינו. (הופיע ב'גם וגם עלון דיגיטלי

מאת מנוחה בקרמן

b5863790@gmail.com. מופיע גם באתר

בכתובת מנוחהבקרמן.קום)

כוחה של הודאה

סיפר הרב יעקב שיש שליט"א (צו תשפ"ב)

הודיה על כך אין לי לצפות שיחזור המטיב להיטיב עמו פעם אחר פעם - אחרי שרואה שאין מחשיב טובתו לכלום אבל אם מראה שמכיר טובתו ונותן לו שבח והודיה זהו גורם לחזור ולהטיב עמו כמה פעמים, וכך אמרו חז"ל (ברכות ריש פ"ו) כל דנהנה מעה"ז בלא ברכה באלו גחל מכנסת ישראל, כי חז"ל קבעו ברכה לכל מין ומין קודם שיאכלנו, ללחם ברוך המוציא לחם, לפירות האדמה בורא פרי האדמה, לפירית האילן בפה"ע, וכן לכולם. כי הקב"ה נותן מטר בעתו להוציא לחם ומזון לנו לחיותינו, ולזה ראוי להכיר הטובה ולברך את ה' מקודם שנהנה מהן, ועי"ז גורם שיוסיף ד' ליתן השפעה בכל המינים לטובתינו... ולזה אמר השם, 'זובח תודה' - כי קרבן תודה בא על הנס שניצול מאיזה צרה מקריב תודה שזה שבח והודי להשי"ת, ואמר זובח תודה יכבדני, ובזה שם דרך ל'אראנו בישע אלקים', שעי"ז אחזור ואראנו גם לעתיד בישע אלקים, עכ"ל.

וכך אמרתי לו שעל כל דבר תודה ואח"כ תבקש מה' וכך לא יחסר לך כלום.

יום אחד הוא בא אלי עצוב ואומר שחסר לו שטרימל.

בפועל הבנק לא אישר לה את ההלוואה, אני אומר לעצמי ריבוננו של עולם אני מבין רמזים ועוד רמזים עבים שאתה רוצה שגם אתה שאנחנו נחתן אותו.

וניגש אלי החתן עצוב ואמר אין לי דבר לחתונה מה אני יעשה.

אמרתי לחתן תקבל על עצמך לקיים את מה שאמר הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל (תשובות חדשות לרעק"א בסופו) לבאר את לשון הפסוק (תהילים נ כג) "זובח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלוקים", שהזובח תודה ר"ל שרגיל בפרקי הודאה הרי הוא שם דרך - מבין את הדרך לאראנו בישע אלוקים, שעל ידי שמודה תמיד הרי הוא פותח שביל ושער לקרב את ישועתו השלימה, וז"ל. ...כי מלבד שזה מדרך השכל שמי שהוא מקבל טובה מזולתו אף אם המטיב הוא מאיש ההמוני שראוי לומר לו 'תשואת חן חן' וביותר אם קבלת הטוב מאיש שר וגדול, וזה גור השכל לכל איש ישר הולך, אודיעכם שנוסף על זה שזה עצמו לטובתינו, ככתוב "זובה תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלקים", והמכוון, כי מי שמקבל טובה מזולתו ואינו מכיר את הטובה ואינו נותן לו

אמרתי לו שילך לברר כמה עולה שטרימל? לא ראיתי דבר כזה מאודי

אני רואה שיש בפנים ריץ רץ שאפשר לפתוח אותו וביררנו ואמרו לנו שזה חוגרה של תיירים שלא רוצים שיקחו להם את הארנק, לכן הם מכניסים את הכסף לתוך החריצים הפנימים שאין גישה לריצ רץ הפנימי.

אנחנו פותחים את הרצועה של היום ה-100 יורו 100 יורו 100 יורו 100 יורו 100 יורו 100 יורו 700 יורו. שזה כ-5000 ₪. התקשרנו לרב לשאול אותו מה לעשות עם הכסף. והוא פסק שהרי אלו שלו.

ראינו בחוש שמי שמודה לה' ה' נותן לו הכל. (הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com)

סיפורים על מרן הגר"ח קנייבסקי

א.

סיפר לי אברך בכולל על אחד החברים שהיו לו שני ילדים, ואח"כ עברו כמה שנים ולא היו לו ילדים. והגיע לבית מרן זצוק"ל לבקש ממנו

הוא חזר ואמר שבדק ויש לשלוש סוגים יש ב-4000 ₪ ויש 8000 ₪ ויש ב-14000 ₪ הוא רוצה את האמצעים של 8000 ₪ נתתי לו 2000 אמרתי לו קח מקדמה.

ואמרתי לו שילך למשגיח של הישיבה הרב כץ שיתן לו 1000 ₪ חסר לו 5000 ש"ח

המשך הסיפור הוא לא יאומן לא יאומן הוא בא לי שבוע לפני החתונה כולו בוכה, וסיפר לי שיש פה ליד הבית מדרש בכפר גנים מתקן של יד יד שניה שזורקים שם בגדים ישנים והלכתי בלילה בכל אופן לי אני צריך דברים ואין לי כלום ראיתי שם אני רוצה לקנות חגורה ישנה שחורה לקחתי אותה אמרתי מתחת החליפה מי יראה אותה.

אני מגיע לחדר אני רואה שזה חגורה ישנה זה לא מי יודע מה אני רואה שזה כבר לכולם זה קשה אבל זה לא בדיוק אי אפשר ללכת לזה

אבל אז מגיעה ההפתעה הגדולה

מה אני רואה הפתעת החיים

העזר, ואכן הוא ישב בביתו ללמוד שו"ע אבן העזר, ואחר לימוד של כחצי שעה, פתאום חש ביסורי תופת! ורץ לבית הכסא, ואכן האבן הגדולה יצאה לו בשירותים, ללא ניתוח! ובאמת בבדיקות שעשו לו הרופאים לאחר כשבוע, הופתעו מאוד! ואמרו לו שהוא נקי לגמרי! וזכה עי"ז לקדש שם שמים כראוי!

עד כאן בקצרה ממה שספרתי אז, אכן יש לזה המשך!

לפני כחצי שנה, הוא סבל עוד פעם מאבן בכליות, ואז החליט אין צורך שיטריד עוד פעם את מרן זצ"ל, אלא באמונת חכמים יעשה כפי שאמר לו אז ללמוד שו"ע אבן העזר, וזה הועיל עוד הפעם! והוא בריא בס"ד.

סיפור נוסף על אהבת התורה של מרן זצוק"ל, ששמעתי מכלי ראשון! דודי הרה"ג רבי משה חבשוש שליט"א שכיום הינו ראש כולל בקרית אונו, לפני כ-20 שנה היה ר"מ בישיבה לבעלי תשובה (שערי תשובה וחיים, ברמת אלחנן), ויום אחד בקשו ממנו לשאול שאלה דחופה

לזכות לעוד ילדים, אמר לו מרן זצוק"ל, כבר קיימת מצות פרו ורבו. וחזר ואמר למרן זצוק"ל, אני רוצה לזכות לקיים גם לפי בית שמאי. ומרן זצוק"ל אמר לו להתפלל. ושאל למרן, באיזה קטע להתפלל, ענה לו מרן זצוק"ל ביקום פורקן. והחבר סיפר אח"כ על עצמו שאכן הוא לא הקפיד לומר בשבתות יקום פורקן, שכמעט לא היה אומר זאת. וקיבל על עצמו להתחזק באמירת יקום פורקן, ולפני כמה חודשים נולדו לו תאומות.

ב.

אחד הקוראים את הגליונות שלה לי, לפני כחמש שנים, יהודי אחד מאלעד שיחי' שלומד אצלנו בכולל יום שישי, וסבל מאבן גדולה בכליות במקום מאוד רגיש! שהרופאים אמרו שרק ניתוח יעזור! וכשפנה אלי בעצה מה לעשות, אמרתי לו שישלח פקס למרן זצ"ל, והוא יתן לו רפואה בצורה אחרת! שלא יזדקק לניתוח מסוכן זה. והוא שלח פקס, ובני ביתו של מרן אמרו לו שמרן זצ"ל אמר שילמד 'אבן

ישנתי בישיבת גאון יעקב אבל לא היה לי מקום מסודר לאכול. אכלתי לפעמים אצל הצדיק בלתי נשכח ר' יצחק דוד בן הגאון רבי אברהם זלזוניק זצ"ל שהיה מעין גבאי שני בביה"כ לדרמן, ושם בביה"כ למדתי כל ימי הבין הזמנים. רבי חיים זצ"ל אמר לי שאני יכול לבוא לאכול מתי שאני רוצה, דבר שגרם לי שמחה ועונג לקבל הזמנה כזו מאדם גדול כזה. למעשה בטפשותי לא ניצלתי ההזמנה ואכלתי בביה"כ. אבל ההרגשה שהרגשתי כנ"ל נתן לי עוז ותעצומה לעבור את הבין הזמנים בלי בית.

אבל בשבת אכן אכלתי אצלו. הפעם הראשונה שסעדתי אצלו בשבת הסתכל עלי בעיניו הגדולות והטהרות ואמר לי "אתה תשלם בשביל האוכל במזומן" בהיות שעדיין לא הכרתי דרכיו היטב אני מאד נבהלתי להבין פשר אמירה זו.

לעילוי נשמת מרן זצוק"ל נלב"ע יום ו' טו' אדר ב' שושן פורים תשפ"ב.

מאוד את מרן זצ"ל, אכן השעה היתה כבר אחר 10:30 בלילה! (שכפי הידוע אז מרן הולך לנוח קצת, לקראת השכמתו מבעוד לילה לסדרי לימודו בנגלה ובנסתר לפני התפילה בנץ). אבל מכיון שזה היה מאוד דחוף! הוא החליט לבוא ולנסות. וכשהגיע לקרבת הבית, הוא רואה שהבית מואר. אז הוא נגש לבית והרבנית ע"ה פתחה לו, והיא אומרת לו, אם אתה רוצה לדבר על מרן, תנסה! אבל אני גם לא יכולה כעת לדבר עימו! ואז הוא נכנס לחדרו, והוא רואה את מרן זצ"ל כשהוא כולו רוקד בהתלהבות ובשמחה! ואז הוא פנה לרבנית, והיא אמרה לו, שלפני כ-15 דקות התחדש לו פשט ברשב"א שהיה קשה לו מלפני כ-5 שנים! ומכיון שהצליח ליישב הדברים הוא רוקד כבר כרבע שעה ואני לא יכולה להפסיק אותו.

ד.

אני הקטן יהושע שכותב בדמע זכיתי שהגאון וצדיק רבי חיים זצ"ל קירב אותי בימין צדקו בהיותי בחור צעיר שבא מארץ נכר (ארצות הברית) ולמדתי בישיבת תפרח. בבין הזמנים גדול "השלמת את *המזומן*" ואז הכל היה

מתי שחזרתי לחו"ל לפני שהתחתנתי הלכתי להפרד ממנו ולווה אותי עד הדלת של ביתו. בהיותי אצלו השתמשתי לרגע בעט שלו ומחמת ההרגל הכנסתי לכיסי ויצאתי. והלכתי לרחוב נחמיה. ואז תפסתי שהעט של הגדול "גנוב" בכיסי ומהר הסתובבתי לחזור לביתו להשיב את הגניבה. ומה אני רואה? שרבי חיים זצ"ל בא לקראתי, ושם ידו על כתפי ואמר עם חיוך "אני מחלתי לך" אז השאלה נשאלת אם הוא מחל לי למה טרח לרדוף אחרי? וברור לי שפחד שאני אתפוס לאחר זמן שלקחתי העט שלו וארגיש לא נעים.

בשבת שאביו הגאון בעל הקהלת יעקב זצוק"ל נפטר גם סעדתי אצלו. הכל התנהג כרגיל בלי שום שינוי. אחרי קידוש נכנס מאן דהוא עם שאלה דחופה שאשה נקרע איזה דבר בבגדיה והיא רוצה לדעת אם היא יכולה להמשיך משום טלטול. הכל ענה ברוגע. אחרי נטילת ידים התעורר איזה ספק על כשרות המים של הנטילה ואמר ליטול שנית. באמצע הסעודה באו לקרוא לו ושמתי לב שלפני שקם ליטול מים אחרונים תלש חתיכה קטנה מהעוף ובלע אותו, שכנראה חשש שלא יחזור לגמור הסעודה ורצה לקיים

מובן. ההרגשה שהוא מתבדח איתי כידיד קרוב מאד השפיע על מצב רוחי לטובה במימדים גדולים.

מתי שחזרתי לתחילת הזמן לתפרח ונפרדתי מרבי חיים זצ"ל אמר לי שאני יכול לבוא לשבת ק' מתי שארצה אבל רק שאודיע קודם. והזמנה זו אכן ידעתי לנצל. והייתי מודיע באמצע השבוע על ידי שליח שאני מתכוון להגיע לשבת. ואלה השבתות שאכלתי אצלו - ובהסתכלתי על הדרת פניו בזמן הסעודה דמיתי לעצמי שאני אוכל עם הגר"א מווילנא ועוד גדולים - מאד גרמו לי חשק גדול להתעלות בתורה.

בשבת אחת אחרי שהוא אירס את בתו [אחרי שכבר הגעתי לבני ברק] הוא שאל אותי בכזה ענווה היות שמנהג העולם שבשבת הראשונה אחרי האירוסין החתן מגיע לשווער הוא רצה לדעת אם יש לי מקום חליפי לאכול שהוא דואג שהחתן הטרי (הלא ניהו הגאון רבי דוד אפשטיין שליט"א ר"מ בישיבת תורה בתפארתה) "יתבייש ממני". כמה הוא דאג שכולם ירגישו בנוח בלי שום אי נעימות.

במשך קירבתי לרבי חיים זצ"ל הוא גם דאג לחנך אותי. אמר לי מה ללמוד ואיך ללמוד, ופעם ראה אותי נוגע בעיתון היתד וגער בי "מה אתה מסתכל בשטיות!" באותו מעמד שם ידו הקדושה והרכה על כתפי ואמר בכזה ענווה: "אני יכול להגיד לך מה שהוא?" ומשעניתי בחיוב אמר לי "אתה רוצה להיות תלמיד חכם? שלא יעניין אותך שום דבר חוץ מתורה". הדברים נכנסו לחדרי לבבי.

(גליון עזרת אמונת חכמים שע"י עזרת אליעזר הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף
p0583271323@gmail.com)

הרה"ג משה שמעון גרליץ שליט"א,

הנקיות בכספים שראיתי בעיני היה לא יאומן כי יסופר.

תמיד היה אומר לי שאת הכסף מממכירת הארצות יושר לשים בנפרד כי הוא רוצה שיהיה לו זכות לעה"ב, ותרם הכל לצדקה, ופעם אחרת אמר שגם האבא, את כל ההכנסות מספר חיי עולם תרם לצדקה. והכסף מס' שונה הלכות ג"כ לשים בנפרד, כי נתן חצי לר' אלעזר צדוק זצ"ל

מצות אכילת בשר בשבת. אני הלכתי אחריו לבית אביו ברשב"ם 10 ושלחו אותי להודיע להרב שך זצ"ל שהמצב מאד חמור ומתי שחזרתי לרשב"ם 10 כבר נודע לי שהסטייפלער זצ"ל איננו.

בהיות שרבי חיים זצ"ל היה בתוך השנה לא היה יכול להשתתף בחתונה שלי. אמרתי לו שיש פתרון שהוא יהיה המסדר קידושין וענה שאינו לוקח סידור קידושין "משום שאינו בקי בטיב גיטין וקדושין" [!!]. העזתי פני ואמרתי שעד החתונה יכול להספיק ללמוד, וחיך חיוך גדול. אבל למעשה לא היה יכול לבוא אבל שלח כל בניו וחתניו שליט"א להשתתף.

נוסף על הנ"ל מכיון שעשה באותו שבועה חתונה לבתו (עם הרב אפשטיין הנ"ל) והוא עשה להם שבע ברכות בקש שגם אנחנו נבוא. איזה הרגשה זה שגדול כמו רבי חיים עושה לך שבע ברכות!! ועוד שבחול המועד פסח אחרי החתונה בא במיוחד עם הרבנית ע"ה לבקר אצלי בביתי. וכמדומני שהלך ברגל מרחוב רשב"ם ועד רח' בעל שם טוב ששם גרתי.

איזה כבוד זה היה עבורי ולא אשכחנו לעולם.

מסכתות, אמר שהחזו"א אמר – עד החתונה צריך לגמור ש"ס ואחרי החתונה להתיישב ללמוד ש"ס בעיון), באותו יום הגיע אליו נשיא המדינה, היה סביב הבית כל התקשורת מכל העולם, כשבאתי בערב אמרתי בהתפעלות, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך!, איזה קידוש ה'! אמר לי, מה קרה? אמרתי, הנשיא היה אצלך היום! אמר לי איך וייס גאר נישט איך געדענק גאר ניט, דיין אינגל האט גימאכט א סיום [אינני יודע כלום, אינני זוכר כלום אולי כוונתך לנכד שלך שעשה פה סיום היום]...

התפרסם מה שכ' בטעמא דקרא בפר' כי תצא, שהגר"א כותב על גט דלכך נקרא גם משום שאותיות ג"ט לא מצינו סמוכים זה לזה בכל הפסוקים ולכן הוא סימן להרחקה, והקשה רבינו דגם אותיות ג"ק ז"ט ז"ץ ז"ס ס"ץ לא מצא סמוכים בפסוקים (אבל השאר נמצאים או ישר או הפוך). ותירץ רבינו די"ל דגט הוא הראשון שאינו סמוך (והוסיף שלפי מה שהעתיק דברי הגר"א בס' דברי אליהו מס' גיטין [דקאי על דברי התוס' דמש"ה עושים הגט י"ב שורות משום דגט גימטריא י"ב] א"ש ע"ש).

שלמד עמו חברותא, ואמר, אעפ"י שכל הוצאות ההדפסה הן עליי, בכ"ז ואחר פטירתו של רא"צ הנחתי את הכסף משונה הלכות יחד עם הכסף משאר הספרים, אמר לי, מפני שנפטר לא צריך לתת? מה עם האלמנה, וכי כך עושים לבני לוייה? צריך לתת לה.

כמה נזהר לא להכניס לראש שום דבר לראש. שמעתי שבשנים קודמות היה הולך בשבת מרחק רב לסנדקאות, ואמר שכך ראה אצל החזו"א והחזו"א למד זאת מרע"א שכך מסופר עליו שהיה מתאמץ מאוד בשביל סנדקאות, והלך לשם כך בשבת אפילו כמה פרסאות. פ"א הגיעו לרחוב עם שם מענין (רח' המבצר), אמר לו המלווה, ישמע נא הרב איזה שם מענין יש לרחוב. אמר לו, אינני רוצה לדעת, אינני רוצה להכניס לראש דבר שהוא לא תורה, שלא יתפוס מקום של תורה. זה היה מעשים שבכל יום, כבר לא היה מפליא, כל דבר שאכל מה זה? כשסיים לאכול, תמיד שאל מה לברך? כמה פעמים שבאתי היה מדבר ד"ת מתוך שינה גמרות ומדרשים. לפני מס' שנים הייתי אצלו בלילה, באותו יום נכדי עשה אצלו סיום מסכתא (הוא מאוד עודד בחורים וילדים לסיים

מליים? והשיב, ביו"ד סי' ס"ה הל' גיד הנשה ס"ו -- "ונוהג בכוי"), איפה יש רש"י הכי ארוך, איפה אין רש"י

(הובא ע"י הרב פנחס זרכיב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה בוודאי גם שם נמצא ה' יתברך".

בשבוע האחרון לצערנו התרחשו מספר פיגועים רצחניים - ה' ישמרינו. ובפרט שהדבר אירע בבני ברק עיר התורה והחסידות, ואנשים מפחדים.

וכתב מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א ('ארחות יושר' - ערך: פחד ודאגה) וז"ל: "וכל זה בא ממיעות אמונה שאם הי' מאמין באמונה שלמה שהכל בא מהקב"ה ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה א"כ מכריזין עליו מלמעלה א"כ מה לו לפחד".

ואפילו בהסתרה: מעדויות והסרטות ממקום הפיגוע הרצחני, רואים בבירור שיש השגחה פרטית על כל אחד ואחד, כמה אנשים שהמרצח כיוון את הרובה לעברם ופתאום - בהשגחה פרטית הרובה לא עבד. הם (-הכופרים) קוראים

ושאלתי אותו איך עשה זאת שגילה שיש עוד חמשה זוגות אותיות כאלו. הוא הסתכל עלי בתמיהא ואמר, מה הבעיה, חישבתי אא אב אג וכו' וחיפשתי אם יש כזה בכל התורה, כך עד תת. ראו איזו חביבות לתורה! והיו שאמרו לו, אולי נתרץ שגט אין אפילו במלים סמוכות, והשיב להם, אין זה נכון, כי כתיב לא תטה משפט גר.

ידוע ששאלו את רבינו הגר"ח וממלוז'ין כשהיה מספר מגדולת אחיו ר' זלמל'ה בדיעת כה"ת כולה, א"כ מה ההבדל בין אחיך לבין הגר"א? והשיב, אחי זלמל'ה ידע את כל התורה ישר, הגאון ידע כל התורה ישר והפוך. והקשו לבריסקר רב, מה הרבותא לדעת את התורה הפוך? והשיב הבריסקר רב, שלמה המלך אומר, כתבם על לוח לבך, כשזה כתוב על לוח הלב הרי הדברים כמו כתובים ממש כנגדו, ואז אפשר להגיד גם הפוך, וזו דרגא אחרת לגמרי של ידיעת התורה. מי שלא ראה לא יכול להבין זאת, הכל היה כתוב נגד עיניו, כל מה ששאלו.

השעשוע שלו היה התורה, מה התוס' הכי ארוך, ומה הכי קצר, מה הסעי' בשו"ע הכי ארוך ומה הכי קצר (שאל אפיה יש סעיף בשו"ע בן שתי

להרבות אהבה ורעות, לשמח את הבריות, ואיך אפשר לשמח את הרב? להביא לו ספר חדש. לא שמקיימים בכך את המצוה של משלוח מנות, אבל יש כאן את הענין של המצוה, להרבות אהבה ורעות.

היה שנה אחת שהרב דיבר איתו באמצע השנה בכולל חזון איש על איזה ענין, ואמר לו תוך כדי הדברים שיש ספר איזה ספר שחסר לו ולא מצליח להשיגו. הלה הלך חיפש את הספר המבוקש ומצאו וניגש לרב להביא לו. אמר לו הרב: אני לא מקבל מתנות 'שונא מתנות יחיה', בפורים אני מוכן לקבל, אבל כל השנה אני לא מוכן לקבל. אמר לו הלה: בסדר, שיהיה בתורת פקדון עד פורים. רבינו קיבל את הדברים.

הגיע פורים. הלה הביא לו עוד ספר בתורת 'משלוח מנות'. אמר לו רבינו: הלא כבר הבאת לי. נענה הלה ואמר לרבינו: כתוב במגילה "ונשלוח ספרים..."

בכל אופן, באותה שנה היתה שריפה בבית של הרב. אחרי זה רבנו זצ"ל אמר לו: כשהתחילה השריפה והבית התחיל לעלות בלהבות, אתה יודע מה חשבת? חשבת, מה עם הספר שלך,

לזה 'מעצור בנשק' - ואנחנו קוראים לזה ש'למעלה' לא הכריזו עליו שימות, ולכן הנשק נעצר.

מלבד זאת, מתוך 5 ההרוגים בפיגוע 3 אינם יהודים, זה מעל ומעבר לסיכוי ולהסתברות, פיגוע בלב בני ברק, אמור להיות 5 חרדים הרוגים, ואם יהיה 'מזל טוב' אז יהיה אחד לא יהודי, אבל 3 לא יהודים (!!!) זה נס ופלא. מלבד העובדא התמוהה שבחר לעשות את מסע הרצח ברחוב צדדי, הלא במרחק 2 דקות נסיעה יש את רח' רבי עקיבא ההומה אנשים, ה"י ישמרינו ויצילנו. בקיצור: אין מה לפחד כלל, צריך רק להתפלל ולהתחזק בכדי להמתיק את הדברים משרשם, אבל לפחד?! ח"ו!!! (מי באר הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכוון למעשה לתגובות ולחומר

p0583271323@gmail.com

מה תפס את ראשו של רבינו זצ"ל בעת שביתו עלה בלהבות?!

היה יהודי תלמיד חכם בכולל חזון איש, שבכל שנה היה מביא לרבינו ספר חדש שיצא השנה למשלוח מנות כל שנה. משלוח מנות הרי נועד

איזה דין יש לי עליו? מצד אחד אני שומר, כי זה נמצא אצלי בתורת פיקדון, מצד שני, הרי זה הולך להגיע אלי, הלא בפורים זה יהיה שלי, אז בעצם אם זה נשרף, אתה לא מפסיד כלום, שהרי בין כך כבר הקנית לי את זה היום בשביל פורים. המשיך רבינו ואמר: התחלתי לדון, איזה דין יש לי, אם אני שומר, אני חייב להוציא את הספר הזה ראשון לפני כל הספרים, לפני כל החידושים שלי, זה השעבוד שלי, להוציא את הספר, אם לא, אני כושל בשמירה...

נוסף ולחומר לתגובות למעשה ולחומר נוסף (p0583271323@gmail.com) ספור מיוחד שהגיע למערכת "אור לישרים" מאת בעל המעשה:

בשנת תשע"ה יום שב"ק אחרון של פסח (בחול"ל) הותקפתי ל"ע ה"י בכאבים עזים בבטני באופן נורא מאד ממש מרגע לרגע הוחמר, והבהילו אותי בעצם יום השב"ק לבית הרפואה מעייני הישועה, והרופאים קבעו מיד לניתוח דחוף כי ה' לי חסימת מעיים מסוכנת ביותר ה"י, והובהלתי לחדר ניתוח ובחסדי השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו יצאתי ב"ה מזה ונבראתי. וזה ה' אחרי שהיו לי כבר כמה פעמים חסימות עם כאבים ופעם גם הבהילו אותי לבית הרפואה ובחסדי השי"ת הרופאים טיפלו בי והצליחו ב"ה להביא לשיחרור החסימה מבלי צורך לניתוח ח"ו, ורוב הפעמים אחרי כמה שעות של יסורים ובתפילות צדיקים וברכותיהם השתחרר לבד בהיותי בבית. אבל אז כאמור המצב ה' חמור מאד, וב"ה נבראתי כאמור.

* * *

יש כאן מוסר השכל עצום! כשהבית עולה בלהבות, מה שמטריד אותו זה איזשהו ספר ששווה חמישים שקלים, זה מה שעולה לו בראש באותו זמן. (וכמובן שלא היה לו ביטוח בבית). כל אחד אחר יחשוב על הפסד ממונו, על הבית שעולה בלהבות עם הספרים, הבגדים, הרהיטים, הכספים, הפסדים אדירים!

כמה יראת שמים מונח במעשה הזה. כמה יראת חטא, כמה עול של מצוות. כמה עול שאני חייל של הקב"ה בכל מצב. (הגאון רבי אליעזר שטינמן שליט"א הובא בגליון חדוותא פסח תשפ"ב) הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון

בשנת תשע"ז בערב פסח ליל בדיקת חמץ שנתיים אחרי שעברתי ניתוח על חסימת מעיים ר"ל כאמור לעיל, הותקפתי שוב בכאבים נוראים, כמוהם כמעט לא היו לי מעולם... הרגשתי חסימה ר"ל. נסיתי לא להתייחס, הן הרי ערב פסח מחר, ופחדתי שלא יאשפזו אותי לפסח, ח"ו, וגם בבית צריכים להכין עוד את החג ואת ליל הסדר, והייתי מלא תקוה לד' שזה יעבור לבד, אבל הכאבים התגברו מאד, ובחצות הלילה הלכו בני שיחיו למו"ר שליט"א להזכיר אותי, ותשובתו היתה: "אמרו תחילה 2 פרקי תהלים, ואח"כ גשו מיד לבית הרפואה".

הגענו למיון ב"מעייני הישועה", והרופא נתן לי הרגעות חזקות, ועשו לי בדיקות. אחר כשעה בא הרופא ושאלני איך אני מרגיש. אמרתי לו שאחרי ההרגעות נרגעו הכאבים, אבל אני מרגיש שעדיין הבטן לא השתחררה. הוא אמר לי שאיננו רואה כלום, וישאלני אם אני רוצה ללכת הביתה. שמחתי על האפשרות ועניתי בחיוב: בוודאי! הן ערב יו"ט היום!... הגעתי הביתה ב-5.00 בבוקר. השפעת התרופות פגה והכאבים חזרו שוב ביתר עוז ה".

בשעה 7, רצתי לבד למו"ר שליט"א והוא כבר היה עטור בתפילין לפני התפלה, ובראותו אותי שאל אותי בלשון הקודש "נו, מה נשמע?", אמרתי שבבית הרפואה קיבלתי אמצעי הרגעה, ונרגע קצת, אבל עתה הרבה יותר גרוע, וערב יו"ט היום, וצריכים להיות בבית בליל הסדר.

ענה בפ"ק "מיכלא דאסותא, מיכלא דאסותא" והוסיף את שמי ושם אמי. ותו לא אמר כלום, הלכתי הביתה ברגשות מעורבים, בדרך הליכה לביתי כבר נעלמו ב"ה כל הכאבים ממש כלא הי'. ישנתי כשעתיים והתעוררתי. המעיים השתחררו מיד, ב"ה, והלכתי לתפלה וב"ה הכנתי את כל החג ואת שולחן הסדר. ונכנסנו ב"ה לחג הק' בשמחה ובבריאות, ולאור כל הדברים האלה, (כאבים נוראים והייתי ער כל הלילה) חשתי חולשה בכניסת החג, בליל הקדוש באמירת ההגדה הייתי בחולשה והרגשתי חוסר יכולת להמשיך, אמר לי בני נ"י אל תאמר בקול, אלא בשקט ובנחת, אבל לא יכולתי, ידעתי שאנו עומדים לפני ה"מיכלא דאסותא", וזה הכניס בי תקוה ובטחון. אחר "רחצה", קיימנו ב"ה את כל המצוות עם ה"מיכלא דאסותא", את כל ה'כזית'ים בלי שום

הרגשתי חסימה ר"ל. נסיתי לא להתייחס, הן הרי ערב פסח מחר, ופחדתי שלא יאשפזו אותי לפסח, ח"ו, וגם בבית צריכים להכין עוד את החג ואת ליל הסדר, והייתי מלא תקוה לד' שזה יעבור לבד, אבל הכאבים התגברו מאד, ובחצות הלילה הלכו בני שיחיו למו"ר שליט"א להזכיר אותי, ותשובתו היתה: "אמרו תחילה 2 פרקי תהלים, ואח"כ גשו מיד לבית הרפואה".

הגענו למיון ב"מעייני הישועה", והרופא נתן לי הרגעות חזקות, ועשו לי בדיקות. אחר כשעה בא הרופא ושאלני איך אני מרגיש. אמרתי לו שאחרי ההרגעות נרגעו הכאבים, אבל אני מרגיש שעדיין הבטן לא השתחררה. הוא אמר לי שאיננו רואה כלום, וישאלני אם אני רוצה ללכת הביתה. שמחתי על האפשרות ועניתי בחיוב: בוודאי! הן ערב יו"ט היום!... הגעתי הביתה ב-5.00 בבוקר. השפעת התרופות פגה והכאבים חזרו שוב ביתר עוז ה".

הגבלה, ומיד הרגשתי ככריה חדשה, ב"ה, יעזרנו השי"ת שנזכה אני וב"ב וכל יו"ח וקיבלתי כוחות שמיימים עם הרגשה שאמנם הרפואה הזאת ה"מיכלא דאסוותא" פעל מצויין, והמשכנו את עבודת הלילה הקדוש עד השעה 3 לפנות בוקר, מבלי להרגיש כל חולשה ועייפות, ב"ה.

(נשלח ע"י בעל המעשה למערכת אור לישרים תשוח"ח לו) אור לישרים הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

ליל הסדר המנופץ שבנה את שברי חייו

לפני כשבוע שמעתי סיפור מדהים מהמשפיע הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א:

מעשה בבחור מבית חרדי, שעבר את השואה האיומה, עזב את הדת רח"ל, ועלה לארץ ישראל. בליל הסדר הוזמן לבית של משפחה בירושלים שהכירה את הוריו, ורק מפני הנימוס הסכים להגיע לליל הסדר, כשהוא מתכנן להמשיך בחייו החילוניים.

באותן שנים שררה עניות רבה בארץ הקודש, ובעל הבית חסך מפרוטותיו במשך כל השנה כדי

וכן הי' כל ימי החג ב"ה, שאכלנו כל הימים מצות וסעודות החג כרגיל. בערב שביעי של פסח, שאלני מו"ר שליט"א, איך עבר עליך החג? ועניתי "ב"ה! הכל היה בסדר מבלי שום בעיות" ... והפטיר "נו, מיכלא דאסוותא". מני אז ב"ה נעלמו כל ההתקפות וכל הענינים ב"ה הסתדרו, כמובא בזה"ק: "כיון דאכל ההוא אסוותא, אמר מכאן ולהלאה ייכול כל מה דאיהו תאיב, ולא יכיל לנזקא ליה....".

הנני חש חובה לפרסם את הנסים שעשה עמי הקב"ה ולגלות ברבים ש"מיכלא דאסוותא" הנו דבר מוחשי ומציאותי, וממילא גם "מיכלא דמהימנותא", שהמצה היא רפואה וסגולה גדולה לאמונה להתחזק באמונה בבורא עולם במלא מובן המלה, כמובא בזה"ק בהמשך שם כדלהלן.

(נלב"ע לפני כמה שנים) חלה בכליותיו והוכרחו להשתיל בגופו כליה חדשה, בלית ברירה נטל ר' ראובן את מקל הנדודים נסע בגפו לארה"ב ונתיישב בבארו פארק כשהוא רחוק מבני ביתו ושבעת צאצאיו (כי באותם הימים שיחת טלפון מארה"ב לארה"ק לא היה דבר של מה בכך) כשהוא ממתין שיבוא תורו לקבל הכליה בבית החולים דשם, עברו כמה שבועות ו'חדשות' אין, אין כליה ולא זכר לכליה (כי סוג דמו של ר' ראובן היה סוג נדיר, ואי אפשר להשתיל כליה אלא מאדם שדמו כדמו של גוף הנשתל בו).

אחד העסקנים הנודעים המכירים בעניינים אלו נכנס בעובי הקורה והחל להשתדל בין בתי החולים למהר ישועתו של רבי ראובן, ולא עלתה בידו, עבר עוד חודש, חודשיים, מחצית השנה, גם שנה ושנתיים עברו כשהוא מנותק לגמרי מבני ביתו וצאצאיו, ועדיין לא נראתה כל ישועה באופן... משעברו שנתיים ומחצה, אמר העסקן לר' ראובן: "הנה אין כל תכלית בישיבתך כאן בבארו פארק, נראה כי ההשתדלות הרצויה עתה שתסע לסן פרנציסקו אשר בקליפורניה שם יש בית החולים המיוחד

לערוך ליל סדר יפה. אך בעיצומו של הלילה, אחד הילדים משך במפה, ו-הופס! כל המפה נפלה ארצה עם כל הכלים והמצות והיין, בוקה ומבולקה... אך בעל הבית לא כעס. לאחר ההלם הראשוני הוא אמר ברגיעה: 'הבה נאסוף את מה שנשאר, ונמשיך את ליל הסדר'.

האורח לא ידע את נפשו מרוב תדהמה. איזו שליטה עצמית! איזה ישוב הדעת! ובמקום הוא קיבל את ההחלטה: "אם כך נראים חיי תורה ומצוות, אני חוזר בתשובה שלמה". וברוך ה' הקים משפחה חרדית לתפארת. והייתי אומר את שמו, אך איני יכול כמוכן.

והוסיף המשפיע: הבה נתבונן איך הכל לטובה, שהרי אם השולחן לא היה מתהפך, יתכן שהלה היה נשאר חילוני עד סוף ימיו... הרב יחיאל פילסקין הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

מעשה שהיה לפני כשלושים שנה, המגיד מישרים הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

תחת ידו, חשב לעצמו עתה בשלוש לפנות בוקר אהפוך את המלון בשביל הטלפון? הרי זה לו שנתיים ומחצה שהוא יושב וממתין ואין קול ואין עונה, וכי דווקא בשעות אלו מת כבר גוי בשעטומ"צ?... עודו שוכב על מיטתו, כשהשעון מורה על השעה 6 בבוקר, והנה דפיקות עזות נשמעות בדלת חדרם, ובפתח עומדים שוטרי המשטרה המקומית, ושאלתם בפיהם: "אתה מיסטר פלוני?", ויאמר "הן", אמרו לו השוטרים: "מהר קח טלפון והתקשר לביתך כי זה לנו ג' שעות שאנו מחפשים אותך בשליחות בני ביתך בכל המלונות שבעיר".

מיד כשענתה לו רעייתו נתנה לו מנה אחת אפיים, "מדוע לא התקשרת?", החל העסקן להסביר את עצמו שהייתה השעה מאוחרת, וחשב לעצמו כי שנתיים ומחצה לא נמצאה כליה, וכי דווקא באלו השעות הספורות המצא תמצא? אמרה לו רעייתו: "ואכן באותן השעות ששהיתם על המטוס מת גוי ונמצאו הכליות המיוחלות"... מיד התקשר העסקן לביה"ח בני. ויענו פה אחד ואמרו לו: "הנה מכללי בית החולים שאם החולה אינו עונה תשובה עד

לעניני השתלות אולי משם תבוא ישועתך"... אל"ר' ראובן: "הנה אין לי כל שיג ושיח בשפת האנגלית ובקושי שכאן הנני מסתדר הודות ליישיבת רבים מאחינו בני ישראל המסייעים בעדי, אבל כיצד אמצא את ידי ורגלי באותו מקום מרוחק בין אלפי גויים ונכרים- להכנס לבית החולים, להירשם מחדש בתור המיועד לממתינים על כליה, להיבדק שוב ושוב מבלי יכולת לדבר עמהם אפילו דיבור אחד". נכמרו רחמי העסקן ואמר לו: "אף אני אעזוב את ביתי לתקופה זו, ואצטרף אליך בנסיעתך ויהי ה' בעזרנו".

העסקן נמלך באשתו, והיא הסכימה, אלא שהעלתה חשש שמא דווקא באותם השעות שתסעו מהכא להתם (6 שעות במטוס) ימות גוי שבגופו כליה המתאימה לר' ראובן, על כן היא מסכמת לנסיעה ב'תנאי' שמיד בבואם לסאן פרנסיסקו יתור אחר 'טלפון' ויתקשר אליה לברר את המצב... למעשה הגיעו השניים לסאן פרנסיסקו בשעה 3 לפנות בוקר, ומיד פנו לנוח מעמל הדרך באחד המלונות בעיר, כשהעסקן אינו מתקשר הביתה- מכיוון שטלפון לא היה

בעצמך, אילו היית מתקשר מיד לביתך והיינו חוזרים לני. היו משתילים בגופי כליה שאיננה שלי ה' ירחם... הרי זה היום 'יום ההצלה' שלי, כי המחשב אומר שכליה זו מתאימה לי ולסוג דמי אבל הקב"ה אומר, לא, לא, כליה זו איננה טובה עבורך...". גם מיהר ר' ראובן להתקשר לבני ביתו שבארה"ק לספר על הנס שאירע עמו- תחילה חשבו שהנס הוא שנמצאה כליה, עד שהסביר להם כי ניצול שלא להפסיד כל המתנת שנתיים ומחצה להבל ולריק...

כעבור ג' חודשים נמצאה כליה מתאימה לו, ונשתלה בגופו, ובס"ד חי עוד כשלושים שנה בבריאות השלימה, ובכל שנה ושנה היה עורך סעודת הודאה גדולה על שניצל מהיזק ולא נשתלה בגופו כליה שאיננה שלו.

ובדרך אגב ייאמר, שהעסקן חקר אחר אותן שתי הכליות שהיה נראה כמי שהפסידו אותם, ולמעשה נשתלה בשני גויים הבאים משני קצוות תבל- ושניהם מתו לאחר ששה שבועות, כי הכליה היתה יפה ושלימה מבחון, ומבפנים

שלוש שעות, פונים אנו לחולה הממתין אחריו בתור, וזה כרבע שעה- חמש עשרה דק' ששני גויים הבאים אחריך ענו תשובתם כי רצונם בכליה זו".

לבו של העסקן נשבר בקרבו, אבל משחזר אל ר' ראובן התאמץ שלא להראות לו מאומה מסערת רוחו... מיד בבוקרו של יום פנו השניים לבית החולים, בכדי לרשום עצמם ברשימה הממתנת לכליות, תוך כדי המתנתם שם חקר ר' ראובן את העסקן מדוע אין פניו כתמול שלשום, בתחילה ניסה העסקן שלא לענות לו, אך משרבו הפצרותיו של ר' ראובן סיפר לו את כל פרשת הכליות, מיד נענה ר' ראובן: "הבה נפתח בריקודים להודות ולהלל לבורא יתב"ש". העסקן חשב שמא נשתבשה דעתו של ר' ראובן לעבור מפח נפש כזה, אך הוא בשלו, והחל מסביר לעסקן: "הבט וראה, שנתיים ומחצה מרוחק אנוכי מבית אבי וממשפחתי, אויה לי ואוי לנפשי אילו הייתי מקבל אותה כליה, שהרי ראית כי אותה כליה איננה שלי וראיה לכך שלא הגיעה לידי, מה עשה הקב"ה? העבירנו למדינה אחרת למשך כמה שעות הללו... עתה, הגע

הייתה מזהמת לגמרי... ונראה לעין כי צדקה שמחתו של ר' ראובן.

לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

לאחר שכרתו את רגלו הראשונה לא נשמע מפיו שום שמץ של טרוניא ואפיי אנחת כאב לא נשמע ממנו, רק הכירו את יסוריו עיני שהיה סוגר את עיניו פעמים רבות, והיה מזכיר את דברי המדרש (בייר פייכ סיי הי) שלאחר שמלאכי השרת קצצו לנחש את ידיו ורגליו היה קולו הולך מסוף העולם עד סופו, ואמר אאמוייר הכיימ כי אכן זה דרכו של נחש, אבל יהודי שחותך לו הקבייה את רגלו, שותק!, והגאון רייד לנדו שליט"א הגיב על כך יימלאך שותקיי!.

" רצתי אליו והתחננתי על נפשי 'הרב' "

סיפור ה' : יום אחד בעלותי על קו ארבע מאות ושתים, התיישבה לצדי אשה הנראית מכובדת, ונראה היה כי היא רוצה לשתף אותי בדבר מה. אנו עורכות היכרות קצרה, והיא מספרת לי סיפור חיים: 'אני חוזרת עכשיו מבית החולים

והלימוד מכאן יבין כל חד וחד בדיליה, להאמין שהקב"ה מנהיג את העולם בטובו הגדול, וכאותו ר' ראובן שלא בכה 'בכיה של חינם' אויה לי- מחמת שנסעתי הפסדתי את הכליה, אלא אדרבה, כדי להצילני הגביה אותי הבורא על המטוס, הרחיק אותי ממקום הסכנה, וכך ניצלו חיי, גם יבין, כי מה שלא בא לידו איננו שלו...

(מתוך באר הפרשה דברים תשע"ז)

אך מצאתי בזה תוספת דברים בספר הליכות חייו והנהגותיו של ר' ראובן קרלנשטיין (עמ' כט)

עוד יש לציין את חסד ד' על העיכוב הממושך כמעט שנתיים ימים עד שנמצאה לו כליא, כי כשהושלל לו הכליא הגוף הטהור דחה אותו וממש בעת ההיא המציאו את התרופה הנקראת אוקיטי 3, ואכן הזריקה הזאת שהיתה עדיין בשלבי נסיון הצילה את הכליה].

יום אחד ראיתי יהודי עם חליפה שחורה וזקן חולף ברחוב שלנו. רצתי אליו, מופתעת מעצמי, והתחננתי על נפשי: 'הרב!' הוא סובב את ראשו, מופתע. אולי הייתי הראשונה שקראה לו 'רב... אז, כל חובש כיפה ועטוי חליפה היה בעיניי רב. 'הרב!' המשכתי וזעקתי, 'אני רוצה שהילדים שלי יישארו יהודים!' המשפט יצא מפי, ופתאום הבנתי את פשר הדאגה המנקרת בלבי לאחרונה. אחוזי ההתבוללות עליהם אני שומעת מסמרים את שערי.

'הרב' המתין רגע, ליטף את זקנו, נבוך. 'ודאי הוא חוכך בדעתו איזו קבלה לבקש ממני', חשבתי בלבי, אך הוא לא ביקש ממני דבר מכל מה שציפיתי שיבקש. 'את רוצה שילדייך ייוותרו יהודים?' הוא שאל, 'תתפללי!' התביישתי לומר לו שאיני זוכרת מתי פתחתי סידור, אם בכלל. איני יודעת כיצד מתפללים! 'אה... איך אתפלל? מה אומר?', שאלתיו ככלי מלא בוש. 'מדי מוצאי שבת, לאחר שבעלך מבדיל על היין, קבעי לך זמן קבוע בו תתפללי. פשוט תבקשי מהשם שילדייך יישארו יהודים', ענה. 'הה... רבי!', נבוכתי, 'אני לא יודעת מה הנוסח לתפילה זו, והעברית שלי עוד מגומגמת.

'מעייני הישועה', הבכורה שלי, שלהבת, ילדה את ילדה השמיני. אני לוחצת את ידה בברכת מזל טוב, מאחלת לה נחת, ותמהה בלבי: מנין מגיע השם 'שלהבת' לאישה שנראית חרדית לכל דבר? וכן, כבר שמענו על נשים הזוכות להביא שמונה ילדים לעולם, מה ההתרגשות הגדולה? אך המשך סיפורה ענה לי על התמיהות כולן.

בת שיחי, ג'ודי שמה, מספרת: 'גרנו בקיבוץ רחוק אי שם, בדרום הארץ. היינו זוג צעיר, הורים לשלושה ילדים, ולא חסר לנו מאומה. כסף היה, אפילו ברווח. ילדים מוצלחים, מקומות עבודה נחמדים, מעמד חברתי מוצק, וגם חיים שיש בהם טעימה קטנה מן המסורת היהודית. מתוך חיי מלאי הטוב, לכאורה, הרגשתי ריקנות. לא ידעתי להגדיר את הרגשתי, אך ידעתי שמשוהו באורח חיינו אינו תואם את רצון האלוקים מאתנו. יום אחד, נזכרתי בעובדת היותנו כהנים, 'אולי ככהנים עלינו להיות טובים יותר? להתנהג ולחיות אחרת מן החיים הנוכחיים שלנו?' המחשבה הזו נקרה בי על אש נמוכה ולא ידעתי מה לעשות עמה.

אנחנו רק שלש שנים בארץ'. הרב ענה לי בבטחה: 'זה בסדר גמור, את יכולה להתפלל אפילו באנגלית. העיקר שתבקשי מתוך הלב, ותתחנני שהילדים שלך יישארו יהודים!'. הודיתי לרב, הוא נעלם מנוף חיי, ואני קיימתי את עצתו באדיקות. מדי מוצאי שבת אחר שהבדילבעלי על היין, התכנסתי בפירת הסלון ושפכתי דמעות כמים שהילדים שלי יישארו יהודים. מעברלכך לא בקשתי. יותר לא ידעתי לבקש אז. לא ידעתי מהם חיים טובים יותר וכיצד מקיימים אותם, אך לא יכולתי לסבול את המחשבה שילדיי יינשאו לגויים, כפי שקרה לרבות מידידותיי בארצות הברית. כך המשיכו חיי השגרה שלנו, מעט מסורת, וכל השאר חילוני למהדרין. קידוש, סעודה חגיגית ונסיעה לים, אלו היו השבתות שלנו. אך על תפילת מוצאי השבת לא ויתרתי בכל מצב וזמן.

בחופש הגדול הגיעה קבוצה של כמה מאות בנים תוצרת ארצות הברית, אשר התאחדו למחנה נופש תחת ארגון קירוב מחסידות גדולה מאמריקה. הם בחרו בקיבוץ שלנו, שהיה בו נוף מדהים ושלווה כפרית, כמקום נופש. מארגני המחנה הזמינו אף את ילדי המקום לבוא ולהשתתף. כיוון שהיינו חמימים כלפי המסורת היהודית, כמו רוב שכנינו בקיבוץ, צירפנו את שני בנינו יחד עם חבורה בת תריסר בנים מגידולי הקיבוץ. הם חוו יחד עשרה ימי נופש מקסימים ומלאים בתוכן, העשירו אותם בחידושים, ופתחו בפניהם אופקים רחבים אל עולם חדש שלא הכירו.

ילדי הקיבוץ התלהבו, אך לאט דעכה התלהבותם והם חזרו לשגרת היומיום, אך ילדיי היו שונים מכולם. הם ביקשו ותבעו להיכנס אל מוסדות חינוך - שימשיכו ללמד אותם, מן המקום שמדריכי המחנה הפסיקו. מכאן הם החלו לסחוף אותנו אחריהם אל תהליך מרתק, כובש ולא קל. התקדמותם היתה מהירה ונלהבת ושלנו איטית. כבר היינו 'עמוק' בפנים, בעלי הלך לשיעורי תורה ואנכי לבושה הייתי כנדרש מבת ישראל, רק בתנו, שלהבת, נותרה הרחק מאחור.

מוצאי השבת שלי הוספתי תפילה אישית ורותחת על שלהבת שלנו. אני המשכתי בשלי, והיא המשיכה בשלה. ילדיי בגרו, שני הבנים כבר למדו גמרא והתנצחו עם בעלי בהוויות אבבי ורבא, תינוק נוסף נולד למזל טוב וקראנו שמו יהודה, בהודיה עמוקה על שקרבנו השם אליו. היינו מאושרים. רק שלהבת העיבה על האושר, דבקה בדרכה בעקשנות חסרת פשר. היא סיימה את לימודיה בתיכון, וכדרך רבים מן הצעירים יצאה לטייל, לראות, לחוש, לגשש ולמשש מקומות מסביב לעולם. נפרדנו בצער ובדמע, לא ידענו מתי ואיך נשוב לראותה. ואני המשכתי, מדי מוצאי שבת, להתפלל.

שתפילתי לא תשוב ריקם, ולבסוף תתעורר הבת מתרדמתה.
 'זה הסיפור של בתי שלהבת', סיימה בת שיחי נרגשת, 'והיא ילדה זה עתה את ילדה השמיני. כמה סמלי, השלהבת שלי הדליקה את הנר השמיני, בעצם ימי החנוכה...! את מנהגה הקבוע אינה עוזבת ג'ודי. עד היום היא ממשיכה ומבקשת, מדי מוצאי שבת ולא רק, שכל צאצאיה יישארו יהודים. והפעם היא מוסיפה: 'שהיו יהודים אמתיים, אוהבי השם ויראי אלוקים...!'. אני מתרגשת עמה ומאחלת לה את כל הנחת שבעולם, מאחלת לה עוד שנים ארוכות של אור ואינספור נרות יהודיים, שימשיכו לספר את סיפור תפילת אם יהודיה, תפילה אחת שלא שבה ריקם!

(הרב חנניה צ'ולק; האמנתי ואדברה כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף
 (p0583271323@gmail.com)

"זו חליפתי"

חודשים חלפו, עקרנו מן הקיבוץ וקנינו דירה נחמדה באחת מן הערים החרדיות. הילדים התקבלו למוסדות תורה מן העילית, ורק לבי בכה על שלהבת שלי, שנותרה לה אי שם מרחוק. ויום אחד מלאה סאת דמעותיי. הטלפון צלצל, ו'היא' היתה על הקו, נימת קולה אחרת. 'היכן את?' לאטתי בקול מפרפר, 'בקליפורניה, במדרשה לבנות מטעם ישיבת 'אור שמח'!' קרעה שלהבת את סבך חששותיי. אור חדש ושמח הציף אותי באותם רגעים. ידעתי

לכדה עם ה"קדיש'ל" שלה, ויחד איתם נותרה העניות שאכלה בהם והכתה בהם קשות.

מוישל'ה היה מטבעו ילד שקט בישן וטוב לב, ידע כמה קשה עובדת אימו כדי להביא טרף לבית, על ממתקים כבר מזמן ויתר, ואף הבגדים שלו היו טלאי על טלאי, ועם כל זאת היה מנסה תמיד לרצות את אימו, "אמא, אל תבכי, תראי שעוד יבואו ימים טובים מאלה" היה אומר לה, עם חיוך על פניו העדינות, וכשראה את ענני העצב מקיפים אותה, ניסה לפרוץ אותם, ולהרעיף עליה טללי נוחם כדי לשמחה ולעודדה.

בהגיע פסח היה מויש'לה הולך לבית הכסת, כשבידו האחת לופת הוא את המחזור הישן של אביו, אימו הביטה אחריו בעיניים בוכיות, והתפללה כי בנה החביב ימלא את החלל שהותיר אחריו בעלה המנוח.

מוישל'ה פסע בצעדים נמרצים אל בית הכסת שבשכונת בתי אונגרין, רוב חבריו מהכיתה כבר יושבים היו על מדרגות הכניסה, וממתנים לתחילת התפילה, והנה בעוד הוא מגיע עם המחזור הישן בידו, היו חבריו לבושים במיטב

סיפור ר'ו: "עשרה קבין של עניות ודלות ירדו לעולם, תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו". אך למרות זאת, לא איבדו אנשי ירושלים את שמחת החיים ואת החדווה, הסתפקו במועט, ואיש לרעהו אמרו חזק.

אך כל זאת היה נכון לבתים כשורה, שונה וקשה היה הדבר בבתיים של יתומים ואלמנות, בתים אלו לא ראו קרן אור של תקוה, שם היתה העניות קשה כפליים, קופות חסד וצדקה ממוסדים כלל לא היו, ומצבם הקשה של אותם אומללים היה נורא.

כך היה גם בביתו של מויש'לה, ילד יתום ובודד שגר עם אמו, שהיתה קשת יום, ושניהם יחד חלקו ביניהם את הבדידות והדלות. לא פעם מנעה אמו מעצמה את ארוחת הערב, כדי שיהיה מה לתת למוישל'ה בנה אוכל למחר בלכתו לחיידר.

טובים היו הימים בשעה שבעלה – אביו של מויש'לה היה בחיים, אמנם הוא היה לומד כל היום, והביא תמיכה מועטה, אך מאור פניו היו למקור תקוה וחיות, עתה שלדאבון לב נלקח לבית עולמו בקיצור ימים ושנים, נותרה היא

חליפה, משם ללכת אל החייט שהיה מודד את האדם מלפנים ומאחור, ובמשך מספר שבועות היה מסיים את עבודתו, לא לפני שעל בעל החליפה היה להופיע מספר פעמים אצל החייט לבדוק אם אכן זה הולם את מידתו, והמידות שנלקחו הם הגיזרה הנכונה.

לחייטים בירושלים לא היתה הרבה עבודה, העניות היתה גדולה, ורבים מבני ירושלים היו מתפארים כי עם אותה חליפה בה נכנסו לחופה, הכניסו את בניהם לחופה, והיו שאף את הנכדים הכניסו לחופה עם אותה חליפה...

מוישל"ה היתום לא ידע לאיזה מערבולת הכניס את אימו, בשעה שהיה חוזר בפניה מידי יום ביומו על מבוקשו, "לשנה הבאה בפסח אני רוצה חליפה חדשה כמו כל החברים שלי..."

בקושי ידעה אימו מהיכן תביא את ככר הלחם, או את כוס החלב החם אשר זה לבד היה שווה בעיניה כמדליה של זהב, להשיג חליפה? "מאן דכר שמיה...?" מוישל"ה לא ויתר, את כל מה שניסתה אימו לומר ולהסביר לא אבה לשמוע, "אבא אין לי, לפחות חליפה חדשה..." וכשהאמירה והבקשה חזרו על עצמם יום יום,

מחלצותיהם, ובחלקם היו עם חליפות חדשות לחג.

והוא - - -

הוא בחליפה ישנה קטנה ממידתו, עם כמה סוגי כפתורים, ולא מעט תיקוני תפירה לאורך ולרוחב. תפילת החג כבר החלה, שירי הלל נישאים בחלל בית הכנסת, ושמחת החג ניכרת על פני כולם, רק ליבו של מוישל"ה היה רחוק ממנו, ושמחת החג לא ניכרה על פניו, הוא הביט אל חבריו הלבושים חליפות חדשות אל מול חליפתו המרופטת, והוא כאב את העניות הדלות והיתמות שהיו מנת חלקו. לפתע גמלה בליבו החלטה, עד כאן! שנה הבאה הוא יעמוד במקום הזה עם חליפה חדשה. מהיכן יקנה ומי יממן? על זה כלל לא חשב, אבל את ההחלטה אימץ אל ליבו בכל העוצמה, בהגיעו לביתו לא סיפר לאימו מאומה על החלטתו, ולעצמו חשב כי אחרי החג יתחיל לעבוד עלהענין.

בימים ההם חליפה חדשה, לא היתה דבר פשוט. בשום חנות לא מכרו חליפות מוכנות כפי שקונים היום. כדי להתחדש בחליפה היה צריך ללכת לפני הכל לחנות בדים, ולרכוש בד למידת

העיר כאחד הימים החשובים ביותר שאירעו בירושלים במאה השנים האחרונות ...

עתה עם הגיע החליפה לביתו, החל מויש'לה לספור את הימים והשעות לקראת התקדש חג הפסח. כל מחשבותיו וחלומותיו היו סביב החליפה, אף שנתו לא היתה סדירה מהתרגשות לבוא החג. והנה הגיע הרגע המיוחל, מויש'לה לבוש בחליפה החדשה, ליבו הולם בחווקה, וסוף ההתרגשות שלו גבוה מהמוצע, הוא צועד לאט אך בטוח לעבר בית הכנסת, הוא בטוח שכל העולם שותף להתרגשותו – התרגשות של ילד יתום הזוכה לראשונה בחייו ללבוש חליפה חדשה!!!

נכנס מויש'לה בשערי בית הכנסת, הביט אל חבריו שישבו על המדרגות ממתינים לתחילת התפילה. הוא פגש במתפללים הראשונים, בילדים האחרונים, בגבאים העוסקים במלאכת הקודש, אך איש מהם לא הבחין כי לילד היתום יש חליפה חדשה, כשם שכנראה לא הבחינו שנה שעברה שהוא לבוש בחליפה ישנה, מי בכלל בימים ההם חשב על זה. ..

חשה אמו כי איננה מסוגלת להתחמק מדרישתו הנחרצת, ועליה להתמודד עם המשימה הגדולה, בין שהיא יכולה ובין שהיא איננה יכולה, המטרה חייבת להתבצע ויהי מה!

חלפה כמעט שנה, ובין פסח הנוכחי לפסח הקרב של השנה, חלו שינויים משמעותיים. האחד, מויש'לה הקטן והיתום גדל בשנה. והדבר השני, היותר חשוב ומשמעותי, מויש'לה יופיע לתפילת החג בחליפה חדשה. כן, חליפה חדשה שנתפרה אצל חייט בדיוק לפי מידותיו. וכסף מנלן? על כך לא יכל מויש'לה להשיב. אך חשב בדעתו שמא מכרה אימו את טבעת הזהב שקיבלה בליל כלולותיה, ואולי עבדה בלילות במאפיה הגדולה הסמוכה לביתה בעבודות קשות ומפרכות, כך או כך העיקר שלחג הפסח הוא יהיה מכופתר בחליפה חדשה ומהודרת כמו כל חבריו בני כיתתו. האמת, כשמדד מויש'לה את החליפה בעומדו על הכסא אצל החייט, היה בטוח שכל ירושלים עוצרת נשמתה, ומתבוננת במחזה ההירואי של מדידת החליפה למידת גופו, ובסיומה של התפירה כשלקח את החליפה לביתו, היה בטוח, שיום זה יירשם בתולדות

לי לחפש שם?" חשב בליבו הקטן והעצוב. הוא פנה מבתי אונגרין והלך לעבר המרכז, בעיניו סקר יהודים רבים ההולכים מי לבתי מדרשות ומי לחצרות האדמורי"ם, מהם לבושים בגדי שיראין חסידים ומהם לבושים בקפטנים ירושלמים, יש בני תלבושת ספרדית, ויש בני ישיבות, ובין כל אלה פוסע לו עם החליפה החדשה ההדורה למידותיו, עליה חלם כמעט שנה, ואין אף אחד שמתעניין לא בו ולא בחליפתו. הוא הלך לאן שתישאהו הרוח, הוא בעצם לא ידע לאן הוא הולך, הוא ניסה לא לבכות, היתמות חישלה אותו להיות גיבור, מאז הסתלק אביו התייבש שק הדמעות שלו, והכל התגמד בפניו. ועם כל זה פה ושם התגלגלה לה איזה דמעה על לחייו, ומשם קפצה על החליפה, כאילו מצביעה היא על מקור הכאב והעצב. לפתע מבחין מוישל'ה בקבוצת בחורים חסידיים ההולכים יחד לכיוון איזה בית מדרש, מבלי לחשוב למה, נדבק אליהם וצעד בעקבותיהם, עד שמצא עצמו בבית המדרש של האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל זיע"א, ששכן באותם ימים בישיבת "שפת אמת" שבמחנה יהודה.

נסתיימה התפילה, ומוישל'ה לא מאמין למה שקורה לו. אפילו "תתחדש" אחד לא קיבל, אולי אפילו קריאת התפילות מאדם אחד היתה מספיקה לו, אך לצערו גם לזאת לא זכה. הוא הסתובב בכל פינות בית הכנסת וניסה לעניין מישהו בחליפה שלו, אך הוא נדמה היה כ... אויר! ושום ציוץ לא שמע בגין שמחתו התהומית, שעד מהרה התחלפה בעצב עמוק, הוא ניסה לנחם את עצמו שהכל עבדו קשה לחג, ועל כן עייפים הם ולא הבחינו בחליפה המהודרת שלו, "אחכה לתפילת השחר" חשב לעצמו, "או אז ודאי יחמיאו לי כל המתפללים ואם לא כולם אז חלקם"... אך גם הבוקר לא הביא עימו בשורה טובה, וגם תפילה זו כתפילת ערב חג הסתיימה בקול דממה חרישית, ואף אחד לא זרק אפילו מילה על החליפה שלו. מוישל'ה ילד קטן, יתום ומסכן, שבור ועצוב עד עומק נשמתו, עטוף בחליפה חדשה, ודמעות כואבות מבצבצות מעיניו...

לתפילת מנחה כבר לא הלך לבית הכנסת בו התפלל אביו המנוח, העלבון הצורב לא נתן לו לחזור לאותו מקום, "אם אני לא חשוב בעיניהם, ואפילו מילה טובה לא אמרו לי, מה

הרבי ממקומו, מראה בשתי ידיו על הקפוטא שלו, מצביע אל מוישל'ה כאומר לו "או... הא... איזה יופי של חליפה תפרו לך, איזה יופי...!" מוישל'ה היה בטוח שהתקרה קורסת עליו, הרבי שכלללא מכירו, וגם את אביו לא ידע, מנין ידע שתפרו לו חליפה חדשה? הוא מצא עצמו מחוץ לבית המדרש כשהוא נסחף החוצה יחד עם כולם.

ושם בחשיכה זרחו עיניו הקטנות של הילד היתום בברק יקרות שלא מעלמא הדין, ושום דבר שבעולם לא היה מסוגל לכבות את העיניים שקרנו מאושר, והשמחה שהציפה את כל גופו, הקרינה לעבר ליבו הקטן, וגירשה משם את העצבות והכאב ששכנו שם. הוא הלך ואולי אף רץ מרוב שמחה, והנה רואה הוא את אימו ממתינה לו בדאגה, ל"קדיש'ל" שלה שאיחר הפעם משום מה להגיע בזמן, הוא התפרץ כהר געש: "אמא!" קרא בשמחה בקול לא לו, "את יודעת, הרבי מגור אמר לי שהחליפה שעלי מאד יפה"... ואם קודם רק זוג עיניים אחד האירו את חשכת הליל, עתה היה זה זוג כפול שהפכו את הליל לאור, ואמא האלמנה אימצה את מוישל'ה

את הרבי מגור לא ראה מעולם, אך שמע עליו רבות מחבריו בחיידר, עתה שהגיע הנה, שמח שיראה לראשונה את הרבי, ועצב החליפה נדחק מעט החוצה מליבו. הוא התפלל מנחה עם כולם, וכלל לא ציפה מאף אחד שיאמר לו "תתחדש", או שיתפעל מיופיה של החליפה המהודרת שעליו.

מי בכלל יודע מי הוא? זו הפעם הראשונה בחייו שהוא דורך פה, אין כאן אדם שמכירו, ולמה בכלל שמישהו יתייחס אליו? על מה ולמה?

הסתיימה תפילת ערבית, והחסידיים נעמדו לעבור לפני הרבי ולהתברך ממנו ב"מועדים לשמחה". הם עברו במהירות אחד אחד, גם מוישל'ה החליט שיעבור לפני הרבי לזכות בברכתו, הסדר היה מופתי, ומאות החסידיים עברו במהירות כשהרבי סוקר אותם בחלקיקי שניות. והנה הגיע תורו של מוישל'ה, הוא חש כי עיני הרבי מביטות עליו, העיניים הקדושות של הרבי היו נתונות על הילד הקטן שנכנס לראשונה בחייו לבית מדרש זה, הילד עובר ומברך בשקט "מועדים לשמחה", והרבי שנשען על בימת החזן מביט ומסתכל בילד ולא מרפה, כשהכל נעשה בשברירי שניות, ולפתע נעמד

המארח בסיפורו, "כי כמה וכמה מבני כיתתי לא נמצאים עימנו כיום, הם היו ילדים מבתים טובים, אך לא עמדו בפיתויים, זו היתה תקופה קשה מאד, מי שלא היה באותם ימים לא יוכל להבין אילו רוחות נשבו אז בחוצות.

אף אני הייתי בסכנה, ואולי בסכנה כפולה, אם לאחרים בעזיבת הבית היו מפסידים בית חם, אני לא הייתי מפסיד מאומה, כי בית חם לא היה לי. הוא סיפר לאורחו את כל הסיפור של החליפה, והוסיף, שבמבט לאחור זה נראה טפשי וקטנוני, אך באותם הימים זה היה כל עולמי, כשהבחנתי שאינני מענין איש ואף אדם לא גורס אותי, שאלתי עצמי למה עלי לעמוד בכל הדרישות ההלכתיות...

ואז הגיע הרגע הגדול בחיי, המפנה ששינה מקצה לקצה את כל מהותי, ואלה היו העיניים הקדושות של ה"בית ישראל", זה מה שהחזיק אותי באותם הזמנים, כל הבית התורני שהקמתי בס"ד, ובניי שבנו בתים של תורה ויראת שמים, ונכדיי הפוקדים את ישיבות התורה ברחבי העולם, הכל בזכות המבט האבהי של הרבי, וההתייחסות הכה חזקה לחליפתי החדשה, הם שנתנו לי את הכח לשרוד, לא אומר שהקשיים

שלה אל ליבה, והדמעות נגעו והתערבו אלו באלו ...

חמישים שנה חלפו.

ברחוב מעמיץ במרכז לוס אנג'לס, צעד לו אברך חסידי לכיוון בית הכנסת שבקצה הרחוב, שם מתקיימים מניינים למנחה אחד אחרי השני. לפתע נעצרת מכונית יוקרתית, בה נהג יהודי עם זקן לבן, ועם חיוך על פניו הוא שואל את האברך - לאן? לאחר שענה לו הזמינו לנסוע יחד עמו, פתחו בשיחה, ואז התברר לנהג כי אברך זה אינו מקומי, אלא חסיד גור שהגיע מירושלים לצרכי מסחר.

אם כך - פנה אליו הנהג והזמינו לארוחת ערב. נעתר לו החסיד ולא סירב.

בגמר הסעודה ביקש המארח לספר לאורחו סיפור קטן מימי חייו. אט אט החל לגלול ולספר לו על הזמן הקשה שהיה בירושלים לפני כחמישים שנה, כאשר רוחות רעות נשבו בכרם בית ישראל, הימים היו ימי קום המדינה, מצד אחד היתה עניות הגדולה בציבור החרדי, ומצד שני קם צבא חזק ואמיץ, דבר שהלהיב יצרים של בחורים צעירים, "כואב הלב", המשיך

נעלמו ברגע, הסחף של הרחוב לא עצר מולי, אך בכל פעם שנזכרתי ברבי איך שהשתתף בשמחת חליפתי, הרגשתי שאיכפת לו ממני, ובזכותו אני חי היום בדרך התורה והיראה, וזה היה עבורי מחסום שאין לעבור אותו.

הוא קם ממקומו, הכניס את אורחו לאחד החדרים בדירתו הענקית, פתח את הארון, הוציא משם שתי חליפות, אחת מרופטת עם טלאים ותפירות לרוב, והשנייה יפה ומהודרת. הסיפור של החליפה שוב הוצף, ודמעות שטפו את פניו. הוא לא היה מסוגל להמשיך,

אשר כולה תורה וחסד. אב המשפחה מכהן כר"מ באחת הישיבות, והאם מחנכת דגולה וידועה, כשבנוסף הם הקימו יחד גמ"ח ומעשי חסד רבים, אף מחוץ לארה"ב. גם הילדים במשפחה זכו כולם לצמוח כבני תורה, צדיקים ויראי ה', אשר כל רואיהם שיבחו כי הם זרע ברך ה'.

אחד הבנים הלומד בישיבה גדולה ומפורסמת בארה"ב, היה הבולט בהצלחתו. הוא ישב ולמד בהתמדה רבה ובהתלהבות עצומה, כשכל חבריו ורבניו שיבחוהו ללא הרף על מידותיו המיוחדות, על הארת פניו לכל אדם, ו שמירת פיו ולשונו מכל משמר, והכל מתוך ענווה ובריחה מהכבוד. אך למרבה הצער, מספר בחורים מהשיעור שלו בישיבה קינאו בו מאוד, וכאב להם בראותם בחור טוב ומוצלח, על כן החליטו להוציא עליו שם רע, ולהראות לכולם שאינו טוב כמו שכולם חושבים. הם החלו לספר לכל בחור בישיבה על מעשה רע שעשה אותו בחור, וכי הינו מעמיד פנים כבחור טוב, אך הינו נוכל גדול.

הוא קם ממקומו, הכניס את אורחו לאחד החדרים בדירתו הענקית, פתח את הארון, הוציא משם שתי חליפות, אחת מרופטת עם טלאים ותפירות לרוב, והשנייה יפה ומהודרת.

הסיפור של החליפה שוב הוצף, ודמעות שטפו את פניו. הוא לא היה מסוגל להמשיך, השתנק, הרים את ידו, הצביע ואמר: "זו חליפתי!!!..." כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

"יום אחד הגיע עשיר גדול לישיבה"

"אני וכל רבני הישיבה", מספר רב הקהילה, "ידענו כי מדובר בעלילת שקר אשר לא הייתה ולא נבראה, בעוד הבחור שומע את הדיבורים

סיפור ז': סיפר הרב משה צורן בשם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מעשה מדהים שהגיע לפתחו, אותו מספר רב קהילה: בקהילה שלנו בארה"ב, ישנה משפחה חשובה ומיוחדת

כנגדו ושותק. הוא המשיך ללמוד בשמחה
 עצומה, למרות שהמשיכו לבזות ו ולהשפילו".
 הנושא הלך וגעש, ולרבנים לא הייתה ברירה,
 והם קראו להורי הבחור ואמרו להם, כי הם
 נאלצים להוציא את הבחור מהישיבה לתקופה,
 עד שתדעך האש בישיבה. ההורים זעמו על
 ההחלטה, כיוון שידעו כי בנם מעולם לא פגע
 באיש.

ההנהלה קראה לבחור ושאלה אותו האם עשה
 את אותו המעשה. "אומר רק משפט אחד", אמר
 בהרכנת ראש, "מעולם לא עשיתי זאת, וכעת
 אשתוק ולא אדבר". "מדוע אתה שותק?", פנו
 אליו הוריו, "תאמר לרבנים שאלו המצאות וכך
 תישאר בישיבה". אך הבחור השיב בדמעות:
 "אבא, אמא, הרי אתם יודעים שזוהי המצאה
 אחת גדולה. אך אני מקבל על עצמי לשתוק ולא
 להוכיח את צדקתי, מפני שאם אעשה זאת, אני
 יודע שהדבר יגרום למחלוקת גדולה בישיבה,
 על כן, אני מקבל על עצמי לשתוק, ובוטח אני
 בה' שלא יעזוב אותי. "

הבחור לא התרגש כלל, אלא המשיך ללמוד
 בשמחה ולהאיר פנים. והנה, יום אחד נכנס ת"ח
 גדול, הידוע בארה"ב כעשיר גדול וביקש מראש
 הישיבה חתן השקוע בלימודו, ומעוטר במידות
 טובות לבתו הצדקנית והחכמה. ראש הישיבה
 לא חשב פעמיים והציע את הבחור המוצלח. הוא
 ידע שכל מה שאמרו עליו היה שקר גס. הת"ח
 התפעל מאוד מהבחור, אך מהר מאוד שמע אף
 על העלילה על הבחור. "אמור נא לי בכנות",

פנה לבחור, "האם עשית את המעשה?". הבחור הביט בעיניו ואמר:

החתן אמר להם בפה מלא כי הוא מוחל לכולם, ואז לחץ את ידיו של כל בחור, הכל פתחו בריקוד סוער ורווי דמעות בחדרו של הבחור, ולסיום ביקשו שליחה מהוריו של הבחור שסבלו אף הם רבות.

מאז תשרי ה'תשע"ז ועד ר"ח כסלו האחרון התארסו 11 בחורים, כשרבים נמצאים לפני שלב סגירת אירוסין. "שמעו לי", הותם הרב, "יש דין ויש דיין.

ה' לא עוזב את הנרדף ומעניש את הרודף!"

כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

[הסיפור: "המפקד החיילים והצוות הרפואי - של פסח", נ של חו על ידי המגיד שיעור החשוב הרב יצחק ברבר שליט"א, א, חן חן לון]

"המפקד החיילים והצוות הרפואי - של פסח" סיפור ח': יום לפני ליל הסדר קיבל אביו של אחד מהתלמידי חכמים אירוע מוחי קל ל"ע. הוא נלקח לבית החולים, ואושפז שם. בני המשפחה לא ידעו מה לעשות עם ליל הסדר, האם ישהו

"הנני נקי מכל רע, אך יותר לא אפרט, כדי לא לגרום לאש בישיבה. בוטח אני בה' שכאשר יגיע הזיווג שלי, היא תאמין לי גם בלי שאפרט את המעשה". הת"ח התפעל מהבחור, ולאחר ימים בודדים הבחור התארס עם בתו המהוללה. החתונה נערכה בחודש תשרי ה'תשע"ז, כשהוא בן 23, שנים של עיכוב נגמרו, ובפרט שבאותה ישיבה נוהגים להתחתן בגיל מוקדם בהרבה מהגיל שהתחתן. אך זה לא נגמר ...

כל חברי השיעור שלו שהעלילו עליו את הסיפור הנורא, נותרו בישיבה, וכבר שנים שהם לא מצאו את זיווגם. לא מדובר במספר קטן של בחורים, אלא בעשרות בחורים תקועים בשידוכים - תופעה יוצאת דופן! רק ארבעה בחורים מהשיעור התחתנו לפני כמה שנים, אך הם לא השתתפו בהכפשה. כל חברי השיעור ידעו כי הם תקועים בגלל הצער הרב שגרמו לאותו בחור. הם עלו לביתו ביום החתונה, עשרות בחורים, ובכו בפניו שיסלח להם, כדי שלא יתקעו כל ימיהם רווקים.

אותו יהודי היה תלמיד חכם עובד ה' ובעל מידות נאצלות, עליהם עמל שנים רבות, היצר הרע שבקרב לא נח לרגע, הוא ניסה לשבור את רוחו ולהפיל עליו עצבות, "תראה איזה סדר יהיה לך... הלילה הכי חשוב בשנה, הילדים בצער, האשה בלחץ, אין יין ואין מצות, מי יאמר "קדש ורחץ"... ומי ישאל "מה נשתנה"? איזו טעות היתה המחשבה לעשות פה סדר"....

אך הוא נאזר בגבורה, אסף את כל בני ביתו ואמר להם: "דעו, הרבה פעמים ליל הסדר לא מתחיל מ"קדש"... כמו שמופיע בהגדה, ההתחלה היא אחרת לגמרי ממה שכתוב בהגדה, הסדר האמיתי מתחיל מ"אמונה".

"להאמין שכך ה' רוצה וזה הטוב ביותר, להתבטל לרצון ה' ולא להתבלבל משום תקלה או ניסיון שעוברים, לקבל הכל בשמחה, ושנדע כי היינו רוצים לשבת בבית עם אבא בריא, ולערוך סדר מתוך שמחה והתעלות כמו בכל שנה ושנה, אבל הפעם בורא עולם רצה אחרת, וכשהולך לאדם לא כסדר שהוא רוצה – זה הסדר האמיתי (בבחינת תכלית הידיעה שלא נדע)".

בבית החולים עם האבא, ואיך יראה סדר כזה? לבסוף החליטו שכל המשפחה תעשה את ליל הסדר בבית החולים, יהיה איך שיהיה. בהתקרב החג הודיעו להם מהנהלת בית החולים, כי יש אירגון חסד שמארגן ליל סדר למשפחות החולים. נמסר למשפחה שאין צורך להביא שום דבר, יש אולם גדול מיוחד שהוכן עבור זה, ושם יהיה הכל בהכשרים הכי מהודרים.

בני המשפחה שמחו מאד, הענין הרגיע אותם והם סמכו על כך בלב רגוע. הם לא עשו שום הכנות מיוחדות, ולא הביאו איתם לא יין ולא מצות וכמובן לא שאר הדברים.

עם רדת החשכה שמו כל בני המשפחה פניהם אל בית החולים, שהיה מרחק של כחצי שעה הליכה, הם חשבו לתומם שייגיעו למקום מסודר עם שולחן ערוך, ויש הכל בשפע. אך כשהגיעו אל האולם ששם התקיים הסדר חשכו עיניהם, המקום היה קטן ועמוס בעגלות של חולים, הצפיפות היתה נוראית, ולא היה מקום לזוז, כולם חיפו שום מקום לשבת והיו צעקות ודחיפות, כולם התנפלו על האוכל, המצות והיין, ולא רק שבני המשפחה לא מצאו מקום לשבת עם האב החולה, גם אוכלואף מצות ויין לא נשאר מספיק.

את ההגדה ונספר על הניסים והמופתים, ונשיר את שירי ההגדה הנפלאים.

ה"חיילים" סידרו את השולחנות בצורה מכובדת ונוחה, ולפתע, רגע לפני שהתחילו, בהשגחה פרטית גלויה ומופלאה, באופן לא טבעי ולא מובן, הגיע לאולם יהודי ובידיו שפע של אוכל, יין, מצות, וכל סימני הסדר. הוא אמר כי הינו מתגורר בקרבת מקום לבית החולים, ואורחים שהיו אמורים להגיע, ביטלו את בואם ברגע האחרון. הוא נשאר עם כל האוכל, וחשב כי אולי יחסר משהו למישהו בבית החולים, ועל כן הביא עימו את הכל.

איה הקולמוס שיוכל לתאר את אשר אירע שם, השמחה עלתה על גדותיה, הם ערכו סדר מתוך התעלות עצומה, שרו את כל השירים בדיצה וחדווה. במחלקות נשמעו השירים, וקבוצת רופאים ואחיות ביקשו להשתתף בסדר המיוחד, אותו ערכו עד לשעות הקטנות של הלילה, מבלי שאף אחד הבחין בשעון, שלא פסק מלכת ...

כעבור שנים סיפר אותו אברך שהשמחה וההתעלות שחשו הוא אשתו והילדים, אי אפשרלתאר. זו היתה חוויה חד פעמית,

כשסיים לומר את דבריו הרים עיניו למרום ואמר "תודה לך ה' שאין לנו מקום לערוך סדר, תודה לך ה' על הכל, ואתה ודאי יודע שהכל לטובה!".

הוא פנה לאשה וילידים ונתן להם פקודות כמפקד. "אתם חיילים! ה"סדר" שלנו מתחיל בלעשות סדר בכל האולם, שלכל אחד יהיה מקום בנח, זה כרגע התפקיד שבורא עולם הכין לנו".

כולם קיבלו בשמחה את דבריו, שכחו מהכל, ובמרץ רב החלו להשליט סדר, דחפו עגלות, הזיזו שולחנות עד שהמקום קיבל צורה, לאחר מכן קיבלו פקודה לדאוג לחלק מכל מה שנשאר, יין לארבע כוסות, ומצות לכל החולים ולבני משפחותיהם, גם החיילים וגם המפקד עבדו במרץ, משך שעה ארוכה לא נחו לרגע, לאחד היה חסר מצה, לשני מנה עיקרית, לשלישי קומפוט, זה צריך הגדה וזה צריך... בסופו של דבר הרבה מהחולים עלו למחלקות, והאולם נשאר כמעט ריק. ואז ירדה פקודה "מתחילים סדר חדש עם מה שיש!". נכון: אין יין, אין מצות, לא מרור ולא כרפס, שלא לדבר על אוכל לסעודת יו"ט, אך הגדה יש. בואו נקרא

ב"אמונה" ולומר: " כך רוצה ה' ", שנודה לו גם על הנפילות, ומשם נצא מגלות לגאולה.

כולנו יודעי שמך פסח תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

כתב ה'ראשית חכמה' (שער האהבה פ"ח) שכל פרשת בשלח - קריעת ים סוף נכתבה לדורות כדי ללמד שעל מעשה מסירות נפש שהאדם עושה, גומלים לו בעולם הזה בישועה מעל דרך הטבע.

שמעתי סיפור 'טריל' מהרב אלול שליט"א מפארי יישובינו 'רכסים' - ב-ה' ניסן תשפ"ב התקיימה הגרלה על ספרים יקרי ערך, למתמידים שלמדו ונבחנו על הלכות פורים [באדיבות ראש וראשון לדברים שבקדושה הרב שלמה הומינר שליט"א - יו"ר המועצה דתית, העושה רבות למען הרמת קרן התורה בעירנו, תשוח"ח לון].

הפרס הראשון היה על סט ספרים יקר שעולה למעלה מאלף ש" , וזכה בו אברך חשוב.

האברך החשוב שזכה בספר סיפר לרב אלול שליט"א - כי לא תכנן להשתתף במעמד המבחן וההגרלות כיוון שהיה מוזמן לחתונה, אולם

שנחרטה עמוק בלב כל בני המשפחה. כולם העידו שכזה "סדר" כמו שהיה בבית החולים לא היה להם מעולם. והאבא - "המפקד" הוסיף: "כשעומדים בניסיון ומתחילים את הסדר ב"אמונה, אז יש לסדר טעם שונה לחלוטין."

עיקרון זה יש לזכור כל השנה לא רק בליל הסדר, אלא בכל אירוע. סעודת שבת וחג, שמחות, נסיעות, וכו', הכל מתחיל ב"אמונה".

בכל מה שקורה לאדם, צריך הוא לבטל רצונו מפני רצון ה', לא להתבלבל משום תקלה, או ניסיון שעובר על האדם, זה מה שהקב"ה רוצה, שנעבוד אותו כרצונו ולפי התוכנית שלו, ולא לפי התוכנית שלנו.

היה בתל אביב יהודי חסיד גור, שעבר את השואה ואיבד שם את כל משפחתו, ונותר אוד מוצל מאש. כל פעם כששאלוהו מה נשמע? היה משיב עם חיוך קל על הפנים "הכל לפי התכנית!"

ולא רק בעניינים גשמיים, עלינו להודות ולומר תודה על כל מה שקורה, אלא גם בשיבושים רוחניים, כשאינן חשק או התעוררות, גם אז חייבים לא לכעוס... אלא חייבים להתחזק

21 שנה)!! (ואספו כסף לבניית מקווה בעצת מרן ר' חיים קניבסקי זיע"א, וזכו להפקד ביום שנחנך המקווה. הם עשו מסירות נפש - וזכו לתשלום במזומן !!! (מי באר שביעי של פסח תשפ"ב) הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

סיפר מגיד המישרים, הרב יצחק פנגר שליט"א: "לפני כחודש טסתי לסבב הרצאות בארצות הברית. באחד מהמסעות שלי נפגשתי בבחור מתוק וחמוד מהעדה הבורכית, שסיפר לי:

"כבוד הרב, הגעתי הנה לפני כ-61 שנה, כשאינני יודע אפילו מילה אחת באנגלית. התחלתי לעבוד כנהג מונית, כשאני מסיע אנשי עסקים אל ה'וול-סטריט', מתחם הבורסה הגדול של ארצות הברית.

בכל בוקר הייתי מסיע איש עסקים חד ומפולפל שעסק במט"ח (סחר במטבע חוץ), מביתו אל מתחם הבורסה.

במשך חצי שנה, כל בוקר הייתי מסיע

בהגיעו לחתונה ראה כי גדרי הצניעות אינם נשמרים כהלכה, ונשא רגליו אל בית ה', מקום שבו התקיים טקס המבחן בראשות רבנים חשובים.

הזוכה הראשון שזכה בסט ספרים היוקרתי - היה האברך שויתר על השתתפותו בחתונה למען שמו יתברך, וקבל את התשלום מהקב"ה מיד במזומן (וזה רק פירותיהם בעולם הזה - אבל הקרן קיימת לעולם הבא).

היה אשה שלא זכתה לילדים ובאה למרן ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל שיתפלל בעדה ויברך אותה, ור' שלמה זלמן אמר לה באופן יוצא מגדרו הרגיל "לא חייבים לך כלום - הקב"ה לא חייב לך כלום", האשה התחילה לבכות לר' שלמה זלמן שיחוס עליה ויפעל בעדה בשמי מרומים. אמר לה ר' שלמה זלמן תעשי משהו שאת לא חייבת - והקב"ה יעשה עבורך משהו שהוא לא חייב. ואכן היא עשתה מה שהיא לא חייבת והתנדבה בשערי צדק - במחלקת תינוקות וזכתה לילדים.

הציבור עדיין זוכר מקרה שקרה בשנים האחרונות, במשפחת חורי שלא היה לה ילדים

הפגנתי שליטה בחומר – אותו הוא בעצמו לימד אותי כחצי שנה.

"כבוד הרב", ממשיך הבחור, "הוא התפעל ממני והחליט לקבל אותי לעבודה במשרד האישי שלו.

מנהג מונית הפכתי להיות איש עסקים בבורסה האמריקאית. התחלתי לעבוד שם וב"ה הצליח דרכי ובגדול.

עבדתי שם 10 שנים בהצלחה רבה.

ליידי בשולחן העבודה, ישב בחור אמריקאי גוי, גאון גדול בבורסה, שנכנס לעבודה שבוע לפניי. היינו ב"ה שווים בידע ובהישגים. עזרנו אחד לשני ונעשינו חברים טובים במשך 10 שנים.

יום אחד, מקבל אותו חבר שלי טלפון מחברה מתחרה בבורסה.

החברה רוצה לפתוח סניף חדש שהוא ינהל אותו, ובנוסף עליו לאסוף עובדים תותחים מהחברה הקיימת שיצטרפו לסניף, כשהם יקבלו משכורות עתק.

היה זה דבר נדיר. אני רואה איך הוא מתחיל לאסוף עובדים מהחברה שלנו.

אותו לעבר המשרד שלו.

10 דקות של נסיעה כל יום עימו, כשהוא מנצל כל רגע לשיחות עסקים

בפלאפון עם סוחרים וחברים: במה

להשקיע, מה כדאי כעת להשקיע, מה עלה ומה ירד וכדומה. ואני, מסיע אותו ומקשיב לכל מילה.

תשמע כבוד הרב, למדתי ממנו את כל סודות המקצוע. ממש כמו שיעור פרטי כל יום במשך 10 דקות, והכל... בחינם!

לאחר חצי שנה של נסיעות, פניתי אליו הסחר במט"ח, ואשמח שתבחן אותי.

ואם אוכל לבקש בקשה לא רגילה...

שאם תראה שאני מבין היטיב, אשמח אם תסדר לי עבודה ב'וויל-סטריט'."

איש העסקים היה המום מהדברים, לא בכל יום שומעים נהג מונית המתיימר לומר כי למד את כל סודות המקצוע בזכות נסיעה יום – יומית, ואף מבקש להפוך ביום אחד לאיש עסקים.

הוא החל לבחון אותי, ופשוט היה המום.

ללא יוצא דופן עד העובד האחרון. ואם היה מקבל אותי החבר לעבודה – אני הייתי שם במאה אחוז ומת. פתאום אני קולט כמה ה' סידר לטובתי שהוא לא יקבל אותי לעבודה. אני חשבתי שזה מרור וזה רע, אך ברגע שכרתי זאת במצה – באמונה – ראיתי כמה זה היה לטובתי".

הרגע הכי קשה בחיי – אי קבלתי לעבודה עם ים של כסף, התגלתה כהצלה הגדולה של חיי. אל תצטערו מהמרור, תעטפו אותו במצה ותאמינו שה' עושה לכם רק טוב כל רגע!. טוב לחסות בה' קדושים תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

היה זה בשנת ה'תשל"ו (1976 למניינם), מספר ר' מנדל זיידנפלד, יהודי חסידי, בעלים של בניין מגורים בויליאמסבורג המאוכלס בשלושים ושישה שוכרים אשר משלמים ארבע מאות דולר לחודש. מערכת חימום הבניין באותם ימים עבדה על גחלים. הממונה מטעם הרשויות, יהודי מתבולל, הציק לי מאוד ואילצני להחליף את מערכת החימום לכזו הפועלת על גז. עשיתי כך, וכאשר ילדם בן השש של אחד מהשוכרים

אני שומע כיצד הוא מציע להם סכומי כסף חלומיים ומחתימים אותם.

הייתי בטוח כי הראשון שהוא יקח איתו לעסק המתחרה, יהיה אני, הרי הוא מכיר את העבודה שלי ויודע כמה אני מוצלח.

אך הוא ממשיך לאסוף אנשים שונים – חוץ ממני. חשבתי שמא הוא משאיר אותי לסוף כדי שאהיה המנהל של כולם תחתיו. אך הוא סיים עם הרישום ולא לקח אותי.

"הרב פנגר", הוא אמר לי, "יום למחרת כשהם עזבו ונשארת בחברה הרגילה, נשברתי לרסיסים. לא היה לי ספק שהוא יקח אותי, ונכנסתי לדיכאון קשה חצי שנה. היו לי הרבה שאלות בליבי: "למה זה קורה לי? הרי אני גם חוזר בתשובה התורם הרבה צדקות ולמה זה מגיע לי?".

"כבוד הרב", פונה אליי הבחור, "עברו שנים בודדות ואירע את אסון 'מגדלי התאומים' בניו יורק".

המטוס הראשון פגע בבנין הראשון בקומה 36 – אותה קומה שהחברה המתחרה ישבה בו. מיד בזמן ההתנגשות מתו כל העובדים של החברה,

הגויים חלה במחלת ריאות ונפטר, תבע אותי היהודי המתבולל ודרבן את השוכרים להפגין ולהפסיק לשלם על השכירות ואף להזיק למבנה.

כומר מקומי רע לב הלהיט את השוכרים הגויים להעיד נגדי. נקבע זמן למשפט ביום שני אחרי פסח, ועורך הדין הסביר לי שההליך המשפטי אמור לארוך שלושה שבועות לכל הפחות, בהוסיפו: "תהיה מאושר אם תקבל רק עשרים וחמש שנה בכלא". המצב היה בכי רע. התביעה עירבה במשפט גם את פטירת הילד ממחלת הריאות בעקבות אי חימום הבניין כדבעי לטענתם.

לילה לפני בדיקת חמץ באתי לרבי מריבניץ זיע"א, והוא אמר שעדיין לא סגר העניין סופית עם שר האש... הרבי ביקש כי אבוא חזרה בערב המשפט מיד אחרי פסח. בחצות הלילה שלפני המשפט הגעתי לרבי, שרק אז התפנה והחל לקבל קהל. היו שם ממתנינים רבים, בהם חולים על אלונקות שבאו ממיטת חוליים לזכות לישועות. בשעה שתיים הרבי יוצא מחדרו, מעיף בי מבט חמור סבר ומסלק פניו ממני. ניגשתי לגבאי, ר' יצחק וולף, והוא אמר: "אל תדאג, אני אסדר לך את העניין..." אך הוא יצא

בימי החנוכה לפנות בוקר פרצה לה שריפה ענקית אשר כילתה את הבניין באש שבערה בעוז, כי המים בצינורות כיבוי האש קפאו מהקור. ברוך ה' איש לא ניזוק. היה לי כיסוי ביטוחי מלא – נס חנוכה כלכלי. אך בטיפשותי ירדתי לשטח לראות מה קורה. השוכרים שראו אותי כעסו והעידו לפני השוטרים כי ראו שאני בעצמי הדלקתי את האש כדי לזכות בדמי הביטוח. לתדהמתי נעצרתי במקום ושוחררתי בסוף היום לאחר השתדלות עסקנית בערבות גבוהה.

הנחתי תפילין ומיד נסעתי לרבי מריבניץ זיע"א. הרבי לא נבהל ואמר לי שהוא ידבר עם השר של האש ויראה מה ניתן לעשות. עסקנים טובים שכנעו עורך דין ממולח ויקר להתגייס לעזרתי. הלה לא הסכים בתחילה לטפל במקרה שלי בטענה שיש עדויות רבות נגדי והסיכוי שאצליח הוא קלוש. עורך הדין דחף לעסקת טיעון שבה אודה באשמתי ואשב בבית הסוהר רק חמש

הרבי את ראשו ובכה בקול רם. כך המשיך לבכות בעומדו ליד הקיר.

ואז פנה אליי הרבי ושאל: "האם אתה אכן מאמין באמונה שלימה שאני יכול לפעול לך ישועה?" משעניתי בחיוב, ביקש הרבי מהגבאי שידליק שני נרות ואמר לי: "אומר לך מה יהיה מחר במשפט: ישאלו אותך שאלות וכו', ומחר תזדכה לגמרי!" חשבתי שהרבי, שעלה מרוסיה, אינו מכיר את נוהלי המשפט בארצות הברית, ואולי הוא חושב שכאן המשפט נגמר בתוך יום. אמרתי לרבי: "עורך הדין אמר שיעברו שלושה שבועות מינימום..." הרבי צעק עליי: "אינך מאמין בי?" שוב שיננתי לפני הרבי שאני מאמין באמונה שלימה בה' יתברך ובמשה עבדו...

ואז הוסיף הרבי ואמר כנביא מה יהיה מחר במשפט: "במהלך היום ייראה המצב גרוע מאוד, אבל תזכור שחיים זאנוויל בן משה הנולד מן איטא ציפורה אומר שאין לך מה לפחד!" הרבי ביקש ממני שארשום על פתק את שם הכומר הגוי. רשמתי, והרבי שרף את הפתק באש הנרות, אך את שם היהודי המתבולל שהציק לי לא הסכים להכניס לאש. "הוא מאחינו בני ישראל", אמר הרבי. "אבל הוא

אחרי רבע שעה נפולות ואמר: "הרבי אומר שהוא לא רוצה לראותך הלילה". ניגשתי לגבאי השני, ר' מרדכי, וגם הוא ניסה את מזלו להכניס אותי אל הרבי בידועו כי מחר המשפט הקשה, אך ללא הצלחה. שבת הביתה שבור ורצוץ. רעדתי מהמשפט הקשה הצפוי למחרת ונשברתי בכפליים כי ברגע הכי קשה עוזב אותי הרבי לנפשי...

עודי מתהפך במיטתי, הגבאי מתקשר ומבקש שאבוא מיד. נכנסתי לרבי בערך בשעה שלוש לפנות בוקר. הרבי שאל אם למדתי בשבת פרקי אבות כנהוג בשבתות אלו. עניתי לרבי כי בגלל מצבי הקשה איני מסוגל ללמוד. ענה לי הרבי: "לא זו דרך היהודי. גם בשעת צרה לא עוזבים את התורה. 'לול י תור תך ש ע ש ע י א ז א ב ד ת י ב ע ני י'".

הוציא הרבי סידור "עין יעקב" והחל ללמוד עימי. כשהגיע למשנה: "אל תרבה שיחה עם האישה" הסביר הרבי כך: "כלומר, להרבות שיחה עם אשתו זהו איסור קל! אך באשת חברו – שם זהו איסור חמור!" הרבי ביקש שאתן לו את הקוויטל ואחזור על הפרטים. אחר כך הוריד

קומוניסט רשע", טענתי לעומתו, אך הרבי בשלו: "מנדלה, איני יכול לעשות דבר ליהודי". לקח הרבי מטבע, הצמיד אותו למצחו הקדוש לכמה דקות ואמר לי: "קח את המטבע ותחזיק אותו בידך הימנית במשך המשפט, וכשישאלו אותך מה זה תגיד שחיים זאנוויל נתן לך המטבע כדי שהאמת תצא לאור, שלא היית שם כלל בשעת השריפה". הרבי ליווה אותי החוצה תוך שהוא מרגיע את כל הממתנים הרבים בשעה כה מאוחרת כי יש כאן עניין דחוף, ובעצם ההמתנה הארוכה שלהם פועלים הם את ישועתם.

בהפסקה לקחו אותי השוטרים לתא המעצר. התירו לי להתקשר לגבאי, והוא אמר בשם הרבי שלא אפחד, כי הרי הרבי אמר שבאמצע היום יהיה קשה ובסוף הכול יסתדר. הסתיימה ההפסקה, והשוטרים החזירו אותי מהמעצר עם אזיקים. עורך הדין, שראה להיכן זה הולך, נרתע וביקש מהשופט להתפטר מהמשפט, אך השופט לא הסכימה.

והנה, ראו זה פלא! קם לו העד הראשון להעיד נגדי ואמר שהיום זו הפעם הראשונה בחייו שהוא רואה אותי, מיסטר זיינדנפלד. הוא אמר כי הסיבה שבא להעיד נגדי שהדלקתי את האש היא כי הכומר הבטיח לו תמורת העדות דירה גדולה בבניין החדש שייבנה מכספי הביטוח. "אך איני

קומוניסט רשע", טענתי לעומתו, אך הרבי בשלו: "מנדלה, איני יכול לעשות דבר ליהודי". לקח הרבי מטבע, הצמיד אותו למצחו הקדוש לכמה דקות ואמר לי: "קח את המטבע ותחזיק אותו בידך הימנית במשך המשפט, וכשישאלו אותך מה זה תגיד שחיים זאנוויל נתן לך המטבע כדי שהאמת תצא לאור, שלא היית שם כלל בשעת השריפה". הרבי ליווה אותי החוצה תוך שהוא מרגיע את כל הממתנים הרבים בשעה כה מאוחרת כי יש כאן עניין דחוף, ובעצם ההמתנה הארוכה שלהם פועלים הם את ישועתם.

למחרת, לפני פתיחת המשפט, שילמתי לעורך הדין מקדמה בסך חמישה עשר אלף דולר ואמרתי לו שאנחנו נצליח בסייעתא דשמיא והמשפט יסתיים היום. עורך הדין עשה ממני לעג וקלס: "פנאטי שכמוך, אם המשפט מסתיים היום אני מוותר על הצ'ק". הפרשה תפסה מקום ציבורי רחב. היו שם המון אנשים מלבד העדים הרבים. השופטת האיטלקית, מרשעת ידועה במיוחד, שאלה אותי: "מה יש לך ביד שאתה מחזיק אותה ישר כל הזמן? האם אתה חולה?" "יש לי מטבע ברכה מהרבי מריבניץ כדי

אני מנהל סניף דואר מזה עשור שנים, אני חושב שלא קשה להסביר מה דורש התפקיד הזה. מדובר בתפקיד קשה ותובעני, עם המון לחץ ומצב מתמיד של מחסור בכוח אדם ובזמן. והדבר החשוב ביותר הוא עמידה בלוח זמנים.

והנה בשעת צהריים באחד הימים מגיע לקוח ומבקש לעשות העברת כסף למקסיקו. למי שאינו יודע, יש שירות של העברת כספים אם אתה רוצה לשלוח סכום כסף לכל מקום בעולם, כל מה שאתה צריך לעשות זה לפנות לסניף דואר ולהפקיד, ובתוך מספר שעות האיש שרצית להעביר אליו את הכסף, מגיע לאחד מסניפי 'ווסטרן יוניון' ומושך את הכסף. ובכן, אותו אדם מגיע עם 5,000 דולר, ומבקש להעבירם למקסיקו, לחמיו שזקוק לסכום הזה.

הפקידה מנסה לעשות את העברה, אך מסתבר שהייתה תקלה במחשבים וההעברה נתקעה. ובינתיים הקהל בסניף מצטבר, אנשים רוטנים, ממהרים, לחוצים, ולאחר כמה ניסיונות אני אומר לפקידה שתניח לזה ותמשיך לקבל קהל בעניינים אחרים.

מוכן להעיד שקר!" הצהיר. בית המשפט סער כמרקחה... "אני משחררת אותך ומזכה אותך לחלוטין, וברשותך אני רוצה לעצור מיד את כל עדי השקר", אמרה השופטת. "אני צריך לבקש את רשות הרבי", עניתי. התקשרתי לרבי, ועוד לפני שדיברתי הכריז הגבאי ר' יצחק וולף: "מזל טוב! הרבי אמר הרגע שמנדל זכה במשפט". הרבי הורה לי לא לעצור אף אחד, דבר שעשה קידוש השם גדול, כי כולם החמיאו לרבי. השופטת ביקשה לפגוש את הרבי, אך הרבי לא רצה. התחמקנו בתואנה כי הרבי לא מדבר עם נשים. הגעתי לרבי עם "לחיים" ו"לקח" עוד לפני השקיעה, והשמחה הרקיעה שחקים.

אחרי תקופה התבטא הרבי מריבניץ לגבי הסיפור המופתי הזה: "עשיתי זאת כדי לפרסם ולהודיע בשער בת רבים שיש אלוקים בישראל".

(גיליון התחזקות בביטחון – זרע שמשון הובא במשכן שילה הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכוון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

האיש אומר לי: "רגע, אבל אני בתור". אני משיב לו: "נכון, אבל יש איזושהי בעיה ואנחנו לא יכולים לעכב את כולם". האיש מרים את קולו ואומר לי: "זה לא בסדר מה שאתה עושה!". אני מנסה להיות אדיב ואומר לו: "תבין אדוני, יש עוד אנשים שצריכים את הפקיד, וההעברה שלך ממילא לא עוברת. בוא תמתין כמה דקות ואני מבטיח לך שנססה שוב".

לאחר מספר לקוחות, אני מורה לפקידה שוב לטפל בענייניו, אך ההעברה שוב לא מצליחה להתבצע. ניסיתי לעזור, אך מגיעה לנו הודעת שגיאה.

הלקוח הלחוצן חייג בינתיים לחמיו, ושוחח עמו בעברית ובקול גדול. לא סתם הוא עושה את זה. הוא מעונין שכל הסניף ישמע מה שיש לו לומר. "כן, אני כאן בסניף הכי גרוע בארץ ישראל, עם המנהל הכי גרוע בארץ. עוד לא ראיתי בנאדם כל כך לא מקצועי". הוא אמר וכל הסניף על העובדים והקהל, מאזינים.

הוא ממשיך לשוחח בטלפון, והחל לשפר את כישורי הנאום שלו. הוא תיאר לחמיו בצורה ציורית מה אני עושה כעת, כמה לאט אני עושה את זה, ואיך אני מנהל את הסניף באופן כללי.

אני מאריך בתיאור הפגיעה וההשפלה כדי לשתף אתכם במה עברה הנפש שלי באותם רגעים. אומרים שהמלבין פני חברו הרי הוא כשופך דמים, ובכן, אני חשתי זאת על בשרי. הושפלתי בפני קהל רחב שלא בא להגנתי.

אני מנסה ללמד זכות על שתיקת הקהל. באותה תקופה תפקוד 'דואר ישראל' באמת היה מתחת לכל ביקורת, ועדיין ציפיתי שיהיה מישהו שיבוא להגנתי.

אך עיקר הכאב שלי היה שהעובדים שלי, האנשים שמתחתני, היו עדים לכך. היה עובד אחד שניסה להשתיק אותי, אך הוא החל להפנות

בין צוות הפקידות הייתה אחת שלא זכתה לפרי בטן 12 שנים. מה לא עשינו למענה, חילקנו בינינו ספרי תהלים וקיבלנו על עצמנו קבלות רוחניות, אך דבר לא קרה.

ואז מצאתי עצמי קורא בהתרגשות: "אני מוחל לאיש הזה, ומקדיש את כל מה שעברתי כדי ש... (כאן נקבתי בשם העובדת ובשם אמה) ובעלה יזכו לפרי בטן במהרה!".

רק מי שהיה שם הבין איזו הקרבה זו. ההשפלה שעברתי היתה משהו שבני אדם לא מוחלים עליו 20 שנה. ואני לקחתי את זה טרי ומדמם, והגשתי כמנחה למען רווחתה של האישה שלא זכתה בפרי בטן.

באורח מוזר זה הקל גם עליי. סיימנו את העבודה והלכנו הביתה. באותו לילה לא ישנתי, המילים הקשות שאמר האיש חרכו את נשמת, וגרמו לי מפעם לפעם לפרץ דמעות.

הבוקר הגיע, יצאתי לתפילה ומשם לסניף. העובדים פתחו אשנבים, חצי שעה עברה ואז לפתע פורץ לסניף האיש המעליב והפוגע מאתמול. כולם נתקפו באלם. ומה הוא עושה אם לא ניגש אליי, לוחץ את ידי, מחבק אותי בחום

את חיצוי כלפיו, העובד השתתק בבהלה והבנאדם חזר עלי והמשיך בהשפלותיו.

שעת הסגירה הגיעה. נאלצתי להודיע לאיש שהיום לא תתבצע העברה, ואם הוא מעוניין שינסה לבוא מחר על הבוקר, בתקווה שזה יצליח.

התגובה שלו היתה ארסית וקולנית. "תשכח מזה", אמר. "אני במקום הזה לא דורך. בעצם אני חוזר בי, אני כן אדרוך כאן, אך רק ביום שכף רגלך לא תדרוך כאן. ואני מודיע לך שיום זה קרוב מאוד, אני לא אנוח ולא אשקוט, עד שאתה תעוף מהמקום הזה בכובשת פנים, ואם אפשר מדואר ישראל בכלל. אתה בושה למוסד הזה. אני אדאג שהממונים עליך ידעו על זה". והלך.

נשארנו העובדים. היתה שתיקה מביכה באוויר. כמה עובדות בכו מהעומס הרגשי שנפל עליהן, ואני חשתי כמו האדם הכי מושפל בעולם. לא ידעתי מה אני עושה עם מה שקרה לי. חשתי כעס עצום ושנאה גדולה על האיש הזה שהתעלל בי ככה, ופצע את נפשי בפני העובדים שלי ובפני כל הקהל. לפתע עלה רעיון במוחי.

"אני התרגזתי עליך בה בשעה שהקב"ה עיכב את ההפקדה כדי שחיי חמי יינצלו, ואני כל כך מתבייש במה שעשיתי. אני יודע שאתה לא יכול למחול על מה שעשיתי לך אתמול, וגם אין לי דרך לתקן כי היה כאן קהל גדול, אבל אני מוכן לעמוד כאן ולבקש ממך לפני כל אחד ואחד שליחה ומחילה, רק בבקשה תמחל לי!".

שתקתי ולא הוצאתי הגה מפיו. "זה בסדר, הוא כבר מחל לך!", אמר אחד מהעובדים שלי. "מה?"

"אתמול כשיצאת הא הודיע שהוא מוחל לך, על כל הפגיעות וההשפלות הללו, ובלבד שאחת מהעובדות כאן תיפקד לאחר תריסר שנים ללא ילדים".

האיש הביט בי. חסר מילים. ופתאום החל לבכות בכי גדול ונורא, ממש קורע לב. "איזה רשע אני!", אמר בין יפחה ליפחה. "ואיזה צדיק אתה! פגעת ביך על לא עוול בכפך, ואתה לא זו בלבד שלא הגבת, אפילו מחלת לי, אני מקווה שאוכל לעשות תשובה על מה שעשיתי לך, וגם אני אתפלל למען העובדת הזו". הוא צעד לכיוון

ואומר לי: "אני רוצה לבקש ממך שליחה ומחילה על מה שעשיתי לך אתמול!"

אני ממש מצטער על זה! לא יודע מה נכנס בי, אני אעשה הכל כדי שתמחל לי!".

לא הבנתי מה נפל עליו וכיצד שינה את עורו בתוך כמה שעות. "אתה לא תאמין", אמר, "כפי שאתה יודע, חמי המתין בביתו להודעה ממני שההפקדה בוצעה. הוא היה צריך ללכת לבניין משרדים בו שוכן ה'ווסטרן יוניון' כדי לקחת את הכסף, אך כל עוד לא נתתי לו אישור שההפקדה בוצעה לא היה טעם ללכת לשם.

"כמה דקות אחרי שיצאתי מכאן, בערך בזמן שהוא היה צריך להיות שם, אירעה רעידת אדמה במקסיקו בעוצמה של 1.7 בסולם ריכטר.

עשרות בניינים קרסו וביניהם בניין המשרדים שהוא היה צריך להיות בו, כדי לקחת את ההפקדה שלו, כמובן אם זו הייתה מתרחשת. מאות אנשים נהרגו באזור הזה, וביניהם יהודי אחד, הרב חיים אשכנזי. מצאו אותו כמה ימים לאחר מכן יחד עם עשרות הרוגים נוספים, בבניין שבו חמי היה אמור להיות.

סיפור ג' : סיפר האדמו"ר מטאלנא שליט"א: מעשה היה ביהודי צעיר בשם רבי פנחס, שחלה במחלה קשה ל"ע והרופאים ניבאו לו רעות. ליבו היה מר עליו מאד, ואז בהחלטה של רגע החליט לנסוע לבני ברק, ולבקש ברכה מהחזון איש. באותם ימים הדרך לבני ברק בתחבורה ציבורית היתה קשה מאד, אז מה עשה? אסף כסף והחליט לשכור רכב וכך לנסוע. המחיר של השכרת רכב הי ה 5 לירות. זה היה סכום גדול, אבל הוא לא דאג לכסף, ועשה הכל בשביל לקבל ברכה מהצדיק. אחרי דרך ארוכה הוא מגיע לביתו של החזון איש, נכנס ברעד והתחיל לספר על האסון הנורא שפקד אותו, על המחלה הנוראית ועל דברי הרופאים, וכמובן ציין את גילו הצעיר ואת העובדה שיש בביתו הרבה ילדים קטנים .

החזון איש הקשיב לכל מילה, ואז שאל: "האם יש לך הורים?" ר' פנחס היה מופתע מהשאלה, מה הקשר עכשיו לדבר על הוריו, אך מתוך כבוד לחזון איש ענה שכן, יש לו אבא ואמא עד מאה ועשרים. ואז שאל החזון איש: "כמה עלה לך לבוא אלי?" ר' פנחס לא הבין מה הקשר אך מיד ענה:

היציאה, ולפתע ליד הדלת הסתובב ואמר: "אתה לימדת אותי שיעור לכל החיים". והלך.

לא תאמינו אבל 9 חודשים וחצי בדיוק לאחר המקרה, הזה נולדה לפקידה שלי בת, כן, זו שהייתה חשוכת ילדים במשך 12 שנים. ואין אפילו אחד שלא יודע ומבין בזכות מה ולמה התרחש הנס הזה.

בורא עולם מסובב את עולמו כרצונו, הוא קלקל את המחשבים, כדי שיהודי עם זכויות במקסימום לא יצא מביתו כדי לקבל את ההפקדה, ולא ימצא את עצמו במרכז רעידת אדמה קטלנית. במקביל, הוא שולח לכאן אדם שישפיל אותי, כפי שלא השפיל אותי אדם מימני, כדי שאוכל למחול ולתת את המחילה שלי במתנה לזוג חשוך ילדים. וכעת, מי שיש לו ספק כלשהו בהשגחה הפרטית המופלאה שסובבת אותנו – שפשוט יבוא אליי. אני אחד שיודע...

(מפי הרב משה ישראל שליט"א - גליון האמונה 241) אור לישרים הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף
 (p0583271323@gmail.com

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך "

כי מיד הוא הבין היכן טמונה הברכה האמיתית לבריאות ולחיים מאושרים הבטחה של הקב"ה. (הרה"ג ר' שלמה קולדצקי שליט"א, גיליון דרישה וחקירה) . כולנו יודעי שמך קדושים תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

"אני יותר מאושר מהמיליארד ר

רוקפלר "

סיפור ד' : הג"ר ראובן פיינשטיין היה מספר, שאביו מרן הגאון ר' משה זצוק"ל, אמר לו כמה פעמים: "אני יותר מאושר מהעשיר רוקפלר, כי אני עובד במטרה להרוויח, כדי לשים לחם על שולחני וקורת גג מעל ראשי, אבל המיליארדר רוקפלר הוא עובד בחינם, כי לא יתכן שיהנה מן הכסף שירוויח, אפילו בעוד אלף שנים, כי יש לו כבר כל כך הרבה כסף, עד סוף הדורות..." כולנו יודעי שמך קדושים תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

5 לירות. ואז שאל החזו"א: "מתי לאחרונה עשית משהו למען הורייך בעלות לירה בודדת אחת...?" רבי פנחס השתק בכושה ובמבוכה, באמת הוא לא נזכר באיזו נחת רוח שעשה לאחרונה להוריו,

אפילו לא מאמץ קל ובוודאי שלא לירה. ואז החזו"א אמר את המשפט המטלטל שכדאי להכניס אותו חזק לליבנו: "הלא כתוב בתורה 'כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימייך ולמען יטב לך'. רוצה אריכות ימים וחיים טובים ומאושרים? כבד את ההורים .

והחזו"א הוסיף ואמר: טרחת כל כך רבות להגיע אלי, השקעת הרבה כסף בשביל זה, וגם כשיצאת לדרך לא ידעת האם אני אהיה בבית או לא, ואם אני אקבל אותך או לא, הכל היה מספק - והנה כאן התורה מבטיחה לך ברכה. רק תכבד אותם ותתברך.

החזו"א לחץ את ידו ונפרד ממנו בחום. רבי פנחס יצא המום ונסער, וכמובן מיד החל בהשתדלות מרובה למען הוריו. כיום הוא בן למעלה מתשעים, חי בריא ושלם עם הרבה כח,

"הלב שלי פנימה מלא באושר ועושר

עצום ור ב "

סיפור ה' : מסופר על בחור, שלא מצא את סיפוקו בלימוד התורה, התרעם על הדלות של לומדי התורה, ופזל למעיינות אחרים לשתות מהם. דמיונו היה בשפע, והממון קרץ לו מהעבר השני. אביו, במר יאוש, הגיע איתו למרן החזו"א, בביתו הדל והפשוט במושבה הקטנה בני ברק. כשנכנסו לבית

לקחתם ממני! והם איתי תמיד ולעולם!". כמובן שדבריו הנוקבים והחודרים כליות ולב של מרן החזו"א, חדרו את דלתות מחשבותיו של הבחור הנבוך, והדליקו אור פנימי בלבו שהלך והתחזק, והחזירו למוטב. כולנו יודעי שמך קדושים תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

"היה לנו רכוש וחוסן פנימי "

סיפור ר'ו' : מעשה שסיפר ר' יעקב גלינסקי זצ"ל (תורת חיים על אבות עמוד ש"ג): בעיירות סיביר במחנות ההסגר, תחת תנאי חיים ירודים, כשכולנו שבורים ורצוצים, נתגלה לנו רכוש פנימי שווה יותר מכל הון דעלמא, ומעשה שהיה כך היה: כשגלינו לגלות סיביר, עשינו את שנות הגלות יחד עם עשירי ליטא הנכרים, וביניהם יהודים ההולכים קדימה לרוח הזמן. בין הגולים נמנו שני אחים יהודים, שהיו בשעתם העשירים הגדולים ביותר בקובנה. על אף ששני היהודים היו רחוקים מדת ואמונה, ניסיתי לחזק ולעודד את רוחם שהיתה שבורה עד מאד ממצבם. לעומתם ניסו בחורי הישיבה ללמוד תורה ולהתחזק בעבודת ה' בדרכם הם. יום אחד באו

הדל, הרגיש הבן: 'הנה צדקתי!', ואמר לאביו: "תראה, בשביל חיי תורה צריך חיי דלות ועניות..." נכנסו לחדרו הקדוש של מרן החזו"א, ודמותו הטהורה רבת ההוד והאצילות, נצבה בפניהם. שפך אביו של הבחור בפני מרן החזו"א את התלבטותיו של בנו, ואז הישיר החזו"א מבטו אל הבחור, כמי שקורא מחשבותיו, ואמר לו: "אתה רואה את החדר הזה? איזו פשטות, כסא, שולחן ומיטה פשוטה מעץ, והרבה ספרים. כן, דע לך! כאן זה מה שאתה רואה!", ואז הצביע החזו"א על ליבו, ואמר: "אבל כאן בלב שלי פנימה, חדרי הלב מלאים רכוש שאינו נמדד במספרים! אושר ועושר עצום ורב! אושר וסיפוק שאי אפשר

משיבים האחים: "כן, טענות! ועוד איך טענות! למה לא באו אלינו הרב כהנא והרב כהנמן, עם כלי נשק להוציא מאתנו כסף לצדקה ולמוסדות התורה? כל פעם שבאו הגאונים להתרים אותנו, עד שקיבלנו אותם לפגישה, וכשכבר נערכה הפגישה, כמה פשרות התפשרנו על סכומי כסף זעומים, טיפשים היינו!! הנה הקומוניסטים באו עם כלי נשק, וחמסו מאתנו את הכל, אילו הגיע רכושנו למוסדות תורה - היינו רגועים, שקטים ושלווים, היינו גם כאן בסיביר הרחוקה בעלי רכוש רב! היינו רגועים ביודעינו כי רכושנו בלתי ניתן לגניבה, והוא הולך אתנו לכל מקום! היינו רגועים כי היה לנו במה לתפוס ולהתנחם בשעות קשות אלו! היה לנו רכוש וחוסן פנימי, כדי שנוכל להתמודד בסער התקופה!..."

כך הם בכו ובכו על מר גורלם, בראותם לעומתם את בני הישיבות, השמחים בחלקם גם בשעת מיצר, מרכושם שרכשו כל חייהם ונצבר בלכם ובנפשם, והוא מזונם וחלקם בכל עת וזמן, ובכלמקום בעולם. סיים רבי יעקב זצ"ל: "במצב זה נודע לנו איזה רכוש פנימי יקר רכשנו בישיבה, רכוש ששווה בהרבה מכל רכו ש שבעולם, אותו רכוש לא יוכל אף אחד לייטול

שני הגבירים, וסיפרו איך שכל ימי חייהם מסרו נפשם על רכוש שרכשו אבות אבותיהם במשך מאות שנים, אלא שפתאום נהפך עליהם הגלגל, והם אבדו את כל נכסיהם, הכל ירד לטמיון! העושר הגדול הפך לחלום ...

לא יכלו עוד האחים להתאפק, והגיעו עד כדי דמע כשאמרו לי: "יעקב אתה מאושר! חינוכו אותך בחיי אמונה וביטחון! בחיים של תורה! זה היה הרכוש שרכשת, ואותו אי אפשר לגזול ממך את הרכוש הזה, הוא הלך עמך עד סיביר, ואילו אנחנו", ממשיכים האחים בקול חנוק, "חשבנו שהחיים מתחילים ומסתיימים בכסף, ברצונות ותאוות, מה נשאר מכל אותו רכוש? כלום! מקנאים אנחנו בך יעקב!"... לאחר הפסקה קלה, המשיכו האחים והכריזו בדרמטיות ובקפדנות: "אף פעם לא נמחל לרב שפירא, הגאון רבי אברהם דובער שפירא זצ"ל בעל ה'דבר אברהם' מקובנה, ולרב מפוניבז 'הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, על העוול שעשו נגדנו..."!

לשמע הדברים עושה רבי יעקב גלינסקי את אזנו כאפרכסת ושואל: "טענות? אלו טענות? מה לכם ולגדולי תורה ענקיים כאלו?"...

הושיבו את הרבי בשולחן הכבוד בין הרב רוזן והרב וילהלם.

הרב וילהלם הבחין באיזו יראת כבוד התייחס הרב רוזן לרבי מסקולען, התכופף מעט, ושאל את הרב רוזן: "מי זה היהודי שכה מכבדים אותו?" השיב לו הרב רוזן בהתרגשות ואמר "איש זה צדיק גדול הוא, אמנם חלש הוא בגופו, אך איתן הוא מאד ברוחו, מהמיוחדים שיש ליהודים פה ברומניה".

במשך הערב התכבדו מספר רבנים ידועים לשאת דברים לכבוד האורח ולכבוד ממשלת רומניה.

כמובן שכולם מילאו פיהם בשבח והוקרה לממשלת רומניה, הם תיארו את מצבם הנפלא של היהודים, וכמובן הכל תודות לממשלה.

הקומוניסטית הדואגת עבורם לכל צרכיהם.

וכל זה נאמר בזמן ובתקופה שהיו מהגרועים ביותר ליהודים שגרו ברומניה.

מאות יהודים יראי ה', רבנים, דיינים, שוחטים היו כלואים בבתי כלא ומעצר, כשהם מעונים בייסורים קשים, כשחלקם לא עמדו בזה ומתו על קידוש ה' הי"ד.

מעמנו, גם בזמנים הכי קשים! האושר הפנימי שרכשנו עומד לנו לנחמנו!..." כולנו יודעי שמך קדושים תשפ"ב הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

"נאום הניגון על הדם שנשפך"

סיפור ר' : רומניה, תשי"ד .

ממשלת רומניה הקומוניסטית אשר רדפה ועינתה מאות ואלפי יהודים ורמסה את זכויותיהם, החליטה שעליה לשפר את תדמיתה בעולם, בין יתר הפעולות החליטו לפנות לרב רוזן שהיה רבה הראשי של רומניה, ולבקשו להזמין את קורט וילהלם שהיה יהודי שומר תורה ומצוות, וכיהן כרבה הראשי של שוודיה, לערב הוקרה לרב מצד הממשלה הרומנית.

הערב נקבע למוצאי שבת, באחד האולמות המפוארים בבוקרסט, לאירוע הוזמנו כל רבני רומניה, אשר חלקם הגיע כבר בערב שבת והתאכסנו בביתו של הרבי מסקולען זצוק"ל זיע"א.

במוצאי"ק כשנכנס הרבי לאולם, השתרר שקט ודממה, כולם נעמדו ביראת כבוד, עד אשר

תתיר ותשחרר את ילדיך מבתי מעצר, הנהרגים עליך, והשב לשכנינו שבעתיים - שבע פעמים יותר ממה שהם מענים אותנו, ותעניש אותם על זה שהם מחרפים לשמך."

הרבי שר את הניגון בעיניים עצומות ברגש והתלהבות, בקול מרטיט וסוחף כשכולו מלא דביקות, הרב הראשי של שוודיה קלט היטב את הרמז וה בין לאשורו את מצבם של היהודים ברומניה, מה שלא הבין מכל הנואמים שדברו קודם לכן, ואף אמר לרב רוזן שהדרשה הכי טובה ששמע במסיבה היתה של הרבי, ממנה גם הבין את מצבם האמיתי של היהודים ברומניה. באופן כזה נציגי הממשלה שנכחו במסיבה לא יכלו להרע לרבי כי הוא לא דיבר כלום, רק שר ניגון שבעוצמתו פילח את לבבו של הרב הראשי של שוודיה, אך לנציגי הממשלה לא אמר השיר והניגון מאומה.

המסיבה הסתיימה, והרבי שב לביתו. הוא לא פסק לרגע מפעולותיו למען חיזוק הדת, וגם בזמנים קשים לא עצר מלפעול והתמסר כולו להקל מצרותיהם של יהודי רומניה, בייחוד פעם ליבו לפדיון שבויים. וכששמע שהרשעים אסרו

אף אחד מכל הרבנים שנאמו לא העז לומר לפני האורח משוודיה מילה אחת בגנותה של הממשלה. משסיימו האורחים את ברכתם, כובד הרבי מסקולען להשמיע דברים לכבוד האורח ולכבוד הממשלה.

נעמד הרבי במקומו, ביקש את סליחת המשתתפים ואמר להם: מאחר והוא אינו נואם מיוחד או דברן מעולה, לכן במקום לנאום מבקש הוא להשמיע דברי ברכה בשיר וניגון מיוחד לכבוד האורח ולכבוד המסיבה.

מיד התיישב הרבי על כסאו והחל לנגן מתוך השתפכות הנפש את הניגון הידוע על הפסוק (בתהילים) "ע"ט י' "יודע בגויים לעינינו נקמת דם עבדך השפוך... תבוא לפניך אנקת אסיר בגודל זרועך, הותר בני תמותה, והשב לשכנינו שבעתיים אל חיקם אשר חרפוך ה"...!

היה מדהים לראות איך משתלב הניגון היטב על הפסוקים שאמר דוד המלך ע"ה, ובעומק העניין את משמעות הבקשה שביקש מבורא עולם שינקום מהגויים את נקמת הדם היהודי שנשפך, ושתבוא לפניך אנקת אסיר, זעקתם של המעונים, ובידך הגדולה הותר בני תמותה –

יהודים לבית הסוהר פעל הרבי בכל כוחו והפך עולמות לשחררם.

הרבה משפחות היו ללא "ראש המשפחה" הבעל או האב נלקחו והושלכו לבית הסוהר, אף אחד לא היה מוכן לעזור לאותן משפחות, כי אם ינסה לעזור יכנס גם הוא לרשימת המבוק שים, והוא מזמין לעצמו צרות נוראות.

הרבי לא חשש מסכנות אלו, דלתו היתה פתוחה תמיד לכל יהודי ביום ובלילה, כששמע על משפחה במצוקה שלח מיד כסף ועזרה לתומכם, ואף הוא עצמו היה בא לחזק ולעודד את אותן משפחות שבורות. בנוסף היה נוסע לשבתות לכל מיני כפרים ועיירות לשבות עם אותם יהודים שהתגוררו שם ולהרעיף עליהם טללי חיות של אידישקייט ודברי חיזוק ועידוד.

פעולותיו של הרבי היו לצנינים בעיניהם, מצד אחד חששו לעצרו, הם ידעו היטב על השפעתו הגדולה מחוץ לגבולות המדינה, ופחדו שעלול להיות מזה רעש גדול, אך כשראו שהרבי לא מפסיק מפעולותיו ועוסק בהפצת יהדות ותורה לעם, החליטו בכל זאת לעצרו.

ראש חודש ניסן תשי"ט באמצע הלילה פרצו חיות אדם את הדלת בביתו, והובילו אותו למעצר יחד עם בנו שהיה יד ימינו בכל מעשי הגבורה והמסירות נפש שלו.

כשנודע לרב רוזן על מעצרו של הרבי, ביקש מיד להיפגש עם נשיא רומניה, בפגישה אמר הרב לנשיא, נראה כי השוטרים שאסרו את הרבינער עשו זאת ללא ידיעתו, ומי שנתן את ההוראה, אינו מבין איזה רעש גדול יעשה הדבר בעולם.

השיב לו על זה הנשיא "לא! הפקודה לא הגיעה מהדרג הנמוך, זה בא ממני, יודע אני איזה רושם זה יעשה בעולם, חשבנו ושקלנו את הדבר, והגענו למסקנה שהרבינער פורטוגל (זה היה שם משפחתו של הרבי מסקולען) מסוכן למדינה, ובכל מחיר חייבים להיפטר ממנו. (התכוון שבאיזה אופן יהרגוהו).

מסכת העינויים שעברו הרבי ובנו לא יתואר, די לציין שכעבור ארבעה חודשים בי"ג אב כשהשתחררו ושבו לביתם, היו שניהם נראים כה נורא עד שהרבנית, בני הבית והחסידים ברגעים הראשונים כמעט ולא הכירו, לא פעם

היה נוסע במסירות נפש ברוסיה ובעוד מדינות קומוניסטיות, להצלת היהודים שחיו תחת מסך הברזל, כדי לשחררם. באותם ימים כשהגיע לרומניה, שם נודע לו כי הרבי ובנו נתונים במעצר, התושבים המקומיים פחדו לספר על כך לא בכתב ולא בדיבור, מחשש פן יבולע להם, אך ר' צבי במסעיו בשאר המדינות הרעיש את העולם היהודי. הוא חזר לניו יורק, והקים מיד ועדת עסקנים ורבנים שמטרתה לשחרר את הרבי ממקום מעצרו, וכמה שיותר מהר כי יפה שעה אחת קודם...

בין היתר הועלתה תוכנית, מאחר ורומניה פנתה בבקשת עזרה מהא"ם, ובקשה את התערבותו של מזכ"ל האו"ם, מר דאג המרשאלד עבור רומניה, עתה חיפשו איש קרוב למזכ"ל האו"ם, והנה נודע להם שרבה הראשי של שוודיה קורט וילהלם, הינו חבר נעורים של המזכ"ל, מלימודיהם המשותפים באוניברסיטת אוקספורד.

נותרה רק השאלה כיצד משכנעים את רבה הראשי של שוודיה קורט וילהלם, אשר היה רחוק מהשקפת עולם החסידות והעולם החרדי. לשכנע את המזכ"ל עבור הרבי מסקולען.

כמעט פרוצה נשמתם מרוב ייסורים על סירובם לגלות שמות של אנשים חפים מפשע, אותם יאשימו השלטונות בריגול לטובת אמריקה ואנגליה, הם סבלו ייסורים קשים ומרים אך פיהם היה חתום.

בימים האחרונים ששהה הרבי בבית האסורים, לקחוהו הרשעים חיות אדם והשליכוהו למרתף, ושם עינו אותו בייסורי איוב, תוך שהם תולשים בידם את שערות זקנו ופאותיו, כשחש הרבי שהוא בכלות הנפש והוא לא ישרוד את העינויים, ביקש מהם שיפסיקו לרגע, כי רוצה הוא לומר להם משהו. הם היו בטוחים כי עתה יפתח את פיו וידבר, הם פסקו מלענותו ופנו לשמוע מה בפיו, אמר להם הרבי: "אין לי כלום מה לומר לכם, רק ידוע שלפני שמוציאים אדם להורג, עומדת לו זכות לבקש בקשה אחרונה והיא תכובד. ע"כ מבקש אני מכם שלאחר מותי, תביאו אותי לקבר ישראל." כששמעו אותם חיות אדם את דבריו, כעסו מאוד ועטו עליו כחיות טרף להמשיך לענותו.

הידיעה בעולם על מעצרו של הרבי ובנו הגיע דרך העסקן הדגול ר' צבי בורנשטיין, מייסד האירגונים "אל תידום", ו"מוצל מאש", הוא

למען הצלחת המבצע הפעילו את העסקן האגודאי מאנגליה ר' אהרן גודמן. הוא סיפר לרבה של שוודיה, שמסתמא לא שמע או הכיר את הרבי, את אשר שמו נישא בהערצה בפי כל יהודי רומניה, והוא אחד המיוחדים מרבני רומניה. באותו רגע פרץ רבה של שוודיה בבכי קורע לב וזעק: "אוי, זה הרבי שלי!". ואז סיפר את כל הסיפור שהיה לו עם הרבי מסקולען, עת היה אורח כבוד של הממשלה הרומנית, ועל הרושם המרגש שהצית בו הרבי כששר את הניגון "יודע בגויים"... ועד היום ניגון מופלא זה מתנגן בזכרונו.

למען הצלחת המבצע הפעילו את העסקן האגודאי מאנגליה ר' אהרן גודמן. הוא סיפר לרבה של שוודיה, שמסתמא לא שמע או הכיר את הרבי, את אשר שמו נישא בהערצה בפי כל יהודי רומניה, והוא אחד המיוחדים מרבני רומניה. באותו רגע פרץ רבה של שוודיה בבכי קורע לב וזעק: "אוי, זה הרבי שלי!". ואז סיפר את כל הסיפור שהיה לו עם הרבי מסקולען, עת היה אורח כבוד של הממשלה הרומנית, ועל הרושם המרגש שהצית בו הרבי כששר את הניגון "יודע בגויים"... ועד היום ניגון מופלא זה מתנגן בזכרונו.

רבה הראשי של שוודיה שאמור היה למחרת בבוקר לחזור לביתו בשוודיה, התקשר עוד באותו לילה לביתו למרות השעה המאוחרת, והודיע להם שאינו חוזר למחרת, אלא ממשך הוא דרכו לניו יורק, כדי להיפגש עם הגנרל מזכיר האו"ם, ולבקש את התערבותו שישפיע על הממשלה הרומנית לשחרר את הרבי ובנו. כעבור מספר ימים שוחררו השניים מהכלא.

"נאום" הניגון הוא שיצר את קרש הקפיצה לשחרורו של הרבי ובנו ממאסרם. הרב יצחק ברבר כולנו יודעי שמך קדושים תשפ"ב הובא

יושב היה הישיש ספון בחדרו, רכון על ספרים עבים ודקים, גדולים וקטנים, שהתחלפו תחת עיניו החודרות לפי הצורך. חתנו הצעיר שוהה היה עמו, מסייע בעדו, ושניהם שקועים בכל ישותם בבירור דבר הלכה.

לאחר שלוש יממות של התלבטות, חקירה, עיון, מחשבה והרהורים, הוציאו השניים מתחת ידיהם שתי שורות קצרות, בהירות, מובנות לכל אדם יהודי. תמצית הזיקוק של ימי עמל ויזע נוקזו לתוך המשפטים התמימים, פשוטי המראה והצורה.

היו אלה גדול הדור, מרן רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל, בעל ה"משנה ברורה", וחתנו ר' הירש זצ"ל, שנפטר בצעירותו, אשר ישבו וליבנו סוגיות חמורות, כדי לסכם לכדי הלכה ברורה, פשוטה, המובנת לכל אדם. משנה ברורה.

עם סיום כתיבת השורות הבודדות, פנה החתן ביראת כבוד אל חמיו הדגול ושאלה אנושית בפיו:

או אז, יישר הצעיר את גבו, מתח את שריריו בלאות ופנה אל אביו: אבא, הדרך הזו עתידה להפוך לכביש ראשי. המונים יאוצו על פניה וישעטו עליה. האם מי מהם יידע וישער כמה דם, שרירים, מאמץ וטרחה הושקעו בכל פיסת אדמה שהם חולפים על פניה ביעף?

הרבה תבונה טמונה בשאלתו של הנער הצעיר, אף כי אין זה מן הנמנע שהוא לא התכוון לכך. זה הוא טבע האדם, מעטים מסוגלים לעמוד במשך שנים בלא שיידעו על קיומם; עוד פחות מכך מוכנים שאחרים יקטפו את פירות הצלחתם, ואילו הוא עומד על הדרך הזו זמן כה רב, מסקל את האבנים, מיישר את המהמורות, מוסר את נפשו עבור הדרך ו...

האבא שמע בשתיקה את הדברים, פסק גם הוא מעבודתו, הסיר את כובע הצמר שהגן על אוזניו וכיסה את מצחו, התבונן מקרוב לתוך עיניו של בנו והפטיר שתי מילים: צאר פפושקה. בעברית זה שלש מילים: הצאר הוא האבא. אמר ולא יסף. הוא שב וחבש את כובעו, התכופף אל הקרקע והוסיף לעבוד עבור הפפושקה. כשעובדים בשביל אבא

מורי ורבי הגדול, בעזרת ה', הספר "משנה ברורה" יתקבל בכל תפוצות ישראל. רבים יתגו בו וישננו את הכתוב בו. כלום מי מן הלומדים בו יעלה על דעתו כמה עמל והשקעה טמונים במילים הפשוטות שהוא קורא? נענה ה"חפץ חיים" צ"ל לחתנו כשחיוך של הבנה על פניו, והפליג בזכרונות אל ימים עברו.

פעם, סיפר הסבא קדישא, נקלעתי למחוז רוסי שבו הועסקו פועלים בעבודות למען הצאר ששלט ברוסיה שלטון ללא מצרים. קר היה אז, האצבעות קפאו תחת הכפפות, הקרה פשתה בעצמות, והנה הבחינו עיני בשני גברתנים, מבוגר וצעיר, שנראו כאב ובנו, ועבדו ללא לאות לסקל בידיהם אבנים מן הדרך, כדי להכשירה לשמש כדרך ראשית.

אבנים חדות נעקרו בצפורניהם זבות הדם, הסדקים שעל גב ידיהם התמלאו ברסיסי קרח וצבו את בשרם, פתיתי שלג התעופפו לכל עבר וכיסו את עיניהם, והם ממשיכים במטרה ללא לאות, באותו מרץ, סוללים את הדרך.

לא מצליחים לעמוד בקבלה שלהם ולהמשיך ללמוד את הדף היומי עד לסיומו,

עלינו להתבונן בענין זה, מהו המוקש בו רבים נופלים בסדר הדף היומי?

לכאורה אפשר להסביר את זה, שהסיבה הגורמת לכך הוא שבדרך כלל מי שמקבל על עצמו ללמוד את הדף היומי, בדרך כלל הוא עושה את זה כי הוא ראה את הטקס הגדול שעושים במעמד הסיום וראה את כל הרבנים שמגיעים להשתתף במעמד, וכן הוא ראה את בימת הכבוד של כל מסיימי הש"ס, כמ"כ יש לו דחף להרגיש את הרגשה הנעלית שהוא בכבודו ובעצמו זכה לסיים את כל הש"ס, שזה נותן לו דחף מאוד גדול להתחיל את המחזור החדש של הדף היומי, אך אין לו את המטרה לבוא וללמוד כל יום דף גמרא, אלא רק מפני שהוא רוצה לסיים את הש"ס, וכשהוא לומד דף גמרא אז הוא לא אומר: 'ב"ה שאני למדתי דף גמרא', אלא הוא אומר: 'ב"ה שאני כבר אוהז דף אחד פחות כדי להשלים את הש"ס', ואין לו את המטרה ללמוד את הדף גמרא אלא לחסוך מעצמו כל שלב שהוא צריך לעשות, ואם היה לו את האופציה

פשוטה אין שאלות. לא צריך תשובות. עושים מה שצריך.

אנחנו, המשיך ה"חפץ חיים" זצ"ל בדבריו לחתנו, עובדים עבור אבינו שבשמים, להבדיל

אלף אלפי הבדלות, בלי כל חשבונות, לעשות רצון אבינו שבשמים, מעבר לכך הכל זניח.

כאשר יהודי עובד את בוראו, אל לו למדוד את הכמות ואל לו לאמוד את ההספק, או להשלות

את עצמו כי אם רק הוא בלבד ייעדר מן הלגיון הגדול, לא יארע מאומה, אף אחד לא יחוש

בחסרונו. חלילה. כל מטרתנו היא לעשות את רצונו יתברך - זה העיקר, זו המטרה, ומשכך,

כל החשבונות מוסטים הצידה, מוזזים אל השוליים, והיהודי ממשיך בדרכו, סולל

ומכשיר את משעולו אל ייעודו.

(ספר מאורות הדף היומי) אור לישרים

הרב מנשה שוורץ, חזון יחזקאל

כמה מלים עבור אלו שהתחילו בלימוד הדף היומי:

הנה הרבה קיבלו עליהם בתקופה זו ללמוד את הדף היומי במטרה לסיים את כל הש"ס, והנה המחקר אומר שבין שבעים אחוז לשמונים אחוז

גבוה עד מאוד אל קצה ההר השני על ידי חבל דק, יקבל ממנו סכום עתק עד מאוד!, בא אחד אל המושל ואמר: אני מוכן לעבור מקצה הר אחד למשנהו על ידי חבל דק!, וסיכמו ביניהם שבעוד שבוע יתקיים המעמד הגדול הזה בהשתתפות כל בני העיר, וביתנים הלך המושל והזמין את כל ידידיו וחבריו, ואת כל בני העיר לחזות את המחזה הגדול והנפלא, ויהי היום כשהגיע היום המיועד נתאספו שם כל בני העיר וכל הפריצים והמושלים מהעיירות הסמוכות, והנה האיש המדובר בא וצועד צעד אחר צעד בביטחון עז ללא שום מורא וחת, וצועד צעד אחר צעד בביטחון מעל הגבוה העצום של התהום המתפרש תחתיו, עד שהגיע ליעד לקצה ההר השני, ואז כולם הריעו ופצחו בקולות הערכה על הצלחתו במשימתו, לאחר מכן ניגש אליו המושל ושאל אותו הגד לי נא: כיצד באמת לא פחדת לעבור מהר להר על גבוה כזה עצום הלא הכנסת את עצמך למקום ספק גדול האם תמשיך בכלל לחיות או שמא...? השיב לו הלה: כשאדם יודע את הכללים האמתיים איך לעשות את זה, אין לו ממה לפחד כלל!, שאל אותו הפריץ: אולי תואיל בטובך לספר לי מה סוד המקצוע שלך בזה? השיב לו הלה: הכלל הראשון הוא להיות מרוכז

לגמור את הש"ס בלי שהוא ילמד והוא יטרח בשביל זה משהו אז היה רץ לעשות כן.

והיוצא מהנ"ל שכשהוא לומד את הדף גמרא אז בעצם ראשו ורובו מונח בסיום הש"ס ואין הוא מרוכז בדף העכשווי, ואם אין לו את הריכוז לדף העכשווי אז היוצא מכך הוא שאינו יכול ג"כ ללמוד את זה, כי אדם שהוא לא מרוכז למה שהוא עושה אז התוצאות שלו הם בהתאם.

מה שאין כן כשאדם מקבל על עצמו ללמוד את הדף היומי והמטרה שלו בזה כדי ללמוד כל יום דף גמרא, רק שהוא עושה את זה עם תכנית מסודרת של הדף היומי כדי שיהיה מונח לו בראש שהוא צריך כל יום ללמוד את הדף היומי, ואז מתי שיזדמן לו זמן פנוי מיד ילך ללמוד את הדף ואו שיהיה לו סדר ותכנית קבועה מה ללמוד כל יום, והמטרה שלו בזה הוא ללמוד כל יום דף גמרא ולא רק לסיים את הש"ס, והיינו שבוודאי שזה טוב שיקבל על עצמו ללמוד את הדף היומי אך ההתמקדות בשעת מעשה צריך להיות אך ורק בדף ההווה.

צדיקים המשילו בענין זה משל: לעיר אחת שהמושל שם הכריז שמי שיעבור מקצה הר

[הדברים נכתבו לע"נ מרת ליבא ריקיל בת ר' נחמיה ת.ג.צ.ב.ה.].

מה לרב ולפיצה

בהקדמה לספרו "שערי יושר" מבאר רבי 'שמעון שקופ' את ענין הקדושה באופן שונה: האדם צריך לעשות הכל עבור זולתו ולשם כך הוא נברא ואף התורה כולה ניתנה למטרה זו. וזה לשונו: "מצות 'קדושים תהיו' פירושה שאדם צריך להקדיש את כל מעשיו לטובת הכלל, וכל פעולה שאדם עושה צריך הוא לחשוב כיצד זה מטיב עם הכלל... בזה אנו דומים להקב"ה, שכל מה שברא הקב"ה את העולם היה כדי להטיב עם הברואים, וכל קיום העולם בכל רגע ורגע הוא כדי להטיב עם ברואיו. וא"כ גם אנו צריכים להקדיש את עצמנו לטובת הכלל ולא לטובת עצמנו – זהו כ' י ק' וְשֵׁשׁ אֶנְי ה'". מכאן שכאשר אדם מטיב עם זולתו הוא נהיה קדוש.

מספרים, כי כאשר עלתה שאלת היתר עגונה בביתו של הגרי"ש אלישיב זצ"ל, כדי לקבל תמונה רחבה יותר ביקש הגאון ממאה שערים שישגיגו לו את הפוסק ממנהטן, בנו של האגרות משה' רבי דוד פינשטיין. דא עקא התברר

כל כולך בפסיעה העכשווית בו הנך צועד, ולא לחשוב על הפסיעה הקודמת ולא על הפסיעה הבאה, אלא להיות מרוכז אך ורק בפסיעה שעכשיו הנך צריך לצעוד, כמו כן לא לחשוב על הכסף שתקבל לאחר מכן, ולא על הערכה שיהיה לי אחר כך מזה, אלא להיות מרוכז בשעת מעשה עם הפעולה העכשווית בו הנך צריך לעשות!

והנמשל בזה מובן מאליו, שהאדם הרוצה להצליח בעבודתו עליו להתרכז אך ורק בעבודת ההווה, ורק על ידי זה יוכל להתקדם בעבודתו, ובוודאי שצריך לתכנן לפני זה מה הוא הולך לעשות שזה יביא אותו שמיד שיתפנה מעבודה אחת יעבור מיד לעבודה אחרת ואז לא יתבטל מזמנו לריק, וכמו אותו אחד שתכנן לעצמו שרוצה לעבור מהר אחד לשני, אבל בשעת מעשה צריך להיות מרוכז אך ורק בעבודתו העכשווית.

המאחל ומברך הצלחה מרובה והשראת שכינה בכל מעשה ידיכם,

מנשה שוורץ

בנו של מרן החפץ חיים ז"ע, שאל את אביו: מדוע אבא נוהג, כל אימת שנכנס אליו יהודי לדבר אתו, לסגור את כל הספרים הפתוחים לפניו. ורק לאחר שהיהודי יוצא, הוא פותחם מחדש להמשיך בלימודו? מדוע לא ישאיר את הספרים פתוחים, כדי לחסוך דקות יקרות?

השיבו החפץ חיים: "בני. מי שעשיר, יגמול חסד בממונו. ואיך אגמול אני חסד? על ידי שאסגור את הספרים, למרות הטרחה, כדי לתת ליהודי הרגשה שכולי קשוב אליו ולאשר על ליבו, מבלי לתת לו פתח לחשוב שאולי תוך כדי ההאזנה, אני גם מעיין בספרים הפתוחים". יתוקיאל גנזל

שלפוסק של יהדות ארצות הברית אין מכשיר סלולרי. הוא יצא מהבית וכעת אין שום דרך להשיגו. חיפושים רבים נערכו בקדחתנות ובסופו של יום השיג אחד המקורבים את המספר של 'פיצה שלום' במזרח מנהטן. התברר שלרבי דוד נודע על שכן גלמוד שאמור היה להגוג יום הולדת ורבי דוד החליט לצאת עם שכן זה לחנות הפיצה השכונתית כדי להגוג עמו ולשמח את ליבו. וכך מחנות הפיצה הניו יורקית, הותרה שאלת העגינות הסבוכה.

את הכל אנו נוטים לייבא מאמריקה: האלקטרוניקה, הדיגיטל, ואפילו הרגלי מזון בדמות חנויות הליל שיש... מותר לנו גם לייבא הנהגות נאצלות פה ושם. אם יש פסק מהדהד שכדאי לנו לייבא מקיטונו הצר של הפוסק מארצות הברית – זהו היחס החם והלבבי, הלא דרמטי, לעמוד בגובה העיניים לפני כל יציר נוצר. (הרב דב וינברג חלקי בעמלי קדושים תשפ"ב) הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

פּרָים נסגרים